

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

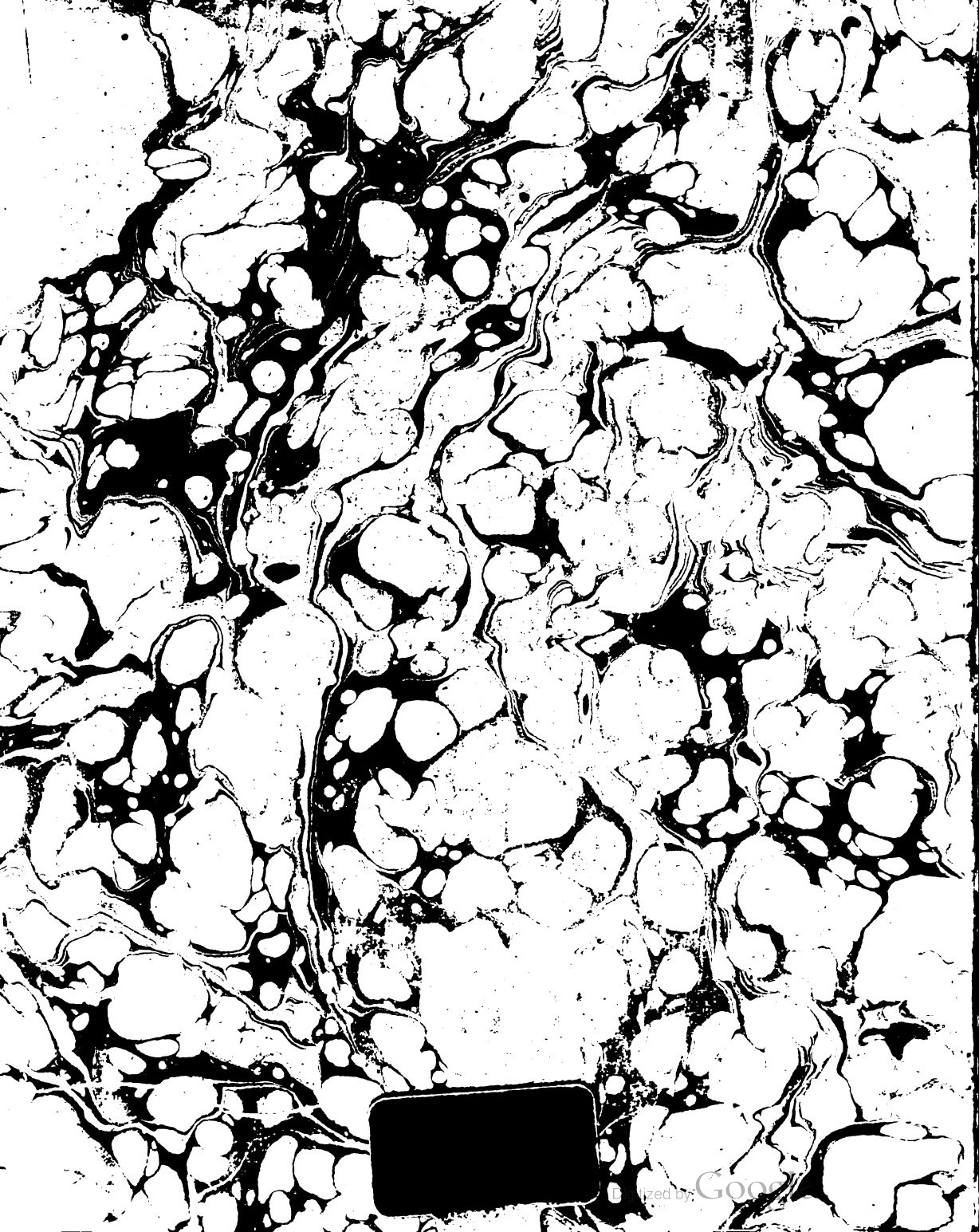
Asimismo, le pedimos que:

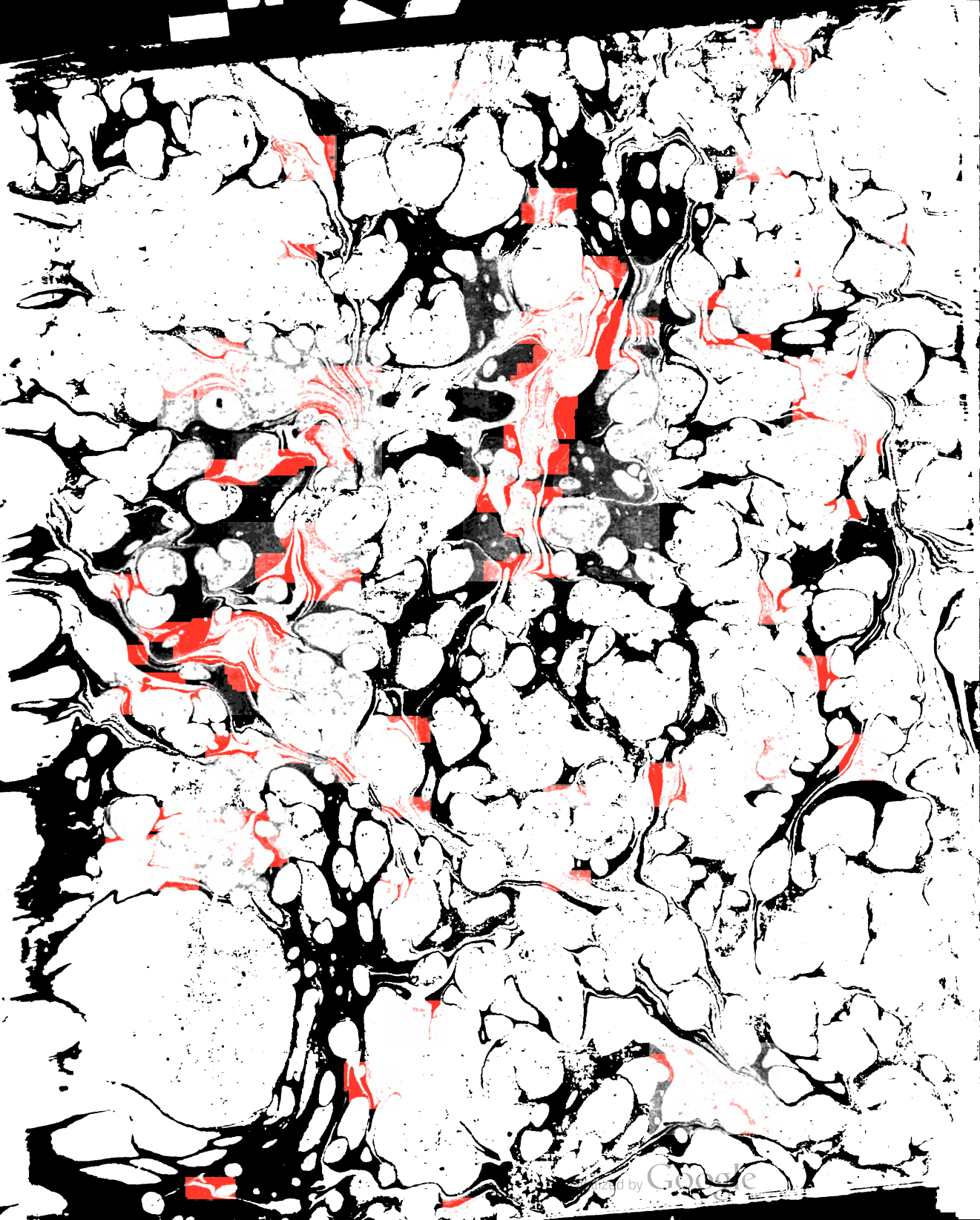
- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

E. C. 2.

1857.

Hind lid part.

L. S. C. 17.

~~Hip.~~ literar.

40

J. R. H. 46

BIBLIOTHECA
JURIS IMPERANTIUM
QUADRIPARTITA
SIVE
COMMENTATIO
DE
SCRIPTORIBUS
JURIUM

QUIBUS SUMMI IMPERANTES
UTUNTUR
NATURÆ ET GENTIUM
PUBLICI UNIVERSALIS
ET
PRINCIPUM PRIVATI.

NORIBERGÆ
APUD PETR. CONR. MONATH.
Anno M DCC XXVII.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

LECTORI BENEVOLO.

S. D. P.

AUCTOR.

Iste Tibi Notitiam Auctorum, qui
 utiliter suam nobis navarunt ope-
 ram in exponendis juribus Re-
 gum, Principum, cunctorumque
 Summorum Imperantium, quo-
 rum vel sola nomina sancta & venerabilia ve-
 tus jubet, ac inde a publicarum rerum pri-
 mordiis ducta opinio. Et sane, quo magis eo-
 rum, quos penes summa rerum in Republica
 existit, conditionem præ reliquorum morta-
 lium sorte videmus evertam, quoque majorem
 utilitatem a solida jurium, Principibus perso-

nis competentium ; cognitione , iustoque eorum usu non ad singulos modo privatosque , sed integras omnino Societates , Civitates , imo ad Regna amplissima , Orbemque universum redundare quotidie animadvertimus , eo dignius certe & utilius illud censendum erit studii genus , quod in exacta & curatori iurium Illustrium , præsertim eorum , quæ Majestatica vulgo audiunt , evolutione occupatur totum. Huic tamen si rite incumbere velimus , nequiquam libellorum Politicorum rivuli erunt confectandi , nec Légulejorum sputa lambenda , nec omne omnino præsidium in Compendiis , quæ vocantur ; Juris Publici vel Germanici , vel alius cujusvis Regni collocandum. Ipsi potius , qui ex instituto , quod ajunt , & peculiari opera Imperantium jura excusserunt , Auctores sunt consulendi. Hi illi sunt fontes , quos adeundos censemus , quosque hac nostra Commentatione Tibi commonstrandos & aperiendos duximus. Neque est , quod dicas , vix tantum esse eorum , qui Imperantium jura consignarunt numerum , ut peculiari labore eosdem recensere operæ pretium videri possit.

Falle-

Falleris enim , si ex prisca temporibus rem metiris. Iisdem , ingenue fateor , horum iurium paucissimi , iique singulares tantum , ac specialiorum quorundam capitum v. c. de iuribus Legatorum , Sacrorum &c. reperiuntur Commentatores. At recte si rationes subducere velis , recentiorum potius temporum ratio erit habenda. Ea siquidem seculi nostri est felicitas , ut majorum nostrorum , dummodo a Superis eos revocare liceret , desideris non satisfaceret modo , sed & expectationem eorum superaret forsan. Mente vix concipi potest tanta vel unius , proxime elapsi , seculi fecunditas , quæ tot præclaros nobis produxit Viros , qui gravissimas juris illustris controversias , per aliquot annorum millia in dubio quasi positas , naturali suæ restituerunt certitudini , nodosque difficillimos , quos nec gladii acies quandoque rumpere potuit , solo ingenii iudicii que acumine solverunt ; allatis nimirum clarissimis , evidentissimis , atque ex ipsa nobis connata ratione petitis argumentis. Tam præclaræ exoptatæque ætatis initium haud immerito ab Hugonis Grotii temporibus

repetitur, qui centesimo abhinc anno suos de Jure Belli & Pacis Commentarios cum orbe communicans, apud optimos quosque hujus studii desiderium excitavit, eosdemque ad majora indies incrementa adjicienda suo stimulavit exemplo. Cujus quidem rei memoria secularis vix ulla re melius celebrari posse videtur, quam dulci atque jucunda Auctorum illorum recollectione, qui hujus generis argumenta, si non pari, quo Grotius studio & felicitate, pro viribus tamen susceperunt illustranda. Atque hunc laborem eo gratiorem Lectori magisque acceptum fore speramus, quo difficiliorem eundem sumus experti, atque hucdum a nemine, quod sciamus, occupatum. Nihil prorsus in hoc scriptiois genere exaratum ad nostram pervenit notitiam, si ab iis discesseris, quæ huc spectantia in Struvii Bibliotheca Juris passim dispersa reperiuntur. Utinam Celeberrimo Viro fuisset propositum, singulos jurium Illustrium Commentatores seorsim, curatiusque recensere, & justum in ordinem redigere, tunc enim nulli dubitamus, quin compariturum fuerit opus limatum magis atque politum. Cum vero
uni-

universi Juris Bibliothecam breviter saltem stric-
timque adornare voluerit, non potuit non fie-
ri, quin plurima omitterentur plane, alia tan-
gerentur levius, alia confuse ac sine justo or-
dine ponerentur, alia denique, ut fieri solet,
prorsus falsa atque erronea immiscerentur.
Quibus nævis ut quodammodo obviam iretur,
majorique apparatu Bibliotheca Juris Imperan-
tium adornaretur, præsentī nostra tractatione
sedulo allaboravimus, quo quidem successu,
Tuum, L. B. erit judicare.

Memnisse Te oportet, nihil perfectum, omni-
busque numeris absolutum in tam difficili, la-
borisque pleno scripturæ genere expectari posse,
præsertim ubi opus aliis intactum aggredien-
dum, & via, nemini antea trita, de novo
quasi sternenda. Suffecerit itaque, primas du-
xisse lines, opusque, quod, ut absolveretur pe-
nitus, per ipsius argumenti dignitatem, rerum-
que monendarum multitudinem sperari non
potuit, inchoatum saltem, aliisque, si ipsis ita
visum fuerit, perficiendum reliquisse.

Scri-

Scribendi ratione usi sumus plana ac simplici, spretisque verborum phaleris, solam sectati sumus perspicuitatem. Omnem tractationem in varias dispescere particulas, earumque contenta brevissimis indicare positionibus, vel ideo placuit, quod, hac adhibita methodo, totius Operis nexus & concatenata series eo facilius perspici, lectio autem vix tædiosa Lectori evadere poterit. In recensendis Auctoribus majoris momenti prolixiores fuimus, eorumque adjecimus patriam, nomina, dignitates, vitæ genus, Eruditorum de iis judicia, aliaque curiosa, quæ alibi collecta frustra quæsiveris. Deos contra minorum gentium vel nominasse contenti, sine laudis elogio dimisimus, ut inde conicere liceat, nos nullos quidem jurium Illustrium Explanatores studio omisisse, nec tamen in enumerandis iisdem, sine omni omnino delectu fuisse versatos. Sin forsan unum alterumve Auctorem omiserimus, veniam a Lectoris benevolentia eo facilius nos fore impetraturos, confidimus, quo minus humana conditio, unum omnia scire, permittit. Sæpius tamen pari ubique apparatu Scriptores
comme-

commemorare, eorundem vetuit defectus. Non enim omnia juris illustris argumenta æque multos ac bonos nacta sunt Commentatores. Hæc eadem causa nos impulit, ut, sicubi generaliores Jurium Majestaticorum vel Illustrium Explanatores deficerent, in subsidium vocarem illos, qui controversias illustres in hypothesei consideratas, & pro ratione circumstantiarum in variis singularibus casibus obvenientium, excusserunt. Sic v. c. quæ Cap. II. Pos. XI. §. 14. de Postis & Cap. III. Pos. III. §. 14. & 15. de Legatis Statuum Imperii Germanici in medium adduximus, ἀπομα & speciatim ad Germaniæ Jus Publicum pertinere videri poterunt, placuit tamen, propter materiarum affinitatem eadem subjungere locis, ubi de Postarum & Legatorum jure in genere agebatur. In censendis & refutandis aliorum laboribus parciores fuimus. Ubi vero quosdam sub censuram vocare, erroresque detegere, res postulabat, qua par est modestia usi, nihilque partium studiis tribuentes, soli veritati litavimus, nec quicquam ullius dignitati cupimus detractum. In eo enim versamur scribendi genere, ubi errare, atque humani

)(

quid

LECTORI BENEVOLO.

quid pati, facillimum, cujus si quis imbecillitatis admonetur, eo minus id ægre feret, quo gratiori agnoscam pectore, si vicem mihi referre, meosque indicare lapsus voluerit, Hominem me esse, neque erroris expertem, sponte agnosco, nec refragabor, si refecare & abjicere volueris ea, quæ in hoc qualicumque nostro Opusculo Tibi displicuerint. Sin bona quoque, Tibique arrisura in eodem reperieris, fruire iisdem, & meliora in posterum expecta.

Series

Series Caputum , Positionum & Paragraphorum.

CAPUT. I.

De Scriptoribus Juris Naturæ generalioribus.

Pos. I. Est præfatio de Instituti ratione §. 1. 2. Historiæ & Bibliothecarum Juris Naturæ Scriptoribus §. 3. 4. de Juris Nat. existentia §. 5. principio & certitudine §. 6. desideratis §. 7. Systemate §. 8. Mevii §. 9. Groeningii §. 10. Thomassii §. 11.

Pos. II. Agit de GROTII Vita §. 1. Scriptis §. 2. Opere de Jure Belli & Pacis §. 3. adduntur de eo judicia §. 4. ejusque Editiones §. 5. Versiones §. 6. Commentatores §. 7.

Pos. III. De COMMENTATORIBUS GROTII , Feldeno §. 1. Graswinckel §. 2. Bœclero §. 3. Zieglero §. 4. Hennige §. 5. Osiandro §. 6. Velthemio §. 7. Simone §. 8. Wachtlero §. 9. Becmanno §. 10. Spinæo §. 11. Tesmaro & Obrechtio §. 12. van der Muelen §. 13. Lentulo §. 14. Kulpisio §. 15. Boehmero, Jægero, Arndio §. 16. aliisque §. 17. & dissertationibus in Grotium §. 18.

Pos. IV. Exhibet EPITOMATORES GROTII , speciatimque Tabulas in Grotium §. 1. Schefferum §. 2. Klenckium §. 3. Suicerum §. 4. Simonem §. 5. Vitriarium §. 6. Hedingerum §. 7. Guil. Grotium §. 8.

Series Capitorum, Positionum

- Pos. V. De PUFFENDORFII Vita §. 1. Elementis §. 2. Opere majori §. 3. Adversariis, speciatimque Schwarzio §. 4. Becmanno §. 5. Gefenio §. 6. Velthemio §. 7. Scherzero §. 8. Alberto §. 9. Zentgravio §. 10. Strimesio §. 11. Wildschyffio §. 12. aliisque §. 13. & 14. Adduntur reliqua Puffendorffii scripta, scil. de officio hominis & Civis §. 15. Jure feicali divino §. 16. aliaque §. 17.
- Pos. VI. De THOMASII Vita §. 1. Scriptis Juris Nat. §. 2. Moralibus & Politicis §. 3. Juris Publici §. 4. Ecclesiastici & Feudalis §. 5. Civilis §. 6. Miscellaneis §. 7. de Thomassii Notis & Praefationibus ad aliorum scripta §. 8. Adversariis §. 9.
- Pos. VII. De SELDENO §. 1. HOBBSIO ejusque Vita §. 2. Scriptis §. 3. Adversariis, Anglis §. 4. Batavis §. 5. Germanis §. 6. Affectis & defensoribus §. 7. sequuntur scripta Hobbsii reliqua §. 8. de eoque judicia §. 9.
- Pos. VIII. De PROMISCUIS Juris Nat. Scriptoribus, ordine Alphabetico recensitis §. 1. & dissertationibus de Jure Nat. §. 2.

CAPUT II.

De Scriptoribus Jurispublici Universalis.

- Pos. I. De Jurispublici Universalis Scriptoribus Systematicis, speciatimque Hertio §. 1. & 2. Boehmero §. 3. Gribnero §. 4. de Scriptoribus JURIS MAJESTATICORUM §. 5. Zieglero §. 6. Hubero §. 7. Arniseo §. 8. aliisque §. 9. ut Bodino, cujus describitur Vita §. 10. Adversarii §. 11. & 12. Scripta §. 13. Religio §. 14.
- Pos. II. Exhibet DISSERTATIONES de Majestate §. 1. Subditis §. 2. Principibus, eorumque Sanctitate §. 3. Officiis & juri- bus §. 4. Regalibus §. 5.

Pos.

Pos. III. De MACHIAVELLISTIS, ubi memorantur Machiavelli Vita §. 1. de eoque judicium §. 2. & 3. Scripta §. 4. & 5. Refutatores §. 6. & 7. Affectus & defensores §. 8. Subjunguntur errores Arndii circa Machiavellum §. 9.

Pos. IV. De MONARCHOMACHIS §. 1. speciatimque Buchananus §. 2. & 3. Bruto §. 4. Boucherio §. 5. & 6. Rosæo §. 7. Alano §. 8. Guignardo §. 9. Jesuitis §. 10. & 11. Calvinianis §. 12. Miltonio §. 13. Sequuntur Monarchomachorum REFUTATORES, Barclajus §. 14. Blacvodæus, Winzetus, Cunerus §. 15. Clementis Anti-Martyrium §. 16. Marianæ sententia §. 17. Arnaldus §. 18. Anti-Cottonus §. 19. alii que §. 20. & 21. Mafius & Becmann §. 22. Salmasius §. 23. 24. & 25. Scripta de Regicidio Anglicano §. 26.

Pos. V. Sstut dissertaciones de ORIGINE Majestatis & modis constituendæ eam §. 1. & 2. Successione §. 3. pactis successoris §. 4. Inauguratione & homagio §. 5. de limitibus Majestatis & potestate Summorum Imperantium in Jus Divinum & Naturale §. 6. Legibus fundamentalibus §. 7. de modis amittendi Majestatem ABDICATIONE & DEPOSITIONE §. 8. de Tyrannis §. 9. Emigratione §. 10.

Pos. VI. De divisione jurium Majestaticorum §. 1. Tabula jurium Majestaticorum §. 2. primo loco occurrunt JURA PRINCIPUM PERSONALIA §. 3. & 4. ubi de Crimine Læsæ Majestatis §. 5. ac Principum delictis §. 6.

Pos. VII. De Scriptoribus jurium Majestaticorum circa SACRA, speciatim de concordia Religionis cum Imperio §. 1. Transitus ad singulos de jure Sacrorum Scriptores §. 2. de Controversia Grotii §. 3. Vedelii §. 4. de Sacrorum jure Scriptores Belgæ §. 5. Galli §. 6. Angli §. 7. Germani §. 8. & 9. de jure Templorum & Cæmeteriorum §. 10. redituum Ecclesiasticorum §. 11. Patronatus §. 12. legum Ecclesiasticarum §. 13. Causarum Matrimonialium §. 14. Festorum & Calendarii §. 15. Conciliorum & controversiarum Theologicarum §. 16. Hæreticorum §. 17. & 18. reformandi & secularisandi §. 19.

Pos. VIII. De JURE PONTIFICIS Romani in Principes, Scriptores Pontificii §. 1. in iisque Bellarminus §. 2. cujus recensentur Scripta §. 3. Adversarii §. 4. in iisque Barclajus §. 5.

Series Capitum, Positionum

Jacobus Angliæ Rex §. 6. ejusque contra Bellarminum Defensores, Andreas §. 7. Widdrington §. 8. Pareus §. 9. Adduntur Bellarmini contra Regem Defensores §. 10. Tandem sequuntur Principum contra Usurpationem Pontificis Vindices §. 11. Itali §. 12. Angli §. 13. Galli §. 14. v. c. Hotomannus §. 15. Blondellus §. 16. Salmasius §. 17. Maimburgius §. 18. Germani §. 19.

Pos. IX. Siste Scriptores de POTESTATE LEGISLATORIA §. 1. Jurisdictione §. 2. jure puniendi §. 3. torquendi §. 4. mulctandi §. 5. privilegia concedendi §. 6. dispensandi §. 7. aggratiandi §. 8. & asyla constituendi §. 9.

Pos. X. De jure Majestatis circa DIGNITATES, ubi habentur Scriptores de fama §. 1. Nobilitate §. 2. & 3. ejusque Origine §. 4. & speciebus §. 5. de jure Civitatis & Nundinarum §. 6. Academiarum §. 7. quarum nonnulli dederunt Catalogos §. 8. alii descriperunt earum originem §. 9. alii denique jura & privilegia §. 10.

Pos. XI. De DOMINIO EMINENTI §. 1. extraordinario §. 2. & 3. de alienatione & oppignoratione Subditorum §. 4. de jure Regio Ebræorum §. 5. de Dominis eminenti ordinario in specie de jure Tributorum §. 6. & 7. Fisci & ararii §. 8. Domaniorum §. 9. Venationum §. 10. Metallifodinarum §. 11. Monetarum §. 12. Viarum publicarum & Postarum §. 13. & 14. Residentiarum & Palatiorum §. 15. Archivorum §. 16. Diplomatum & Sigillorum §. 17.

CAPUT III.

De Scriptoribus Juris Gentium.

Pos. I. De existentia & Systemate Juris Gentium §. 1. Statim via sternitur ad speciales Juris Gentium materias, ac primo quidem DOMINIUM MARIS §. 2. Recensentur itaque Scriptores maris liberi §. 3. Clausi, quorum alii favent Britannis §. 4. alii Lusitanis §. 5. alii Venetis §. 6. Genuensibus §. 7. Belgis

& Paragraphorum.

Belgis §. 8. Scriptores de dominio maris promiscui §. 9. & 10. de Legibus Nauticis §. 11. & 12.

Pos. II. Scriptores tradit de COMMERCII §. 1. Maritimis §. 2. Bellicis §. 3. de PACTIS Gentium §. 4. tum tacitis v. c. Moribus Gentium, de electione §. 5. præscriptione §. 6. tum expressis v. c. fœderibus §. 7. & 8. protectione, clientela §. 9.

Pos. III. De LEGATIONIBUS §. 1. Scriptores veteres §. 2. recentiores §. 3. & 4. Wicquefort §. 5. Callieres §. 6. Memoria legationum §. 7. dissertationes de Legatis in genere §. 8. de discrimine Legatorum §. 9. de delictis Legatorum §. 10. de Sanctitate & iudice Legatorum §. 11. de iuribus Legatorum §. 12. de Legatis Pontificum §. 13. Statuum Imperii §. 14. & 15.

Pos. IV. De jure BELLI tradit Scriptores §. 1. & 2. dissertationes §. 3. de DUELLO Scriptores, Italos §. 4. Gallos §. 5. Belgas §. 6. Germanos §. 7. de belli causis §. 8. indictione §. 9. apparatu §. 10. de Militum conscriptione §. 11. iuribus §. 12. de Transitu §. 13. Merationibus §. 14. Munimentis & fortalitiis §. 15. de modis bellum gerendi, armisque prohibitis §. 16. de dolo in hostem licito §. 17. Repressaliis §. 18. de Victoria §. 19. Occupatione bellica §. 20. Captivis §. 21. de fide bellica §. 22. de PACE §. 23. & 24. Amnestia §. 25. Induciis & Obsidibus §. 26. Arbitris, Mediatoribus & Sponsoribus §. 27. de Neutralitate & Assecuratione §. 28.

Pos. V. De jure CEREMONIARUM generaliores suppedantur Scriptores §. 1. Grassis §. 2. Gothofredus §. 3. Crusius §. 4. Letus §. 5. Winterfeld §. 6. Zwanzig, Stieve & Lunig §. 7. Wagenfeil & Marcellus §. 8. Ceremoniale Palatinum & Brandenburgicum §. 9. Besser §. 10. Brielmeyer, Glasfey §. 11. de dignitatibus Auctores §. 12. de præcedentia Ecclesiastica & seculari §. 13. Scripta minora §. 14. & 15. de Prærogativa, speciatim Hispanorum §. 16. Gallorum §. 17. Anglorum aliorumque §. 18. Apanagiatorum, Legatorum, Fœminarum §. 19.

CAPUT

CAPITULUM IV.

*De Scriptoribus Juris Principum
privati.*

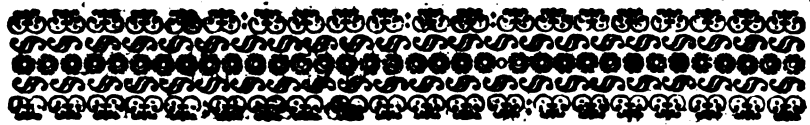
Pos. I. Connexio §. 1. Instituti ratio §. 2. Tabula jurium Illustrum §. 3. Systema Juris Principum privati §. 4. Scriptores de jure Illustrum PERSONARUM & Fœminarum §. 5. Ministrorum Principis §. 6. Conjugiis Principum §. 7. Speciatim iis ad Morganaticam §. 8. de dote, dotalitio & viduitate illustri §. 9. de foro causarum matrimonialium §. 10. de patria potestate Principum §. 11. de liberis naturalibus §. 12. adoptione illustri §. 13. Unione prolium §. 14. Emancipatione & Tutela illustri §. 15. & 16.

Pos. II. De Principum DOMINIO §. 1. & 2. & HEREDITATE tum ab intestato §. 3. & 4. ubi de Obligatione Successoris Illustris §. 5. jure Senioratus §. 6. Primogenituræ §. 7. Appanagii §. 8. tum ex Testamento §. 9. vel Pacto Successorio §. 10. Confraternitatis, Ganerbinatus §. 11.

Pos. III. De Principum PACTIS §. 1. stipulationibus §. 2. Contractibus §. 3. delictis §. 4.

Pos. IV. De Principum JUDICIIS & foro §. 1. processibus §. 2. prætensionibus §. 3. ubi de Knefebeckio §. 4. Thomaſio & Ludewig §. 5. Schwedero §. 6. Deductionibus §. 7.

BIBLIOTHECÆ JURIS IMPERANTIUM.

CAPUT I.

de

*Scriptoribus Juris Naturæ generali-
oribus.*

Pos. I.

Ratissimum, quo potestas Summorum Imperantium firmatur & stringitur Vinculum, est Jus, Naturale vulgo vocatum, cujus, utut absolute Systemate destituamur, tot tamen, tantosque habemus Commentatores, ut peculiaribus scriptis eos recensere, opere pretium judicaverint Eruditi.

§. 1.

Jus, quod nobis pro agendi norma hic accipitur, non nisi Instituta Superiore venire potest. Cum autem Summi Imperanti ratio, eo ipso quod Summi sunt, præter Deum, superiorem non agnoscant, nullo etiam, quam Divino Jure eos teneri,

A

teneri, manifestum. Dispersi illud solet in positivum & naturale. Positivum universale, cum rationibus, tantum non prorsus contemnendis, a quibusdam in dubium plane vocatum fuerit, a nobis ex instituto non curabitur. Naturale autem Jus, quod Deus per dictamen recte rationis omnibus hominibus, adeoque & Principibus, Summisque Imperantibus indidit ac promulgavit, huc imprimis pertinet. Varia illud sortitur nomina, pro diverso respectu, quo Summi Imperantes vel publica, vel privata negotia conficiunt. Publica enim si cum subditis gerunt, *Jus publicum Universale*, si cum aliis gentibus, liberisque Principibus, *Jus Gentium* vocari consuevit. Ubi vero privata sua, nullo ad Rempublicam habito respectu, negotia, Principes curant, Jus, quo utuntur, *privati Principum juris* axiomate insigniri poterit.

§. 2.

Biblio- De singulis his Juris-speciebus, Jure scilicet Naturæ in
theca & genere, Jure publico Universali, Jure Gentium & Jure Prin-
Histor. cipum privato, Scriptores enumerare constituimus, quo in
Jur. Nat. labore, magna ex parte, prima omnino nobis glacies erit fran-
 genda. Nemo enim succurrit, qui Juris publici Universalis, Juris Gentium & Juris Principum privati Commentatores, ordine systematico & cum apparatu recensuerit. Interpretes vero Juris Naturalis in genere plerosque, jam tum stiterunt varii, qui ejusdem Juris vel Bibliothecam, vel Historiam adornarunt.

§. 3.

Sic Jo. FRANCISC. BUDDEI Historia Juris Naturalis prodit Hal. 1695. 8. & cum Vitriarii Institutionibus Juris Naturæ. Hal. 1701. 8. & Lugd. Batav. 1704. & 1711. 8. nec non inter Selecta Buddeana Jur. Nat. & Gent. Hal. 1704. 8. Porro

JACOB. FRID. LUDOVICI Jcti Hallensis, & tandem Pro-Cancellarii Giesfensis, Delineatio Historiæ Juris Divini Naturalis & positivi universalis Hal. 1701. 4. & 1714. 8. que maximam partem ex prælectionibus Thomasi nata

Imo

Imo B. Beyerus, dum viveret, Jctus Vitebergensis, plagii accufabatur Ludovicum, quod plurima ex Collegio suo MSC. de Scriptoribus Juris Nat. hauserit, ac sua fecerit, ne ordine quidem mutato, quod tamen casu accidere potuit, cum Beyerus, pariter ac Ludovicus, ex Thomasi Scholis, sua hauserit. Vitam Ludovici præfixam reperies Doctrinæ ipsius Juris Nat. 1724. 8. editæ.

JOANNIS GROENINGII Bibliotheca Juris Gentium Europæa, extat Hamburg. 1703. 8. Sinistrè de hoc Autore sentit, eumque varia in hoc libello exscriptisse ex HENR. PETR. HABERKORNII, Syndici Gœrlicensis, Sole resplendescente Jurisprudentiæ Justinianæ, Gœrlicii 1677. edito, asserit Thomasius in Hist. J. N. p. 91. & 211.

JO. BALTHAS. WERNHERI Judicia de præcipuis Scriptoribus Juris Nat. Viteb. 1703. 8.

JO. FRID. REIMMANNI Historia Juris Natur. 1713. 8.

CHRISTIANI THOMASII paulo plenior historia Juris Nat. Hal. 1719. 4.

Nuper ADAM FRID. GLAFBY subjunkit *seinem Vernunft- und Vöcker-Rechte*, Francof. & Lips. 1723. 4. edito, haud spernendam Bibliothecam Juris Nat. & Gentium, ubi ordine materiarum alphabetico, pleraque Juris Naturæ & Gentium scripta, magno numero, quandoque tamen parum accurate, indicat, ac prodromum quasi sistit Bibliothecæ Juris Naturæ & Gentium, quam brevi, sub nomine D. JOAN. CHRISTOPH. MEINIGII, quem in hoc labore juvat Glafejus, comparituras ait. Complectetur vastum hoc opus, in forma Systematis Juris Naturalis elaboratum, non modo excerpta & contenta singulorum Juris Naturalis Scriptorum, sed & de iis judicia. Si quid tamen ex prodromo conjicere liceat, vereor, ut unquam splendidis his promissis satisfieri queat. Satius interim erit, in spe & silentio, quid montes parturiant, expectare.

Addi his poterunt BURCHARD GOTTHELF STRUVII
Bibliotheca Philosophica cap. 8. ex edit. tertia Jen.
1712. 8. &

GEORGII BEYERI Specimina Notitiæ Auctorum Juridico-
rum, quorum primum Lips. 1698. 8. alterum ibid. 1701.
tertium 1705. prodit.

§. 4.

Tanti itaque Viri, cum suam in hoc labore jam collo-
caverint operam, actum agere, & post Homeram Iliada
scribere videri posset, qui ulterius quippiam, in hoc scriben-
di genere, tentare voluerit. Neque diffiteor, animum mihi
primum fuisse, missis generalioribus Juris Naturæ Scriptori-
bus, statim ab illis ordiri, qui Jus publicum Universale tra-
diderunt. Cum tamen tunc deesse aliquid Bibliothecæ Juris
Imperantium, eamque capite quasi truncatam fore compa-
raturam, deprehenderem, volebam minimum Spicilegia face-
re, & Additamenta, modo laudatis Juris Naturæ Bibliothecis,
adjicere, sed & tunc, nimiis allegationibus & remissionibus
Lectori tædium creari animadvertens, satius duxi, ipse
quædam, Imperantium Juribus potissimum accommodata,
de Juris Naturæ Scriptoris, commentari. Qua tamen in
re ita versabor, ut ea, quæ §. antec. citati Auctores fusius
exponunt, levius saltem strictimque attingantur, ea vero,
quæ curas eorum effugisse videri poterunt, diligentius no-
tentur, ac proinde uberius generaliorum Juris Nat. Scripto-
rum Notitia suppedietur.

§. 5.

Existen-
tia Juris
Naturæ. Nec quicquam in hoc labore morabimur eorum obje-
ctiones, qui Jus Naturæ vel nullum, vel incertum, vel plane
imperfectum interferunt. Recentioribus præsertim tempo-
ribus haud defuerunt, qui, plane non dari Jus Naturæ &
Gentium, contenderunt. Nuper demum in nasutuli cujus-
dam Lipsiensis incidimus dissertationem MStam, qua dari
tale Jus, vel ideo negat, quod eodem nunquam opus habue-
rit

rit genus humanum, utpotè cui Sapientissimus Creator statim de lege quadam positiva prospexerit, illa scilicet, quam de non comedendo fructu Arboris Vitæ tulit, cui si jungatur primæva matrimonii institutio, duplicem dari fontem, ex quo omnia, quæ homini tum erga Deum, tum erga alios, incumbunt officia, luculenter satis deduci queant. Alius quidam, nomine ANDREAS ROTYERUS, Jus Gentium in specie non dari, peculiari dissertatione adstruere conatus est, Lugduni Batavorum 1710. 4. Sed tam levia sunt horum argumenta, ut ab aliis contrariam sententiam rectius defendi, facile appareat. Pertinent huc

JOANNIS JOACHIMI ZENTGRAVII Tractatus de Origine, Veritate & immutabili rectitudine Juris Naturæ & Gentium, Argentorati 1678. & 1684. 8.

GERARDI van der MUELEN, Jcti Trajectini, dissertatio de Origine Juris Naturæ, Trajecti 1684. 4. L. III. 13;
L. V. 9.

MICHAELIS CHRISTOPHORI HANOVII Examen dubiorum contra existentiam Juris Naturæ motorum. Lipsiæ 1720. 4.

JOANNIS MULLERI dissertatio de Juris Naturalis Veritate, Vitebergæ. 1677. 4.

JOANNIS FRIDERICI HAMBERGII dissertatio de eadem materia Marpurgi habita.

Existentiam Juris Gentium peculiari dissertatione vindicavit NICOLAUS ANDREAS POMPEJUS Altorffii 1688. 4.

§. 6.

Qui vero ex perpetuis, innumerisque Doctorum disputationibus & altercationibus, Naturalis Juris incertitudinem inferunt, nosse deberent, ab incerto & diverso demonstrandi ac interpretandi modo, ad ipsius rei incertitudinem, argumentari neutiquam licere. Urgeri solet decantata illa Controversia, de primo Juris Naturalis principio, quod diversi ponunt diversum, variisque proinde Scriptis præbuerunt occasionem, quæ tamen hic recensere supervacaneum ducimus. Plerorumque interim hæc de re Sententias, earumque Conciliationes, in Compendio vide sis apud JOANNEM

Principium Jur. Nat.

GUILIELMUM JANUM in *Judiciis Eruditorum de principio Juris Naturalis, cum vera sententia comparatis. Vitebergæ 1711. 4.* Adde IMMANUELIS PROBLEI *dissertationem de diversorum Juris Naturæ principiorum Origine, nec non Coccejorum, Sibrandi, Lani, Muldeneri, Rochrensci, aliorumque de principio & fundamento Juris Naturalis dissertationes. At enim vero demonstrarunt jam dudum sagaciores, nisi quicquam decedere veritati ac certitudini Jurisprudentiæ Naturalis, etiamsi nullum tale, quale vulgo desiderant Doctores, principium detur.*

§. 7.

Desiderata Juris Natural.

Sin imperfecta dicis ea omnia, quæ Naturalis Juris Doctores compilarunt Scripta, quod contradicam, non habeo. Quid enim quæso in hoc Mundo perfectum? Sed numne ideo, quod imperfecta est res aliqua, nullus plane ejusdem erit usus? Sane non putarem. Multum interim, ingenue lubenterque fateor, deest Jurisprudentiæ Naturali, ut in isto collocata fastigio dici queat, quod ne quicquam fere patiatur ornamento ejus & certitudini amplius accedere, (quod nuper demum, non nemo publico Scripto asserere non dubitavit,) quin potius magis imperfectum hoc studii genus censeamus, quam reliqua multa: id quod nemo facile negabit, qui secum reputaverit, plerosque Juris Naturalis Interpretes, Grotii exemplo, non omnia, sed potiora saltem hujus Scientiæ capita, excussisse; nonnullos, cum Seldeno, divina Oracula naturæ lumini miscuisse, haud paucos, & imprimis recentiores, judicio destitutos, auctoritatibus nimium inhæsisse, alios contra Ingenii viribus magis fretos, cum Puffendorffio illas sprevisse prorsus, alios adhuc cum Hobbio & Thomasio famam magis, quam Veritatem, quævisse, alios denique priores gnaviter exscripsisse, qui mos est communis fere omnibus, qui hoc ipso, quo vivimus seculo, de Naturali Jure commentati sunt. Nævis quoque hujus Disciplinæ jure annumeratur, quod ea quæ Prudentiæ sunt, cum Juris capitibus, & obligationes perfectæ, imperfectis misceri soleant, quas tamen inter se distinctas, sistere debet tractatio,

tio, quæ non tam docere debet, quæ aliis debeantur officia (hæ enim Philosophiæ Practicæ sunt partes,) quam quæ nobis in alios competant Jura. Causam hujus confusionis asequi mihi videor, mecum perpendens, quod priscis temporibus, Jura, pro Philosophiæ parte habita, simulque cum ea in Scholis proposita fuerint. Postea, cum Seculis ad Barbariem vergentibus, peculiari, ut loquuntur, facultate, Jura donarentur, Civile quidem & Canonicum Jus pro temporum æpta colebantur, Naturale autem interim, tenebris obrutum manebat, usque dum superiori Seculo, præstantissima hæc Juris pars, postliminio in lucem revocaretur, atque tunc talem eam retinebant Jcti, qualem in Veterum Philosophorum Scriptis deprehendebant dispersam, parum de eo solliciti, ut Jus a Philosophia rite distinctum suis includerent finibus.

§. 8.

Frustra autem inter Juris Naturalis desiderata, ab oppido Systema multis refertur absolutum quoddam ejus Systema. Latius enim hujus Disciplinæ campus patere videtur, quam qui dulci huic spei locum relinquere queat. Desiderabant quondam Eruditi tale Systema a Forstnero, Feldeno, Rachelio & Puffendorfio; promiserant illud Mevius & Groeningius. Multa præstitit Puffendorfius, præstanda tamen aliis reliquit. Forstnerus & Feldenus amicorum petitioni locum haud dederunt. SAMUEL RACHELIUS acquievit in duabus dissertationibus: de Jure Naturæ & Gentium Kilonii 1676. & 1696. 4. editis.

§. 9.

DAVIDEM MEVIUM quod attinet, erat ille primo Mevius. Syndicus Stralsundensis, postea in Academia patria Gryphiswaldensi, Juris Professor, ac tandem Tribunalis Wismarensis Vice-Præses. Multum omnino huic studio impendit laboris, sed non nisi post ejus demum obitum lucem aspexit Prodromus ejus Juris Naturæ & Gentium Stralsundæ 1671. & 1680. 8. qui & sub titulo: Nuclei Juris Naturæ & Gentium

tium prodit Francofurti 1686. 8. Ipsum vero opus, cui per 20. annos insudasse, quodque ad 50. Alphabeta ascendere dicitur, prelo esse paratum, asserunt Collectores Lipsienses mens. Septembr. 1707. quod tamen, etiamsi prodiret, an Eruditorum expectationi satisfactorum sit, merito dubitamus.

§. 10.

Groeningius.

I. I. 4.
I. V. 15.
III. I. 30.

Fefellit quoque spes, quam JOANNES GROENINGIUS JCtus, & in Tribunali Wismariensi olim Referendarius, de majori quodam Juris Naturæ Opere fecerat, in Historia sua Juris Nat. & Gentium, præmissa editioni Holmiensi libelli Puffendorfiani de Officio Hominis & Civis 1701. 12. Neque tanti sunt, quæ a præcoci nimis Groeningii ingenio expectari poterant. Grandia ac difficilia in variis disciplinarum generibus Opera, Speciminibus quibusdam affectavit, splendidisque ac vanis promissis, panem sibi quævisse videtur. Ipse se prodit in dicta sua Historia Juris Naturæ, ubi Systema suum ad methodum Corporis Juris Civilis accommodare meditatur, quam si servasset, sine dubio eundem commisisset errorem, quem ipse in Christophoro Fortnero reprehendit. Plura de Groeningio ejusque Scriptis vide in Groeningianis, sive *kurzem Berichte von denen jämmbelichen Schrifften, so Herr D. Joh. Gröning ediret, entworfen von C. S. P.* quæ præfixa reperiuntur *D. Johann Gröning's Statistichen Büchern, Hamburg 1703. 8.*

§. 11.

Nunc vero Juris Naturalis Systema meditatur CHRISTIANUS THOMASIVS, qui quid præstiturus sit, tempore docebimur. Nos, cum tali Systemate hucdum destituamur, non tam quid optandum sit, quam quid melioris notæ in hoc genere habeamus, dispiciemus. Apud Antiquos, quæ reperiuntur, pauca sunt, jejuna, atque hinc inde apud Platonem, Aristotelem, Ciceronem, aliosque Philosophos & Scholasticos dispersa. Statim itaque ad recentiores progredimur.

Pos.

Pos. II.

Maxime inter eos celebrantur Hugonis Grotii de Jure Belli & Pacis libri tres.

§. I.

Virum nomino, quem restauratorem Jurisprudentiæ perpetuæ, Orbisque literarii miraculum vocare, haud dubitarunt Eruditi. Ea enim præstitit, quæ ante eum nemo, quod non potuit non fieri, cum raro admodum exemplo, connatas ingenii judicii que vires indefesso augetet studio, nec facile horam, quam ruere monebat Symbolum, sine lectione aut meditatione prætermitteret, quo factum est, ut jam Anno 1599. Ætatis 15, Martianum Capellam notis illustratum ederet, ac brevi post, peracto itinere Gallico, summos in Jure caperet honores. Scholæ natus videbatur,

Grotii
Vita.

Nota.

Suæcorum cum ageret Parisiis Legatum, ipsique apud Regem introducendo expectandum esset paulisper, in media Aulicorum turba Terentium legere non dubitavit, adstantibusque desuper risum continere non valentibus, satis pro excusando se respondisse putavit: quod alter Grotius, aliter pueri legant Terentium.

& tamen per omnem fere Vitam publica gessit negotia & munera. Primo enim Advocatum Fisci Ordinum Hollandiæ Hagis, mox Syndicum sive Pensionarium egit Rotodamensem, (non Antverpiensem, ut ponit Glassey p. 20.) a qua Civitate in Angliam missus, mare liberum edidit. III. L. 30. Deinde Arminianismi suspectus & 1619. ad perpetuos carceres Loewensteinienses damnatus, eorum discussit molestiam, Veritatem Religionis Christianæ versibus Belgicis scribendo. Hinc post annum cum dimidio, uxoris ope (quam alii Auersbergiam, alii Reigersbergiam, alii Regelsbergiam

B

bergiam

Grotii
Vita

H. VII. 3.

bergiam vocant) cista libraria inclusus, veste camentaria Antverpianam evasit. Inde Parisios venit ad Peirescium, Senatorem Aquæ Sextiensem, ejusque favore a Rege Ludovico XIII. Stipendium annuum 3000. Librarum Gallicarum obtinuit. Scripsit tunc Apologeticum eorum, qui Hollandiæ præfuerunt, nec non Peirescii hortatu incomparabile illud de Jure Belli & Pacis opus. Superveniente Regis Ludovici XIII. morte, cum ipsi Cardinalis Richelii machinationibus annua subtraheretur pensio, Hamburgum abiit, ibique nomine Christianæ Sueciæ Reginæ ab Oxenstirnio Comite, spartam Legati Suecici ad Galliarum Regem sibi deferri passus est. Vide Puffendorium de Rebus Suecicis Lib. 6. §. 92. & Lib. 7. §. 4. Et licet Richelius admittere eum ab initio dubitaret, & loco ipsi cedere detrectaret, diu satis tamen spartam sibi demandatam ornavit Grotius, majorem adhuc laudem meritis, nisi nimium studiis abstrusioribus, commentariisque in Biblia conscribendis se dedisset, ac Theologicis adeo se immiscuisset controversiis. Quibus rebus factum est, ut accedentibus adulationibus & calumniis Cerifantis cujusdam, (seu quod verum ipsi nomen erat Duncani,) Medici Salmurienfis filii, a Legatione revocaretur Holmiam. Hinc in Patriam tendens, naufragio Rostochium delatus animam ibi efflavit die 18. Augusti 1645.

Nota.

Errat Oldenburgerus qui in Indiculo suo Grotium mortuum asserit, eum Holmia a Rege Suecico munera Legati miseretur in Galliam.

Adfuit moribundo Quistorpius, Theologus Rostochiensis, qui, Grotium errores suos agnovisse, ac in vera & puriori fide fuisse defunctum, testatus est. Asservat intestina Rostochium, corpus autem Delphis in Urbe patria (ubi nobili genere, Patre Joanne, natus erat 1583. mense Aprili) sepultum est juxta Principem Auriacum 1645. die 3. Octob. Vita Grotii Germanicæ habetur, in fronte versionis Germani-

manicæ Operis de Jure Belli & Pacis. Anglice autem præ-Grotii
 fixa reperitur ejus Discourses of God and his providence, Vita.
 translated into English by C. B. Londini 1653. 8. Confe-
 rantur etiam les Memoires pour servir a l'histoire d'Hol-
 lande par Mr. LOUIS AUBERY Chevalier, Seigneur de
 Maurier Parisiis 1680. 12. & ibidem 1688. 8. impressæ,
 Osiander in Prolegomenis ad Tractatum de Jure Belli & Pa-
 cis a pag. 1. - 30. Multam etiam de Grotio notitiam hau-
 ries ex ipsius Grotii Epistolis Amstelodami apud le Blæut
 1687. & 1700. fol. editis. Addatur Guilielmus Battersius
 in Vitis selectis aliquot Virorum Londini 1681. 4. pag. 240.
 Henning. Wirte. in Diario Biographico Dantisci 1688. 4.
 pag. 165. Thomas Pope-Blount in censura celebriorum
 Auctorum Genevæ 1699. 4. p. 149. & Bayle in Dictiona-
 rio. Uteriorum Vitæ & factorum Hugonis Grotii histo-
 riam promisit JOANNES MÖLLERUS Rector Flensburgen-
 sis. Ceterum Wicquefortius dans ses Memoires touchant
 les Ambassadeurs p. 19. editionis Colonienfis 1676. 12. de
 filio Grotii mentionem injicere videtur, quem patre do-
 ctrina inferiorem, rebus autem agendis aptiorem judicat,
 & hic forsitan ille est PETRUS GROTIUS quem p. 289. Bel-
 garum ad Suecos & Gallos Legatum dicit.

§. 2.

Scripta Grotii magno extant numero. Exhibet ea Grotii
 THOMAS HYDE in Catalogo Bibliothecæ Bodlejanæ Oxo-Scripta.
 nii 1674. fol. Addatur Vossii Carmen, quo complexus
 est Scripta Grotii, quodque Poematibus Grotii insertum.
 Extat quoque EMUNDI MERCERII Elegia de Vita Obitu
 & Scriptis Hugonis Grotii ad Hieronymum Bignon Pa-
 risiis 1661. 4. Conjunctim Opera Grotii prodierunt Am-
 stelodami 1679. fol. Pleraque sunt Theologica, neque huic
 pertinent. Reliqua præter ea, de quibus mentionem inji-
 ciendi jam se præbuit occasio, hæc fere sunt

Pietas Ordinum Hollandiæ & Westfrisiæ, de qua, ut &
 de Apologetico Grotii, ejusque Tractatu de Imperio
 sum.

II. VII. 3.

summarum potestatum circa Sacra, infra agendi locus
occurret.

De Antiquitate Reipublicæ Batavorum, Lugduni 1610.

Grollæ obsidio cum annexis Anni 1627. Amstelodami 1629.
fol. & Francofurti 1648.

Annales & Historiæ de Rebus Belgicis, Amstelodami 1657. 8.
qui liber Gallice quoque, at pessime versus.

Introductio in Jus Belgicum, Belgice hoc Tit. Inleydinghe
tot de Hollandse Rechtsgeleertheit Dordrecht 1644. 4.
& Delft. 1657. 4.

Inleydinghe tot de Præctyck van den Hove van Holland,
Gravenhage 1667. 4.

Dissertatio de Origine Gentium Americanarum 1642. &
Amstelodami 1643. cum Notis Joannis de Laet.

Historia Gothorum, Vandalorum & Longobardorum, Am-
stelodami 1655. 8.

Epistola de Studio Politico, Lugduni 1642.

Dissertatio de Studiis recte instituendis, Amstelodami 1645.

12.

Collatio Sententiarum Philosophorum de fato, & eo quod
est in nostra potestate, Amstelodami 1648. 12.

Commentatio de Annulis, Lipsiæ 1614. 4.

Opuscula varia antea inedita, Amstelodami 1652. 8.

§. 3.

Grotii
Jus Bell.
& Pac.

Huc imprimis spectat aureum ejus de Jure Belli & Pacis
opus, quod licet singulares naves habeat, universim tamen
excellit, tantumque meruit applausum, ut ipse Gustavus
Adolphus Suecorum Rex memoriter illud addisceret, &
Palatinus Elector Carolus Ludovicus, dignum judicaret,
cui peculiarem ac perpetuum in Academia Heidelbergensi
constitueret interpretem, quam quidem spartam Puffen-
dorfio deferri curavit, qui primus proinde Juris Naturalis
in Germania fuit Professor. Et sane vel eo nomine laudem
meretur Grotius, quod primus omnium ea, quæ sparsim
Albericus Gentilis, Vasquius, Ayala, alique, quos par-
tim in Prolegomenis, partim in ipso Opere laudat, circa
natu-

naturalia jura commentati erant , in artis formam rede-
gerit.

§. 4.

Neque est , quod illi objiciant adversarii , non omnia De Gro-
tum attigisse Juris Naturalis capita , nam neque id ipsi fu- tio Judi-
isse propositum , patet tum ex Prolegomenis , tum ex Epi-
stolis passim , tum ex ipsa Operis inscriptione. Tot interim
eo redegit illustriorum controversiarum decisiones , ut ex
potioribus paucas omnino omisisse videatur. Insignem de
cetero Viri lectionem & eruditionem ostendunt innume-
ra & ex omni antiquitate allata testimonia atque exem-
pla , quæ cum non ad fidem faciendam , sed ornamentum ,
ut ipse ait Grotius , conciliandum , allata sint , summa cum
injuria a Salmasio aliisque reprobantur. Pace tanti Viri
ejus exemplo discere liceat , quam difficile sit , placuisse
omnibus. Grotius dum insigni cura magnoque labore Sa-
pientum collegit effata , taxatur. Puffendorfius contra , dum
ab iisdem studio abstinet , non minus culpatur. Multo mi-
nus æquo feramus animo enormem illius Albæ (forsân Al-
mæ) Juliæ Professoris. (puto Conringii) jactantiam , qua
insignia errata in singulis Operis Grotiani paginis se osten-
surum gloriatur , prout ex Salmasio refert Joannes Frideri-
cus Reinhardus in Theatro prudentiæ elegantioris pag. 474.
Faciamus potius cum iis , qui plures in Grotio errores fin-
gi , quam deprehendi asserunt , licet de cetero hominem
fuisse Grotium , atque adeo erroribus obnoxium facile con-
cedamus. Sic inconstantia forsân accusari posset. Nam in
Commentario ad Caput V. Matthæi , pleraque , quæ de Belli
Jure scripserat , revocare , solennemque canere palinodiam
videtur. Neque negamus in Theologicis eum fuisse Ecle-
cticum , atque suo sensu ferri posse illud Batavi cujusdam
de H. G. (sine dubio Grotium intelligit) judicium , quod
refert Burgoldensis ad Instrumentum Pacis p. 2. disc. 2. §. 3.
p. 11. in fine , qui eum habere dixerat Religionem docto-
rum Virorum , qui , quod volunt , credunt. Sane dogmata
Grotii Curia Romanæ haud placuisse , vel ex eo patet ,
quod

quod illa, de Jure Belli & Pacis opus, 1627. in Catalogum librorum prohibitorum referri jusserit.

§. 5.

Grotii
Editio-
nes.

Hac tamen procedendi ratione parum libri pretio ac æstimationi detractum fuisse, frequentes satis testantur editiones. Primam illam, quam Grotius Parisiis 1675. 4. adornavit, Ludovico XIII. Galliarum Regi dicaverat. Hanc secutæ sunt innumeræ aliæ. Iis qui librum hunc sibi familiarem ac manualem reddere cupiunt, commendanda est illa portatilis valde, per le Blæu Amstelodami in 12. impressa, quæ quo nitidior, eo quoque est rarior. Belgæ plurimum utuntur illa, quam Gronovius adornavit cum Notis, Amstelodami 1680. 8. Sæpiissime hæc editio est repetita, & ultimo per JOANNEM BARBEYRAC Amstelodami 1720. 8. Apud Germanos vero magis in usu est Viadrina illa BEGMANNI, 1699. 4. impressa. Maxima omnium est illa, per van der MUELEN curata, de qua mox.

§. 6.

Grotii
Versio-
nes.

I. VI. 8.

Imo exteræ gentes in Scriptis Grotianis suo idiomate donandis inter se certarunt. Veritas ejus Religionis Christianæ non modo de linguarum Europæarum gloriatur versionibus, sed de Persicæ quoque & Arabicæ, utpote quæ ab EDUARDO POCOCKIO adornata Oxonii 1660. 8. Opus de Jure Belli & Pacis in vernaculam suam transferri curarunt Nationes cultiores omnes. Taceo versionem Belgicam Harlemi 1635. 4. Anglicam Londini 1654. 8. & novissime 1715. 8. 3. Voluminibus Germanicam SINOLDI SCHÜTZII, Consiliarii Ruthenici, rerumque feudalium Directoris ac Ephori, Lipsiæ 1707. 4. cum præfatione CHRISTIANI THOMASII, historiam Juris Naturalis usque ad Grotii tempora exhibente. Nil etiam dicamus de versione Danicæ & Suecicæ. Omnibus facile præstant Gallicæ, quarum unam adornavit ANTONIUS COURTENUS, primum Christianæ, Suecorum Reginæ, a Secretis, deinde Galliarum Ro-
gis

gis ad aulas septentrionales Legatus, qui, muneribus publicis sponte depositis, libris conscribendis, speciatimque Operis Grotiani versioni vacavit. Prodiit illa Hagæ Comitum 1688. 12. Amstelodami 1688. 8. 3. Voluminibus, iterumque Hagæ Comitum 1703. & nisi vehementer fallor etiam Parisiis 8. 3. Voluminibus. Non tam verbis inhæret Grotianis, quam sensui, in quo tamen assequendo fuit felicissimus, quicquid contradicat BARBEYRAC, qui ideo ^{l. V. *} aliam, novamque versionem Gallicam dedit Amstelodami 1724. 4. Imo tanti has Courtini & Barbeyraci versiones seu potius periphrases facimus, ut multis in locis haud inutiliter Commentarii loco inservire eas posse putemus.

§. 7.

Non equidem defuit Grotio ingens Commentatorum Grotii turba, quos magno numero exhibent JACOBUS FRIDERICUS LUDOVICI, Juris Professor Hallensis, in delineatione historię Juris Naturalis, & JOANNES GROENINGIUSTORES, in Bibliotheca Juris Gentium Europœa p. 231. seq. Sed si dicendum quod res est, Commentatores hi confundunt magis, quam juvant discendi cupidos, quare paucos aut nullos ex iis adhibendos censeo. Majori forsan fructu, ubi difficiliora & obscuriora occurrent loca, consulentur modo laudatę Courtini & Barbeyraci versiones, neque parum juvabit assidua Grotianorum locorum inter se collatio. Laudandus hæc in re est labor JOANNIS JACOBI VITRIARI Professoris olim Heidelbergensis, post Trajectini, nunc Lugdunensis, qui Auditoribus suis Grotium explicare ex Grotio consuevit. Ceterum voti compotes facti sunt; qui, ut tandem a conscribendis in Grotium Commentariis desisteretur, optarunt. Languet enim hoc seculo illud commentandi studium, in quo superiori atate ærtatim versabantur Eruditi.

Pos.

Grotii
Com-
menta-
tores &
Adverfa-
rii.

Pos. III.

Grotianum de Jure Belli & Pacis la-
borem, & castigant notis suis, & vindi-
cant alii atque illustant Commenta-
tores.

§. 1.

Felde-
nus.

Primus in iis occurrit JOANNES à FELDEN, qui Vi-
tebergæ studiorum cursu absoluto, anno circiter 1640.
Professione Mathematicum in Academia Julia præfectus, post-
ea Jus ibidem docuit, deinde in pago Neukirch prope Ha-
lam nobiles juvenes privatos inter parietes instruxit, hinc
Halam concessit, ac tandem Anhaltinorum Principum Con-
siliarius evasit. Is ut a calumniis se liberaret, quibus ex
Euclide juris principia petere, & juventutem ineptiis illis
plane corrumpere dicebatur, Annotata in Grotium de Jure
Belli & Pacis conscripsit. Patet ex iis, eum non tantum
Logices artisque Analyticæ haud fuisse ignarum, sed ejus
quoque nimium forte amatorem. Ingenium enim prodit
acutum & sophisticum, nimisque acerbum se præbet Grotii
censorem. Prodierunt ejus Annotata Amstelodami 1653.
12. & cum responsionibus ad stricturas Graswinckelii Jenæ
1663. 12. Reliqua ejus Scripta Juridica Logica & Mathe-
matica ad aliud pertinent forum.

I. L. 8.

Nota.

Elementa ejus Juris universi prodierunt Francofurti 1664. 4.
Tractatus de Actionibus realibus Francofurti 1690. 4.
De Interpretatione pactorum Francofurti 1690. 4.
Scientia interpretandi, 50. annorum opus, Helmstadii 1684. 8.
Analysis Librorum Politicorum Aristotelis Francofurti 1654. 12.
Ars Geometrica & Doctrina Sphærica Helmstadii 1685. 8.
& Lipsiæ 1653. 12. & Germanice versa Jenæ 1724. 8.
Jus publicum quoque Justinianæum scripsisse fertur.

§. 2.

§. 2.

Feldeno se opposuit pietate in Grotium ductus THEODORUS GRASWINCKEL, Jctus Delphensis & Belgii foederati fiscalis. Is cum videret Grotii de Jure Belli & Pacis libros (quos Crenio teste e dictantis Grotii ore exceperat, atque in ordinem redegerat) a Feldeno laceffiri, edidit stricturas ad censuram Joannis a Felden ad libros Grotii de Jure Belli & Pacis Lugduni 1654. 12. recusas Jenæ 1675. 12. Schurzfleischii de eo judicium est, quod lepidus magis sit, quam solidus. Feldeno certe, subsidia si spectes judiciumque, minime fuit comparandus, quare mirandum non est, si ex hac controversia inferior discessit Graswinckelius. Salse enim eum perstrinxit Feldenus in iterata Annotatorum suorum editione Jenæ 1663. 12. ita, ut ne respondere quidem auderet Graswinckelius.

Nota.

- In reliquis Grasvinckelii Scriptis eminent
 Dissertatio de Jure Majestatis de qua infra. II. I. 9.
 Dissertatio de jure præcedentiæ inter Rempublicam Venetam & Sabaudiam Ducem, de qua itidem infra. III. V. 18.
 Libertas Veneta, seu Venetorum in se ac suos imperandi jus, Lugduni Batavorum 1654. Refutat ibi Scrutinium libertatis Venetæ, quod 1612. 4. Italice prodiit. Propter hoc scriptum Veneti Grasvinckelium dignitate Procuratoris D. Marci donarunt.
 Maris liberi Vindiciæ contra Burgum & Velvoodum, de quibus III. I. 3. 4. 7. infra.
 De præludiis justitiæ & juris, Dordraci 1660. 12.
 Princeps Pacis, Hagæ Comitum 1655. 4.
 De fide hæreticis servanda, cujus scripti infra injiciemus mentionem. II. VII. 17.

§. 3.

Elegans, erudita, atque ex ipsis rerum argumentis BOECLER. petita est JOANNIS HENRICI BOECLERI, Cronhemensis Franci, Historiarum Professoris primum Argentoratensis, II. X. 5. III. I. 10.

C

fis,

RE. III. 11.
 III. IV. 21.
 25. 28.
 III. V. 15.

sis, deinde Upsaliensis, tandem Comitis Palatini & Consiliarii Cæsarei, in Grotium Commentatio, Boyneburgio dicata. Prodiit illa Argentorati 1663. & 1664. 8. recusa Hagæ Comitum 1663. 8. Tubingæ 1667. 8. Giesæ 1687. 8. & cum præfatione JOANNIS SCHILTERI, Argentorati 1690. & 1704. 8. Sed dolent eruditi, eum in ipso septimo libri secundi capite substituisse, cui tamen defectui, quinque dissertationes adjiciendo, opusque Grotianum in tabulis 99. redigendo, consulere voluit. Sed parvum apud eruditos hæ Tabulæ meruerunt applausum. Imo in ipsa Commentatione taxant alii judicium, virumque movendis magis quam decidendis dubiis aptum judicant. Desiderant alii majorem in jure peritiam. Sed quæ forte ex his deesse videntur, stupenda ejus lectione, eruditione atque scribendi elegantia compensantur. Plura de Bœcero dicemus alibi.

§. 4.

Ziegler.

Præ ceteris laudem merentur CASPARIS ZIEGLERI, Consiliarii quondam Saxonici, & Facultatis Juridicæ in Academia Vitebergensi Ordinarii, Notæ in Hugonis Grotii de Jure Belli & Pacis libros, quæ prodierunt Vitebergæ 1666. & 1676. 8. & Francofurti 1686. 8. & Argentorati 1706. 8. Natæ sunt ex prælectionibus ejus ad Grotium, & licet perbreves sint, neque multum temporis ob perpetuas juris dicendi curas iis impendere Viro Beato licuerit, magna tamen eruditione atque judicio elaboratæ sunt, neque solas juris attingunt controversias, sed Theologicos quoque, qui in Grotio deprehenduntur errores, diligenter refellunt.

§. 5.

de Henniges.

Calamum in eas strinxit HENRICUS de HENNIGES, qui Altorffii primum & Jenæ literis incubuit, tandem vero meritis suis effecit, ut Liberi Baronis, Legatique Borussia ad Comitum Ratisbonensium dignitate ornaretur. Observa-

servationes ejus politicæ & morales in Hugonem Grotium editæ sunt Solisbaci 1673. 8. In iis Grotium, quem decies intra biennium perlegerat, egregie explicat, atque exemplis ex Jure publico & Historia peccatis, illustrat. In eo tamen humani quid passus est, quod vanam, in Zieglero vellicando, captaret gloriolam, cujus quidem juvenilis admodum fervoris in senio ipsum poenituit, ceu ipse fatetur in Commentario de potestate summa Imperatoris circa Sacra. Zieglerus eum ne responsione quidem dignatus, summa tamen humanitate, ubicunque occasio dabatur, persecutus est. De Hennigis nostri Meditationibus ad Instrumentum Pacis Westphalicæ agemus in Commentatione de Scriptoribus Juris publici Germanici, alia quoque ejus scripta attingemus infra passim.

II. VII. 9.
III. III. 15.

§. 6.

Quos circa Sacra Grotianum opus fovet errores præ ceteris diligenter excussit JOANNES ADAMUS OSIAN-der, Theologus Tubingensis, cujus proinde labor nostro instituto parum conducit, Theologo utilior. Prodierunt Observationes ejus in Grotium Tubingæ 1671. & 1679. 8. Familiare ipsi est, exscribendo aliorum libros, quos possidebat rarissimos, alibique vix obvios, magna congerere Volumina. Scripsit quoque typum legis naturalis contra Hobbesium, Tubingæ 1669. 4. item de Asylyis Hebræorum, Gentilium, & Christianorum, Tubingæ 1673. 12. nec non de Jure Majestatis circa Sacra.

I. VII. 6.

II. VII. 8.

§. 7.

Ad Scholasticam Theologiam Grotium examinavit VALENTINUS VELTHEMIUS Halensis, in Academia Sallana Ethicæ ac Politicæ, deinde Logicæ ac Metaphysicæ, tandem Theologiæ Professor. Edidit introductionem ad Hugonis Grotii Libros de Jure Belli & Pacis Jenæ 1676. & 1677. 8. Parum eam estimant eruditi, scripsit enim Scholasticorum more, & obtusioris ingenii hominibus,

Velthe-
mius.

I. V. 7.

II. V. 3. 4.

II. IX. 1.

III. IV. 8.

qui argumentorum vim, non nisi Syllogismis inclusam, percipiunt.

§. 8.

Simon. Neque adeo multum æstimantur JOANNIS GEORGII SIMONIS, in Academia Jenensi & Halensi Professoris, nec non Consiliarii Aulici Ducalis Saxonici notæ, quas textui Grotiano subjecit in editione sua Jenæ 1673. 4. & 1680. fol. & Rudolstadtii 1680. 4. adornata. Alios nullo adhibito delectu exscripsit.

I. III. 18.
I. IV. 3. 5. 8.
II. XI. 4.
III. III. 2.
III. IV. 22.

Nota.

Scriptit & Volumina duo disputationum Juridicarum, Francofurti 1687. 4.
Delineationem impotentie conjugalis, Jenæ 1674. & 1682. 4.

§. 9.

Wæchtlerus. CHRISTFRIDUS WÆCHTLERUS J. V. D. Vitebergensis, & Advocatus Dresdenensis, Lectionum Grotianarum edidit librum primum Lipsiæ 1680. 12. & librum secundum Vitebergæ 1682. 12. Ob lectionem magis, quam ingenii acumen, videtur laudandus, Grotium tamen diligenter vindicat, & sub examen vocat Feldenum, Puffendorffium, Gronovium, aliosque. Scripsit etiam notas ad Probabilia Gerardi Nodt 1681. 8. item de gradibus culpæ, Vitebergæ 1680. 4. aliaque ad Jus Civile spectantia.

§. 10.

Becmannus. JOANNES CHRISTOPHORUS BECMANNUS, Theologiae & Historiarum in Academia Viadrina Professor, cum annotationibus suis, & excerptis annotationum variorum Virorum insignium edidit Grotium Francofurti ad Viadrum 1691. & 1699. 4. Sinistre nonnulli de hoc labore sentiunt, utilis tamen est, & incipientibus imprimis commendandus.

I. VII. 7.
II. II. 2. 3.
II. IV. 22.
II. VI. 4.
II. VII. 8.
II. X. 3.
II. XI. 3.
III. V. 12.

§. 11.

§. 11.

Simile fere fuit institutum GOTHOFREDI SPINAEI, Spinæus. Professoris Lugduno-Batavi, qui Grotium cum Ziegleri, Ofiandri & Gronovii notis edere cœperat Lugduni 1696. 4. Opus tamen ob mortem Auctoris intervenientem ultra caput 4. lib. 2. perductum haud fuit.

§. 12.

Mole, si non præstantia, hætenus memoratos superat Tesmarus. JOANNIS TESMARI, apud Marpurgenfes Professoris in Grotium Commentarius, quem una cum Annotationibus JOANNIS FRIDERICI GRONOVII Batavi, & VLRICI OBRECHTI Argentoratensis edidit Francofurti 1696. fol. Tesmarus in Auctorebus allegandis nimium forsan fuit diligens. Obrechtus judicio eum superat, notas suas 1684. ll. V. 8. Argentorati scripsit. Gronovio saltem periphrasin dare & ill. IV. 30. ex Antiquitatibus quædam explicare, propositum. Editionem ejus Grotianam cum notis ipsius supra jam laudavimus. 1. ll. 5.

§. 13.

Omnium autem fufiffime in hoc Commentationis genere verfatus est GERHARDUS van der MUELEN, Jctus Muelen. Trajectinus, in fua Grotii editione in folio tribus Voluminibus adornata, quorum primum produit Ultrajecti 1691. & 1696. alterum 1701. tertium 1704. Ejus de Origine Juris Naturæ differtationem jam fupra laudavimus, cui fe l. l. 5. oppofuerunt Alberti, de quo infra, & D. Simon Henricus Mufæus in Vindiciis Juris Naturæ paradifei, Ploenæ 1686. 8. Noster autem Mufæo refpondit in defenfione differtationis de Origine Juris Naturæ, Ultrajecti 1687. 8. cui Mufæus reposuit refponfionem ad defenfionem differtationis de Origine Juris Naturæ, Ploenæ 1689. 8.

MUSEUM priusquam linquamus, monendum hic erit, eum quoque dedisse Grotium de Jure Belli & Pacis casibus fictis illustratum, Kilonii 1689. 4. Van der Muelen autem, præter modo recensita, edidit elegantem de potestate circa Civium conscientiam Tractatum, de quo infra. Item dissertationem de ortu & interitu Imperii Romani, Ultrajecti 1698. 8. Item de Sanctitate Summi Imperii Civilis, Trajecti 1689. ubi tamen, Monarchomachorum principiis quin faveat, parum abest.

ll. VII. 5.

ll. II. 3.

§. 14.

Lentulus.

CYRIACUS LENTULUS, Professor primum Herbornensis, deinde Marpurgensis, & Nassoviæ Principum & Comitum Historiographus, Grotium sibi sumit supplendum, corrigendum, in eoque superflua & noxia rescindenda, methodo tamen arbitraria usus, in libro suo de Jure Belli & Pacis, qui primam Imperatoris sui constituit partem, quæ prodiit Herbornæ Nassoviorum 1664. 8. Alteram enim partem, quæ Marpurgi eodem anno 8. prodiit de Prudentia Militari præsci & recentioris ævi inscripsit, ubi Politicum magis agit, cum in Tractatu de Jure Belli potius ad Juris capita respexerit.

§. 15.

Kulpisius.

Pressius Grotium sequitur JOANNES GEORGIUS KULPISIUS in XV. dissertationibus, quas Giesæ in Grotium habuit, & postea sub Titulo Collegii Grotiani edidit Francofurti 1682. 4. Prodiit quoque ex quarta editione Stutgardiæ 1701. 4. Potiora capita in compendium redigit, multa tamen, quæ omiſsa videbantur, addit, ita, ut nec Epitomator, nec Commentator Grotii proprie dicendus sit.

§. 16.

Boehmer.
IV. L. 8.

Tanden huc faciunt JUSTI CHRISTOPHORI BOEHMERI, Politices & Eloquentiæ Professoris Helmstadiensis
dispu-

disputationes XV. Grotianæ, quas respondente Joachimo Henrico Walthausen habuit 1703. præmisit quoque Programmata de Grotii Opere & Commentatoribus.

JOANNIS WOLFGANGI JÆGERI, Theologiae Doctoris, Abbatis Maulbrunnensis, & Superintendentis Generalis, nec non Conciliarii Wurtembergici, in Grotium annotationes extant Tubingæ 1719. 8.

JOANNIS ARNDII specimen de Hugone Grotio a Commentatoribus Juris Belli & Pacis aliisque immerito vulgante prodiit Rostochii 1712.

Grotii
Com-
menta-
tores.
l. V. 6.
l. VI. 9.
num. 10.
II. IX. 1.

§. 17.

VALENTINUM quoque ALBERTI Professore Lipsiensem in Grotium Annotata dedisse, ex Puffendorffii scriptis apparet, sed forsitan illa saltem indigitat, quæ data occasione Compendio suo Juris Naturæ, Theologiæ orthodoxæ conformato, inseruit.

JOANNES CHRISTOPHORUS WAGENSEILIUS & SAMUEL RACHELIUS, Grœningio Schurzfleischioque testibus, pariter in Grotium promiserunt Commentarios, hucdum tamen nobis haud visos.

Latent quoque adhuc ineditæ JULII CHRISTOPHORI SCHOMERI, Theologi Rostochiensis, Observationes ad Grotium. JOANNES WERLHOFIUS, Juris Professor Helmstadiensis, quoque Programmata quodam Disputationes in Grotium intimavit, quas an habuerit, ignoramus.

An vero illæ, quas Lipenius in Bibliotheca Philosophica citat: CONRADI SAMUELIS SCHURZFLEISCHII Notas in Grotium Vitebergæ 1674. 4. impressas: unquam lucem aspexerint, vel saltem unquam a Schurzfleischio scriptæ sint, merito dubitamus.

§. 18.

Huc etiam refero dissertationes Academicas, quas ad singularia Grotii loca, varii Auctores conscripserunt. Nonnullas ex iis recenset JOANNES ADAMUS GLAVEY in Biblio-

Grotii
Com-
menta-
tores.

- bliotheca Juris Naturæ & Gentium, voce Grotius, unde eas, paucis additis atque mutatis, huc transfere licebit. Sic
- ad PROLEGOMENA Grotii JACOBI SCHATTERI dissertatio de Natura Virtutis prodit Argentorati 1649.
- ad L. 1. c. 1. §. 12. BERNHARDI WAGNERI de Consensu Gentium ejusque usu in cognoscendo Jure Naturæ Vitebergæ 1680.
- ad L. 1. c. 3. BERNHARDI SCHULTZEN de summo Imperio Rintelii 1654.
- ad L. 1. c. 4. §. 3. ERNESTI SAMUELIS CYPRIANI de Jure Regio Helmstadii 1699.
- ad L. 2. c. 1. JOANNIS JACOBI MULLERI de Occisione furis nocturni Jenæ 1697.
- ad L. 2. c. 2. §. 13. Ejusdem de jure Transitus per alterius territorium ibidem eodem.
- ad L. 2. c. 4. JOANNIS WERLHOFII Vindiciæ dogmatis Grotiani de præscriptione inter gentes liberas contra Petrum Puteanum 1696.
- ad L. 2. c. 5. §. 1. JOANNI JOACHIMI ZENTGRAVII de Imperio parentum in liberos ejusque jure Argentorati 1695.
- ad L. 2. c. 8. JOANNIS GEORGII SIMONIS Collatio Justiniani cum Grotio super acquirendo rerum dominio. Halæ 1695.
- ad L. 2. c. 10. NICOLAI CHRISTOPHORI LYNCKERI lapsuum Grotianorum specimen. Ejusdem extat series Operis Grotiani Jenæ 1688.
- ad L. 2. c. 12. §. 26. JOANNIS GEORGII KULPIS de circumventionem in contractibus licita Swobaci 1688.
- ad L. 2. c. 15. §. 16. CHRISTIANI THOMASII de Sponsione Caudina atque Numantina Lipsiæ 1684.
- ad L. 2. c. 18. §. 3. n. 2. JOANNIS CHRISTOPHORI DORN de eo quod justum est circa Legationes assiduas Jenæ 1716.

III. III. 9.

ad L.

- ad L. 2. c. 21. JOANNIS JACOBI MULLERI de Obligatione subditorum ex delicto summæ potestatis Jenæ 1689.
- ad L. 3. c. 3. §. 3. JOANNIS JACOBI MULLERI de jure feziali Jenæ 1693.
- ad L. 3. c. 4. §. 10. c. 11. §. 13. JOANNIS JOACHIMI ZENTGRAVII de cæde hostium captivorum Argentorati 1693.
- ad L. 3. c. 4. §. 15. Ejusdem de armis in bello illicitis.
- ad L. 3. c. 20. §. 31. Ejusdem quid in hostem aqua liceat Argentorati 1657.
- ad L. 3. c. 22. JOANNIS GEORGII SIMONIS de fide minorum potestatum in bello Jenæ 1675.
- GEORGIUM ADAMUM STRUVIUM quoque Grotii enucleati disputationem habuisse Jenæ 1660. 4. refert *Historischer Schauplatz berühmter Staats- und Rechtsgelehrten.* pag. 63.

Pos. IV.

Minorem utilitatem præbent, qui Grotii
Grotii de Jure Belli & Pacis opus in Epitomen contraxerunt, Epitomatores.

De KULPISII Collegio Grotiano, superiori positione §. 15. & de LYNCKERI ferie §. 18. nec non de Tabulis Bœclerianis §. 3. diximus. Extant quoque JOANNIS PHILIPPI MULLERI in Grotium Tabulæ Francofurti 1664. & 1665. fol. impressæ, item JOANNIS PAULI OLIVEKRANTZ Tabulæ in Hugonem Grotium de Jure Belli & Pacis Kilonii 1688. fol. JACOBI THOMASII Tabulæ Grotianæ ineditæ latent apud filium. Parum autem in hoc studii genere Tabulis tribuentes, ad alios properamus.

§. 2.

Schefferus.

JOANNES SCHEFFERUS Argentoratensis, in Academia autem Upsaliensi Eloquentiæ ac Politicæ primum, deinde Juris Naturæ & Gentium Regius honorarius Professor, & Assessor Regii Collegii Antiquitatum, duplici nomine in hunc censum venit. Primo enim ejus habemus indicem in libros Grotii de Jure Belli & Pacis, scriptum in usum studiosorum, qui privatim eos audiebant explicari, a Clarissimo Bœclero Anno 1657. editum sine Auctoris nomine, Amstelodami 1670. & Jenæ 1673. recusum, Deinde extat quoque ejus Hugo Grotius de Jure Belli & Pacis in usum Gustavi Adolphi Comitæ de la Gardie enucleatus, libellus doctrinam Grotianam succinctis thesibus complectens, Stettini 1693. 12. a Dethlevo Marco Frisio editus, nec non a Friderico Augusto Hackmanno Helmstadii 1712. 8. De his & reliquis Schefferi Scriptis videatur fusissime ipse Schefferus in Suecia literata p. 297. editionis Mollerianæ Lipsiæ & Hamburgi 1698. & 1699. 8. & Mollerus in Hypomnematis ad Schefferi Sueciam literatam pag. 462.

Nota.

Potiora ex iis sunt

De Militia Navali Veterum libri 4. Upsaliæ 1659. 4.

De Antiquorum torquibus Syntagma, Holmiæ 1656. 8.

Upsalia antiqua, Upsaliæ 1666. 8.

De re Vehiculari Veterum libri 3. Francofurti 1671. 4.

Lapponiæ descriptio Francofurti 1673. 4. & Gallice versa Parisiis 1678. 4.

De Antiquis verisque Regni Sueciæ insignibus, Holmiæ 1678. 4. ubi tres coronas contra Danos vindicat.

Disputationes nonnullæ, in quibus una de Jure Naturæ ejusque fundamento,

III. IV. 9.

§. 3.

Klenckius.

JANUS KLENCKIUS Philosophiæ Professor Amstelodamensis in Institutionibus Juris Naturæ & Gentium, Amstelodami 1665. 12. excusis, potiora Grotii capita per quaestiones

siones proposuit, in ejus tamen mente assequenda parum interdum felix. Optime interim, cum prodiret, excipiebatur libellus. Mox autem sui amisit amatores. Jenæ cum recudi curavit JOANNES GEORGIUS SIMON 1666. 12. annexa reperitur ejusdem Klenckii dissertatio de Civitatum mutationibus, sive de ortu & interitu Rerumpublicarum, quem cœco magis fato, quam hominum culpæ tribuit.

§. 4.

Simili fere ratione JOANNES HENRICUS SUICERUS, Suisse-Professor Tigurinus, Hugonis Grotii Jus Belli & Pacis inrus. Compendium redactum edidit Tiguri 1682. 12. ubi, tanquam Theologus, errores quoque Grotianos circa Theologica indicat. Repetita ejus fuit editio Tiguri 1689. 12. & 1694. 8.

§. 5.

Priores duos secutus JOANNES GEORGIUS SIMON^{Simon.} edidit Grotium Erotematicum, sive Hugonis Grotii libros tres de Jure Belli & Pacis in quæstiones redactos, Lipsiæ & Francofurti 1688. 8. Labor hic nascebatur ex prælectionibus ejus ad Klenckium, quem, cum minus sufficientem animadverteret, sensum Grotianum melius sibi eruendum sumsit, huncque librum edidit, cui adjecit modo laudatam Klenckii dissertationem de mutationibus Civitatum.

§. 6.

Hunc tamen sicut reliquos facile superat PHILIPPUS VITRIARIUS, Jctus Heidelbergensis priorius. mox Lugduno-Batavus, in Institutionibus Juris Naturæ & Gentium Lugduni 1692. 8. & postea sæpius impressis, & in Germania cura JOANNIS FRANCISCI BUDDÆI 1701. 8. Halæ recufis. Vitriarius itidem per modum quæstionum in hoc libro, sua proponit, Grotii mentem felicissime assequitur, & diligenter alios Juris Naturæ Scriptores

inter se collatos allegat. Buddeus in sua editione adjecit Synopsin Juris Naturæ secundum disciplinam Hebræorum ex Opere Seldeniano extractam, & historiam Juris Naturæ, in qua imprimis antiquiora ante Grotium tempora, hujusque studii fata eleganter persequitur.

§. 7.

Hedingerus. JOANNES REINHARDUS HEDINGERUS Professor Giessensis, Sicilimenta Philosophico-Juridica ex Grotio dedit, cum appendice in quatuor libros Institutionum, Giessæ 1699. 4. In Conspectu suo Jurisprudentiæ Naturalis Ulmæ 1697. 8. edito, methodo utitur Institutionum Justinianearum & Juri Civili Universali utilior viderur, quam Juri Naturali in specie considerato.

§. 8.

Guil. Grotii. Ad compendia Grotii, aliis licet invitis, referunt nonnulli fratris ejus GUILIELMI GROTTII de principiis Juris Naturalis Enchiridion, in quo multa omnino omisit, quæ in Opere fraterno eleganter deprehenduntur discussa; belli enim & foederum jura sicco præterit pede, subtilitatibus Juris Romani quandoque nimium inhæret, ingeniumque prodit rebus agendis, quam investigandis aptius, vique justitiei fraterni destitutum. Prodit hoc ejus Enchiridion Hagæ Comitum 1647. 4. Notis autem illud illustravit GEORGIUS GOETZIUS, Antistes & Professor Jenensis, Jenæ 1669. & 1675. 12. & JOANNES GEORGIUS SIMON item Jenæ 1675. & 1681. 12. nec non JOANNES JACOBUS MÜLLERUS Jenæ 1696. 8. Scripsit Guilielmus Grotius præterea de Jctis, quorum in Digestis extant nomina, Lugduni-Batavorum 1690. 4. item Introductionem in Praxin Belgicam Amstelodami 1665. 4.

Pos.

POS. V.

Post Grotium omnium optime de ^{Puffen-}
Jure Naturæ meritis est Samuel Puffen-
dorffius.

§. I.

Testatur hoc triplex ejus de Jure Naturæ labor, Ele-Puffen-
menta scilicet Jurisprudentiæ Universalis, majus de Juredorfii
Naturæ & Gentium opus, ac denique de Officio hominis Vita.
& Civis libellus, ex quorum lectione & assidua cum aliis
collatione patebit, in hoc doctrinæ genere uberiorem ac
solidiorem post eum extitisse nullum. Tantum autem se
literato Orbi dedisse Virum, jure gloriatur Misnia. Natus
enim est noster Anno 1631. in pago Flöha prope Chemni-
tium, patre Elia, Verbi divini Ministro. Grimma eum
humaniora, Lipsia autem divinarum rerum cognitionem
docuit, quod tamen studii genus felicissimo successu cum
civili prudentia commutans, Jenam se contulit, hospitio
& institutione celeberrimi Mathematicum Professoris, Erhar-
di Weigelii, usus. Hinc Lipsiam reversus 1658. a Coyeto,
Suecico apud Danos Legato, Hafniam evocatur, ut studiis
filiorum ipsius præficeret. Cum autem paucis post Puffen-
dorffii Hafniam adventum mensibus, Coyetus ob bellum re-
crudescens Holmiam excurreret, Puffendorffium Hafniæ,
quæ obsidione a Sæcis clauderetur, linguens, apud alterum
Legatum Suecicum, Baronem Stenonem Bielcke, ille ansa
arcepta, quod frater Esaias Puffendorf apud Suecos dege-
ret, custodia per octo menses detinebatur, exclusus ab
omni suppellectile literaria & eruditorum consuetudine,
quem ut miseriarum sensum falleret, ea, quæ quondam
apud Grotium & Hobbesium legerat, nonnullis pro arbitrio
additis, nova digessit methodo, spretis vulgi voculis, ad-
hibitisque iis potissimum, quos a Weigelio didicerat, ter-
minis.

D 3

§. 2.

Puffendorffii
Elementen-
ta.

III. III. 14.

Hunc laborem, Hafnia 1659. dimissus, & brevi post ad Batavos delatus, amicorum hortatu Hagæ Comitum 1660. 8. sub Titulo Elementorum Jurisprudentiæ Universalis publici juris fecit. Diversa diverforum de libro extant judicia. Præstantiam arguunt iteratæ editiones Jenensis 1669. 8. Cantabrigensis 1672. 8. Francofurtensis 1680. & 1694. 8. ubi accessit Sphæra moralis. Sunt tamen, qui, Puffendorffio gloriam isto labore partam invidentes, WEIGELIUM potius hujus foetus parentem agnoscunt, in quibus est Sarcinarius, sive Schurzfleischius, p. 20. Certe Weigelio animo fuisse tale quid tentandi, patet ex ipsius fragmento Ethices Euclidæ, quod se in MSC. possidere ait Thomafius in Historia Juris Naturalis p. 93. Alii primas hujus scripti linesa fratri Esaia Puffendorffio tribuere malunt, quod facit Autor Elogii Esaia Puffendorffii. Erat autem Esaia, nostro ætate major, & Regis Sueciæ Consiliarius, & ad Galliarum Regem Legatus, postremo autem Danorum Regis Consiliarius. Prodierunt ejus Opuscula cura Joannis Petri Ludovici, adjecta ejusdem dissertatione de jure Anglorum in Galliam Halæ 1699. 8. Alii adhuc Puffendorffium nostrum Elementorum quidem Autorem agnoscunt, sinistre autem de iis sentiunt. In iis est Bœclerus. Vix ferri potest fastus & maledicum, tantoque Viro indignum scribendi genus, quo Puffendorffium prosequitur in literis ad Boineburgium, Cancellarium Moguntinum, quas exhibet Grœningius in Bibliotheca Juris Gentium Europæa p. 292. sq. Certe longe melius de eo senserunt Conringius, & ipse Boineburgius, utpote qui, ex ungue cognoscens leonem, nihil dubitavit, quin ipsi spartam conscribendi corpus quoddam Jurisprudentiæ perpetuæ absolutum demandaret. Ipse quoque Carolus Ludovicus, Elector Palatinus, cui Puffendorffius librum inscripserat, non modo clementissime ad Autorem rescripsit, sed dignum etiam judicavit, quem, in Academiam suam Heidelbergensem accersitum, Professioni Juris Naturalis & Gentium, in Germania antehac inaudita,

1661.

1661. præficeret, & cui Principem juvenem his studiis imbuendum 1667. traderet. Hinc, fama indies aucta, Londinum Scania 1668. evocatus, eandem spartam ornavit, usque dum Holmiæ Secretarii Status, Consilarii Regii ac Historiographi munus obtineret. His officiis egregie functus, tandem Consiliarius intimus Electoris Brandenburgici evasit, quibus honorum fastigiis Suecorum Rex 1694. Liberi Baronis dignitatem adjecit, qua tamen vix impetrata, eodem anno, ætatis 63. Berolini diem obiit supremum. Falso perhibent nonnulli, Puffendorfium persecutionum, quas nimia ab eo in historia sua Brandenburgica adhibita sinceritas attraxerat, pertæsum, Sueciam repetiisse, & in hoc itinere fuisse mortuum. Eum tamen paulo ante obitum in Sueciam ut rediret, a Suecorum Rege sollicitatum fuisse, pro certo asserit Augustinus Lyferus de Variationibus & Retractionibus Jctorum Helmstadii. 4. p. 25. Ipsa Puffendorfii Vita omnium optime ex ipsius literis & scriptis colligi potest. Addi poterit *denckwürdige Lebens-Memoire des Herrn Samuel von Puffendorffs*, subjuncta versioni Germanicæ Monzambani; item JOANNIS PETRI LUDEWIG Oratio de Vita Puffendorfii. Idem Ludvig in *seiner Antwort auf Tobia Pfanners veranlassetes Bedencken* de principio fidei historicæ *Halt* 1698. 8. in præfatione p. 7. testatur Puffendorfium juvenem adhuc, famam ut sibi acquireret, Joannem Taborem Jctum vellicandum sibi proposuisse, at tamen, Tabore vivis exempto, ab hoc proposito destitisse.

§. 3.

Ad majus suum de Juræ Naturæ & Gentium opus con-Puffenscribendum primum appulit animum Puffendorfius noster, dorsii quod in Elementis suis Jurisprudentiæ universalis, in ju- opus ventute conscriptis, plurima vel plane omissa, vel ita tramajus. ctata deprehenderet, ut accuratiori lima opus habere viderentur. Accedebant monita Boineburgiana de conscribendo systemate Juris Naturalis, Heidelbergam 1663. ipsi transmissa, quibus aliqua ut ratione satisfaceret, de Jure Naturæ & Gentium libros octo edidit Londini Scanorum 1672. 4. recu-

recufos Francofurti 1684. 4. & cum Annotationibus JOANNIS NICOLAI HERTII Francofurti 1706. 4. Angli illos in vernaculam suam transferri, atque semel iterumque typis mandari curarunt. Optima editio prodit sub Titulo Puffendorf's Law of Nature and Nations Oxford 1713. fol. Gallico autem idiomate elegantissime eos donavit notisque illustravit JOANNES BARBEYRAC, natione Gallus, ac propter religionem exul, primum in Gymnasio Berolinensi, post Juris & Historiarum Laufannæ, nunc, idem Juris in Grœningensi Academia Professor. Excusa est hæc ejus versio Amstelodami 1706. 4. 2. Voluminibus, ubi in præfatione Vitam Puffendorffii leviter attingit, & repetita Amstelodami 1712. 4. ubi accessit Barbeyraci Oratio de Dignitate ac utilitate Juris & Historiarum, & utriusque disciplinæ amica conjunctione.

I. H. 5. 6.
L. V. 15.

Nota.

II, VII. 5.

Ejusdem Barbeyraci Gallica extat versio dissertationis de potestate Principum, & libertate conscientiarum a Gerhardo Nodt, Accessore Lugdunensi, scriptæ Amstelodami 1707. 12.

Ejusdem Tractatus Gallicus de Ludis: Traité du Jeu, Amstelodami 1709. 8.

Ejusdem Oratio de Magistratu. fortiter peccante & pulpitis facris non traducendo, Grœningæ habita, & recusa Tubingæ 1714. 4.

Germanice Puffendorffianum opus pariter ac notas Hertii & Barbeyraci vertit IMMANUEL WEBERUS Juris apud Giessenses Professor Francofurti 1711. 4. Atque summo cum applausu saniores omnes hunc exceperunt Puffendorffii laborem, cui tamen præter meritum adversa quoque experiri fuit in fatis. Nam Jesuitæ Viennenses non tantum ab Imperatore, sed Lipsienses quoque Theologi a Saxonum Electore, ut liber iste prohibitis accenseretur, vendique prohiberetur, impetrarunt. Licet enim Puffendorffius sapius monuisset, se, revelatione tantisper seposita, non solis Christianis, sed ad captum omnium gentium, omniumque religionum scripsisse, non tamen potuit impedire, quin illorum

illorum in se concitaret Theologorum turbam, quæ optima quæque, tantum non ab ipsis ipsorumve more prolata, protinus hæretica clamitant, eoque nomine præscripta cupiunt. Nihilò fecius superior e certamine cum ipsis discessit noster, & auxerunt magis quam diminuerunt famam fortunamque ejus adversarij, quos ordine nunc persequemur singulos.

§. 4.

Controversiarum fecit initium JOSUA SCHWART-Schwartzius, Doctor Theologiæ, cujus Vitam Puffendorfius in præfatione Speciminis Controversiarum breviter ita narrat, eum ex Academia Vitebergensi & itinere Batavo-Anglico-Gallico in patriam, quæ ipsi Calubiz pagus contigit, reducem, inde ob turbas datas Godanum profugum, neque ibi satis tutum, Holmiam penetrasse, ibique Concionatoris Teutonici munus frustra ambiisse, illud tamen, cum de instituenda Academia Carolina ageretur, Londini Scano- rum cum Extraordinarii Professoris Titulo obtinuisse, usque dum ordinaria in Theologia Professio ipsi demandaretur. Hic itaque, Collegæ suò Puffendorfiò maculam aspersurus, indicem composuit Novitatum quarundam, a Puffendorfiò in libro de Jure Naturæ & Gentium contra orthodoxiam divulgatarum, cujus quidem impressionem ipse non curavit, Beemanno, de quo mox videbimus, tela subministrasse contentus, imprimis cum publica auctoritate ipsi imponeretur silentium, quod tamen ut teneret, tantum abfuit, ut potius Puffendorfiò e suggestu pariter ac cathedra Academica, dissimulato quidem nomine, sæpius insultaret. Patet id ex duabus Schwvartzii dissertationibus de Notis veri falsique Doctoris, quarum posterior cum haberetur, fama erat, ipsum Puffendorfiò Schwartziò oppositurum fore, qui tamen brevem dissertationis hujus refutationem imprimi, eamque sub disputationis finem auditoribus distribui, satius ducebat. Inseruit Puffendorfius illam refutationem Dissertationi Epistolice, quam sub Josuæ Schwartzii nomine 1688. ad Severinum Wildschyffium præscripsit.

E

scripsit.

scripsit, Schwartzius tandem, quod in bello Suecico Suecos pro concione hortatus esset, ut Daniæ Regi homagium præstarent, Suecia aufugere coactus, Superintendentem Generalem in Ducatu Slesvicensi egit. Plura vide §. 12.

§. 5.

Becmannus.

Pergo itaque ad alterum Puffendorffii aduersarium, & Novitatum indicis Schwartziani editorem, NICOLAUM BECMANNUM, Heida apud Dithmarfos oriundum, qui, Marburgi studiorum fundamentis factis, Parisios abiit, ibique medullam suam Justinianeam, Marburgi jam compilatam, edidit, & brevi post Aureliis Juris Doctor creatus, in recens instituta Academia Carolina, sive Londinensi, Professionem Juris Romani nactus est, ubi sub initium ipsi cum Schwartzio de præcedentia intercessit controversia, utpote cui tanquam Professore extraordinario, loco cedere volebat. Cum autem Puffendorffium collegam acciperet, eumque loco salarioque splendidiore gaudentem, amulatione inter eos orta, inuit consilium edendi indicem illum Novitatum, quod cum in Scania facere non auderet, misit eum Giesam, ubi cura ipsius, nullo quidem nomine appposito, imo incio, ut volunt, Schwartzio 1673. 4. prodit. Becmannus interea rem a Puffendorffio ad magistratum delatam, animadvertens, Holmiam abiit, muneris missionem petens, quam tamen priusquam impetraret, MSto ejus Holmiæ coram magistratu a Puffendorffio prolato, jubentur lictores in carcerem rapere Becmannum, quare, fuga sibi consulere, optimum ratus, nocte Holmia sub nomine Comitæ cujusdam abiit. Hafniam, Puffendorffiumque in duellum, Hamburgi subeundum, literis provocat, quibus iterum in Consistorio Academico prolatis, lataque desuper sententia, vniâ promittitur Becmanno, dummodo deprecatione placaret Puffendorffium, quam tamen gratiam, tantum aberat, ut amplecteretur, ut potius impudentissimas literas ad Consistorium Academicum daret. Quæ quidem re effecit, ut 1675. sententia in foro publico promulgata, Novitatum index per carnificem combureretur, ipseque Becmannus mune-

munere exutus, cum infamia relegaretur. Puffendorffius interea calamo potius, quam gladio pugnare cupiens, Novitatum indicii opposuit Apologiam pro se & suo libro adversus Autorem famosi libelli cui Titulus Index Novitatum, Germanopoli seu potius Lipsiæ 1674. 4. Hac re magis adhuc iratus Becmannus, in Stiriam interim profugus, ac Pontificiorum sacra amplexus, superveniente Danorum in Scaniam irruptione, affinem suum, cohortis optionem, subornavit, ut Puffendorffium cum uxore & liberis trucidaret, cumque successus votis non responderet, defensionem suam Becmannus, novumque sub nomine VERIDICI CONSTANTIS 1676. disseminavit famosum libellum, in quo inter alia Sodomiz & Adulteriû inculcat Puffendorffium, sed respondit Puffendorffius in Epistola ad amicos suos per Germaniam, quæ annexa reperitur Specimini Controversiarum, Osnabrugæ 1678. 8. edito, & extat etiam in Eride Scandica, sed mutilata, multisque studio omissis. Reposuit quidem Becmannus legitimam defensionem contra Samuelis Puffendorffi execrabiles ficticiasque calumnias 1677. at refutatur illa

1. ab ipso Puffendorffio in Epistola hoc Titulo edita :
 PETRI DUNAEI, p. t. in Academia Carolina Pedelli secundarii, epistola ad Virum famosissimum Nicolaum Becmannum. 1677.
2. a JOANNE ROELETTO, sub quo latet KLINGERUS, Juris Candidatus, Jenæ propterea, Vethemio urgente, in carcerem detrusus, in discussione calumniarum, quas absurdissimas de Puffendorffio sparsit Becmannus 1677.

§. 6.

Porro calamum in Puffendorffium strinxit FRIDERICUS Gese-
 GESENIUS, Garlebiensium præsul, duplici nobis nomine notandus. Primum enim Puffendorffium nostrum Autorem suspicatus Discursus Politici de Polygamia, sub nomine SINGERI WAHRENBERGII (contra Epistolam Balthasaris Menzeri de divortio Holmiæ conscriptam) editi, aliud ipsi

Conf. s. 1.

hoc rubro opposuit scriptum: CHRISTIANI VIGILIS Germani ad Sincerum Wahrenbergium Suecum dissertatio super Polygamia simultanea Germanopoli 1673. 4. cumque Puffendorsius in Apologia modo citata quædam regeret, prodiit anno sequenti 1674. Samuelis Puffendorffii iniquitas contra Jus Naturæ, inque illius scrutinio infelicitas ostensa per Fredericum Gesenium 1674. 4. Utrique una eum alius adversariarum scriptis respondit Puffendorffius passim in scriptis suis polemics mox recensendis, imprimisque in Epistola ad Scherzerum, de qua §. 8. Certe in eo, quod Puffendorffio illum de Polygamia discursum adscripserat Gesenius, valde eum fuisse deceptum, nemo amplius dubitat, quis autem sub Wahrenbergii nomine lateat, haud ita expeditum videtur.

Nota.

Volgo quidem JOANNI LYSERO, Rectori, ni fallor, Sprotensi, hunc laborem tribuunt, quod tamen ut faciam, adduci vix possum. Novi quidem Lyserum duplicem de Polygamia discursum edidisse 1.) Latinum sub nomine THEOPHILI ALERTHARI 1674. 11. altera vice auctus secutus Friburgi 1676. 8. 2.) Germanicum sub nomine J. L. in forma colloquii inter Monogamum & Polygamum 1676. 4. quorum prior refutatus fuit a JOANNE MUSAEO Theologo Jenensi peculiari dissertatione 1675. 4. & a SEVERINO WALTHERO SCHLETERO Theologo primo Rostochienti, post. Concionatore Anlico Danico, in *Theologischen Gedanken von der Polygynie Rostock* 1677. 8. Posterior sub examen vocatur a GERHARDO FELTMANNO, JCro Groningensi, in Tractatu Germanico de Polygamia, Lipsiæ 1677. 8. (Plures Lyseri refutatores vide apud Struvium in Bibliotheca Juridica cap. 13. §. 45. p. 182.) Neque me fugit Lyserum publice Suecia expulsum, scriptisque publicè a carnifice exutis, justas nefandorum dogmatum dedisse pœnas, eumque nihilo secius virus suum latius sparsisse, edito scandalo illo scripto, quod sub nomine Polygamie Triumphatricis THEOPHILI ALERTHARI cum Notis Athanasii Vincentii Londini Scanorum 1681. 4. impressæ circumfertur. Ne tamen pro eodem eum cum Sincero nostro Wahrenbergio habeam Autorem, adducit me Schlutens, qui in Tractatu modo laudato p. 67. asserit, se ex ore Lyseri percepisse, latere sub Wahrenbergii nomine Secretarium quendam Comitum a Koenigsmarck, simulque ad-

dit

dit D. BALTHASAREN MENTZERUM scripsisse *hortus Bedenken über Sinceri Wahrenbergs Gespräch von der Polygamie*. Aliam adhuc de Wahrenbergio opinionem fovet Puffendorfius in dissertatione epistolica, quam sub nomine Josue Schwartzii ad Severianum Wildschyffum 1688. scripsit, ubi sub hoc nomine quendam Holmiae Doctorem Medicum latere putat. Quomodoenque se res habeat, ex collatione apparet, Wahrenbergii scriptum aliquot annis esse antiquius illo Lyseri, qui Wahrenbergium pariter ac Puffendorfi Jus Naturæ & Gentium diligenter exscripsit.

§. 7.

Devenio ad VALENTINUM VELTHEMIUM, qui non Velthemo in Introductione sua in Grotiū superius recensita, & in Oratione de Laudibus Scholasticorum Jenæ habita, se Puffendorfi adversarium professus est, sed etiam peculiare duas dissertationes contra eum scripsit hoc Titulo: Vera & genuina fundamenta Juris Naturæ contra Puffendorfiū, Jenæ 1674. 4. Satisfecit autem his omnibus Puffendorfius tum in Epistola ad Schertzerum, de qua mox, tum in Specimine Controversiarum p. 137. nec non in appendice ad decem dissertationes suas academicas 1677. editas, & ROLLETUS in scripto contra Becmannum.

§. 8.

Neque ultimo inter Puffendorfi Adversarios loco poni Schertmeretur JOANNES ADAMUS SCHERTZERUS, Theologiæ zerus. Doctor & Professor Lipsiensis. Is enim primus disseminasse creditur calumniam, ac si Puffendorfius politicum de Polygamia scripserit discursum. Præterea simul ac Schwartzii Index Novitatum Puffendorfianarum lucem adspexerat, Schertzerus eum eodem adhuc anno 1673. Dresdam misit, atque a Serenissimo Electore impetravit, ut Puffendorfianum opus in Saxonia vendi prohiberetur. Id quod ansam dedit Puffendorfio scribendi ad Schertzerum Epistolam, quæ prodit Hardervici 1674. 4. Ipse Schertzerus haud respondit, ob rescriptum a Saxonum Electore impetratum, quo, etiamsi a Puffendorfio provocaretur, controversiæ huic se

immiscere prohibebatur. Quare Gefenius a Schertzero instigatus, sub nomine CHRISTIANI VIGILIS opposuit Christianam benedictionem, adversus impiam & immanem maledictionem Samuelis Puffendorffii, in Epistola ad Joannem Adamum Schertzerum adhibitam, Germanopoli 1675. 4. Cumque Schertzerus in Collegiis suis Puffendorffium fugillare, ejusque doctrinam Auditoribus exosam reddere pergeret, ille ad ea, quæ rescivit, respondit in Specimine Controversiarum & alibi passim.

§. 9.

Alberti.

I. III. 17.
II. II. 5.
III. IV. 3.

Schertzeri vestigia pressit affinis ejus VALENTINUS ALBERTI, Logices ac Metaphysices, ac tandem Theologiæ Professor Lipsiensis. Is enim in Compendio suo Juris Naturalis, orthodoxæ Theologiæ conformato, Lipsiæ 1676. & 1678. 8. edito, in eo potissimum a Puffendorffio dissentiebat, quod Jus Naturæ non ex natura hominis corrupta, sed statu integritatis derivandum putaret, cumque Puffendorffius denuo hanc refelleret opinionem in Specimine Controversiarum contra Jus Naturæ sibi motarum, Osnabrugæ 1678. 8. edito, Albertus iterum opposuit Specimen Vindictiarum contra Puffendorffium Martisburgi 1678. 8. Jusse ad id respondet Puffendorffius in Spicilegio Controversiarum 1680. 8. Regerit quædam Albertus in Parænesi ad studiosam juventutem in causa Puffendorffiana, Francofurti 1681. 4. impressa. Puffendorffium vindicat RONDINUS, de quo §. 12. in dissertatone epistolica super Controversia Puffendorffii, Hamburgi 1684. 8. contra quam defensionem scripsit Albertus. Hanc autem excussit Puffendorffius in Eride Scandica, sive Tractatum contra adversarios polemicorum Sylloge, Francofurti 1686. 4. Speciatimque in præfatione ejus sub JULII RONDINI nomine scripta, in qua etiam Seckendorffio, Status Ministro, & Cancellario Naumburgensi (qui rejecto Puffendorffiano socialitatis principio, quod antea in *Entwurf des Natürlichen Rechts* commendaverat ipse, nunc in additionibus *seines Christen-Staats* ad L. 3. c. 8. §. 6. Alberti præferebat sententiam) festivo respondit. Puffendorffium

dorsium virulento stylo at infelici successu perstringit, Seckendorffium vindicaturus, TOBIAS PFANNERUS in scripto anonymo, hoc rubrum præferente: Samuel Puffendorffius modestæ castigatione admonitus 1687. 4. conf. §. 12. Pariter etiam Albertus Puffendorffium refutat simulque omnia scripta pro se edita collegit sub Titulo: Eros Lipsicus ad Seckendorffium scriptus Lipsiæ 1687. 4. qui quidem liber ansam præbuit Puffendorffio edendi Commentationem super invenuto Veneris Lipsicæ pullo contra Alberti, Francofurti 1688. 4. ad quam alia atque alia monere voluit Alberti in Epistola ad Vitum Ludovicum a Seckendorff, commentum Samuelis Puffendorffii de invenuto Veneris Lipsicæ pullo refutante, & una cum ipsius Seckendorffii Notis & animadversionibus quibusdam in Puffendorffii Eridem impressa Lipsiæ 1688. 4. Refutat hanc Alberti Epistolam Puffendorffius in Epistola sub Josuæ Schwartzii nomine ad Wildschyffium data, de qua §. 12.

Nota.

Ex reliquis Alberti scriptis, huc quidem non spectantibus, commemorare liceat dissertationem ejus de Jure Naturæ Paradisiaco, oppositam Gerhardo van der Muelen, Lipsiæ 1695. 4. & Interesse præcipuarum Religionum Christianarum, Lipsiæ 1683. & 1709. 12. & Germanice, ibidem 1686. 1689. & 1708. 12. Item dissertationem de Cartesianismo & Coccejanismo, Lipsiæ habitam & in Belgio recusam.

Pergimus ad JOANNEM JOACHIMUM ZENTGRA-Zentvium, Philosophiæ Practicæ, & deinde Theologiæ Progravius. fessorem Argentinensem, cujus sequentia scripta notentur.

De Origine, Veritate & immutabili rectitudine Juris Naturalis secundum disciplinam Christianorum, Argentorati 1678. 8. qui liber ex dissertationibus Academicis coaluit, & passim Puffendorffium reprehendit. Citavimus eum jam supra I. I. §.

Specimen doctrinæ Juris Naturæ secundum disciplinam Platonicam; Argentorati 1679. 4.

Origi-

Origines Juris Naturæ contra Puffendorffium & Strimeffium, Argentorati 1681. 8.

Vindictæ Originum oppositæ Puffendorffio & Strimeffio, Argentorati 1681. 8. Puffendorffium contra eas defendit RONDINUS de quo §. 14.

Disquisitione de Origine, Veritate & Obligatione Juris Gentium. 1684. 8.

Summa Juris Divini, five Ifagogica institutio doctrinæ de Justitia & Jure. 1699. 8.

Dissertationem ejus de armis in bello prohibitis laudabimus infra.

Quæ contra Puffendorffium attulit passim, refutantur in Spicilegio controversiarum Puffendorffianarum 1680. 8.

III. IV. 16.

Nota.

Vitebergæ dum hæzaret Zentgravius, dissertationem scripsit de tactu Regis Franciæ, quo strumis laborantes restituuntur 1675. 4.

Dissertationem de libertate religionis, aliaque ejus scripta commemorandi alibi sese offeret occasio.

H. VII. 8.
I. III. 18.
III. II. 3.
III. IV. 12.
15. 21.

§. 11.

Strimeffius.

I. VII. 6.

Francofurti litem movit Puffendorffio, SAMMEL STRIMESIUS, in Academia, quæ ibi floret, Professor, tum in Praxiologia sua apodictica contra Hobbium, Francofurti 1677. edita, de qua infra dicetur, tum in libro quem Origines morales inscripsit, Francofurti 1679. 8. Respondit ipsi Puffendorffius in Spicilegio Controversiarum contra Jus Naturæ, Francofurti 1680. 8. cui opposuit Strimeffius Epicrisin in Puffendorffii Spicilegium controversiarum, Francofurti 1682. 8. quam examinat JULIUS RONDINUS, de quo §. 14.

§. 12.

Claudat agmen adversariorum Puffendorffii SEVERINUS WILDSCHYSSIUS, privignus illius, a quo cooperamus, Josue

Wildschyffius,

Josuae Schwartzii, nisi forsitan male eos sejungi dicas. Ipse enim Schwartzius, mutuato saltem privigni nomine, scripti Wildschyffiani Autor putatur, quod tamen, cum sine iis, quae hucdum diximus, intelligi nequeat, hic demum recensendum venit. Inscribitur illud discussio calumniarum Samuelis Puffendorffii, indicis errorum suorum causa Venerabili uni Viro indignissime impositarum, instituta per Severinum Wildschyffium, Slesvici 1687. 4. Nihil autem praeter intempestiva Schwartzii encomia continet, quare ludibrius, Jocus ac risibus pro merito illud exceptit, si recte conjicio, GOTTLIEB TITIUS Lipsiensis, simulans, ac si Becmanni nomine Wildschyffio gratularetur. Satyra ipsius lectissima prodiit sub Titulo: Nicolai Becmanni Epistola gratulatoria ad Severinum Wildschyffium de devicto Puffendorffio, Hamburgi 1688. 4. ubi & Pfanneri scriptum §. 9. recensitum perstringitur. Ipse etiam Puffendorffius discussioni huic Schwartzio-Wildschyffianae opposuit Satyræ hoc Titulo: Josuae Schwartzii dissertatio Epistolica ad Severinum Wildschyffium, privignum suum, Slesvici 1688. 4. Reposuit Valentinus, Alberti judicium de dissertatione Epistolica Josuae Schwartzii, Lipsiæ 1688. 4.

Forsan etiam huc spectant sequentia, nobis haud visa.

Henricus Cornelius Agrippa pro Puffendorffio Francofurti 1688. 4.

Samuelis Puffendorffii Epistolæ duæ de Censura in Ephemeridibus eruditorum Parisiensibus Lipsiæ 1688. 4.

§. 13.

Studio præterimus eos, qui supersunt, Puffendorffii ad Puffensarios v. c. WINSTRUPIUM, Scaniz Episcopum, a dorffii Schwartzio & Becmanno in partes tractum, SLEVOGTIUM Adversariensem, qui in somniis, quæ in Parnasso vidit, Puffensarium adortus, HARTUNGIUM, Diaconum Vitebergensem, qui neque in Cathedra Sacra Puffendorffiano nomini pepercit, tribuens mortem Melancholici cujusdam, laqueo se suffocantis, libro Puffendorffiano de habitu religionis, quem Autocheir ille secum gerere consueverat. Hi enim
F
tantas

tantas non excitarunt turbas, sed in ipsa prima oppressi sunt herba.

§. 14.

Atque sic satis superque constabit de scriptis Puffendorffii Polemicis, ex quibus imprimis notentur ea, quæ pluribus conjunctim fuere opposita. Referantur huc ex hæcenus allatis

Puffendorffii
Polemica.

Appendices ad dissertationes Academicas, quæ prodierunt Londini Scanorum 1675. Upsaliæ 1677. 8. Francofurti & Lipsiæ 1678. 12.

Specimen controversiarum circa Jus Naturæ ipsi motarum, Upsaliæ & Osnabrugæ 1678. 8.

Spicilegium controversiarum contra Jus Naturæ, Francofurti 1680. 8.

JULII RONDINI dissertatio Epistolica super controversia Puffendorffii de Jure Naturæ, Hamburgi 1684. Latere creditur sub Rondino ipse Puffendorffius, alii autem ROLLETUM, sive KLINGERUM, de quo supra §. 7. hæc larva tegi maluit. Refutantur autem in hac dissertatione Albertus, Zentgravius & Strimefius, ceu ex superioribus jam constat.

Eris Scandita, seu Tractatum contra adversarios, Becmannum puta, Velthemium, Gesenium, Alberti, Zentgravius &c. Polemicorum Sylloge Francofurti 1686. 4. Adjecta etiam reperitur Operi majori Puffendorffiano de Jure Naturæ & Gentium. In hac Sylloge repetita deprehenduntur pleraque ex Specimine Controversiarum, multa autem, imprimis quæ Schertzerum tangunt, ob pacem, inter eos initam, studio sunt omissa. Cuncta vero, quæ in Eride continentur scripta, hoc se excipiant ordine.

Puffendorffii Apologia adversus indicem novitatum.

Ejusd. Epistola ad Schertzerum.

Ejusd. Epistola ad amicos.

Dunæi Epistola ad Becmannum.

Rolleti discussio ealumniarum & Scharfshmidius vapulans.

Puffendorffii Specimen Controversiarum.

Ejusd.

Ejusd. Spicilegium Controversiarum. Rondini dissertatio Epistolica. Puffendorfius de invento Veneris Lipsicæ pullo.

§. 15.

Expositis nunc iis, quæ circa adversarios Puffendorfi Puffenmonenda erant, pauca adhuc dicenda restant de Compendio, dorfii de diis nonnullis, ex Puffendorfiano Opere natis. Sic enim latinum quoddam Compendium Jurisprudentiæ Universalis ex Hom. & Samuelis Puffendorfi Opere de Jure Naturæ & Gentium Civis. extractum prodiit Francofurti 1694. & 1699. 12. In Angliæ SPAVAN quidam edidit Puffendorfi's Law of Nature Command Nations faithfully abridged, duobus Voluminibus 1716. mentar. 8. Omnibus autem præstat libellus, quem ipse Puffendorfius ex Opere majori extractum de Officio Hominis & Civis inscripsit. Prodiit ille primo omnium Londini Scanorum 1673. 8. recusus Hamburgi 1684. & 1706. 12. & Francofurti 1719. 8. & alibi sæpius. Æstimatur præ ceteris editio Holmiensis 1701. 12. tum, quod ibi summaria capitum pariter ac in aliis editionibus reperiuntur adjecta, tum quod præmittatur JOANNIS GROENINGII Historia Juris Naturæ & Gentium. In Angliæ Anglice prodiit sub Titulo Duty of Man and Citizen, London. 8. Germanice versus extat sub Titulo *Einleitung zur Staats- und Sitten- Lehr, oder Vorstellung der schuldigen Gebühr aller Menschen, und insonderheit der Bürgerlichen Staats-Verwandten, Leipzig 1702. 12.* Autor versionis est IMMANUEL PROBLEUS, qui etiam notas adjecit. Gallice hunc libellum versum, notisque illustratum dedit supra §. 3. laudatus BARBEYRAC sub Titulo: Devoirs des Hommes & des Citoyens suivant la loy naturelle, Amstelodami 1707. 8. & quarta jam vice ibidem 1718. 8. ubi LEIBNITZII de Opusculo ejusque notas accessit judicium. Ipsi textui Latino notas suas subjecit IMMANUEL WEBERUS, Doctor & Professor Giesensis, Francofurti 1706. & 1719. 8. una cum Monitis Apologeticis ad Epistolam, qua G. Leibnitzius principia Puffendorfiana obelo notare voluit. Separatim vero Observationes

in hunc de Officio Hominis & Civis libellum, tanquam pro-
 thromum Operis majoris dederat GOTTLIEB GERHARD
 TITUS, Juris Professor Lipsiensis, Lipsiæ 1703. 12.
 quas postea pariter textui subijci curavit Lipsiæ 1715. &
 1722. 8.

ANDREAS ADAMUS HOCHSTETTERUS, Theologiæ
 Professor Tubingensis, postea vero Consistorialis, & Con-
 cionator Anlicus Stugartensis, Tubingæ 1700. XII. Exer-
 citationibus hunc libellum illustravit, easque postea sub
 Titulo Collegii Puffendorfiani super libris duobus de Officio
 Hominis & Civis edidit Tubingæ 1710. 4. accessit Hoch-
 stetteri dissertatio de Jure pœnarum.

Nota.

III. IV. 21.

Exant ejusdem Hochstetteri dissertationes hinc de Jure naturali
 Aliam ejus dissertationem de pretio redemptionis memorabi-
 mus infra.

J. RUDOLPHUS a WALDKIRCH Annotationes in
 Puffendorium de Officio Hominis & Civis dedit Basileæ
 1711. 8.

DIETERICUS HERMANNUS KEMMERICHUS, pri-
 mum in Gymnasio Erlangensi, postea in Brandenburgensi,
 nunc tandem in Academia Vitebergensi Juris Doctor &
 Professor edidit Puffendorium enucleatum, seu Elementa
 Juris Naturæ & Gentium, per modum Observationum ad
 Samuelis Liberi Baronis de Puffendorff librum de Officio
 Hominis & Civis, succinctis positionibus tradita, adjectis
 capitibus Juris publici Universalis & Juris Gentium a Puf-
 fendorfio omissis Lipsiæ 1716. 8.

III. II. 1.

Sic etiam GOTTLIEB SAMUELIS TREUERI Anno-
 tationes ad Puffendorium de Officio Hominis & Civis pro-
 dierunt Lipsiæ & Guelpherbyti 1717. 8.

Nuper demum JOANNES HENRICUS ROTHERUS,
 Consiliarius Commissionum Saxonicus, dedit Examen Juris
 Naturæ & Gentium Puffendorfianum per quaestiones & re-
 sponiones Lipsiæ 1723. 8.

JOAN-

JOANNEM quoque LEHMANNUM, Moralium Profefforem Jenenſem, Notas ad Puffendorſium dediffe ferunt. De Wernheri Notis vid. I. VIII. 1.

Nota.

Ejusdem Lehmanni Tractatus de Jure Legatorum occurret infra, nec. III. III. 11. non ipſius Trutina, vulgo bilanx Europæ, norma belli pacisque. III. IV. 8. hætenus a ſummis Imperantibus habita.

§. 16.

Hæc fere ſunt ſcripta Puffendorſiana, quæ ad Jus Na- Puffenturæ & Gentium inprimis ſpectant. Addere liceat duo dorſii alia, quæ indirecte huc facere videntur, unum de habitu ſcripta religionis Chriſtianæ ad Vitam Civilem, de quo plura videantur alibi. Alterum erit Puffendorſii jus feciale divinum, ſeu exercitatio poſthuma de conſenſu & diſſenſu Pro-^{II. VII. 1.}_{I. V. 11.} teſtantium, Lubecæ 1695. 8. Scopus hujus laboris, cui Autor diebus dominicis horas nonnullas impendebat, hic præcipue erat; ut ſolide evolveret, utrum inter Lutheranos & Reſormatos unio ſperanda eſſet, atque ut hinc Systema Theologiæ, quam articuli fidei ingredrentur omnes, & in quod utraque pars conſpirare poſſet, contexeret. Cum autem data occasione de natura moralitatis, atque aliis materiis incidentibus diſſereret, neque tamen propoſita arri- derent omnibus, D. JOANNES WOLFFGANGUS JÆGERUS, tunc Abbas Maulbronnensis, poſtea Conſiliarius Ducalis Wurtembergicus, Conſiſtorii Aſſeſſor & Superintendens Generalis, anſam arripuit ſcribendi Jus Dei fœderale, in quo ad placidum examen revocabat Puffendorſii Jus feciale divinum, Tubingæ 1698. 8. Puffendorſium autem vindicaturus, J. B. ETTENHUSIUS quidam ſcripſit Epistolam ad Rechenbergium, Profefſorem Lipſienſem, contra examen Jægeri in Puffendorſii Jus divinum feciale, Magdeburgi 1698. 8. Latet autem ſub Ettenhuſii nomine JOANNES BALTHASAR WERNHERUS, tunc Lipſiæ degens, poſtea Mathematicum, ac tandem Juris Profefſor Vitebergenſis. Huic Jægerus oppoſuit Epistolam Apologeticam ad Faculta-

tem Lipsiensem contra J. B. Ettenhusium, Tubingæ 1699. 8. quam acerbe nimis multisque scommatibus excepit Ettenhusius, in Epistola Antapologetica ad Michaelæm Foertschium, Theologum Tubingensem, pro illustri Baronis de Puffendorff libro de Jure feicali divino, Jægeri Epistolæ Apologeticæ opposita, Magdeburgi 1700. 8. Litem postmodum, utriusque sententiam conciliando, sopire conatus est ANSHELMUS BITTIGIUS in dissertatione Academica de natura & origine moralitatis & juris connati, occasione litis inter Theologum Wurtembergicum, & quendam B. Puffendorffii Vindicem, nuper recrudescens, Augustæ Vindelicorum 1702. 8. quo quidem successu, judicent alii.

§. 17.

Puffendorffii Scripta historica. Reliqua quod attinet Puffendorffii scripta, pleraque sunt historica. Sic alibi agendi locus occurret de Commentariis ejus Rerum Brandenburgicarum & Suecicarum, & de Introductione ejus ad historiam Gentium Europæarum, item de libello, quem sub ficto BASILII HYPERETAE nomine de Monarchia Ecclesiastica Pontificis Romani 1679. edidit, nec non de MONZAMBANO ejus, quem cum Heidelbergæ hæretet, conscripsit. Aulam quoque Viennensem Puffendorffium nostrum Historiæ Belli Turcici conscribendæ destinasse, ex narratione magnæ dignationis Satrapæ refert Christianus Gryphius de Historicis Seculi XVII. p. 72. Politica Puffendorffii inculpata prodit Londini Scapæ 1679. 12. & consistit in dissertationibus antea separatim editis. Tales sunt de Systematibus Civitatum, de Concordia veræ Politicæ cum religione Christiana, de existimatione, de Republica irregulari, de forma Reipublicæ Romanæ & fœdere Achaico, de obligatione adversus patriam, quæ antea Heidelbergæ 1663. 4. prodierat, de rebus gestis Philippæ Amyntæ, itidem Heidelbergæ 1664. 4. impressa.

Edidit quoque Puffendorffius quædam aliorum scripta v. c. JOANNIS LAURENBERGII, Professoris Sorani, Græciam antiquam Amstelodami 1661. 8. 1663. 4. reculam, item

item MEURSIJ Ceramicum geminum Ultrajecti 1663. 8.
& ejusdem Meursii Miscellanea Laconica Amstelodami
1661. 4-

Pos. VI.

Grotio ac Puffendorffio haud forsan **Christia-**
male jungitur **Christianus Thomafius.** nus Tho-
masius.

§. I.

Supra quidem seculi genium, nec tamen immerito, hic Thoma-
sibi sapere videtur Vir, quem diu adhuc nobis superstitem **sii Vita**
optamus. Ingenii enim, qua pollet, felicitate, judicii **& Judi-**
acumine, ac indefesso labore effecit, ut non æquiparet mo- **cium de**
do, sed superaret quoque famam & dignitatem parentis, **eo.**
magni satis ceteroquin nominis.

Erat ille JACOBUS THOMASIUS, Scholæ primum Re-
ctor, postea vero Philosophiæ Professor Lipsiensis, variis
scriptis clarus.

I. VI. 1.
II. V. 2.
III. III. 11.
III. IV. 7.
IV. I. 6.

Nota.

Ex quibus nominare liceat

Origines historiæ Philosophicæ, de quibus §. 8.

Doctrinam Imperii Romano-Germanici hodierni, Tabulis compre-
hensam, Lipsiæ 1671. 1679. 1687. fol.

Varii argumenti dissertationes, Hal. 1693. 8.

Dissertationem de plagio literario, Leucopetra & Schwobaci 1679.
& 1692. 4.

De latrocinio gentis in gentem, Lipsiæ 1667. 4.

De Ministriissimo, Lipsiæ 1668. 4.

De Scabinis antiquis & recentioribus, Lipsiæ 1661. 4. & in Brum-
merianis a Beyero editis Lipsiæ 1712. 8.

IV. I. 6.

Plura de Vita ejus & scriptis vide in *Daniel Friedrich*
Phnemanns Lebens - Beschreibung vornehmlich - gelehrter Manner,
Wittebergæ 1714. 8. num. 18. p. 171. Francofurti ad Ode-
ram & Lipsiæ dum adhuc studiorum causa versaretur Chri-
stianus

stianus noster, ita se gessit, ut omnium in se converteret oculos & admirationem. Erant tamen, qui in eo reprehendebant nimium novitatis studium, liberius dicendi genus, & in scribendo petulantiam. Quibus criminibus publice ipsi objectis, ut relegeretur tandem, ejus obtinuerunt osiores. Lipsia autem pulsus clementissime una cum affectis recepit Fridericus, Elector Brandenburgicus, indeque occasionem arripuit; Halensem condendi Academiam, ibique nostro Juris Professo demandatur, qua hucum una cum Titulo Directoris totius Academiae, & Consiliarii intimi Borussiae Regis & Ducis Saxo-Naumburgensis gaudet, tantoque cum applausu docet, ut suo nomine novam constituere Sectam & disciplinam videatur. Continuo enim nova inveniendi studio tenetur, quae ubi reperire nequit, ut tamen a ceteris dissentiat, vetera evertit, cuncta ridet, plerosque contemnit, nemini parcat, quo factum est, ut, cum aliquot abhinc annis in ipsam Caesarem Majestatem paulo liberius calumiam stringeret, a Fiscali Camerae Imperialis accusatus, in magnam faris condemnaretur multam.

§. 2.

Thomasi
Scripta
Juris
Naturae. Inter scripta ejus JURIS NATURALIS Doctores celebrant Institutiones Jurisprudentiae divinae, Lipsiae & Francofurti 1688. 8. Halae 1694. 4. & auctiores adhuc 1702. & 1710. & 1717. 4. editas, in quibus id imprimis agit,

ut Puffendorffium illustret, ab eo leviter tacta clarius demonstrat, & sicubi visum fuerit, corrigat. Prostant quoque Germanice hoc Titulo: *drey Bücher der göttlichen Rechts - Gelahrtheit, nebst denen allernächsten Grund - Lehren des Natur - und Völcker - Rechts.* Postea quoque publicavit

Tractatum de fundamentis Juris Naturae & Gentium ex sensu communi deductis, in quibus ubique secernuntur principia honesti, justi & decori, cum adjuncta emendatione ad ista fundamenta Institutionum Jurisprudentiae divinae, in usum auditorum Halae 1705. & 1708. 4. eadem-

itidemque Germanice versum cum præfatione EPHRAIMI GERARDI 1708. 4. In hoc libro Thomasius pro more ipsi solenni, multa, quæ in priori libro posuerat, revocare & refutare haud dubitat: qua in re utrum gloriam quærat, an præsidium, aliis dijudicandum relinquimus. Minimum ipse in pleniori sua historia juris naturæ gloriatur, se legem divinam positivam universalem stabilivisse primum, & destruxisse iterum. Reliqua ejus scripta, quæ magno extant numero, videlicet in ipsius Catalogo scriptorum publice editorum & edendorum Halæ 1696. 4. impresso, & sexta vice repetito. Halæ 1711. 4. Ad Jus Naturæ referri adhuc potest modo memorata ejus.

Historia Juris Naturæ de qua superius & Dissertatio, quam de sponione Caudina & Numantina ad Grotii L. 2. c. 15. §. 16. habuit, Lipsiæ 1684. 4. nec non

Specimen Jurisprudentiæ judicialis ex Jure Naturæ & Gen. IV. IV. §. titium exhibitum in exemplis de variis gentium negotiis & controversiis, quibus sparsim immiscentur genuina principia definiendi prætensiones illustres, Halæ 1706. & 1710. 4.

Systema, quod promisit, Juris Naturalis, ceu supra diximus, L. L. II. hætenus lucem non aspexit.

§. 3.

Affinia his sunt scripta ejus MORALIA & POLITICA, Thomasi quo pertinent

Historia sapientiæ & stultitiæ Tomis 3. Halæ 1693. 8. & Germanice ibidem eodem. 8. Moralia & Politica.

Der Kern wahrer und nützlicher Welt-Weisheit, obedessen von Xenophon in Beschreibung der merckwürdigen Dinge des Socrates vorgestellt, und aus dem Französischen ins Teutsche übersetzt Halle 1693. 8. Est versio des choses memorables de Socrate, par JACQUES CHARPENTIER a Paris 1668, 12.

Kanß vernünftig und tugendhaft zu lieben, oder Einleitung zur Sitten-Lehr. Halle 1692. 1706. & 1710. 8.

G'

Von

Von der Artzney wieder die unvernünfftige Liebe, und der Zuver wñthigen Erkenntniß seiner selbst, oder Ausübung der Sitten - Lehr. Halle, 1696. 8. & 1704. & 1708. 8.

Utrumque Latine versum ab Autore, Halæ 1706. 8.

Wissenschaft, das verborgene des Hertzens anderer Menschen, auch wider ihren Willen aus täglicher Conversation zu erkennen, Halle 1691. 8.

Weitere Erläuterung durch unterschiedene Exempel des ohnlängst gegebenen Vorschlags, wegen der neuen Wissenschaft anderer Menschen Gemüther erkennen zu lernen, Halle 1692. & 1711. 8.

Hoc scriptum opposuit Meyero & Tentzelio, qui ipsi item desuper moverant.

Klugheit zu leben, primum anonymus prodierat, secundæ autem editioni nomen suum apposuit Thomasius.

Dissertatio de Constantia & Inconstantia ad regulas rectæ rationis, & mentem Senecæ conscripta, Halæ 1692. 4.

II. IV. 1. De duplici Majestatis subjecto dissertationem excitabimus infra.

§. 4.

- Thomasius scripsit Juris publici
- JURIS PUBLICI dissertationes & scripta quæ edidit, hæc fere sunt.
- Historia Contentionis inter Imperium & Sacerdotium, breviter delineata usque ad seculum XVI. cum appendice, Halæ 1721. 8.
- De jure Principis decidendi controversas Theologicas cum scholiis, Halæ 1702. 4. & Germanice.
- II. VII. 16. Das Recht Evangelischer Fürsten in Theologischen Streitigkeiten, Halle 1696. & 1699. & 1713. 4. Scripta est hæc dissertatio contra Carpzovium, Theologum Lipsiensem, & jus hoc Principibus, clero excluso, tribuit.
- II. VII. 9. Vindicæ Juris Majestatis circa sacra, Halæ 1699. & 1713. 4. Eadem hæc dissertatio Germanice versa extat in JOANNIS GOTTFRIED ZEITLERI dreyfacher Rettung des Rechts Evangelischer Fürsten in Kirchen - Sachen. Francofurti ad Moenum 1701. 4. in quo Tractatu nihil aliud continetur, quam nonnulla hujus argumenti scripta Thomasius,

na, a Zeidlero Germanice versa. Sic præter memoratum scriptum ibi habetur

Thomasii vuestere Untersuchung der Einfältigen Anweisung, wie die protestirende Kirche zu vereinigen, item Ejusdem Vertheidigung des Regiments der Kirchen Christi itidem ex Latino versa.

De jure Principis circa hæreticos, Halæ 1697. 4.

De jure Principis Evangelici circa Adiaphora, Halæ 1695. 4.

De jure Principis circa solennia sepulturæ, Halæ 1702. 4. II. VII. 10.

De foro competente & subjectione Clericorum sub potestate civili, Halæ 1709. 4.

De officio Principis Evangelici circa augenda salaria & honores ministrorum Ecclesiæ, Halæ 1707. 4.

Bedencken über die Frage, wie weit ein Prediger gegen seinen Landsherrn, der zugleich summus Episcopus mit ist, sich des Binde- und Schlüssel bedienen könne, dritte Edition, Wolfenbüttel 1707. & iterum 1719. 8.

Rechtmäßige Erörterung der Ehe- und Gewissens-Frage, ob zuvorn Fürstliche Personen im Römischen Reich, deren eine der Lutherischen, die andre der Reformirten Religion zugethan, einander mit gutem Gewissen heyrathen können? Halle 1689. 8.

De natura bonorum secularisatorum, Halæ 1707. 4. accessit Programma de cura Principis Evangelici circa sustentationem Ministrorum Ecclesiæ. II. VII. 19.

De injusta oppositione jurium Majestaticorum, superioritatis territorialis, & Reservatorum Imperatoriorum, Halæ 1696. 4.

De Statuum Imperii potestate legislativa contra jus commune, Halæ 1703. 4. II. IX. 1.

De jure Statuum Imperii dandæ Civitatis, Halæ 1696. & 1715. 4. II. X. 6.

De jure aggratiandi Principis Evangelici in causis homicidii, Halæ 1707. & 1714. 4. II. IX. 8.

De præscriptione Regalium ad jura subditorum non pertinente, Halæ 1696. 4. II. II. 5. III. II. 6.

De Regalibus fisci Principum Germaniæ circa acquisitionem, Halæ 1713. 4. II. XI. 8.

- De inutilitate Brocardici : quæ sunt in territorio, præsumuntur esse de territorio, Halæ 1709. 4.
- De officio Directorum & Ducum Circularium in executione sententiarum, Halæ 1697. & 1723. 4. contra MULZII scriptum ea de re eodem anno anonymis editum.
- IV. II. 8. Vindiciæ distinctionis inter Paragia & Apanagia, Halæ 1709. 4.
- De vera origine, progressu & interitu judiciorum Westphalicorum, Halæ 1711. 4.
- De Templariorum Equitum ordine sublato, Halæ 1705. 4.
- II. IX. 9. De jure asyli, Legatorum ædibus competente, Halæ 1689. & 1718. 4. & inter dissertationes Lipsienses.
- An Imperator Wenceslaus legaliter sit depositus, & tantis vitiiis contaminatus, ut vulgo creditur?
- Cur Imperator Wenceslaus, Princeps non optimus quidem, nec etiam malus, communiter tam male audiatur? Hæ duæ dissertationes reperiuntur in dodecade quæstionum Historico-Philosophico-Juridicarum paradoxarum, Halæ 1693. 4.

§. 5.

- Thomæ Ad ECCLESIASTICUM Jus pertinent ejus
 filii script. Cautelæ circa Præcognita Jurisprudentiæ Ecclesiasticæ, Halæ 1710. & 1712. 8. & Germanice versæ Halæ 1713. 8.
 Ecclesiast. & Commentarius über das erste Capitel der Kirchen-Ordnung im Herzogthum Magdeburg, 1700. 8.
 Feudal. Dissertatio de desertione ordinis Ecclesiastici, Halæ 1707. 4.
- II. VII. 12. De usu practico denunciationis Evangelicæ, Halæ 1712. 4.
- De juribus præcipuis patronatus, Ecclesiarum Protestantium, vulgaris, Halæ 1715. 4.
- Ad FEUDALIA refer
- Selecta feudalia, quæ exhibent selecta capita Historiæ Juris feudalis Germanici, & Autorem Veterem de Beneficiis, & dissertationem de usu ejus, Halæ 1708. & 1719. 8.
- De Originibus feudalibus, Halæ 1710. 4.
- De feudis oblatis, Lipsiæ 1687. & 1715. 4. & inter alias Auctoris dissertationes Lipsienses, Lipsiæ 1695. 4.

De

- De feudo alienabili, Halæ 1709. 4.
 De causis prohibitiæ alienationis feudi, Halæ 1709. 4.
 De feloniam Domini, Halæ 1710. 4.
 De præsumptione allodialitatis, Halæ 1715. 4.

§. 6.

Scripta JURIS CIVILIS, quæ edidit, vel eo nomine Thomæ reliquis præferenda veniunt, quod pleraque Jus Germanicum concernant, in quo ita versatus est noster, ut in hoc studio nemini secundus, sed omnium facile Princeps existat. Sicut etiam sunt autem illa

Summarischer Entwurff der Grund-Lehren zum Studio Juridico, Halle 1699. & 1706. 8.

Erinnerung wegen der über seine Grund-Lehren bisher gehaltenen Lectionum privatissimarum, Halle 1701. 8.

Cautelen, welche ein Studiosus Juris zu Erlernung der Rechts-Gelahrtheit zu beobachten, Halle 1713. 8.

Dissertatio de usu vario studii Antiquitatum, imprimis in studio Jurisprudentiæ, Lipsiæ & Halæ 1718. 8.

Delineationem Historiæ Juris Romani & Germanici, reperies Anti-Tribonianæ Hotomanni, a GEORGIO BEYERO edito, præfixam, Lipsiæ 1704. 8. Inseruit eam quoque, notis illustratam, CHRISTIANUS GOTHOFREDUS HOFMANNUS Historiæ suæ Juris Romani Justiniani Lipsiæ 1718. 8. Ipse etiam Thomæ nonnulla huc spectantia fufius deduxit in

Nævis Jurisprudentiæ Romanæ Ante-Justinianæ, Halæ 1691. & 1695. & 1707. 4. Accessit Programma de exiguo Pandectarum usu in foris Germaniæ, & Vindiciæ Corollarii de exiguo Pandectarum usu, quæ jam 1692. prodierant.

Dissertatio de difficultatibus novi Corporis Juris condendi.

Præcognita ad Jurisprudentiam. 4.

Dissertationes Juridicæ Lipsienses cum additionibus, Lipsiæ 1695. 4.

De Jure Consuetudinis & observantiæ, Halæ 1699. & 1712. 1722. 4.

- De morum cum Jure scripto contentione, Halæ 1701. 4.
- De Interpretatione beneficiorum Principis ad L. 3. de Con-
stit. Princip. Halæ 1701. 4.
- De vera pietate juridica, Halæ 1701. & 1717. 4.
- De fide juridica, Halæ 1699. & 1714. 4.
- De Jctorum prudentia consultatoria, Halæ 1705. & 1710.
4. & Germanice versa a GEORGIO BEYERO, Jcto
Vitebergensi, Francofurti 1707. 8.
- Commentarius ad Institutiones & Digesta, Halæ 1712. &
1713. 4.
- De rite formando statu controversiæ, an Legum Juris Justi-
niani sit frequens, an exiguus usus practicus in foris
Germaniæ? Halæ 1715. 4.
- De usu practico Tituli Institutionum: de his, qui sui vel
alieni juris sunt, Halæ 1712. 4.
- De usu practico distinctionis hominum in liberos & servos,
Halæ 1711. 4.
- De usu practico distinctionis hominum in ingenuos & li-
bertinos, Halæ 1711. 4.
- De usu practico doctrinæ de impedimentis manumissionis,
Halæ 1712. 4.
- De hominibus propriis & liberis Germanorum, Halæ
1701. 4.
- An mancipia Turcica per baptismum manumittantur? extat
in dodecade supra §. 4. citata.
- An doctrina Romana de servis magnum usum habeat in
servis nostris, a Turcis captis, Halæ 1693. 4. & in
dodecade.
- De Quasi-emanicipatione Germanorum, Halæ 1703. 4.
- De usu practico Tituli Institutionum de adoptionibus, Halæ
1714. 8.
- De usu juris paterni Romanorum in Germania', Halæ
1694. 4.
- De usu practico Tituli Institutionum de patria potestate,
Halæ 1712. 4.
- De usu practico Tituli Instit. quibus modis jus patriæ pote-
statis solvitur, Halæ 1716. 4.

De

- De fundamentorum definiendi causas matrimoniales, hæc-
nus receptorum., insufficientia, Halæ 1698. 4.
- De validitate conjugii invitis parentibus contracti, & per
benedictionem sacerdotis depositi consummati, Lipsiæ
1689. 4. & inter dissertationes Lipsienses & Halæ 1722.
4. Germanice quoque prodiit sub Titulo
*Von Gültigkeit der Ehe, so wieder der Eltern Willen geschlossen,
und durch Einsegnung eines abgesetzten Priesters vollzogen,
Leipzig 1722.*
- De pactis Dotalibus, Halæ 1695. & 1711. 4.
- De pactis futurorum Sponsaliorum, vom *Ja-Worte*, Halæ
1711. 4.
- De Concubinato, Halæ 1713. 4.
- De Tutelis, Halæ 1699. 4.
- De pseudo-privilegio pupilli conventi contraria actione ne-
gotiorum gestorum, Halæ 1699. 4.
- De culpa ab heredibus Tutorum præstanda, Halæ 1701. 4.
- De præsumptione furoris atque dementiæ, Halæ 1719. 4.
- De existimatione, fama, & infamia extra Rempublicam, II. X. 1.
Halæ 1709. 4.
- De jure circa Titulos honorum, Halæ 1697. 4. III. V. 14.
- De jure detractiois, Halæ 1709. 4.
- De Vagabundo seu eo, qui est sine domicilio, Lipsiæ 1682.
4. & inter dissertationes Lipsienses.
- De Rerum differentiis intuitu Juris Germanici privati, Halæ
1721. 4.
- De jure circa somnum & somnia, Lipsiæ 1687. 4. & inter
dissertationes Lipsienses & Halæ 1723. 4.
- De protestatione facta contraria, Halæ 1699. & 1713. 4.
- De protestatione jus protestantis non conservante, Halæ
1695. 4.
- De jure circa colores, Lipsiæ 1689. 4. & inter Dissertatio-
nes Lipsienses.
- De jure circa pharmacopolia Civitatum, Halæ 1697. & 1711. 4.
- De differentiis Juris Civilis & Canonici in doctrina de testa-
mentis, Halæ 1707. 4.
- De servitute stillicidii, Lipsiæ 1689. 4. & inter dissertatio-
nes Lipsienses.

De

- De origine successione testamentariæ, Halae 1705. 4.
 Prima initia successione testamentariæ apud Romanos,
 Halae 1705. 4.
 De sensu legis decemviralis testamentariæ, Halae 1705. 4.
 De filio sub conditione, si se filium probaverit, herede in-
 stituto, Lipsiæ 1686. 4. & inter dissertationes Lipsi-
 enses.
 De captatoriis institutionibus, Halae 1696. 4.
 De legitima viventis, Halae 1700. 4.
 De Noricorum causis adimendi legitimam, Halae 1703. 4.
 De jure injusto hereditarum, Halae 1695. 4.
 De hypotheca tacita propter pecuniam lustricam, Halae
 1717. 4.
 De remissione tacita pignoris, vel hypothecæ, per remissio-
 nem debiti & consensum in alienationem rei, recusa
 Halae 1722. 4.
 De remissione tacita pignoris, vel hypothecæ, per acceptio-
 nem chirographi novi aut fidejussoris, Halae 1716. 4.
 De usu practico doctrinæ difficillimæ Juris Romani, de cul-
 parum præstatione in contractibus, Halae 1705. 4.
 De fatuitate Brocardici vulgaris: Causa fatua excusat a do-
 lo, Halae 1720. 4.
 De obligatione ex promissione rei incertæ, Halae 1715. 4.
 De jure adimplementi literarum Cambialium honoris causa,
*oder vom Recht der Acceptation und Zahlung der Wich-
 sel-Brieffe* per honore, Halae 1715. 4.
 De acuitate cerebrina L. 2. C. de rescindenda venditione,
 & ejus usu practico, Halae 1706. & 1713. 4.
 De arrhis emtionum, Halae 1702. 4.
 De usu practico accuratae distinctionis inter emtionem cum
 pacto de retrovendendo, & contractum pignoratitium,
 Halae 1707. 4.
 De pretio affectionis, in res fungibiles non cadente, Halae
 1701. 4.
 De non rescindendo contractu conductionis ob metum spe-
 ctrorum, Halae 1711. & 1713. 4. & Germanice, *bey den
 neuen Lehr-Sätzen vom Lafer der Zauberey.*

De

- De revocatione tacita mandati judicialis, ad cap. si quem.
8. de procuratoribus in 6. recusa, Halae 1724. 4.
- De fidejussore indemnitate, Halae 1703. 4.
- De usu exiguo Senatusconsulti Vellejani in foris Germaniæ,
Halae 1707. & 1714. 4.
- De natura precum juridicarum, Halae 1710. 4.
- De perpetuitate debitorum pecuniariorum, Halae 1706. 4.
- Larva Legis Aquiliae, detracta actioni de damno dato, receptae in foris Germanorum, Halae 1703. 4.
- De actione injuriarum, Halae 1715. 4.
- De jurisdictionis & magistratum differentia secundum mores
Germanorum, Halae 1703. & 1714. 4.
- De emendatione administrationis justitiæ non impossibili, ll. IX. 2.
sed difficili: accessit dissertatio de characterem & circum-
spectationem Medici, ad curandam tædiositatem Pro-
cessuum adhibendi: item, dissertatio de emendandis qui-
busdam litium protractionibus in materia juramenti
delati, Halae 1717. 4.
- De officio judicis circa tentationem amicabilis compositio-
nis, quæ & germanice versa 1724.
- De Judice, sententiam in causis criminalibus latam, ab actis
removente, Halae 1709. 4.
- De onere probandi in actione negatoria, Halae 1716. 4.
- Non ens actionis forensis contra aedificantem ex aemulatio-
ne, Halae 1703. & 1714. 4.
- De usu practico actionis adversus Judicem imperite judican-
tem, ad pr. Inst. de obl. quæ qf. ex delict. nasc. Halae
1714. 4.
- De usu actionum pœnalia Juris Romani, in foro Germano-
rum, Halae 1693. 4.
- De actione fidejussoris adversus debitorem, antequam sol-
vit, Lipsiæ 1685. 4. & inter dissertationes Lipsienses, &
germanice quoque sub Titulo:
- Tractat von Anstellung der Klage wider den Haupt-Schuldener,
ehe der Bürge bezahlt.* Hall 1724. 4.
- De præsumptione bonitatis, Halae 1700. 4.
- De judicio seu censura morum, Halae 1702. 4.

- An poena viventium, eos infamantes, sint absurdæ & abrogandæ? Halæ 1723. 4.
- De Tortura ex foris Christianorum præscribenda, Halæ 1709. 4.
- De occasione, conceptione, ac intentione Constitutionis Criminalis Carolinae, Halæ 1711. 4.
- De homicidio linguae, Halæ 1699. 4.
- H. VII. 18. Quæstio, an hæreticis sit crimen? Halæ 1697. 4.
- De Crimine Bigamiae, Lipsiæ 1685. 4. & inter dissertationes Lipsienses.
- De præscriptione Bigamiae, ibidem eodem. Utræque etiam recusa, Lipsiæ 1721. 4.
- De Crimine Magiæ, Halæ 1701. 4. & germanice sub Tit. *Lehr- Satz vom Baster der Zauberey*, 1702. 12. und aufgelegt, *nebst der Vertheidigung*. Leipzig 1703. 8. und Halle 1704. 4. per Joannem Reich, qui respondendo sustinuerat dissertationem.
- De origine & progressu Processus Inquisitorii contra Sagas, Halæ 1712. 4.
- De Abigeatu, Lipsiæ 1687. 4. & inter dissertationes Lipsienses, & Halæ 1723. 4.

§. 7.

- Thomasi Scripta miscellanea.
- Superfunt Thomasi PHILOSOPHICA, literaria, varii- que argumenti scripta, quo spectant.
- Quæstionum historico-philosophico-juridicarum paradoxarum dodecas, Halæ 1693. 4. Annexa reperitur Tractatus de ratione status GOTHOFREDI de JENA.
- Programmata Thomasiانا, & alia scripta similia breviora recusa, Halæ & Lipsiæ 1724. 8.
- Allerhand kleine Teutsche Schrifften*, Halle 1701. 8.
- Auserlesene und in Teutsche noch nie gedruckte Schrifften*, Halle 1705. 8.
- Introductio ad Philosophiam Aulicam, accessit HUBERI Oratio de Pedantismo, Lipsiæ 1688. 8. Hic liber Logicam continet, & recusus sub Titulo :

Intro-

Introductionis ad Logicam, cum praxi Logices, Halae 1694.

8. germanice quoque versa hoc Titulo :

Einleitung zur Vernunft-Lehre, Halle 1691. 1699. & 1705. & 1711. 8.

Ausübung der Vernunft-Lehre, Halle 1691. 1699. & 1705. & 1710. 8.

Versuch vom Wesen des Geistes, Halle 1699. 8.

Quaestiones aliquot, concernentes hypothesein : quod corpora naturalia consistunt ex materia & spiritu, Halae 1694. 4.

Dialogus de definitione substantiae, Halae 1693. 4. & in dodecade.

Freywüthige, lustige und ernsthafte, Vernunft- und Gesetz-mäßige Gedanken, oder Monach-Gespräch über allerhand nützliche Bücher und Fragen, Halle 1688. & 1689. & 1690. 8. Ist das allererste Teutsche Journal.

Wie man denen Frantzosen nachahmen soll, Leipzig 1687. 4.

Dissertatio, an sutor esse possit Philosophus? Halae 1693. 4. in dodecade supra citata.

De injusto Pontii Pilati judicio, Lipsiae 1675. 4. & inter dissertationes Lipsienses & Halae 1724. 4.

Decas thesium variarum ad Symbolum Electoris Brandenburgici : Suum cuique, Halae 1694. 4.

Erinnerung über Einrichtung des Glanckischen Paedagogii. 8.

Abfertigung derer im Pietistischen Unfug enthaltenen Lästerungen, Halle 4.

Confessio doctrinae suae. 8.

Erinnerung wegen Confession doctrinae suae. 8.

Oster-Gedanken. 8.

§. 8.

Thomas.

Atque hi sunt potiores ingenii foetus, quos edidit Thomasius, qui tamen circa edendos aliorum quorundam Auctorum libros, suam quoque nobis navavit operam. Sic enim

MONZAMBANI seu Puffendorffii de statu Imperii Germanici. V. 17. librum edidit cum Scholiis, Halae 1695. 1703. & 1714. 8.

H 2

Ejus-

- Ejusdem PUFFENDORFII *Politische Betrachtung des Geistlichen Stuhls zu Rom in usum Auditorum, Halle 1714. 8. Ist das 12te Capitel aus Puffendorffs Einleitung zur Historie.*
- l. XI. 9. JOANNIS BENEDICTI CARPZOVII Theologi-Lipsiensis, disputatio, de jure decidendi controversias Theologicas, cum Scholiis JCTi Halensis, prodit Halae 1701. 4. Latet autem sub JCTo illo *Thomasius* noster.
- l. VI. 4. marg. ibi. Conf. §. 3. De versione Memorabilium Socratis JACQUES CHARPENTIER, Galli, supra §. 3. diximus.
- ULRICI HUBERI positiones juris contractae secundum Instituta & Digesta cum Scholiis Christiani Thomasi prodierunt, Lipsiae 1685. & 1706. 8.
1. II. 6. Additiones ad ULRICI HUBERI praelectiones Juris Civilis, cum nova Thomasi praefatione, & adjecta dissertatione de furto ancillae meretricis & non meretricis, Lipsiae 1707. 4.
- II. I. 7. ULRICUS HUBERUS de Jure Civitatis, cum Scholiis Christiani Thomasi, Francofurti 1708. 4.
- II. XI. 4. JOANNIS STRAUCHII dissertationes Justinianae cum notis Thomasi, Lipsiae 1683. 4. & recusae una cum notis, cura EPHRAIMI GERHARDI, Jenae 1718. 4.
- JOANNIS SCHILTERI Praxis Juris Romani in foro Germanico, cum praefatione Thomasi, Francofurti & Lipsiae 1713. fol.
1. II. 6. Versioni Grotianae SINOELDI SCHÜTZII praefationem praemisit Thomasius, Lipsiae 1707. 4. qua historiam Juris Naturae usque ad Grotium deducit.
- CORNELII de MASTRICHT historia Juris Ecclesiastici ac Pontificii, cum praefatione Thomasi, de neglectu studii Juris Canonici, ejusque usu frequente ac methodo, Halae 1705. 8.
- II. I. 6. Not. JOANNIS PAULI LANCELLOTTI Institutiones Juris Canonici, cum notis variorum, per Christianum Thomasi, Halae 1716. & 1717. 4.
- JACOBI THOMASII, patris, Origines Historiae Philosophicae & Ecclesiasticae, quae prodierant, Lipsiae 1665. 4. itidem cura filii Christiani Thomasi recusae sunt, Halae 1699. 8. nec non dissertationes, seu programmata ejus,

ejus 1663. jam edita , cura filii prodierunt , Halæ 1693. 8.

PETRI POIRETI Galli, Verbi Divini apud Heidelbergenses **Ministri**, infecuta autem 1677. Gallorum irruptione, celeberrimæ Bourignonæ individui in Belgio Comitibus, & nuper demum Renoburgi prope Lugdunum pago, in quo diu privatum egerat, defuncti, libros tres de Eruditione solida, superficiaria & falsa, edidit Thomafius noster, cum dissertatione sua de Scriptis Poireti, Francofurti & Lipsiæ 1694. 8. atque magnifice de opere sensit, quam tamen postea mutavit sententiam, in dissertatione nova ad Poireti libros de Eruditione, Halæ 1708. 8.

JOHANN GOTTFRIED ZEIDLERS *Tractat von der Wunschel-Rasche* cum præfatione Thomafii prodiit, Halle 1700. 8.

BALTHASAR GRACIAN *Homme de Cour, nebst Christiani Thomafii judicio vom Gracian*, Augspurg 1711. 8.

Ad Testamentum Cancellarii **OSSEN** de emendanda Jurisprudencia, & nævis Academicis, Commentarium dedit Thomafius.

Multi quoque inferuit Observationibus Halensibus.

§. 9.

In tanta scriptorum cõpia, tamque difficili paradoxo-Thomafii a Thomasio suscepta defensione, non potuit non fieri, si Adquin alia atque alia improbarentur aliis, variosque Thomafii nancisceretur adversarios, de quibus in genere nota, quod licet aliquando veritate superiores, arte tamen scite, ingeniose, ac cum veri specie sua proponendi, inferiores plerumque extiterint Thomasio. Nihilo tamen minus nonnulla eorum subjiciamus exempla. Sic

1. huc pertinet scriptorum recentiorum decas, Hamburgi 1688. 4. edita, contra quam prodiit Epistola ad amicum de decade. Hanc autem excepit defensio decadis.

2. **TRAJANI BOCCALINI** *judicium de Trigæ scriptorum recentium* 1689. 4. Et Trigæ hujus & decadis modo memoratæ Autor est **JOANNES ALBERTUS FABRICIUS**, natu Lipsiensis, Scholæ autem Illustris Haraburgensis Professor, contra quem prodiit Epistola amicatoria ad Joannem Albertum Fabricium, & actio Criminalis adversus Scurram Pseudo-Boccalinum, Coloniz 1689. 4.

Nota.

Assumerat scilicet Fabricius illud Trajani Boccalini nomen, sub quo in Italia Italice prodierunt decantatæ illæ, & in omnes fere linguas translatae Relationes ex Parnasso, quarum Autorem nonnulli putant Cardinalem CAJETANUM, a JOANNE FRANCISCO PERANDA adjutum, alii Cardinalem BORMESIUM, alii verum esse Boccalini nomen asserunt, eumque propter suum: *Pietra del Paragone Politico* (seu lapidem lydicum politicum, Venetiis 1615. editum, itidemque variarum nationum idiomatibus donatum) in quo in Hispanorum Monarchiam injuriosè est, a sex milibus Venetiis ita fuisse verberatum, ut diem obiret supremum.

3. **SIGFRIED BENZENS** Christianus minime Christianus 1692. 4.
4. **ALBRECHTI CHRISTIANI ROTHII** *Atheistica Thomasi*, Lipsiæ 1698. 8. Edidit ea etiam cum Observationibus perspicuis **ANDREAS STUBELIUS**, Halæ eodem, & Lipsiæ 1700. 8.
- Ejusdem Thomasius portentosus, Francofurti 1699. 8. & Lipsiæ 1700.
- Ejusdem extat quoque libellus, *Trinitatis orthodoxæ vindex*, Lipsiæ 1695. 8.
5. **ANONYMI** *Gewissens-Rüge an Christianum Thomasius*, 1699. 8.
6. *Contra Juris Naturæ scripta surrexit* **JOANNES LUDOVICUS PRASCHIUS**, Consul Ratisbonensis, in *Vertheidigung des Natürlichen Rechts, und in seiner kurtzen Antwort auf Thomasi Einwürffe vom Gesetz der Liebe*, Regenspurg 1686. 8.

Nota.

Nota.

Extant ejusdem Braschii

Designatio Juris Naturalis ex disciplina Christianorum, Ratisbonæ 1691. 8.

Disquisitio de Jure Gentium.

De lege charitatis, Ratisbonæ 1689. 8.

De naturali potestate in liberos.

De amplitudine Juris Socialis.

De odio Religionis.

De Jure majoris partis.

De bono Cive.

Affectus Reipublicæ Achaicæ, Ratisbonæ 1686. 4. ubi comparationem cum ea, & Germaniæ Regno instituit.

Opuscula quædam de stylo.

7. Contra Introductionem & Praxin Philosophiæ Moralis quædam monuit HENRICUS KLAUSINGIUS, tunc Moralium Professor Vitebergensis, nunc Theologus Lipsiensis, in dissertatione de Amore rationali, Vitebergæ 1709. 4. quam refutare conatus est LIMMERUS, Doctor Servestanus, in dissertatione quadam in Gymnasio Servestano habita, at reposuit ei, Klausingium vindicaturus, JOANNES ADAMUS MAYERUS dissertationem cui Titulus: Observationes super disputatione nuper habita de amore rationis, Vitebergæ 1710. 4.
8. Contra Thomasi *Wissenschaft der Menschen Gemüther zu erkennen*, litem moverunt JOANNES FRIDERICUS MEYERUS, Theologiæ Professor Vitebergensis & Gryphiswaldensis, tandem vero Pastor Hamburgensis, nec non WILHELMUS ERNESTUS TENTZELIUS, Hi-^{Conf. 5. 7.}storiographus Saxonicus, in *Monatlichen Unterredungen* II, IX, 30. 1692. mense Martio. Pertinent huc
- Johann Friedrich Meyers sich selbst verurtheilender Thomasius, Hamburg 8.*
- Johann Friedrich Meyers Prostitution seines ehrlichen Namens, durch Christianum Thomasius, 8.*
- Woblgemuths Sendschreiben an Christianum Thomasius wegen Tentzels, in 8.*
- Christiani Thomasi Erläuterung wider Tentzeln und Meyern, Halle 8.*

9. Con-

9. Contra Historiam contentionis inter Imperium & Sacerdotium, AUGUSTUS BREM edidit defensionem Joannis Georgii I. Saxoniae Electoris 1723. Thomafius enim Electorem, suafu Concionatoris fui Aulici ab Hoe, Bohemi, Bohemiae Regno inhiasse, afferuerat. Utrumque esse falsum Autor ostendit, Electorem enim de Bohemiae Regno non cogitasse, & Dominum ab Hoe non Bohemum, sed Austriacum fuisse.
- II. VII. 9. 10. Contra Thomafii Jus Principum decidendi Controversias Theologicas, scripsit JOANNES GOTTLÖB STOLTZE, Theologiae Doctor, & Superintendens Altenburgensis, *Anmerckungen über einige Lehr-Sätze Christiani Thomafii vom Rechte Evangelischer Fürsten in Theologischen Strittigkeiten, Leipzig 1697. 4. nec non Evangelischer Fürsten Rechte in Vertheidigung der wahren Evangelischen Lehre, Altenburg 4.* Opposuit se Stoltzio Thomafiumque defendit ENNO FRIDERICUS BRENNEISEN, Cancellarius Frisicus, in *ausführlicher Antwort auf J. G. Stoltzens Anmerckungen über einige im Tractat vom Rechte Evangelischer Fürsten in Theologischen Strittigkeiten enthaltene Lehr-Sätze, Franckfurt 1698. 4.* Addantur Christiani Thomafii Vindiciae Juris Majestatici circa sacra, Halæ 1699. 4. & ejusdem *dreyfache Rettung des Fürsten-Rechts in Kirchen-Sachen, Francofurti 1701. 4.* a Zeidlero edita.
11. Contra Thomafii *Bedencken über die Frage vom Binde-Schlüssel* prodiit *kurzze, in der Heiligen Schrift, und denen Evangelischen Kirchen-Symbolis begründete Antwort auf das durch den Druck publicirte Bedencken über die Frage, vwie vweit ein Prediger gegen seinen Lands-Herrn, der zugleich Summus Episcopus mit ist, sich des Binde-Schlüssels bedienen könne?* 1706. 8.
- Thomafii Hyperaspisten egit C. R. RUST, contra quem prodiit JUSTIN MEYER, *dass der Binde-Schlüssel noch vest stehe, vvider Thomafii defensore C. R. Rustium, Juris Candidatum, nebst beygefügeten Anmerckungen über ein zu Helmstädt publicirtes Programma, Franckfurt 1709. 8.*
- VI. II. 8. 12. Contra Vindicias distinctionis inter Paragia & Apanagia quod prodiit scriptum, recensimus infra.

13. Con-

13. Contra differtationem de Concubinato, fcripfit JOANNES GUSTAVUS REINBECK, Verbi Divini Minifter Bero-
linenfis, *Natur des Eheftandes und Verwerfflichkeit des dawider ftreitenden Concubinats*, ex editione fecunda, Berlin 1715. 4. nec non
- D. JOACHIMUS JUSTUS BREITHAUPT, Abbas Bergen-
genfis, differtationem Theologicam de Concubinato a
Chrifto & Apoftolis prohibito, Magdeburgi 1713. 4.
- Item JOANNES GOTTLÖB STOLTZE in quaefitione, an
Concubinatus fit tolerabilior Polygamia? Lubbenæ
1713. 4.
- Item S. PETRUS ENCRATITA in Epiftola de Concubi-
nato, Tubingæ 1714. recufa.
- Item JOANNES WOLFFGANGUS JAEGERUS, Cancel-
larius Tubingenfis, in examine Philofophico-Theologi-
co differtationis cujusdam Halenfis, de Concubinato,
respondente M. JOANNE ANDREA GRAMLICHIO,
Tubingæ 1713. 4. Contra hunc Thomafii partes fumfit
larvatus quidam MARCUS PAULUS ANTONINUS,
Philofophus Triboceus, in Confutatione dubiorum,
quæ contra Schediasma Halenfe de concubinato mota
sunt, Argentorati 1714. 4. Sed oppofuit Gramlichius
primo defenfionem differtationis fuæ de illicito concubi-
nato, oppofitam Marci Pauli Antonii Philofophi Tri-
bocei confutationi, Halæ 1714. 4. *Deinde* Tractatum
de Moralitate Concubinatus, Francofurti 1716.
14. Contra differtationem de Officio Judicis circa amicabi-
lem compositionem partium litigantium, lucem aspexe-
runt, *Unvorgreifliche Gedancken über die vom Herrn Geheimen Rath Thomasio gehaltene Disputation, von dem Richterlichen Verſuch der Güte unter denen Streitenden Partheyen, nebst ſolcher Disputation ins Teuſche überſetzt, und Unterſuchung einiger andern die Verbeſſerung des Juſtiz-Wefens betreffenden Thomafifchen Meinungen*, Leipzig 1724.
15. Contra differtationem de crimine Magiæ, extat HIERO-
NYMI & SANCTA FIDE, *Abfertigung der Gedancken contra Chriftianum Thomafium de Crimine Magiæ*, Franck-
furt 1703. 4.

- Scriptis etiam contra dissertationem de crimine Magiæ, quidam WACHTER, quem tamen refutavit ipse Thomasius, sub nomine JUCUNDI DE LABORIBUS.
16. Contra Introductionem in Philosophiam Aulicam, prodiere REALIS DE VIENNA, discursus & dubia in Thomasi Introductionem in Philosophiam Aulicam, Ratisbonæ 1691. Latet fortasse sub eo PRASCHIUS.
17. Contra *Versuch vom Wesen des Geistes*, lucem aspexerunt CAMERARII, Professoris Tubingensis, *Anmerckungen über Christiani Thomasi Versuch vom Wesen des Geistes, Tübingen 1701. 8.* quem inter omnes suos adversarios prudentissimum judicat Thomasius.
18. Tandem contra Thomasi colloquia menstrua, *Schertz- und ernsthafftig Monach-Gespräche*, notandum, quod in iis aliquando heterodoxas quorundam opiniones sustinuerit contra HECTORIS GOTTFRIED MASII, Theologi Hafniensis, Interesse Principum, eaque occasione varias Masio dixerit injurias, quas ille ægre ferens, magistratum adiit Lipsiensem. Thomasio interim Halam aufugiente, res eo devenit, ut liber ejus 1691. Hafniæ, cum Autoris infamia, publice per carnificem combureretur. Qua ignominia motus Thomasius, scripsit sub nomine ATTILÆ FRIEDRICH FROMMHOLDS *Rechts-gegründeten Bericht, wie sich ein ehrliebender Scribent zu verhalten, wenn seine von hoher Obrigkeit approbirte Schriften, auf eines fremden Fürsten Befehl vom Hencker öffentlich verbrannt werden, Freyberg 1691. 4.* cui Masius sub nomine AETII DIETRICH EHRENHOLD reposuit *Vernunfft gegründeten Bericht, was von einem Scribenten zu halten sey, dessen Schriften durch den Hencker öffentlich verbrennet, 1692. 4.*

R. IV. 23.
H. V. 2.

§. 10.

Justo forsitan fuimus prolixiores in recensendis scriptis Thomasiis, lubenterque fatemur, pleraque ad aliud pertinere forum. Ne tamen conjungenda separarentur, hanc suscepimus recensionem, religioni nobis ducentes, prorsus

hoc

hoc loco præterire Thomafium. Licet enim cuncta ejus scripta crude nimis, ac sine delectu accipi nolimus, nec cuiquam, ut ulla Thomafii opiniones sine prævio examine accuratiori, suas faciat, suadeamus, inficias tamen ire non possumus, illa inprimis, quæ §. 2. & 4. commendavimus scripta, in Jure quo utuntur Imperantes, omnino esse utilissima,

Pos. VII,

Vix autem amplius Imperantium Jura juvant Joannes Seldenus, & Thomas Hobbesius, Angli.

Seldenus
& Hobbesius.

§. I.

SELDENO propositum non erat Jurisprudentiam Seldenus Universalem, quæque ad omnes gentes applicari posset, con-ejusque texere, sed ad Naturæ & Gentium Jus saltem Hebræorum scripta disciplinam accommodare, ex Rabbiorum scriptis & antiquitatibus Ebraicis illud illustrare, omnia autem septem illis Noachidarum præceptis superstruere. Nam licet Seldenus Jctus esset, & Anglicani Parlamenti membrum, plurimum tamen valebat Linguarum & Antiquitatum Orientalium studio, quod vel ex versione patet Annalium Eutychiei, Patriarchæ Alexandrini, quam, ab EDUARDO POCOCCIO adjutus, ex Arabico adornavit, ac edidit, Oxonii 1654. 1656. & 1658. 4. & ex reliquis ejus scriptis, quæ magnam partem res Hebræorum respiciunt. Facile in iis eminent libri septem de Jure Naturæ & Gentium juxta disciplinam Hebræorum, Londini 1640. fol. impressi, & Argentorati 1665. & Vitebergæ 1712. 4. recus, quibus omnium omnino Eru-ditorum meruit assensum, nec memini quenquam hunc ejus laborem ex instituto impugnatum ivisse, quamvis singulares in eo nævos taxent alii atque alii. Recte reprehendit Puffendorfius in specimine controversiarum, quod fundamenti loco substernat Noachidarum præcepta, utpote quæ,

quæ, nostra quidem opinione, ex parte saltem Juris Naturalis sunt, nunquam vero solenniter, atque ut septem numero distincta præcepta, promulgata sunt, ut fabulantur Rab-
 bini. Leviora sunt, quæ circa Seldenum monent reliqui. Sic Grœningius taxat, quod Naturali Juri nimis misceat Hebræorum Jura Civilia. Joanni Clerico, Arminianorum in Gymnasio Amstelodamensi Professori, prolixæ nimis displiceant digressiones. JOANNES FRANCISCUS BUDDEUS meliorem desiderat ordinem, quem tamen stitisse sibi videtur, in brevi, at eleganti Synopsi Juris Naturæ & Gentium juxta disciplinam Hebræorum, ex Seldeno extracta; & primum, Halæ 1695. 8. edita, postea vero Vitriarii Institutionibus Juris Naturæ & Gentium una cum historia Juris Naturæ adjecta Halæ 1701. 8. & in selectis Juris Naturæ & Gentium Buddeanis repetita, Halæ 1704. 8. recusa etiam Lugduni-Batavorum 1704. 8. & Francofurti 1717. 8.

I. I. 1.
 I. IV. 6.

Nota. I.

II. V. 6.
 II. VII. 18.
 III. II. 7. 8.
 III. IV. 8. 11.
 III. V. 15.
 IV. II. 7.

II. VII. 1.
 IV. II. 9.

I. VIII. 1.

BUDDEUS Anclamensis Pomeranus Vitebergæ & Jenæ literis operam dedit, postea Ernesti Augusti Vinariensium Ducis studijs præfectus, hinc in Gymnasio Coburgensi, deinde in Academia Halensi, tandem in Jenensi, Professor evasit. Præter memorata scripsit

Schediasma de Origine Cardinalitiæ dignitatis, Jenæ 1692. 12.
 Dissertationem de Concordia religionis statusque Civilis, Halæ 1701. 4. & 1711. 8.

De testamentis Summorum Imperantium, speciatim Caroli II. Hispaniæ Regis, Halæ 1707. 4. cui dissertationi cum Auctores Memoriarum Trivultinarum quædam opponerent, edidit

Ulteriore disquisitionem de Jure Gentis Austriacæ in Regnum Hispanicum, Halæ 1702. 4. ad quam regressit quædam Autor anonymus, de renunciatione successionis linealis cognaticæ. 1711. Porro Buddeus scripsit

Imperatorum Imperiique Procerum Gravamina adversus sedem Romanam, Jenæ 1719. 4.

Dictionarium universale historicum, Lipsiæ 1710. fol.

Elementa Philosophiæ Theoreticæ & Practicæ.

Aliaque Theologica multa, quæ cuncta videtis in Notitia scriptorum, Buddeji auspiciis editorum, Jenæ 1714. 8. ex editione tertia.

Nota

Nota. 2.

- SZLERNI** reliqua scripta potiora sunt
De Synedriis & Præfecturis Vetrum Hebræorum, libri 2. Londini 1650. 4.
Uxor Hebraica, sive de nuptiis ac divortii libri 3. Londini 1646. 4. & Francofurti ad Viadrum 1673. 4.
De Successionibus in bona defuncti secundum Leges Hebræorum, Londini 1636. fol. & Lugduni-Batavorum 1638. 8. & Francofurti ad Viadrum 1673. 4.
De Successione in Pontificatum Hebræorum, lib. 2.
Dissertatio de Diis Syris, sive de numinibus commentitiis in Veteri Testamento memoratis, Syntagmata duo, Londini 1617. 8. Lugduni-Batavorum 1619. 8. & opera Andreæ Beyerli, Lipsiæ 1668. & 1672. 8.
De anno civili & Calendario Judaico, Londini 1644. 4. & Lipsiæ 1678. 4. & Lugduni-Batavorum 1683. 8.
Liber de nummis, Londini 1675. 4. & Rothomagi 1678. 8.
Titles of honour, sive Tituli honorum, Anglice 1631. & latine cum notis SIMONIS JOANNIS ARNOLDI, Francofurti 1696. 4. III. V. 12. II. X. 3.
Discourse of the office of the Lord Chancellor of England, London 1671.
Of Parliaments.
Discourse of Government, with Bacon's Additions, 1689. fol.
Janus Anglorum, seu de Jure Anglo-Britannico. 1610. 8.
Analecton Anglo-Britannicon lib. 2. seu de civili administratione Britannicæ Magnæ usque ad Normanni adventum, Francofurti 1615. 4.
Table - Taick five Sermones Convivales, 1696. 8.
Traet proving Christ's Nativity to be on the 25. Dec. London 1661. 8.
Originale of the Duell or single Combatt, London 1610. 4. III. III. 6.
Notæ & Spicilegium ad Eadmeri, Monachi, historiam novorum, seu sui seculi, libris 6. Londini 1623. fol.
Fleta, seu Commentarius Juris Anglicani sic nuncupatus, Londini 1647.
Notæ ad J. FORTESCUX de laudibus legum Angliæ, Londini 1616. 8.
Marmora Arundeliana cum aliquot inscriptionibus Veteris Latii, Londini 1628. & 1629. 4. quæ tamen auctiora edidit HUMPHRIDUS PRIDEAUX, ædis Christi alumnus, sub Tit. Marmora Oxoniensia ex Arundelianis, Seldenianis, aliisque conflata, Oxonii 1676. fol.
Mare clausum, seu de Dominio maris lib. 2. Londini 1635. fol. & 1636. 8. III. I. 3.

§. 2.

Hobbesius, ejus Naturalis Doctores locum tribuamus, vel id in causa est, que Vita quod prima saltem ejus principia tangat, mala sæpe bonis & Judicium de det. Eruditionis quidem laudem ipsi reddere dubiam haud cupimus. Anceps potius, ac judicatu difficile censemus, utrum patria ejus Malmesburia, ubi 1585. natus est, plus ob celeberrimum suum civem, atque Anglorum historicum, **GUILLIELMUM MALMESBURIENSEM**, an hunc suum Hobbesium gloriari queat. Ex altera vero parte in perniciosissimos errores eum prolapsum deprehendimus. Quod enim autodidactorum triste solet esse fatum, ut spretis sagaciorum monitis, suis inhæreant unice, omniaque ad famam, partiumque studia, quibus pro status sui ratione trahuntur, redigant, idem Hobbesio accidisse videmus, qui perditionis annos vocare haud veretur tempus illud, quod Oxonii in optimarum literarum cultu collocavit, in quo tamen, quam bene versatus fuerit, vel ex sola patet Thucydidis versione, quam Londini 1629. fol. Anglice adornavit, nec non ex Poëmate, quod de Mirabilibus Peccæ conscripsit, & ex Elegia, qua vitam suam complectitur, quam tamen fusius descriptam, una cum Elegia illa, vide in Vita ejus ab Anonymo (sub quo latet **RADULPHUS BATHURST**, Vice-Cancellarius Oxoniensis, seu quod Thomasius mavult, **JOANNES ALBERICUS** seu Aubery) edita Carolopoli 1681. 12. (Deckherus editionem de 1679. citat, de qua tamen nobis non constat) Adde **ANTONII a WOOD** Historiam & Antiquitates Universitatis Oxoniensis 1674. fol. editas, ubi multa de Hobbesio nostro reperies, qui peractis aliquot in Academia annis, præficiebatur studiis filiorum Comitæ Devonienſis, Gervasii Kliftonis, cumque ea occasione ter adiret Galliam, Italiamque, nihil accidit ipsi jucundius, quam at in Gallia suo magis ingenio quam aliorum ope adjunctus,

tus, Mathesin disceret, atque ex itinere reduci speculari ac philosophari summæ erant deliciæ. Bello superveniente 1640. in Galliam se recipere cogebatur, ibique de cive libellum profugo pariter in Galliam Regi Carolo II. inscripsit, tantamque apud eum gratiam iniit, ut Regem quoque Mathesin docere dignus haberetur. Cum autem Leviathane suo edito Sacrorum Doctores in se concitarét, eorum machinationibus factum est, ut Regia excideret gratia. Quare a carcere sibi metuens, in Angham redit, ubi apud Devoniæ Comitis Viduam (Comes enim jam dum mortuus erat) delituit, usque dum ope Episcoporum quorundam apud Regem, 1661. Londinum reducem, in pristinam rediret gratiam. Atque sic reliquum vitæ spatium in solo fere potu & motu quærens, magnaque eruditionis fama sibi parva, obiit 1679. ætatis 94.

§. 3.

Opera ejus Philosophica conjunctim prodierunt Amste-Hobbesii
Iodami 1668. 4. Ex iis ad Jus Naturæ pertinent. scripta

1. De Cive elementa, in tres partes distincta, libertatem juris
puta, imperium, & religionem. Prodierunt primo Nat.
omnium sub Titulo Sectionis tertiæ Elementorum Phi-
losophiæ de Cive, Parisiis 1642. 4. recusa sæpius 1646,
12. Amstelodami 1647. 1657. 1669. 1673. 8. Hala 1704.
12. Gallice autem versa 1649. 8. & Anglice 1651. 8.
2. De Corpore Politico liber, or the Elements of Law,
London 1650. 8. & Gallice sub Titulo, le Corps politi-
que, ou les Elemens de la loy morale & civile.
3. Leviathan or concerning Commonwealth.

Nota.

Leviathanis nomine, quod alias vastam immensamque balenam
denotat, Hobbesius corruptum Reipublicæ statum significare
voluit, ad imitationem Jobi XL. & XLI.

sive de Civitate Ecclesiastica & Civili, Londini, Anglicè
1651. in fol. & 8. & latine 1676. 4. qui liber latius multo
patet,

paret, quam ille de Cive, & in quatuor partes dispescitur, prima agit de homine, tanquam materia Civitatis, altera de creatione & structura Civitatis, tertia circa Civitatem Christianam & Religionem occupatur, ultima de Regno tenebrarum inscribitur, ubi ex superstitionis, ignorantiae & Ethnicissimi tenebris erudite ac ingeniose quidem multa deducit, quæ ipsi in statu Politico & Ecclesiastico improbanda videbantur. Multa vero perniciosissima quoque, scandalique plena, circa sacra pariter ac civilia admiscet, quæ a nonnullis ipsi cum Platone, Vaninio, Peirerio, Beverlando, Helmontio, aliisque, dicuntur communia. Imo Leviathanis hujus lectione Benedictum Spinozam ad Atheismum fuisse seductum, judicat Henricus Morus, teste Joanne Wolffgango Jaegero in dissertatione de Vita Spinozæ Tubingæ 1710. 4.

Nota.

His Hobbessii scriptis addi poterunt: The questions concerning liberty, necessity and Chance, stated and debated between Bishop Bramhall and Thom. Hobbes, London 1656. 4.

§. 4.

Hobbessii Ex omnibus his scriptis apparet, Hobbessium usque ad Adver- cœli & terræ offensionem novitatis captandæ fuisse avidum, sarii An- neque injuria eum reprehendi ab adversariis. Laudandus gli. omnino est ANGLORUM candor, qui, nulla Civis sui ratione habita, plus in eo confutando laborarunt, quam reliquæ nationes omnes. Ipsa Oxoniensis Academia peculiare contra Hobbessii libros promulgavit decretum anno 1683. Inter privatos autem primus, quantum memini, Hobbessio litem movit.

Sir ROBERT FILMER, in his Observations concerning the Original of Government against Hobbes, Milton, Grotius, and Hunton, London 1652. 4. Hunc secuti sunt SETHUS WARDUS, Episcopus Sarisburiensis, cujus exercitatio Epistolica in Thomæ Hobbessii Philosophiam cum appen-

appendiculo responforio ad calumnias Hobbii, in Autorem congestas, prodiit Oxonii 1656. 8.

GEORG LAWSON in his examinations of the political part of Mr. Hobbes's Leviathan, London 1657. 8.

ROBERTUS SCHARROCKIUS de Officiis secundum Jus Naturæ, Oxonii 1666. 8. & Londini 1682. 8. & opera SAMUELIS REYHERI, Mathematicum Professoris Gothani, Gothæ 1667. 12.

Nota.

Inseruit Scharrockius huic libro caput satis curiosum, de habitu crinis, occasione convivii cujusdam in Belgio celebrati, cui duo Presbyteri reformati intererant, unus refectos capillos, alter comam alens. Hujus comam reprehendens alter, hunc Juris Naturæ temeratorem appellavit, ob dictum 1. Cor. XIV. 14. quo factis multi comati a Communione arcebantur, donec SALMASIUS scriberet librum, sive Dialogum, inter Crinitum & Curtium, de Coma mulierum & Cæsarie Virorum Lugduni-Batavorum 1644. 8.

Scriptis quoque Scharrockius judicia de variis incontinentiæ speciebus, Tubingæ 1667. & 1668. 8.

Item. De finibus Virtutis Christianæ, Londini 1673. 4.

Item. Jus provinciale Vetus Provinciæ Cantuariensis, Oxonii 1664. 12.

Omnium optime nostro quidem judicio in Hobbio confutando versatus est RICHARDUS CUMBERLAND, in disquisitione philosophica de Legibus Naturæ, Londini 1672. 4. & Francofurti & Lubecæ 1683. & 1694. 8.

Illustratum Cumberlandum edidit DANIEL RINGMACHER, Ulmæ 1693. 4.

Nota.

Scriptis quoque Cumberland of Jewish Weights 1686. 8.

Item de arcæ Noæ magnitudine, Londini 1686. 8.

Sequitur JOANNIS TEMPLERI Idea Theologiæ Leviathanis, Londini 1673. 8.

THOMAS TENNISONIUS Anglicum contra Hobbesium edidit

K

dit Tractatum : the Creed of Mr. Hobbes examined, London 1671. 8.

Tandem **EDUARDUS**, **CLARENDONIAE** Comes, scripsit a brief View and Survey of the dangerous and pernicious errors to Church and State in Mr. Hobbes's Book entitled Leviathan, Oxon. 1676. 8. Utrumque jure æstimant Angli, at dolent exteri in linguas suas nondum translatum.

JOANNEM BRAMHALLUM & GUILIELMUM PIKE quoque inter Hobbii adversarios numerat Glafey, *im Ver-munfft- und Pflcker-Rechte* pag. 32. §. 47. Confer dicta supra §. 3. in fine.

§. 5.

Hobbessii **E BELGIS** in Hobbessium animadvertunt **ADRIANUS** Adversa- **COCQUIUS**, qui contra Hobbessii de Cive libellum scri-
pti Bata-psi, Ultrajecti 1668. 12. Cum eo confundendus non est
vi.

GISBERTUS COCQUIUS, Pastor Cockengensis, pariter Belga, qui contra Hobbii de Cive Tractatum duas habuit dissertationes, unam de Lege in communi, alteram de exemptione Princeps a Lege & Imperio, edidit Ultrajecti 1661. 12. ubi annexa reperitur D. **GISBERTI** disquisitio textualis 1. Sam. VIII. de Jure Regio Hebræorum.

ADRIANUS HOUTUYN Jctus Belga in Politica contracta generali, Hagæ-Comitum 1681. 8. ad calcem errores Hobbessianos indicavit, indeque eos repetit Grœningius in Bibliotheca Juris Gentium Europæa p. 251. Ceterum hic Houtuyn idem ille est, qui Reipublicæ suæ Bataviæ, quam Hagæ-Comitum 1689. 12. ediderat, exempla tradere, ac a Belgii Ordinibus Sacramento asserere cogebatur, quod nulla prorsus ejus exempla retinuerit, nec in posterum hac de re quicquam scripturus sit.

Tandem quoque **ULRICUS HUBERUS** in libro suo de Jure Civitatis passim sibi Hobbium refutandum sumsit.

Hobbessii
Adversa-
rii Ger-
mani. tes.

§. 6.

GERMANI in Hobbessium calamum strinxerunt sequen-
JOAN-

- JOANNES ADAMUS OSIANDER**, in typo Legis naturalis, Tubingæ 1669. 4. I. III. 6.
- SAMUEL STRIMESIUS**, in Praxiologia apodictica, seu Philosophia Morali demonstrativa, pythanologiæ Hobbesianæ opposita, Francofurti ad Viadrum 1677. & 1697. 4. I. V. 11.
- LUDEUS MENCKENIUS** Hobbessii Epicureismum dedit.
- JACOBUS SCHALLERUS** dissertationem contra Hobbesium habuit, Argentorati 1653. 4.
- ADAMUS RECHENBERGIUS** dissertationem de Origine & usu Scholarum contra Hobbesium scripsit, Lipsiæ 1684. 4.
- HENRICI COCCEJI** extat dissertatio hoc Titulo: Leviathan refutatus & expositus 1677, recusa 1704. 4. Scripsit idem Coccejus Prudentiam Juris Naturalis, quam edidit **ERNESTUS KESTNER**, Professor Rintelensis, 1698.
- Ejusdem adhuc Cocceji extat dissertatio, de principio Juris Naturalis unico, vero & adæquato, Francofurti 1699. 4. quam fufius explicuit, atque ab aliis vindicavit, filius **SAMUEL COCCEJUS**, Professor Viadrinus, postea Consiliarius Dicafterii Halberstadiensis, in Tractatu de principio Juris Naturalis unico, vero & adæquato, Francofurti 1702. 4. contra quem scripsit Hertius. II. V. 8.
II. XI. 13.
- FRANCISCUM JULIUM CHOPIMUM** de potestate & obligatione, Lipsiæ 1650. editum, inter Hobbii adversarios refert Thomafius in Historia Juris Nat. p. 3. præf. & p. 84.
- Taceo PUFFENDORFIUM**, qui in Operibus suis passim erudite ac folide refutat Hobbesium, aliquando tamen incaute eum sequitur.
- De PROEIO** vide posit. VIII. voce Proæus.

§. 7.

Non tamen defuerunt, qui, Hobbessii partes in se suscipientes, ab aliis eum vindicarunt. Sic

K 2

Hobbessii
Affectæ
& Defen-
LAM-fores.

LAMBERTUS VELTHUYSEN, Medicus Belga, edidit Epistolam differtationem de principiis justis & decori, continentem Apologiam pro Tractatu Hobbæo de Cive, Amstelodami 1651. 12. in qua quidem editione nomen reticuit. Extant ejus opera conjunctim, Roterodami 1680. 4. & seorsim Tractatus de Justitia Divina & humana, Trajecti 1664. 12. item Tractatus de pudore naturali & dignitate hominis.

JOANNES CHRISTOPHORUS BECMANNUS, Professor Viadrinus, quoque nonnulla in Hobbii favorem attulit passim in Meditationibus suis politicis, iisque addita Politica parallela, Francofurti ad Oderam 1693. 8.

Grœningius Autor est, **KETWIGIUM** quendam J. V. D. de Veritate Philosophiæ Hobbæianæ contra Huberum Epistolam ad Feltmannum Jctum scripsisse.

Tandem etiam **NICOLAUS HIERONYMUS GUNDLINGIUS**, Halensis Professor, Hobbæii patrocinium suscepit in Observationibus quibusdam Halensibus, & peculiari differtatione, cui Titulus: Status naturalis Hobbæii defensio &c. Halæ 1706. 4.

Nec prætereundum est, **CHRISTIANUM THOMASIIUM** sapius strenuum Hobbii, Hobbianorumque dogmatum egisse vindicem.

- Si tamen dicendum quod res est, neque dum famæ & existimationi Hobbæianæ satisfactum est, & omnino operæ pretium foret, ejusdem saniora, licet forsitan primo intuitu paradoxa dogmata, ulterius vindicatum ire, necum exoso Hobbii nomine, cuncta ejus, sive bona, sive mala sint, proscripserimus.

§. 8.

Hobbæii Pergeremus ad reliqua Hobbii scripta, maximam partem Physica & Mathematica, nisi ad aliud pertinerent scripta.

Nota

Nota.

Eminent in iis

Elementorum Philosophiæ Sectio I. de Corpore, Londini 1655. 8. & Anglice 1656. 4.

ΣΤΥΜΑΙ contra D. W. (Wallisium) Londini 1657.

Dialogus physicus de natura aëris, Londini 1661.

De principiis & ratiocinatione Geometrarum, 1666.

Quadratura Circuli, Cubatio Sphæræ & Duplicatio Cubi 1669. 4.

Principia aliorum Geometrica ante desperata, nunc breviter explicata, & demonstrata, Londini, 1673. 4.

Rosetum Geometricum cum censura doctrinæ Wallisianæ de Motu, Londini 1669. & 1674. 4.

Examinatio & emendatio Mathematicæ hodiernæ 6 Dialogis, Londini.

Six lessons to the 2 Savilian Professors, London.

Sed & in his suos invenit adversarios. In materia reflexionis & refractionis lis ipsi intercessit cum ipso CARTESIO. Vide Epistolas Cartesii Parisiis 1666. 4. editas. Omnium autem acerrimus Hobbii hostis extitit JOANNES WALLISIUS, Oxonii Mathematicum Professor Savilianus.

Nota.

Dedit hic

Elenchum Geometriæ Hobbianæ, Oxonii 1655. 8.

Correction for Mr. Hobbes, in answer to his Six lessons to the Professors of Mathematicks, Oxon, 1656. 8.

Hobbium ΕΑΥΤΩΝ ΤΙΜΟΡΕΜΕΝΟΥ contra dialogos Hobbii, Oxon. 1661. 8.

Animadversiones in Hobbium de principiis & ratiocinatione Geometrarum, quæ extant in Actis Philosophicis Societatis Anglicanæ 1666. mens Aug. p. 139. edit: Amstelodamensis 1674. 12.

Hobbiani puncti dispositionem, oppositam Hobbii ΣΤΥΜΑΙΣ, Oxon. 1667.

Quadraturam Circuli & Cubationem Sphæræ confutaram, Oxon. 1669. 4. cui cum opponeret Hobbii defensionem, Wallisius respondit responsonem eodem anno.

Lucem Mathematicam excussam collisionibus Thomæ Hobbii, multis auctam radiis, Londini 1674. 4.

de Hob-
besio Ju-
dicia.

Glorietur autem quantum voluerit Wallisius de devicto Hobbesio, certe in Mathesi non plane fuisse hospitem, majorem tamen politicis suis scriptis famam sibi acquisivisse Hobbesium, ipse fatebitur. Faceſſat igitur Sarcmaſius ſive Schurzſchius, qui eum partam Mathesi gloriam, famamque, immane quantum prudentiæ ſtudiis labefactaſſe ac corrupiſſe, inepte judicat. Neque eſt quod dicas, magnam quidem Hobbeſii inter Politicos eſſe famam, ſed parum forſan laudabiliorem, ac Pilati in Credo. Non enim minus in Mathematicis delirat Hobbeſius, quam in Politicis, tamque ſutilia ſæpius aſſert, ut paria a nemine, niſi puero aut autodidacto, proficiſci poſſint. Peſſimum contra, quod ipſi circa politica objici poterit, eſt, quod Socialis vitæ principia explicet vere, ſed male applicet. Qui enim ipſi ab aliis tribuitur Atheiſmus, ad ea pertinet, quæ vulgo quidem, ſed perperam & falſo ipſi aſſinguntur. Suo etiam loco relinquimus, quantum tribuerit Philoſophiæ Epicureorum, quam, Gaſſendi amicitia ductus, in moralibus, ſicut ille in phyſicis, ſecutus dicitur. Certe ſi partibus ſtudit, unice id fecit blandiendo nimiſ Regi ſuo, Carolo II. Ideoque, bellum omnium in omnes, tanquam principium ad Angliæ ſtatum valde turbulentum optime quadrans, tantisper aſſumpſit, quod tamen dum faciit, ipſam ſibi non conſtare, recte monet Cumberlandus, ſub finem ita concludens: Hobbeſium præ ſe ferre munera Principibus una manu offerre, altera manu gladium in eorum pectora perfide adigere. Huic ejus vitio merito jungitur ſaſtus nimius, tantoque Philoſopho indignus. Quanta quanta enim noverit, ſe ipſum tamen eum haud poſſiſſe, apparet, dum in dedicatione principiorum & ratiocinationis Geometrarum ſcribit: ſe invadere totam Geometrarum nationem, nullumque hujus ſæculi judicem agnoſcere, ſe eorum, qui de iisdem rebus ſecum aliquid ediderint, aut ſolum inſanire, aut ſolum non inſanire, quod poſterius innuere videtur, dum poſteritatem pro ſua opinione judicium laturam ſperat. Sic quoque in præfatione libri de Corpore aſſert, Philoſophiam civilem, libro quem de Cive ſcripſerit, antiquiorem haud eſſe.

Nimia

Nimia hæc de se ipso opinio tantam apud eum famæ peperit famem, ut ad illam consequendam omnem moverit lapidem. Legi hanc in rem meretur admonitio ad Lectorem, præfixa Antiquitatibus Oxonienſibus Antonii a Wood, ubi Hobbeſium dicit ſub nomine cujuſdam J. A. tranſmiſſiſſe Epistolam in laudem Hobbeſii huic Operi inferendam, eam tamen, quod caſtigari mereretur, inſertam haud fuiſſe. Ab his itaque ſi diſcedas nævis, qui hominem fuiſſe Hobbeſium arguunt, non poteris non immortalium eum laude dignum prædicare. Sine eo enim nunquam Puffendorſium in tanto famæ atque honoris, Naturæ autem Jura in tanto, quo nunc ſunt, perfectionis ſaſtigio conſpexiſſemus. Hodie autem, cum ea, quæ bona Hobbeſius attulit, a Puffendorſio, Thomafioque, in ordinem redacta, mendisque purgata habeamus, omnino libris ejus ſuperſedere poterimus.

Posit. VIII.

Imo, quos ſupra commendavimus, Juris Naturalis Doctores ita nobis ſufficere poterunt, ut reliquis omnibus carere nos facile poſſe arbitremur.

Juris Naturæ ſcriptores præmiſci.

§. 1.

Ne tamen quid omiſſiſſe videamur, eorum, qui ſuccurrunt, nomina breviter apponemus.

ANONYMI Sciagraphia Juris Naturæ, Jenæ 1679.

- - - *Einleitung zum Natur- und Völker-Rechte, Halle 1708. 8.*

BERNS (Michaelis) *Rechts der Natur aus der Natur, Hamburg. 1703.*

BEYER (Georgii) Juris Profeſſoris Vitebergenſis, delineatio Juris Divini naturalis & poſitivi univerſalis, poſitionibus ſuccinctis comprehenſa, Vitebergæ 1712. 4. & Lipſiæ 1716. & 1718. 4. Ad inſtitutiones Thomafianas imprimis eſt efformata.

Scriptores Jur. Nat.
I. 1. 3.
I. VI. P. not. & 6.
II. 1. 6. not.
II. V. 10.
II. VII. 14.
Ejus-17. II. 50.

- Ejusdem dissertationes & Opuscula de Selectis Juris publici & privati argumentis, prodire Lipsiae 1723. 4.
- Ejusdem delineatio juris Germanici, opus posthumum, editio secunda per D. CHRISTIANUM GODOFREDUM HOFFMANN, Lipsiae 1723. 4.
- BODINI** (Joannis Henrici) Rintelensis primum, nunc Halensis Professoris, Vindiciae Juris Naturae seu Jus Mundi, 1698. editum, omnia ex Creaturarum ordine deducit, recusum Halae 1711. 4.
- BRUCKNERI** (Guillelmi Hieronymi) Professoris Jenensis, Specimen Juris Naturae. 1715.
- BUDDEUS** (Joannes Franciscus) in Philosophia Practica lib. 2. Jus Naturae tradit. Prodiit illa primo omnium, Halae 1697. 8. recusa ibidem 1703. & 1712. 8.
- de **CHERBURY** (Edoartus Herbertus) Baro Anglus, de Religione Gentilium, Amstelodami 1663. 4. & de causis errorum & veritate, 1656. 12. multa ad Jus Naturae pertinentia affert, sed viam Atheismo sternere dicitur.
- COCCÉJI** (Henrici) Bremensis, at Juris Professoris Heidelbergensis, Trajectini ac Viadrini, tandem Consiliarii intimi Borussici, Positiones pro explicatione Juris Gentium cum Commentario FRIDERICI HERMANNI CRAMERI, prodierunt Lemgoviae, 1703.
- Ejusdem Cocceji prodromus Justitiae Gentium lucem asperxit, Francofurti ad Viadrum 1719. 8.
- Ejusdem Antinomia Juris Gentium autem ibidem 1720. 8.
- CRAMERI** (Friderici Hermanni) Tractatus Juris Gentium ad ductum positionum Coccejanarum, Lemgoviae 1714.
- DILHERRI** (Johann. Michaelis), Antistitis Noribergensis, Jus Naturae & Gentium, Helmstadii 1649. 4.
- EISENHARDI** (Joannis) Professoris Helmstadiensis, Institutiones Juris Naturae, Helmstadii 1674. & 1684. 12. & 1691. 8. qui etiam historiam Juris Naturae, sed compendiosam nimis praemittit, methodo progreditur Aristotelica juxta Virtutum genera, inprimisque juri privato universali optime inservit.
- Scriptis quoque Institutiones Moralis Scientiae, Helmstadii 1699. 8.

De fide historica, Helmstadii 1702. 8.

Dissertationem de varia communione & proprietate jurium, Helmstadii 1679. 4.

De usu principiorum Moralis Philosophiæ in Jure Civili condendo & interpretando, Helmstadii 1676. 4.

FERBERI (Joannis Jacobi) Philosophiæ Adjuncti Vitebergensis, Philosophia Juris Naturalis, Vitebergæ 1706. 4.

FLEISCHERI (Joannis Laurentii) Professoris Halensis, Institutiones Juris Naturæ & Gentium, secundum principia Thomasiانا conscriptæ, & editæ Halæ 1722. 8.

GENTZKENII (Friderici) Juris Divini naturalis prudentia, Kilonii 1721. 4.

GERHARDI (Ephraimi) Aulæ & Regiminis Saxo-Vinariensis Advocati, postea Jcti Altorfmini, delineatio Juris Naturæ, Jenæ 1712. 8. Principia Thomasiانا præsertim sequitur. Autor quoque sub Thomasio defendit Vindicias distinctionis inter Paragia & Apanagia. Scripsit quoque *Umworgreiflichen Begriff vom Verstande und Willen des Menschen, Halle* 1708. 8.

GLAFEY (Adami Friderici) Professoris Lipsiensis, *Vernunft- und Vöcker-Rechte, nebst einer Histori des Vernunftigen Rechts, und einer vollständigen Bibliotheca Juris Naturæ & Gentium, Franckfurt und Leipzig* 1723. 4.

Scripsit quoque *Kern Teutscher Reichs-Geschichte, sive Historiam Germaniæ polemicam, Lipsiæ* 1722. 4.

Kern der Geschichte des Chur- und Fürstl. Hanfes zu Sachsen, Franckfurt 1721. 8. & *Leipzig* 1723. 8.

Grund-Satze der Bürgerlichen Rechts-Gelehrsamkeit, Den meditirenden Eclecticum.

Disquisitionem Juris Naturæ & Gentium de justo Gyllenborgii & Goertzii, Sueciæ Legatorum, Arresto, anonymas Francofurti & Lipsiæ 1717. 4.

Dissertationem inauguralem de jure præcedentiæ foeminarum.

De collisione legum naturalium, Jenæ 1713. 4.

De jurisdictione voluntaria extra territorium non exercenda, Lipsiæ 1719.

De Titulo Domini atque Baronis, Tubingæ 1716. 4.

L

Geschichts,

Geschichts-mäßige Erörterung der Frage: ob ein jeder Chur- und Fürstl. Sächsischer - Lehns-Mann zugleich ein Landsass und Unterthan sey? Wie auch, was es vor eine Beschaffenheit mit der Sächsischen Erb-Huldigung habe? Leipzig 1719. 4. occasione controversiæ Schwarzburgicæ scripta.

Promisit idem Glafey

III. V. 11.

Opus de Jure præcedentiæ.

Eine Rechts-Historie.

Jus publicum Bohemiæ.

Recht der Souverainen, sive Jus publicum Universale.

Supplementa seines Vernunfft- und Vöcker-Rechts.

GRIBNERI (Michaelis Henrici) Principia Jurisprudentiæ Naturalis recensëbimus infra. Hic loci saltem notamus, quod Autor dubiis movendis quam solvendis aptior, & brevis nimis videatur.

II. I. 4.

HARPRECHT (Stephanus Christoph.) etiam, ni fallor, Juris Naturæ scripsit Compendium.

II. XI. 4. 10.

HASSEN (Martinus) Moraliæ Professor Vitebergensis, in Synopsi sua prudentiæ Moralæ Vitebergæ 4. 1719. edita part. 2. & 3. Jus Naturæ & Gentium tradit.

HOMBERGK zu VACH (Joannis Friderici) Professoris Juris Hamburgensis, Hypomnemata Juris Gentium edita a CASPARE a RHEDEN, Juris Professore Bremensi, Bremæ 1727. 8. non solas Juris Gentium, sed Naturalis quoque materias tradit; easque a Politicis vult distinguere.

Ejusdem Hombergii de Jurisprudentia rationali liber prodit, Marpurgii 1722. 4.

HORNII (Joannis Friderici) Brigenis Silesii, dissertatio de subjecto Juris Naturæ, Trajecti ad Rhenum 1663. 12. vix huc poterit referri. Magis huc facit ejus Politicorum Pars Architectonica de Civitate, Trajecti 1664. 12.

II. II. 1.

II. IV. 26.

II. V. 9.

II. XI. 2.

III. III. 8.

III. IV. 3.

IV. II. 7.

Ejusdem dissertatio de causa Majestatis prodit Vitebergæ 1659. 4.

De modo habendi Majestatem, ibidem 1661. 4.

Dissertatio, cui Majestas competat? ibidem 1657. 4.

De

De obsequio subditorum, 1659. 4.

YVONIS Parisini Jus Naturale rebus creatis a Deo constitutum, Parisiis 1658. fol. nobis non visum, forsan idem est cum Yvonis Parisini Digesto sapientiæ, in quo scientiarum omnium, rerum divinarum ac humanarum nexus, & ad prima principia reductio ostenditur, 3. Tomis Parisiis 1659. Sed cum Autor Monachus fuerit Capucinus, vix est ut in hoc scriptiois genere solidi quid ab eo expectes.

KEMMERICHII (Dieterici Hermanni) Academie der Wissenschaften parte 2. sistit einen Entwurf des Juris Naturæ & Gentium. l. V. 16.

Ejusdem extat dissertatio de relaxatione juramentorum. De jure circa statuas Mercuriales, von Post- und Wegesulen. Vitebergæ 1723. 4.

Jus publicum, de quo alibi.

De majori Principum ætate, seu quando Tutela Principum finiatur, Lipsiæ 1714. 4.

IV. l. 16.

De Corona Borussiae, Commentarius historicus in Numisma Borussiae, Lipsiæ 1704. 4.

Grund-Sätze des Völkler-Rechts vom Unverletzlichkeit derer Gesandten, Erlang 1710. 4.

III. III. 11.

Dissertatio de donationibus Conjugum Illustrum, Vitebergæ 1725. 4.

IV. II. 2.

KESTNERI (Henrici Ernesti) Professoris Rintelensis, Jus Naturæ & Gentium, Rintelii 1705. 4.

II. V. 7.

III. II. 4.

Edidit quoque Cocceji prudentiam Juris Naturæ 1698.

I. VII. 6.

Scriptit adhuc idem Kestnerus Introductionem ad studium Jurisprudentiæ, Rintelii 1704. 4.

Dissertationem de principiis Jurisprudentiæ modernæ, Rintelii 1710. 4.

De Jurisprudentia papizante, Rintelii 1711. 4.

Jus Principis circa sacra.

II. VII. 19.

De jure reformandi in sacris.

De potestate Principis in subditos.

II. II. 3.

KORDERITZENS (M. Christophori) Gründliche Einleitung zur Erkenntniß des Natürlichen Rechts, Chemnitz 1725. 8.

Methodo crotematica leviter conscripta.

Koss-

- KOSERI J. G.** Institutiones Morales ad mentem Puffendor-
fi, Grotii &c. 1701. 12.
- LANGII** (Joannis Michaelis) Epitome Juris Naturæ, No-
ribergæ 1691. 8.
- MAURITII** (Erici) Itzehoensis, Professoris Heidelbergen-
sis, Tubingensis & Kiloniensis, tandem Assessoris Ca-
meræ Imperialis, Principia Juris publici, Tubingæ 1665.
4. & in Opusculis 1692. 4. edita, Jus Naturæ ad men-
tem Orientalium populorum, & Græcorum Philoso-
phorum revocant, libros etiam & fontes ex quibus ex-
oticarum Gentium publica jura hauriri possint, optime
indicant.
- MANTZELIUS** (Ernestus Joannes Fridericus) dissertatione
quadam Jus Naturæ in Compendio sitit, Rostochii
1723. 4.
- MENCKENIUS** (Luderus) Ordinarius Lipsiensis, edidit
Gymnasium Polemicum Juris universi, Lipsiæ 1689. &
1708. 4. ubi tribus prioribus dissertationibus de Jure
Naturæ agit, selectasque ejus controversias enodat.
- MULLERI** (Joannis Jacobi) Professoris Jenensis, Institutio-
num Jurisprudentiæ Gentium libri duo, Jenæ 1693. 8.
- PLACCI** (Vincentii) Rectoris Hamburgensis, Accessiones
Juris Naturæ, Hamburgi 1695. 8.
- PRAGEMANNI** (Nicolai) J. V. D. Jenensis, Positiones
Juris Naturæ & Gentium in usum Auditorum, Jenæ 4.
13. 18.
- PROELII** (Immanuelis) *Grund-Sätze des Rechts der Natur*,
Leipzig 1709. & 1719. 8.
- Ejusdem Dissertationem de diversorum Juris Naturæ prin-
cipiorum origine Lipsiæ 1703. 4. habitam, jam atti-
gimus.
- RECHENBERGII** (Adami) Professoris Lipsiensis, Linea-
menta Philosophiæ Civilis. Accessit dissertatio de S. R.
Imperii Regimento, Lipsiæ 1693. & 1711. 12.
Tribus partibus sunt divisa, prima tradit
Philosophiam moralem, altera Politicam, tertia Jus
publicum Germaniæ.

RECHEN-

- RECHENBERGII (Caroli Ottonis) Institutiones Jurisprudentiæ Naturalis , Lipsiæ 1714. 4. II, IX, 3.
- de ROY (Hugo) de eo, quod justum est, sive de Syncretismo Theologiæ & Jurisprudentiæ , Jenæ 1670. & 1679. 12.
- RÜDIGER (Andreas) Professor Lipsiensis, in Institutionibus eruditionis L. 2. P. 2. de Jure Naturæ egit.
- a RYSSSEL (Joannes Jacobus) J. V. D. Consiliarius Commissionum Saxonicus , & Circuli Electoralis Præfectus, scripsit de Jure Naturæ & Gentium, Lipsiæ 1689. 8.
Edidit quoque Tractatum Criticum de historia & prudentia Historica, Lipsiæ 1690. 12.
- Continuavit etiam GERARDI JOANNIS VOSSII Hist. Prof. Amstel. opus de Philosophorum Sectis, Lipsiæ 1690. 4.
- SCHOOCKII (Martini) Professoris Ultrajectini, liber de Jure Naturæ, Grœningæ 1659. 4.
- SENSTII (Joannis) D. & Archi-Diaconi Rostochiensis, Schediasma Juris Naturæ, Lipsiæ & Rostochii 1705. 8. II, VI, 3.
- TEXTORIS (Joannis Wolffgangi) Synopsis Juris Gentium, Basileæ 1680. 4. II, VII, 9.
IV, II, 10.
- TITII (Gottlieb Gerhardi) *Einleitung zum Natr- und Völkcker-Recht*, Hall 1701. 8. I, V, 12, 15.
II, VII, 14.
II, XI, 11.
- TULLEKEN (Arnoldi Antonii) dissertatio de Juris Naturalis fonte, Amstelodami 1690. 8.
- VITRIARIII Institutiones Juris Naturæ & Gentium recensuimus supra. I, IV, 6.
- VOGELII (Joannis Gothofredi) Breviarium Jurisprudentiæ Naturalis, Dresdæ 1713. 4.
- WACHTERI (Joannis Georgii) Origines Juris Naturæ, seu de Jure Naturæ humanæ demonstrationes Mathematicæ, Berolini 1704. 4. I, VI, 9.
n. 15.
- WAGNERI (Joannis Georgii) Juris Naturalis & Gentium liber elementarius, Halæ 1719. 8.
- WAHL (Matthæi Jacobi) Acroamaticus Jurisprudentiæ universalis typus, Quedlinburgi 1700. 8.

- WERNHERI** (Joannis Balthafaris) Elementa Juris Naturæ & Gentium, Vitebergæ 1705. & 1720. 8.
 Ejusdem Analec̃ta Juris Naturæ & Gentium, Vitebergæ 1722. 8. cum dissertationibus ipsius & fratris ejus. Habentur in analec̃tis Notæ ad Grotium de J. B. & P. & ad Puffendorhium de Officio.
- WILLENBERGII** (Samuelis Friderici) Sicilimenta Juris Gentium prudentiæ, Gedani 1709. 8. & Lipsiæ 1711. 8.
 Ejusdem dissertatio de finibus Polygamix, qua eam Jure Naturæ licitam asserit, habita est Gedani. Vide Struvii Biblioth. Jur. c. 13. §. 45. p. 584. ubi addit, dissertationem hanc publica Senatus Gedanensis autoritate esse prohibitam, Autorem autem pariter ac Respondentem & Opponentes a Tribunali Petricoviensi, ad rogum fuisse condemnatos, sententiam tamen executioni mandatam haud fuisse.
- WINCKLERI** (Benedicti) Soltquellensis, libri quinque principiorum juris, Lipsiæ 1615. adeoque ante Grotium prodire & pro temporum captu optimi. Priores libri quatuor ad Jus Naturæ & Gentium, quintus ad Civile pertinent.
- WOLFFII** (Jacobi Gabrielis) Professoris Halensis & Consilii Aulici Borussici, Institutiones Jurisprudentiæ Naturalis tum privatæ tum publicæ, Halæ 1720. 8.
- ZOUCHÆI** (Richardi) Angli, Juris & Judicii feccialis seu Juris inter Gentes explicatio, Oxonii 1650. 4. Lugduni 1651. 8. Hagæ 1659. 12. Moguntix 1661. 12. Mutila ejus versio germanica extat sub Titulo: *Allgemeines Vöcker-Recht, wie auch allgemeines Urtheil und Ansprüche aller Vöcker, Franckfurt* 1666. 12.
 Scripsit etiam Elementa Jurisprudentiæ, Oxonii 1629. 8. Hagæ 1665. 12.
 Descriptionem Juris & Judicii sacri Militaris & Maritimi, Oxonii 1640. 4. Lugduni 1652. 12.
 De Legati delinquentis judice, de quo pluribus infra.

§. 2.

Vix operæ pretium erit, singulas huc referre dissertationes Academicas, de Jure Naturæ in genere habitas, quales sunt

AMMERBACHII (Henrici) Jenæ 1655.

van der BRINCK (Andrææ) Ultrajecti 1716.

BULLENII (Joannis Valentini) Argentorati 1669.

DURRII (Joannis Conradi) Helmstadii 1650.

GLASSERI (Enochi) Helmstadii 1662.

GRIESMEYERI (Adami Friderici) Argentorati 1659.

KONHARDI (Joannis Friderici) Lipsiæ 1719.

SAGITTARII (Pauli Martini) Jenæ 1668.

SCHRADERI (Christophori) Lipsiæ 1673.

SEEBACHII (Henrici Ernesti) Vitebergæ 1692.

SCHULTZII (Bernhardi) Rintelii 1668.

UFFELMANNI (Henrici) Helmstadii 1674.

UNGEPAUERI (Erasmi) Jenæ 1635.

WAECHTLERI (Joannis Georgii) Vitebergæ 1700.

BIBLIO-

BIBLIOTHECAE JURIS IMPERANTIUM.

CAPUT II.

de

Scriptoribus Juris Publici Uni- versalis.

Pos. I.

Scripto-
res Juris
Publici
Univer-
salis.

us Publicum Universale in genere tradunt Hertius, Bochnerus & Gribnerus. Alii speciales ejus materias sigillatim persequuntur. Sic de Majestate ejusque juribus fuse commentati sunt Zieglerus, Huberus, Arnisaus, Ado Bodinum.

§. I.

Illa Juris Naturalis pars, quæ Imperantium & parentium jura atque officia tradit, Jus Publicum Universale appellari consuevit. Nomen hoc ipsa re, quam indigitat, longe est recentius. Hæc enim cum ipsis Rebuspublicis eadem sibi incunabula, originem atque ætatem vindicat. Illud autem superiori seculo vix est antiquius, imo adhibitum illud demum fuisse a JOANNE NICOLAO HERTIO, Professore quondam Giessensi, Glahnus p. 233. *seines Vernunft- und Völker-Rechts* contendit, cui tamen assentiri ideo haud possu-

possumus, quod diu ante Hertium hac Juris Publici Universalis voce Puffendorffius passim, & Seckendorffius in *seinem Christen-Staat* L. 3. c. 8. §. 6. p. 315. usi legantur. Imo so- lam Juris Publici vocem si spectes, eam ne Ciceronis qui- dem temporibus fuisse incognitam, scriptorum ejus lectores fugere non poterit.

§. 2.

Facile interim HERTIO primum concedimus locum in-
ter eos, qui Imperantium & parentum jura peculiaribus scri-
ptis complexi, hoc Juris Publici Universalis nomen ipsis li-
brorum Titulis apposuerunt. Exhibuit enim Hertius in Ju-
risprudentia sua Universalis, peculiari sectione, quæ in or-
dine est secunda, Pædiam, ut vocat, Juris Publici Universa-
lis, Giesæ 1694. 4. Conjunctim prodierunt ejus Commen-
tationum & Opusculorum de selectis & rarioribus ex Juris-
prudentia Universalis, Publica, Feudali & Romana argumen-
tis Tomi VI. sive Volumina duo, Francofurti 1700. &
1713. 4.

Hertius.
I. V. 3.
I. VII. 6.
II. II. 2.
II. IV. 26.
II. XI. 17.
III. IV. 7. 21.
III. V. 14.
IV. I. 8. 15.
IV. II. 8.

§. 3.

Postea JUSTUS HENNINGIUS BOEHMERUS, Juris
Professor Halensis, Introductionem in Jus Publicum Univer-
sale edidit, Halæ 1710. 8. librum in hoc genere facile
optimum.

Boehme-
rus.
II. II. 2.
II. VII. 1. 9.
10. 12. 14.
15. 18.
II. IX. 7.
II. XI. 7.
III. II. 4.
III. III. 12.
IV. I. 6. 7.
IV. II. 4.

§. 4.

Tandem etiam MICHAEL HENRICUS GRIBNERUS
Juris Professor Vitebergensis, & Consiliarius Aulicus Dres-
denensis, in Principiis suis Jurisprudentiæ Naturalis libro se-
cundo separatim de Jure Publico Universalis egit. Scripserat
Gribnerus Principia hæc Vitebergæ 1710. 4. in usum Au-
ditorum, quatuor libris comprehensa, quorum primum de
Jure Naturæ in specie, alterum de Jure Publico Universalis,
tertium de Jure Gentium, quartum de Jure Civili Univer-
sali

I. VIII. 1.
II. IX. 4.
II. X. 5.

fali inscripserat. Paulo pleniorum hujus opusculi elaborationem edidit, Vitebergæ 1717. 8. Compendium ejus non nemo, qui in dedicatione ipsi Gribnero inscripta se vocat **JOANNEM GEORGIUM KNOBLAUCH**, Zittaviensem, adornavit hoc Titulo : Michaelis Henrici Gribneri Principia Jurisprudentiæ Naturalis in nucleum reducta, libris quatuor. Accedunt Postulata Jurisprudentiæ Civilis, Vitebergæ 1722. 8.

§. 5.

Scriptores Jurisprudentiarum Majestaticorum. Hi itaque, Hertius scilicet, Boehmerus & Gribnerus sunt Triumviri illi, qui de Jure Publico Universalis peculiaria dederunt scripta. Merito iis jungimus **ULRICUM HUBERUM**, qui eandem quidem materiam, sub alio tamen rubro, jam diu ante modo memoratos tractaverat, tribus, quos de Jure Civitatis inscripsit, libris, de quibus mox §. 7. **CHRISTIANUS MATTHÆUS KNESEBECK**, Rostochiensis, prodromum dedit Juris Publici Universalis, Rodopoli 1700. & 1705. 4. sed specimen saltem est magni, quod de prætensionibus illustribus meditabatur, Operis, adeoque vix hic locum invenit. Reliqui, quorum opera Juri Publico Universalis utiliter inservire poterit, specialiores materias sigillatim pertractarunt. Ex iis ad Systematicos proxime accedunt qui de **MAJESTATE** ejusque juribus scripserunt, Zieglerus, Huberus &c. nunc nobis ordine recensendi.

§. 6.

Zieglerus.

CASPARUS ZIEGLERUS, præstantissimus Saxonum Jctus, Lipsiæ natus, patre Casparo itidem Jcto, & Senatus Juridici Assessore, urbisque Lipsiensis Pro-Consule, cujus jussu noster ingenii facultatem ad sacram primum disciplinam, in Academia patria pariter ac Vitebergensi, convertit. Hoc tamen studii genere postmodum mutato, tantos in Jure fecit progressus, ut 1655. in Academia Jenensi laureæ Juridicæ præmia caperetur, brevique post, anno scilicet 1657. Juris Professor in Academia Vitebergensi, ac tandem

dem Ordinarius & Consiliarius Electoralis Saxonicus constitueretur. Quibus dignitatibus summa cum laude functus, tandem prolapsione fractus ex calculo interiit 1689. Omnigenæ ipsi eruditionis laudem, scripta qui legit, denegabit nemo, nisi forsân Antiquitatum & Historiarum notitiam paulo profundiorē in eo desiderare velis. In arte Poëtica & Itatorum lingua hospitem eum non fuisse, vel inde apparet, quod primus elegantissimum illud Carminum genus, quod vulgo Madrigalium nomine venit, ab Italis mutuare, feliciterque imitari docuerit Germanos. Videatur Tractatus Ziegleri von Madrigalen, Vitebergæ 1685. 12. editus.

Theologica quam bene calluerit, testis esto supra nobis l. III. 4. laudatus ejus in Grotium Commentarius. In Juris autem prudentia incomparabilem prorsus eum fuisse, satis superque testatur aureus ille, atque huc inprimis spectans Tractatus Academicus de juribus Majestatis, in quo pleraque omnia, quæ de potestate & juribus Principis disputari solent, strictim exponuntur. Prodiit ille primum singulis quibusdam dissertationibus, sub ejus præsidio habitis, quæ postea a Consultissimo Viro revisæ, præfatione ac indice auctæ, in unum Systema collectæ sunt, Vitebergæ 1681. 4. & recusæ 1698. 4. item 1710. ibidem 4. Reliqua ejus scripta pleraque ad Jus Canonicum, in quo B. Vir præ ceteris excellebat, pertinent.

Nota.

Prodierunt autem ejus

Jus Canonicum, notis & animadversionibus Academicis ad JOANNIS PAULI LANCELOTI Institutiones enucleatum, Vitebergæ 1669. & 1696. 4. & cum Annotationibus Joannis Henrici Bergeri. Adjecta quoque reperitur dissertatio Ziegleri de Origine Juris Canonici.

Notæ ad Joachimi Stephani Institutiones Juris Canonici, Francofurti 1699. 8.

Prælectiones publicæ in Decretales, Dresdæ 1699. 4.

De Episcopis & eorum juribus, Noribergæ 1686. 4.

Episcopus miles in Veteri Ecclesia invisus, Vitebergæ 1672. & 1719. 4. accessit dissertatio de tonsura Clericorum, habita Vitebergæ 1685.

Superintendens, Vitebergæ 1687. & 1711. 4.

- Dissertatio de Clerico renitente, seu muneris Ecclesiastici fuga, Vitebergæ 1684. 12.*
De dote Ecclesiæ ejusque juribus, Vitebergæ 1676. 4.
De Diaconis & Diaconissis Veteris Ecclesiæ, Vitebergæ 1678. 4.
Ad Can. re integranda &c. de restitutione spoliatorum, Vitebergæ 1675. 4.
Commentarius ad Ordinationem Processus Saxonici, Lipsiæ 1693. 4. accessit dissertatio de Successione Conjugum.
Decisiones 31. Lipsiæ 1699. 4.
Disceptationes selectæ a D. GEORGIO BEYERO editæ, Lipsiæ 1712. 4.
Dicastrice seu de judicis officio & delictis, Vitebergæ 1702. 8.
Rabulistica, 1661. & Germanice versa sub Tit. Der an das helle Tages-Licht gestellte Rabuñst, oder Zungen-Drescher, Dresden 1688. 4.
Exercitationes circa Regicidium Anglorum, Lipsiæ 1652. 12.
De singulari Electorum Saxonix eminentia, Vitebergæ & Jenæ 1663. 4.
De Jure fortalitiõrum.
Parentalia ad busta suorum suarumque.
- II, IV. 26.
 III, IV. 15.

§. 7.

HUBERUS, ULRICUS HUBERUS, natione Frisus, magni nominis Vir, in Jure & Antiquitatibus versatissimus, vix annos 21. natus, in Academia Franecquerana Historiarum & Eloquentiæ, post triennium vero Juris Professor constitutus, in supremam tandem Frisix Curiam juridicam evocabatur. Hinc dimissionem petens, in Academiam iterum se recepit, impetrato Titulo Ex-Senatoris, nec non annuo bis mille Imperialium stipendio, & primo in Senatu Academico a Rectore loco, atque adeo Franecqueræ (relictõ filio haud degenero, itidem Juris in eadem Academia Professore) obiit 1696. ætatis 59. cu referret **CAMPEGIUS VITRINGA**, Theologiæ & Historiarum Professor Franecqueranus, in Oratione funebri, Hubero habita, & Eunomiæ ejus mox recensendæ subjuncta. Libri ejus tres, quos hic innuimus, de Jure Civitatis inscribuntur, prodieruntque Franecqueræ 1672. 4. recusit ibidem 1684. & cum accessionibus ibidem 1694. ac tandem cum Scholiis **CHRISTIANI THOMASII**, Francofurti 1708. 4. Compendium ex Hubero sub Titulo Institutionum Republicarum, prodit Franecqueræ 1698.

Nota

Nota.

Ad cetera Huberi' scripta pertinent

De Jure Popularis, Optimatum, & Regalis Imperii, Franecqueræ 1689. 8.

Historiæ Civilis Tomi 3. Franecqueræ 1692. 8. & 1703. 4.

Opposuit JACOBUS PERIZONIUS, Franecqueranus primum, post Lugdunensis Professor, Specimen errorum supra centum & viginti ex uno & primo Tomo Historiæ Civilis &c. Reposuit Huberus Specimen Epistolicum de calumnia viginti & centum errorum, & post obitum Ulrici, Zacharias Huberus filius acerbe invehitur in Perizonium, in præfatione ad alteram partem dissertationum juridicarum, & philologicarum, cui satisfacit Perizonius in præfatione ad Commentarium de rebus gestis Seculi XVI.

De genuina ætate Assyriorum & Regno Medorum, Franecqueræ 1663. 8.

Auspicia domestica exercitationum cum amœnitatibus quibusdam aliis 1682. 8. Potiores sunt: secunda de Jcto formando, tertia de jure Publico, quarta de Frisiæ Jctis, decima de Prædantismo, quæ & annexa est a Thomaſio Philosophiæ suæ Aulicæ, & a Rechenbergio, editæ a se Edmundi Richerii Obstetrici animorum, Lipsiæ 1701. 12.

Liber de Concurſu rationis & Scripturæ 1687. 8. contra JOANNEM van der WAYEN & HERMANNUM ALEXANDRUM ROELL, utrumque tunc temporis Theologiæ Professore Franecqueranum.

Dissertationes Juridico-Theologicæ de fœderibus, Testamentis &c. cum dissertatione de prætorio anno 1688. 8. cui opposuit Perizonius disquisitionem, Franecqueræ 1691. 8.

Economia Romana, sive Censura Censuræ Juris Justinianei, opus posthumum, edente ZACHARIA HUBERO filio, Professore Juris, 1700. 4.

Positiones juris contractæ secundum Institutiones & Digesta, Franecqueræ 1682. 8. & cum Scholiis Christiani Thomæii, Lipsiæ 1685. 8.

Prælectiones ad Jus Romanum & hodiernum pars 1. 1687. 4. pars 2. 1689. pars 3. 1689. 4. Franecqueræ.

Digressiones Justinianæ cum diatriba de ratione docendi discendique Jus, Franecqueræ 1670, 1674. & 1688. 4. & Leowardiæ 1677. 8.

§. 8.

HENNINGUS ARNISAÆUS, Halberstadiensis, fuit Medi-Arnisaëus
cinæ Doctor & Professor primum Viadrinus, deinde Helmsta-

diensis, prout recte docet Joannes Andreas Bosius §. 12. Bibliothecæ suæ Politicæ contractæ, quæ una cum Bibliographia Historico - Politicæ Bœcleri anonymus prodiit, Germanopoli 1677. & 1696. 8. licet dissentiat hujus Bibliothecæ editor, utpote qui in addita nota marginali Bosium carpit, atque Arnisæum nostrum Jenæ docuisse & obiisse falso asserit, notatus propterea a Thoma Creenio, Methodorum suarum, seu Collectionis variorum Autorum de ratione studendi Tom.2. num. 7. p. 351. editionis Lugduno - Batavæ 1696. 4. post eum a Joanne Mollero, Rectore Flensburgensi, qui fusius de Vita & Scriptis Arnisæi agit in Bibliotheca Septentrionis eruditi, speciatimque in Hypomnematis ad Bartholini librum de Scriptis Danorum p. 233. Helmstadio Soram evocabatur Arnisæus noster, ac tandem Christiani IV. Danorum Regis Archiater evasit, obiitque Hafniæ 1635. Ex Scriptis ejus huc saltem faciunt

De jure Majestatis libri tres, Francofurti 1610. 4. Argentorati 1635. 4. & ibidem 1636. 8.

De Autoritate Principis in populum semper inviolabili, Francofurti 1612. 4. Notentur adhuc ejus

De Republica seu Relectionis politicæ libri duo, Francofurti 1615. 4. Argentorati 1636. 4.

Doctrina politica secundum Aristotelem, Francofurti 1696. & 1606. 4. Lipsiæ 1618. 4. Steinfurti 1622. 4. Argentorati 1648. 4. Amstelodami 1651. 12.

II. VII. 16. Reliqua ejus Scripta Logica, Metaphysica, Physica, Medica, II. VIII. 19. vide apud Mollerum l. c. Conjunctim autem Opera politica Arnisæi omnia 3. Tomis distincta extant, Argentorati 1648. 4.

§. 9.

Scriptores alii
de Jur.
Majestat.
I. III. 2.

Si alios adhuc de Majestate conquirere vellemus Commentatores, referre huc possemus

THEODORUM GRASWINKELIUM de juribus Majestatis, Hagæ 1642. 4. & belgice.

Ejusdem Nalpoeringe van het Recht van de opperste Macht Rotterdam. 1667. 4.

ALEXAN-

ALEXANDRUM IRVINUM, qui de jure Regni diaſcepsin dedit
Lugduni-Batavorum 1627.8. & 1629. in 12.

JACOBI BORNITII Tractatus duos de Maſtate politica, Lip-
ſiæ 1610. 8.

Nec non varia hujus commatis Scripta vel ab Anglis vel ſal-ll, xl. 2. 12.
tem apud Anglos edita, qualia ſunt

JOHN BRIDGES, Biſhop of Oxon, Supremacy of Chriſtian
Princes over all perſons thorough their dominions in all
cauſes as well Eccleſiaſtical as temporal; London 1573.

JOANNES BECKINSAU de ſupremo Regis Imperio, Londini
1546. 8.

GUILIELMUS BALL de jure regnandi & Regni, or the Sphe-
re of Government, according to the Lavv of God, Natu-
re, and Nations, London 1645. 4.

du MOULIN on the power of the magiſtrate, London
1650. 8.

ALGERNON SIDNEY on Government, London 1704. fol. qui
& Gallice verſus proſtat.

HOADLEY Meaſures of Submiſſion, London 1706. 8.

Sed mittimus hos omnes, ſatiusque ducimus nonnulla de
Bodino addere. Novimus quidem, ejus de Republica opus
inter politica potiffimum ſibi locum vindicare, negari tamen
nequit, communi, nec tamen laudando ſemper Politicorum
Scriptorum more, multa Juris Publici Universalis capita ibidem
admitta reperiri, quandoque etiam miſceri ea neceſſum pro-
fuſiſſe, cum, quid prudentiæ Politicæ ſit, defini prius ne-
queat, quam licere idem demonſtratum fuerit. Quare haud
abs re erit, alia atque alia circa decantatum hoc ipſius opus
ſubjicere.

§. 10.

Fuit autem **JOANNES BODINUS** Andegavenſis, ex Mo-^{Bodinus,}
nacho Carmelita Advocatus Curia Pariſienſis, mox vero, & ejusque
hoc vite genere mutato, ſuperatiſque exoticarum linguarum ^{vita.}
difficultatibus, ad varios variſ generis libros conſcribendos
animum appulit, & inexhauſta ſua eruditione, immenſisque
ingenii

ingenii thesauris, quos in numerato semper habuisse fertur, magnam apud Henricum III. Galliarum Regem gratiam iniit, qua cum postmodum excideret, insignem reperit fautorem in Francisco, Andium & Belgarum Duce, qui non modo eum in Angliam misit Legatum, sed in Belgium quoque ad consilium accersivit. Francisco autem præmatura morte erepto, judicem egit Laoduni Veromanduorum, ibique septuagenario major ex peste obiit 1596. Inter Opera, quæ reliquit, postremum haud est, quod de Republica libris sex conscripsit. Proderunt illi primo

Gallice Parisiis 1576. (imo alii 1566. ponunt) in forma octava, & ibidem 1583. 8. & Genevæ 1629. 8. Latine vero ab ipso Autore redditi, ex parte castigati, ex parte vero aucti lucem aspexerunt, Parisiis 1584. & 1586. fol. & Francofurti 1591. & Lugduni 8. Vrsellis 1601. 8. Coloniae 1603. fol. Francofurti 1609. 1622. 1640. 8. Amstelodami 1645. 12. Vrsellis 1650. 8.

Edidit quoque Bodinus Apologiam pro Republica sua, sub nomine RENATI HERPINI, reculam Francofurti 1615. 8. Synopsin sive Medullam ex Bodino dedit JOANNES ANGELUS WERDENHAGEN, Amstelodami 1614. 12. & Marpurgi. 1638. 12.

§. 11.

Bodini
Adversa-
rii.

Ipsium Bodini opus insignem sapit eruditionem, meritoque de eo asserit Naudæus, quod elaboratum sit ingenio, ex-politum industria, perfectum judicio. Nimum autem dixisse videtur, dum omnibus numeris ita absolutum ait, ut ab ipso discedere, imprudentis videri queat.

Non enim desunt magni nominis Viri, qui recte omnino sub censuram vocarunt Bodinum. Pontifex Romanus 1592. in indicem librorum prohibitorum eum referri iussit.

III. IV. 4.

FABIUS ALBERGATUS Italus, Italice contra eum scripsit, Bononiae 1627. fol. nec non discursus politicos, Romæ 1602.

ANTO-

ANTONIUS POSSEVINUS, Jesuita Romanus, atro valde cal-
culo notat Bodinum, in judicio de Joannis Bodini Me-
thodo Historica, & libris de Republica & Dæmonoma-
nia, quod Vrsellis prodiit in 8, & conjunctim cum
Possevini judicio de scriptis de la Noue, militis Galli,
Joannis Bodini, Philippi Mornæi, & Nicolai Machiavel-
li, Lugduni 1593. 8.

Anti-Bodini Juridici prodromum dissertatione inaugurali de-
dit DIETERICUS COCH, sub præsidio **CHRISTIANI**
KLENGEL, Vitebergæ 1658. 4.

Sinistre quoque de Bodino sentiunt GROTIUS, SERREUS,
FERRERIUS, BOCCALINUS. Ab ipsa Elisabetha An-
glorum Regina, anagrammate quodam **JOANNES BO-**
DINUS vocatur **ANDIUS SINE BONO**, eodemque eum
elogio ornavit **CUJACIUS**, temerarii præterea & in-
solentis titulum addens. Imo **AUBERTUS MIRAEUS**
pestem Reipublicæ Christianæ, **LANSIUS** nebulonem,
STRUVIUS blasphemum salutare non verentur.

§. 12.

Quæ tamen omnia sine dubio facilius dicta sunt, quam Judici-
probari poterunt unquam. In ordine quidem a Bodino ser-
vato, frequentibusque ejus ac prolixis digressionibus, deside-
rari quædam poterunt, concedimus quoque, eum, tanquam & Vindi-
exterum, vel ignorantia vel partium studio ductum, aliquan-
do minus recte de Germania sentire, Gallorumque more
vanitatis haud fuisse expertem, (prout de eo Thuanus, ipse
Gallus, cordate fatetur, qui inprimis de Bodino nostro
consultatur, una cum **ANTONIO TEISSIER** in Elogiis Thua-
neis, Gallice exaratis, part. 2. p. 244. edit. Ultrajectinæ 1696.
8.) Negari tamen non poterit, oppido multa ipsi perperam
imputari. Sic ubi alios honesto mendacio patriam dixisse
tuendam, refert, ejusdem hæreseos ipsum Bodinum faciunt
reum **Præschius** & **Lansius**. Germaniam Turcis tributariam
venditasse fertur, de sola autem Pannonia sermonem ipsi fuisse,
deprehendo. Nostrum quoque Imperium Gallix appendi-
cem Bodino dici ajunt, eum tamen nonnisi utraque Regna

N

olim

olim conjuncta, & quosdam Imperii Vasallos, ligios simul Gallia fuisse Vasallos asserat. Nec forsan propterea in Germanos erit injurius, quod formam Imperii irregularem, ebrietatem eorum ac vitia, & in religione dissensionem, majorum crudelitatem stupidamque ruditatem, hinc inde recte omnino perstringat, cum de cetero tam magnifice de Germanis sentiat, ut ipsos Gallorum Principes in eorum Academiis educandos suadeat, (vide Consilium Bodini de Principe instituendo) tantaque ipsis faciat encomia (inprimis c. 5. Method. Hist.) ut plura a Germano, nedum a Gallo, vix possis expectare. Discursum Anti-Bodinianum, legum aliquot civilium autoritatem & æquitatem adversus iniquas & obliquas Joannis Bodini in libris de Republica interpretationes & insolentiores invectivas, asserentem, dedit

H. X. 2.
IV. II. 11. DOMINICUS ARUMAEUS, qui & habetur in discursibus ipsius Academicis de Jure Publico, Jenæ 1621. 4. discursu 34. p. 343.

§. 13.

**Bodini
reliqua
scripta.**

Breviter nunc, quæ reliqua sunt Bodini scripta, recensbo. Primum ingenii periculum fecit in illustrandis Latino versu & Commentariis **OPPIANI** Cynegeticis, seu de Venatione libris. Commentarios tamen alii **ADRIANO TURNEBRO** tribuere malunt.

Porro habetur Bodini Methodus ad facilem historiarum cognitionem: quam methodum licet sine methodo scriptam judicent nonnulli, merito tamen æstimari, frequentes testantur editiones. Prodiit enim Parisiis 1572. 8. recusa cum aliis in penu artis historicae, Basileæ 1576. & 1579. 8. & separatim Heidelbergæ 1583. 1591. 12. Lugduni-Batavorum 1591. 12. 1595. 8. Argentorati 1607. & 1627. 12. Genevæ 1610. 8. Amstelodami 1650. 12.

De speciebus Rerumpublicarum, Magdeburgi 1581. 8.

Reponse aux paradoxes du Sr. de Malestroic touchant l'encherissement de toutes Choses, & des Monnoyes, Paris 1568. 4. & ibidem 1578. 8. & Latine sub Titulo, Respon-

- Responsio ad paradoxa Malestretti de Caritate rerum, ejusque remediis, una cum dissertatione Bodini de ærario & re numaria, ex opere de Republica L. 6. c. 3. excerpta, Coloniae 1591. & per HERMANNUM CONRINGIUM, Helmstadii 1671. 4.
- Discours sur le Rehaussement & Diminution des Monnoyes, Paris 1578, pars est modo laudatæ responsionis. II. XL. 11.
- Historica narratio professionis & inaugurationis Alberti & Isabellæ Austriæ Archiducum, & eorum in Belgio adventus, Antverpiæ. fol.
- Consilium de Principe recte instituendo, quod una cum FAUSTI LONGIANI ejusdem argumenti scripto, cura JOANNIS BORNITII editum, Erphordiæ 1603. 12.
- Oratio de instituenda juventute ad Senatum populumque Tolosatem.
- Paradoxon, quod nec virtus ulla in mediocritate, nec summum hominis bonum in Virtutis actione consistere possit.
- Nova distributio Juris universi in tabula adumbrata, Parisiis 1579. fol. Coloniae 1580. 8. Pragæ 1582. 8.
- Harangue de Charles de Cars, Eveque de Langres, prononcée aux Ambassadeurs de Pologne, etant a Mets 1573, tournée de Latin en François.
- Carmina, Parisiis 1555. 4.
- Theatrum Universæ Naturæ, Lugduni 1596. 8. Francofurti 1597. 8. Hanoviz 1605. 8.
- Dæmonomania, seu de Magorum cum Satana commercio libri 4. contra JOANNEM WIERUM Gallice, Parisiis 1580. 4. & Latine, Basileæ 1581. 4. & Francofurti 1590. & 1603. 8. & Germanice, *Hamburg* 1698. 8.

§. 14.

Inter anecdota in MSto adhuc latet Opus de abditis re- Bodini
rum sublimium arcanis, seu Colloquium heptaplomeres in- Religio.
ter Pontificium, Lutheranum, Calvinianum, omnium Se-
ctarum hominem, Naturalistam, Judæum, & Mahumeda-
num, quod ex MSCto Postelli circa annum 1588. conscri-

N 2

pisse

plisse dicitur. Ejus occasione pauca de religione Bodini monere liceat. Natus scilicet & educatus est in religione Pontificia, exardente autem bello intestino, ab Huguenotorum partibus stare videbatur, mox tamen pro Liga Pontificiorum se declaravit, & in ipsum Regem dixit injurias. Cum autem annum & mensem, quo pax insequeretur, diu prædixisset, & jam antea in Dæmonomania sua, (quæ ceteroquin majori collecta studio, quam scripta judicio dicitur,) multa de Magis sollicitate collegisset, hinc multi eum Magiæ habuerunt suspectum. Alii adhuc inter Atheos & Naturalistas eum referre non dubitant, quo spectat JOANNIS DIECMANNI, Superintendententis Generalis Bremenfis & Verdenfis, dissertatio inauguralis de Naturalismo cum aliorum, tum maxime Joannis Bodini, Kilonii habita, & Lipsiæ recusa, 1684. 12. ANCILLONIUS contra in Judaismo, aliique adhuc instar bestię, in nulla prorsus religione decessisse putant. Omnes opinionem suam adstruere conantur ex modo citato de abditis rerum sublimium arcanis dialogo, in quo ita variarum sectarum homines inter se differentes inducit, ut Judæi & Naturalistę vincere, Christiani autem succumbere videantur.

Quam infirmum autem dialogus ille præbeat argumentum, vel inde patet, quod nunquam ab Autore editus, nec adeo constet, qua intentione scriptus sit, & si vel maxime ab ipso Bodino editus fuisset, eadem tamen & hic conjectura locum habere posset, quam circa Bodinum, veterem Judæorum de quatuor Monarchiis opinionem recoquentem, fovet Dresserus in Oratione de quatuor Monarchiis: eum scilicet Judæorum causa ita simulasse, ut plura forsitan ex iis eliceret. Certe in suis de Republica libris Judæorum sacra quidem ab antiquitate laudat, Christianorum superstitiones hinc inde refellit, de cetero tamen ita de fide Christiana disserit, ut nonnisi summa cum injuria Atheus vel Naturalista vocari possit.

Pos.

Pos. II.

Neque omitti debent scripta minora, & dissertationes Academicæ, quæ magno satis numero de Majestate, de Subditis, eorumque Officio, de Principibus, eorumque autoritate, officio, Jurisdictione & Regalibus extant.

§. I.

Ac primo quidem de MAJESTATE succurrunt

- AMSELI (Andræ) dissertatio de majoribus Majestatis juribus, Rostochii 1682. 4. III. IV. 3.
- BESOLDI (Christophori) de Majestate in genere ejusque juribus specialibus, Tubingæ 1625. 4.
- BIUNII (Henrici) de Juribus Majestatis circa profana, Helmstadii 1651. 4.
- le BLEU (Jacob) Jcti Giessensis, de Majestate dissertatio, Giessæ 1666. 4. Conf. II. II. 2. II. II. 4. II. V. 3. & 8. III. II. 7. III. IV. 26.
- BORTIUS de Natura Jurium Majestaticorum, vide §. 5. III. III. 8.
- BOXHORNII (Marci Zuerii) dissertatio de Majestate Principum, Lugduni Batavorum 1649. 4. Conf. II. IV. 1. II. X. 3. III. I. 3. III. IV. 25. IV. II. 7.
- CONRINGII (Hermanni) de Majestate Imperantium, Helmstadii 1648. 4. II. III. 4. II. IV. 1. II. V. 2. II. VII. 8.
- Ejusdem de Majestate Civili, Helmstadii 1677. 4. II. 16. II. IX. 1. 6. II. X. 6. 9. II. XI. 3. 7. III. I. 10. III. II. 7. III. III. 8. III. IV. 3.
- Ejusdem de subjectione & Imperio, Helmstadii 1635. & 1680. 4. III. I. 10. III. II. 7. III. III. 8. III. IV. 3.
- Ejusdem de Regno & tyrannide, Helmstadii 1640. 4. III. III. 8. III. IV. 3.
- Ejusdem de differentiis Regnorum, Helmstadii 1655. 4. III. IV. 3.
- DEUTSCHMANNI (Abrahami Henrici) de Majestate, Vitebergæ 1693. 4. conf. §. 4. II. 3.

- DIETERI (Richardi) de Majestate Decades XXII, Hanovix
1614. 4.
- FRANTZKII (Georgii) dissertatio de Majestate , Jenæ.
1622. 4.
- FRIMELII (Ernesti) de Majestate , Lignitii 1618. 4.
- GRENI (Georgii) de Majestate , Vitebergæ 1661. 4.
- HENICHIUS de Majestate Civili, Rintelii 1664. 4.
- I. VIII. 1. HORNII (Joannis Friderici) de Majestate dissertationes supra
recensuimus.
- KOENIGII (Reinhardi) dissertatio de Majestate , Giesæ
1608. 4.
- II. IX. 1. LYSERI (Christiani) de Majestate , Vitebergæ 1650. &
1658. 4.
- MATTHIÆ (Dieterici Wilhelmi) de Majestate , Erfurti.
1673. 4.
- MULLERI (Joannis Jacobi) Dissertationes duæ de Majestate,
Jenæ 1687. 4.
- MUMSEN (Henrici) de Majestate , Duisburgi 1668. 4.
- NEGELEIN (Joachimi) de Majestate Motui Analogæ. Altdorf.
1697.
- OTTONIS (Danielis) dissertatio de Majestate , Jenæ 1619. 4.
recusa sub Titulo : discursus de Majestate Imperii & Impe-
rantis, atque utriusque juribus, Argentorati 1623. 4. &
auctior cura M. W. Francofurti 1664. 8. & Basileæ.
1678. 4.
- REDINUS (Joannes) de Majestate Principis , Vallefoleti
1568. fol.
- SCHALLERI (Jacobi) dissertatio de juribus Majestatis, Argen-
torati 1658. 4. conf. L. VII. 6. II. IV. 25. II. V. 2. & 8.
II. IX. 4. III. III. 8.
- Ejusdem dissertatio de Civitate, Argentorati 1653. 4.
- SCHLECHTENTHALII (Joannis Theodori) de Majestate , Ul-
trajecti 1692. 4.
- SCHOOCKIUS (Martinus) de Majestate , Groeningæ.
1659. 4.
- II. V. 6. SCHROETERI (Ernesti Friderici) dissertatio de Majestate, Je-
III. II. 1. næ 1652. 4.
- II. X. 10. SCHWIMMERI (Joannis Michaelis) de juribus Majestatis, Je-
næ, 1672. 4.

- SIOBERGII** (Gabrielis) de Majestate, Dorpati 1696. 4. Conf.
II. II. 2. II. V. 2. II. VII. 8. III. IV. 8. 23. 26.
STILETI (Simonis) de Majestate, Argentorati 1658. 4.
STUCKII (Joannis) de Majestate, Helmstadii 1611. &
1625. 4.
THEGEN (Georgii) de Majestate, Regiomonti 1683. 4.
TIELKE dissertatio de Majestate, Rostockii 1705. 4.
VLMANI (Davidis) dissertatio de Majestate, Lipsiæ 1671. 4.

§. 2.

De SUBDITIS differuerunt

FELWINGER (Joannes Paulus) Altorffii 1657. 4.

REDECKER, Rostochii.

SCHWALBE (Joannes) Vitebergæ 1628. 4.

In specie vero de Obligatione & Officio Subditorum extant.
de ANTEGUERRA de Obedientia Subditorum.

BECMANNI (Joannis Christophori) dissertatio de pietate Subditorum erga Principem, Francofurti ad Viadrum 1679. & 1684. 4.

RECHENBERGII (Adami) de officio civis Christiani erga Principem, Lipsiæ 1685. 4.

SIOBERGII (Gabrielis) Obligatio Civium erga Principem, Dorpati 1698. 4.

STRAUSSII (Gothofredi) de Obligatione Subditorum erga Principem, Vitebergæ 1668. 4.

WOLFFII (Joannis) de Officio Subsidorum erga Principem, Vitebergæ. 4.

Vasallagium tamen subjectionem non inferre, peculiari dissertatione ostendit **HENRICUS HILDEBRAND**, Altorffii 1721. 4.

de Obligatione Subditorum ad pœnas subeundas, vide II. IX. 3.

de obligatione ad arma capienda, III. IV. 11.

de Officio civis circa bellum injustum, III. IV. 8.

de Obligatione ad Legationes, III. III. 12.

de Obligatione Subditorum ex delicto Principis, II. VI. 6.

Scriptores de subditis.

De

De emigratione & revocatione Subditorum, II. V. 10. & II. XI. 7.

Peculiarem Subditorum speciem constituunt **HOMINES PROPRII**, de quibus fuse satis exponunt

JOANNES FRIDERICUS HUSANUS in Tractatu de servis & hominibus propriis, Coloniae Agrippinae 1590. & 1620. 8. ubi & praefixus reperitur.

HIPPOLYTI BONACOSSÆ J. V. D. Ferrariensis Tractatus de servis vel famulis, qui tamen mera juris Civilis capita tractat.

JOANNES OTTO TABOR de Servis & hominibus propriis, Giesæ 1663. 8.

JOANNES NICOLAUS HERTIUS peculiari dissertatione de hominibus propriis, quæ in Opusculis ipsius Tom. 2. p. 157. — 182. reperitur.

CHRISTIANUS THOMASIVS in dissertatione de hominibus propriis & liberis Germanorum, Halæ 1701. 4.

JUSTUS HENNINGUS BOEHMERUS de jure & statu hominum propriorum a servis Germaniæ non Romanis derivando, Halæ 1716. 4.

JOACHIM POTGIESERUS (qui inter milites eruditos locum sibi merito vindicat) de conditione & statu servorum apud Germanos tam veteri quam novo, libris 3. Coloniae 1707. 8.

le BLEU (Jacobus) de officio & Jure obsequentium, inter dissertationes ipsius Politicas num. 6. Giesæ 1660. 4.

à MILTIZ (Henrici Gebhard) Oratio de Subditorum erga regnatrices potestates, præcipue duriores, officio, Vitebergæ 1654. 4.

§. 3.

Scriptores de Principibus eorumque Sanctitate.

Venio ad **SANCTITATEM** summi Imperii & **AUTORITATEM** Principum in subditos, de quibus habentur

AFFELMANN (Antonius) de summa summi Principis potestate, Rostochii 1624. 4.

Ejusdem extat dissertatio de Imperii Romano-Germanici capite & ejus membris, Rostochii 1624. 4.

ARNI-

- ARNISAEUS**, de quo superius vidimus. II. I. 8.
- BECMANNUS** (Joannes Christophorus) de divino Vicariatu Principum, Francofurti ad Viadrum 1688. 4.
- BESOLDUS** (Christophorus) de informatione & coactione subditorum.
- BURGGRAFI** (J. G.) dissertatio de summo Imperio civili, Bilefeldæ 1673. 4.
- COCCEJI** (Henrici) de potestate summa, Heidelbergæ 1674. & 1705. 4.
- CRELLII** (Christophori Ludovici) Cajus Mutius Scævola, Regis parricida, ex antiquitate erutus, & sancta Principum capita a quibusvis privatorum injuriis defensa, Lipsiæ 1722. 4. III. IV. 21.
- FRANCKEN** (Joannis Nicolai) Autoritas Principum, Jenæ 1665. 4.
- GENTILIS** (Alberici) dissertatio de potestate Principis absoluta, & de vi civium in Regem semper injusta, Londini 1605. 4.
- KESTNERI** (Henrici Ernesti) de potestate Principis in Subditos, Rinteli 1711. 4.
- LYNCKERI** (Nicolai Christophori) de plenitudine summæ potestatis, Jenæ 1695. 4. Conf. I. III. 18. II. VII. 9. II. X. 1. II. XI. 4. II. XI. 8. 9. 11. 16. III. IV. 18. IV. I. 10. IV. IV. 1. 7.
- MELISSANDRI** (Joannis Henrici) de Majestate Principum inviolabili, Jenæ 1703. 4.
- MOLLENBECKII** (Bernh. Ludovici) de Jure Principis in personam Civis, Gießæ 1685. 4.
- van der MUELEN** (Gerardi) de Sanctitate summi Imperii Civilis, Trajecti 1689. & 1691. 8. qui tamen, quod Monarchomachis nimium faveat, incusatur.
- ten OEVER** (Gerhardi Joannis) de Sanctitate Majestatis, Lugduni-Batavorum 1708. 4.
- ROESLERI** (Joannis Everhardi) de juribus quibusdam potioribus summorum Imperantium, Tubingæ 1715. 4. Conf. II. V. 2. II. IX. 1. 3. II. XI. 7.
- ROEHRENSEE** (Christiani) dissertatio de Sanctitate Principis. Conf. II. V. 6. II. VII. 8. 18. II. IX. 7. II. X. 7. III. II. 7. III. IV. 3. 8. 10. 15. IV. I. 7.

- SCHELIUS** (Robertus Hermannus) de Jure Imperii , Amstelodami 1671. 12.
- SCHOEFFERI** (Joannis Joachimi) dissertatio de Jure Principis circa adespota , Rostochii 1705. 4. Conf. III. IV. 12. 15. 17. III. V. 15. IV. I. 6.
- SCHULTZEN** (Bernhardi) dissertatio de summo Imperio , Rintelii 1654. 4. Conf. I. III. 18. I. VIII. 2. III. IV. 26.
- STIGLIZ** (Christiani Ludovici) de Jure Imperantium in Jus quæsitum Subditorum , Lipsiæ 1713. 4.
- STRUVII** (Georgii Adami) de Superioritate Principum , Jenæ 1657. 4.
- UFFELMANNI** (Henrici) de Sanctimonia Principum , Helmstadii 1677. 4. Conf. I. VIII. 2. II. V. 5. III. III. 8. III. IV. 7. 18.

§. 4.

De Imperantium officiis & Juri-
bus.

- OFFICIA & JURA** Imperantium tradiderunt.
- ANONYMUS** Tractatu de Jure Magistratum in subditos & officiis subditorum erga Magistratum , Francofurti 1608. 8.
- le BLEU** (Jacobus) de Imperantium Natura & Officio , Giesæ 1657. 4.
- DEUTSCHMANN** (Abrahamus Henricus) de Officio Imperantium , Vitebergæ 1691. 4.
- MUSICK** (Joannes) de Officio Imperantium , Vitebergæ 1689. 4.
- OMPHALIUS** (Jacobus) de potestate & officio Principis , Basiliæ 1650. 4.
- SALMONIUS** (Marius) de Jure Magistratus in subditos , & officio subditorum erga Magistratus , Magdeburgi 1604. 8.
- SLEVOGT** (Samuel) de Principe , Vitebergæ 1665.
- WEWERDECK** (Godofredus) de Officio Principis Christiani erga civem , Lipsiæ 1696. 4.
- III. IV. 10. De Officio Principis circa bellum suscipiendum agetur infra.

§. 5.

Ad generaliores adhuc jurium Majestaticorum scripto-DeRega-
res referri possunt, qui de JURISDICTIONE & REGALIBUS libus.
scripserunt. Ex prioribus haud pauci specialiora saltem Ma-
gistratuum jura, ad potestatem potissimum legislativam &
judiciariam spectantia, persequuntur, quare uno conspectu II, IX, 2.
eos exhibebimus infra.

De REGALIBUS vero notentur sequentes.

De AFFLICTIS (Matthæus) de Regalibus.

ALBERTI (Valentini) dissertatio de Regalibus erga subdi-
tos, Lipsiæ 1671. 4.

Ejusdem dissertatio de divisione Majestatis in Regalia ma-
jora & minora, Lipsiæ 1679. 4.

BESOLDI (Christophori) dissertatio de Regalibus, Ingol-
stadii 1637. 4. & in fasciculo quarto dissertationum Be-
soldianarum.

BOCERUS (Henricus) de Regalibus, Tubingæ 1608. 8.

Conf. II. VI. 5. II. X. 9. II. XI. 6. 12. III. IV. 7. IV. II. 6.

BORCHOLT de Regalibus.

BORTIUS (Matthias) Consiliarius Augusti Ducis Brunsvi-
censis, de Natura Jurium Majestaticorum, & Regalium,
Jenæ 1614. 4. prodiit, habetur quoque in DOMINICI
ARUMAEI discursibus de Jure publico, Jenæ 1621. 4.
discursu 30. p. 275.

CARPZOVIORUM Tractatus de Regalibus mox sub voce
Einsiedel recensetur.

CUNO (Matthæus) de Regalibus, Francofurti ad Viadrum
1612. 4.

ab EINSIEDEL (Conradi) Consiliarii intimi Archiepisco-
pi Magdeburgensis, Tractatus de Regalibus, sive juri-
bus ad Imperatoris Romani Majestatem pertinentibus,
Halæ 1619. 8. & auctus a JOANNE CHRISTOPHORO
HEROLDT Jcto, Halæ 1678. 8. ubi adjectus reperit-
ur CONRADI & BENEDICTI fratrum CARPZOVIO-
RUM, Consiliorum Saxoniarum, Tractatus de Re-
galibus Majestatis & Fisci.

IV, II, 11.

O 2

EVER-

- EVERHARD (Nicolaus) de Regalibus, Ingolstadii 1684. 4.
- FRENZELII (Simonis Friderici) dissertatio de juramentis subditorum habita est Vitebergæ 1661. 4.
- II. IX. 2. GENTILIS (Scipio) de Regalibus, Altorffii 1662. 8.
- HOTOMANNUS (Franciscus) de Regalibus nobis non innotuit, nisi quod a Carpzovio in Tractatu de Regalibus citetur.
- KHUEN a BELASI (Ferdinandi) theses juridicæ ex materia de Regalibus collectæ, Ingolstadii 1584. 4.
- LUSSOW de Regalibus, Rostochii 1638. 4.
- MONTANUS (Horatius) de Regalibus, Neapoli 1634. fol.
- NINMER (Jacobus) de Regalibus, Basileæ 1608. 4. & in CONRADI BIERMANNI Jure Publico Tomo 3. num. 4. Francofurti 1618. 4.
- OBRECHTI (Georgii) de Regalibus disputationes, Argentorati 1604. 4.
- OSRANDT (Joannis Melchioris) dissertatio de Regalium Jure, Erfurti 1661. 4.
- II. XI. 10. PRUCKMANN (Fridericus) de Regalibus, Lipsiæ 1668. 8.
- SCHEFFERI (Joannis Theodori) dissertatio de Regalibus tum in genere, tum verò in specie S. R. J. Tubingæ 1719. 4.
- SCHWENDENDORFFER (Bartholomæus Leonhardus) de acquisitione Regalium. Conf. II. X. 1. II. XI. 7. III. IV. 7. 28.
- SIXTINUS (Regnerus) de Regalibus, Muhlhusiæ & Francofurti 1617. 4. Hanoviæ 1657. 8. Noribergæ 1717. 4. facile in hac materia Princeps, utut meliorem in eo ordinem jure desiderare possis.
- THOMASII (Christiani) dissertatio de præscriptione Regalium, ad jura subditorum non pertinente, Halæ 1696. 4. cui jungi meretur
- III. II. 6. SIMONIS PETRI GASSERI dissertatio de memoria initii contra præscriptionem immemoriam præcipue Regalium & Domaniorum, Halæ 1722. 4.
- UNGEPAUER (Erasmus) de Regalibus, Jenæ 1638. 4.

§. 6.

Nullam iniecimus mentionem THEODORI REINKINGII, qui de Regimine Seculari & Ecclesiastico, neque KNICHE-
NII, ERTELII, HERTII, LYNCKERII, MINGII, alio-
rumque, qui de superioritate territoriali scripserunt. Licet
enim circa Majestatica jura versentur, ad Germaniam tamen
præcipue respiciunt, adeoque rectius inter Scriptores Juris
Publici Germanici locum sortiuntur.

Pos. III.

Sedulo autem ab iis cavendum est <sup>Machia-
vellistæ.</sup>
Scriptoribus, qui Machiavellistarum prin-
cipiis favent.

§. I.

MACHIAVELLISTÆ dicuntur, qui privatum Impe-
rantium commodum publico præferentes, quicquid Impe-
ranti vel apparenter saltem utile, licitum quoque putant,
nulla justitiæ pietatisque ratione habita. Nomen sortiuntur
a NICOLAO MACHIAVELLO, Florentino, magni ingenii,
magnique nominis inter Politicos Viro, qui tamen infeli-
cissima prudentiæ suæ politicæ edidit specimina. Quam in-
feliciter enim cefferint consilia, quæ filio naturali Alexan-
dri VI. Pontificis, Cæsari Borgiæ, Episcopo primum, mox
autem Duci Valentino suggestit, satis superque illorum tem-
porum testantur Annales. Et qualis suæ fuerit fortunæ fa-
ber, vel inde conjicias, quod perduellionis judicium incur-
rens, ipsa quæstionum tormenta fuerit expertus, atque tum
absolutus quidem, annuoque pro scribenda patriæ historia
impetrato stipendio, nova tamen contra se suspitione orta,
hoc iterum fuerit privatus, quo factum est, ut ad summam
reductus paupertatem, miserrime decederet Florentiæ 1528.
ætatis 48. filium relinquens Lucam Machiavellum, patri haud
absimilem.

Machia-
velli
Vita.

§. 2.

Atque hic infelix fuit vitæ exitus Machiavelli , a quo celebrata illa Pseudo-Publicistarum & Pseudo-Policorum Secta nomen certe accepit, si non dogmata ipsa. Hæc enim Machiavello longe esse antiquiora, ostendit CHRISTIANUS HOFFMANN in dissertatione, Machiavellus ante Machiavellum, Jenæ 1668. 4. Fontes etiam, unde sua hauserit Machiavellus, feliciter detexerunt nonnulli. Sic pleraque ex Aristotele eum sumsisse, docet Conringius; Bartolum exscripsisse, Gentiletus; Tacito diligenter usum, Amelotus de la Houffaye. Dantur contra, qui impia Machiavellistarum principia diversa prorsus ab ipsius Machiavelli, ut Epicureorum ab Epicuri, putant, dumque Machiavelli in se suscipiunt defensionem, diversi diversam quoque ingrediuntur viam. Sunt, qui pro vindicando eo sufficere putant, quod prudentiam civilem non prouti esse deberet, sed prout vera est, non ut virginem, sed imminutam in aula & corruptam, descripserit, atque adeo tantum artes tuendi inique parta imperia tradiderit, quas non nisi malas esse posse, manifestum. Et hoc fortasse sensu inter veritatis testes Machiavellus reponitur nonnullis. Videatur Joannes Christophorus Becmannus, Historiarum & Politices Professor Viadrinus, in Conspectu doctrinæ politicæ p. 6. edit Francof. ad Oder. 1691. 4. Alii contra Machiavellum nostrum faciunt assentatorem familiæ Mediceæ, satis in tyrannidem proclivis, cujus cum ope & favore indigeret, tyrannicas artes scriptis promovere studuerit. Alii denique potiorum eum habuisse rationem status patrii Florentini, tum temporis Democratici, neque tyrannis favisse, sed arcanis eorum palam factis, ipsos miseris populis nudos & conspicuos exhibuisse, dicunt.

§. 3.

Judicia
de Ma-
chiavel-
lo.

Si tamen fatendum, quod res est, ingenium magis ostendunt, quam veritatis studium, qui omni eximere culpa Machia-

Machiavellum conantur. Negari enim non potest, nimis ingenium eum fuisse humanæ nequitiae recitatore, eoque effecisse, ut haud raro sibi ipsi adversari videatur, utpote quod non potest non accidere iis, qui minus serio rem agunt, dum consilia suppeditare simulant. Injurii autem in Machiavellum sunt Joannes Bodinus, qui hominem levissimum & nequissimum, Jacobus Thomasius, qui infame Hetruriae monstrum, Indices librorum prohibitorum & expurgandorum Romani, qui non Pseudo-Politicum modo, sed Atheum quoque vocant, quibus adstipulatur Petrus Gregorius Tholosanus de Republica, Paulus Jovius in Elogiis, Innocentius Gentiletus in Anti-Machiavello, qui eum præterea tenuissimi municipii & pagi Scribam, cui ne uncia iudicii naturalis firmi & solidi fuerit, calumniatur, refutatus ideo a Conringio. Alii Atheismum Machiavelli evincere cupiunt ex verbis, quibus moribundus dixisse fertur: se extrema unctio frui velle, sicuti iter facientes ocreas perlinire soleant, seque in infernum & desperationem descendere cum magnis & illustribus Viris Aristotele & Platone malle, quam cum infimis istis & vilis conditionis hominibus Apostolis & Prophetis, in cælo degere, quæ omnia, quonituntur fundamento, nostrum non est nunc inquirere.

§. 4.

Opera Machiavelli omnia, Italice ab Autore sunt scripta Machiavelli & conjunctim prodierunt 5 partibus, Genevæ 1550. 4. Bo-velli noniæ 1680. 8. 3. Voluminibus. Latine autem Genevæ scripta. 1650. 4. Gallice Parisiis 1654. 12. Anglice 1695. fol. præstat tamen editio 1675. fol.

Præcipua in iis sunt

II Principe, sive Princeps, qui Italice seorsim prodiit, Venetiis 1532. 4. Latine ex versione SYLVESTRI TELII, Fulginatis, (sive Tegli de Foligno) Basileæ 1560. 8. 1580. 1589. & Hanoviae 1595. 8. & Ursellis 1600. 12. cui editioni adjecta sunt aliorum contra Machiavellum scripta, de potestate & officio Principum contra tyrannos, & Antonii Posssevini iudicium de Nicolao Machiavello & Joanne Bodino, quod etiam reperitur in editione Principis Machiavelli Francofurtensium, 1680. 8. & Argen-

Argentinenſi eodem anno 12. & Lugdunenſi 1643. HERMANNUS CONRINGIUS autem ſuas animadverſiones ſubjecit, Helmſtadii 1660. 1663. 1686. 4. Tandem etiam aliam adhuc verſionem adornavit, ſuaque Commentaria adje- cit CASPAR LANGENHERT Philoſophus, Amſtelodami 1699. 8. Germanice verſus Machiavelli Princeps prodiit, Francofurti 1580. 8. Anglice per EDUARD DACRES, Londini 1640. 8. Gallice autem per AMELOT de la HOUS- SAIE, Legationis Gallicæ apud Venetos Secretarium, Amſtelodami 1683. 1684. 1686. 8. ubi in præfatione strenuum agit Machiavelli defenſorem.

Diſcorſi ſopra la prima Deca di Tito Livio, Venetia 1530. & 1532. 8. Latine editi ſub Titulo: Diſputationum de Republica, quas diſcurſus nuncupavit, libri tres ad decadem primam Livii, Mompelgardix 1588. 1591. 8. Argentorati & Vrfellis 1599. 8. Francofurti 1608. 8. & ibidem 1619. 12. Marpurgi 1620. 12. Lugduni Batav. 1649. 12. & cum notis JUSTI REIFENBERGII, Lipſiæ 1629. 8. Prodiit idem Machiavelli liber, Lugduni Batavorum 1643. 12. & Gallice ſub Titulo: Diſcourſ politique ſur Tite Live 12. 2. Voluminibus. Anglice ſub Titulo: Machiavel of Government 1603. fol. and by EDUARD DACRES, London 1636. 8.

§. §.

Machia- Atque hi illi ſunt libri, ex quibus Machiavelliſtæ ſua hauri-
velli redicuntur dogmata: Succedant reliqua Machiavelli Scripta,
ſcripta ſpeciatimque
reliqua. Hiſtoriæ Florentinæ libri 8. ab anno 1215. ad 1494. Italice qui-
dem prodire Venetiis 1537. 4. & 1554. 8. Latine Vene-
tiis 1546. 8. & 1587. 12. Argentorati 1610. & 1616. 8.
Genevæ 1650. 4. Hagæ-Comitum 1658. 12. Lugduni-Ba-
tavorum 1645. 12. Hagæ-Comitum 1656. 12. Vertit au-
tem eos Latine HIERONYMVS TURLERUS. Gallice
prodierunt Amſtelodami 1696. 12. 2. Voluminibus. An-
glice Londini 1674. 8. Pars quædam huius hiſtoriæ pro-
diit ſub Titulo, de migrationibus populorum Septen-
triona-

trionalium & ruina Imperii Romani , Francofurti
1614.

Libro dell' arte della guerra, sive de arte bellica libri septem,
Venetiis 1541. 8. & latine Florentiæ 1551. 4. & Argen-
torati 1610. 8. Gallice, art de la guerre. 12. III. IV. 2.

La Vita di Castruccio Castrucani, Venetiis 1532. 4. latine Floren-
tiæ 1551. 1555. 4. adjecta quoque Historiæ Florentinæ edi-
tioni Argentoratensi 1610. 8. & editioni Conringianæ Prin-
cipis Machiavelli. Anglice vero prodit Londini 1640. 8.

Vita Aldi Manuccii, Romæ 1590. 4.

Modus, quo usus est Dux Valentinus in necando Vitellotio
Vitellio , subjunctus editioni Conringianæ Principis
Machiavelli, & Anglice editus h. t. the means, used by Du-
ke Valentine, to put to death Vitellozo Vitelli. Lon-
don. 4.

Ad minoris momenti Scripta pertinent

Tractatus de factione Guelphica & Gibellina.

De Statu Galliæ & Germaniæ.

L'asino d' Oro con tutte l'altre sue Operette, sive asinus au-
reus, Romæ 1588. 8.

Comœdiæ duæ, Mandragora & Clitia.

Nuptiæ Belphegoris, quæ & Anglice prostant h. t. the marriage
of Beelphegor, an Italian Novell. London 1671. 8.

Epistola Apologetica pro se & Scriptis suis.

Inter inedita Machiavelli latet historia Reformationis Reipu-
blicæ Florentinæ.

§. 6.

Contra hæc Machiavelli Scripta alii atque alii calamum Machia-
strinxerunt, plerique autem duo priora, tanquam præcipuam velli Re-
pestiferorum, ut vocant, dogmatum sedem, sibi sumserunt re- futato-
firanda. Pertinent huc Commentariorum de Regno aut quo- res.
vis Principatu rite & tranquille administrando, libri tres, de
Consilio, Religione, & Politia, quas Princeps in ditione sua
tueri debet, adversus Nicôlaum Machiavellum Florentinum.
Primo omnium prodierunt Lausannæ 1576. 8. (male ponit
1571. Lipenius, ex eoque Struvius in Bibliothecis Philosophi-
cis)

ois) recusis Argentorati 1577. & 1578. & 1590. 8. Urfellis 1599. 12. Argentorati 1611. & 1630. 12. Lugduni-Batavorum 1647. 12. & germanice versis sub Titulo: Anti-Machiavellus, *das ist, Regenten-Kunst, Straßburg* 1624. 8. Nam brevitatis causa liber hic Anti-Machiavellus saltem vocari consuevit. Errant autem Lipenius in Bibliotheca Philosophica, voce: Machiavellica, Struvius in Bibliotheca itidem Philosophica c. 7. §. 9. & Carolus Arndius, Professor Rostochiensis, in Bibliotheca Politico-Heraldica p. 47. editionis Rostochio-Lipsiensis 1708. 8. Ubi modo recensitos de Regno administrando Commentarios putant diversos ab illo, qui sub Anti-Machiavelli nomine celebratur, libro, cum tamen unus sit idemque. Eoque magis hunc in Arndio mireris errorem, quod, vidisse eum ac legisse librum ipsum, appareat ex pagina Anti-Machiavelli ab eo hinc inde citata, quæ accuratissime cum editione Commentariorum de Regno administrando, Urfellis 1599. 12. adornata, coincidit. Sed hinc videre est, quam feliciter errent omnes, ubi unus alterum gnaviter exscribit. Ex ipsius Anti-Machiavelli lectione apparet, Autorem fuisse Gallum, Protestantium Sacris addictum, proptereaque exulem. Quæ omnia egregie quadrant in FRANCISCUM HOTOMANNUM, circa idem tempus Laufannæ, ubi liber prodiit, exulem atque Professore, qui propterea a multis hujus libri Autor habetur. Styli tamen diversitas, & Silentium PETRI NEVELETTI DOSCHII Jcti, in Vita Hotomanni, Hanoviæ 1613. 12. edita, suadet, ut, alios secuti, libri Autorem dicamus INNOCENTIUM GENTILLETUM, Jctum Delphinensem; qua in sententia nos confirmant Bartholomæus Keckermannus in Curfu Philosophico disp. 29. Problem. 10. p. 352. Melchior Goldastus de Regno Bohemico p. 43. & 48. David Chytræus Vol. Epist. p. 269. & Joannes Dekherrus de libris Adespotis p. 306. ubi simul eos refutat, qui SCIPIONEM GENTILEM, qui & disputationes de Jure Publico populi Romani edidit, Altorffii recusis 1662. 8. Autorem malunt.

§. 7.

Machia-
velli Ad-
versarii.

Porro contra Machiavellum prodierunt.
ANTONII POSSEVINI, Jesuitæ Romani, judicium de quatuor
Scripto-

Scriptoribus : Philippo de la Noue , Joanne Bodino , Philippo Mornæo , & Nicolao Machiavello , jussu Innocentii IX Pontificis Romani , scriptum , editumque post Pontificis obitum , Romæ 1592. & Lugduni 1593. 8. Separatim ejus judicium de Machiavello & libro , cui nomen Anti-Machiavellus , prodiit Vrsellis 1600. 8. & annexum reperitur quibusdam Principis Machiavelli editionibus , ut supra monuimus. Observat autem Conringius , ex eoque Becmannus Medit. Polit. c. 1. §. 6. Possiveinum ne vidisse quidem Machiavelli Principem. Refutat enim tres Machiavelli de Principe libros , qui tamen unus tantum est , & exiguus 26. capitibus constans.

§. 4.

THOMÆ BOZII Eugubini , Congregationis Oratorii Presbyteri Romani , de Imperio Virtutis , sive Imperia pendere a veris virtutibus , non a simulatis , libri duo adversus Machiavellum , Colonia Agrippinæ 1594. 8.

Ejusdem de Robore bellico , diuturnis & amplis Catholicorum Regnis , liber unus , adversus Machiavellum , ibidem eodem. 8.

Ejusdem de Italiæ Statu antiquo & novo , libri quatuor adversus Machiavellum , Colonia Agrippinæ 1595. 8.

Ejusdem de ruinis gentium & regnorum contra Politicos , Romæ 1596. 4. & Colonia Agrippinæ 1598. 8.

Ejusdem de Jure Divino & Naturali Ecclesiasticæ libertatis ac potestatis , Colonia Agrippinæ. 1600. 8. II. VIII. 1.

FRAGMENT del'examen du Prince de Machiavel per Anonymum , Paris 1622. 8.

PETRI RIBADENEIRA Princeps Christianus adversus Machiavellum , Moguntia 1604. 8. ad Jesuitarum placita Not. scriptus. II. IV. 19.

THOMAS FITZHERBERT , an sit utilitas in Scelere? vel de felicitate Principis Machiavellani , Romæ 1610. 4. II. VII. 7. II. VII. 8.

ADRIANI BARLANDI dissertatio de bono Principe , contra Nicolaum Machiavellum , Amstelodami 1633. fol. quam Lipenius in Bibliotheca Philosophica Voce : Princeps , perperam tribuit Casparo Barlæo.

CLAUDII CLEMENTIS Burgundi, Soc. Jef. Machiavellismus jugulatus a Sapia Hispanica & Auftriaca, Compluti 1637. 4.

JOANNIS HENRICI FEUSTRINGII, Stellovia - Hofati, Theologi postmodum Vitebergensis, ac tandem Concinatoris Aulici Gothani, Schediasma de Achitophelismo Nicolai Machiavelli, Vitebergæ 1692. 4. Eum tamen ne vidisse quidem Machiavelli Scripta, vel inde patet, quod, quæ ex iis loca citat, demum ex Gentilleti Anti-Machiavello desumerit.

JOANNIS LAURENTII LUCCHESINII Scrutinium stultitiæ Machiavelli, Romæ 1697. 4. ut nihil dicamus de HIERONYMI OSORII L. III. de Nobilitate Christiana, quos Conringius subjecit Principi Machiavelli, ipsiusque Conringii animadversionibus §. 4. laudatis, deque innumeris aliis Autoribus, qui in Scriptis suis incidenter saltem & data occasione Machiavellum perstringunt.

§. 8.

Machiavelli Afsectæ & Defensor.

Quantus quantus autem eorum est numerus, qui Machiavellistarum dogmata sibi sumserunt refutanda, multo tamen major eorum esse deprehenditur, qui defensionem eorundem in se suscipiunt, quod tamen ipso actu, quam scriptis facere malunt plerique. Scriptis interim calamoque inter alios illud tentare conati sunt

1. Autor hominis politici, sive Compendii Politices novi, cujus præ- & cognomen & officium Politicum publicum, & locum, literis C. R. C. B. contineri, asserit CHRISOPHORUS PELLERUS J. D. qui librum sub Titulo: Politici Scelerati impugnati, notis ubique atque stricturis illustrati, recudi curavit, Noribergæ 1663. 1665. 1669. 8.
2. GASPAR SCIOPPIUS, Consiliarius quondam Cæsareus, in Paedia sua Politices, edita Romæ 1623. & a Conringio Helmstadii 1663, 4. Imo uberius adhuc Scioppius Machiavellum defendisse dicitur, in Scriptis duobus affectis, quorum *unum* inscripsit censuram in omnia Machiavelli opera politica & historica, *alterum*, Apologiam duplicem, unam contra Ecclesiam Romanam, alteram contra Calvinistas. §. 9. Plu-

§. 9.

Plures qui desiderat Machiavelli asseclas & defensores (inter quos nostro quidem iudicio male referuntur **JUSTUS LI-PSIUS**, & **GABRIEL NAUDÆUS**) adeat Joannis Friderici Reinhardi *Theatrum prudentiæ elegantioris, Vitebergæ 1702. 4. editum p. 31.* & **CAROLUM ARNDIUM** in *Bibliotheca Politico-Heroldica, Kostochii & Lipsiæ typis excusa 1705. 8. p. 45. & 56. sq.* qui tamen pro more ipsi solenni, parum accurate hac in re versatur. Speciminis loco adducere liceat extantiores quosdam errores, quos circa Machiavelli recensionem commisit. Sic enim Ant-Machiavellus minus recte ipsi venditatur diversus a Commentariis de Regno recte administrando, quorum hos Hotomanno, illum Gentileto tribuit, cum tamen liber sit unus idemque, ut supra notavimus §. 3. Reinhardi *Theatrum* tam negligenter exscribit Arndius, ut, quos ille Machiavelli de Republica libros perperam putat distinctos ab ejusdem de Republica disputationibus sive discursibus, Arndius pariter tanquam diversos numeris distinguere non dubitet. Sic quoque, ubi apud Reinhardum Alberici Gentilis lib. 3. c. XI. incurfa forsan typhothetæ, pro c. IX. citatur, errorem hunc typographicum fideliter servat Arndius p. 45. ubi Albericum hunc Gentilem, inter excessivos Machiavelli æstimatores ponit, quem tamen mox p. 51. iterum exscribens Reinhardum, iis accenset, qui Machiavellum Atheismi reum peragunt. Feustkingii dissertationem de Achatophelismo Machiavelli Lipsiæ ventilatam dicit, cum tamen habita Vitebergæ: imo ipse sibi contradicere videtur, dum p. 68. Vitebergæ eam impressam ait. Tandem Monarchomachos quoque inter Machiavelli Sectatores refert, quorum tamen principia Machiavellismo e diametro esse opposita, totoque cœlo differre, ipse docet p. 64.

Atque hæc dicta sufficiant de Machiavellistis, eorumque refutatoribus & asseclis, a quorum quidem lectione ut nemini cupimus interdictum, sic eam caute suscipiendam monemus.

P 3

Pos.

Arndii
errores
circa
Machia-
vellum.

Pos. IV.

De Monarchomachis.

Neque minori circumspectione legendi sunt, qui Monarchomachorum partes tuentur, quales sunt Buchananus, Brutus, Boucherius, Rossæus, Miltonius &c. quos refutarunt Barclajus, Salmasius, alique.

§. I.

MONARCHOMACHI sunt, qui Imperantibus nimium detrahentes, populoque fræna laxantes, maximam ipsi Majestatis partem, & ipsam Reges suos quoties imperio male utuntur deponendi & occidendi potestatem tribuunt. Innititur hæc eorum doctrina falso principio, quod fovent de duplici Majestate, duplicique ejus subjecto. Aliam enim dicunt esse Majestatem realem, quam penes populum, aliam vero personalem, quam penes Regem existere somniant. Videatur CHRISTOPHORUS MARTINUS COLERUS in dissertatione de divisione Majestatis in personalem & realem, Jenæ 1686. 4. CHRISTIANUS THOMASIUS in dissertatione de duplici Majestatis subjecto, Lipsiæ 1672. 4. & HERMANNUS CONRINGIUS, sub eoque respondens, NAAMAN BENSENIUS, in dissertatione de summæ Majestatis subjecto, vindicato a Joannis Figlovii ineptiis, Helmstadii 1651. 4. Facile autem corrumpitur falsa hæc Majestatis divisio, ubi accuratius perpenditur quod populus, dum Regem sibi constituit, aut omnem in eum Majestatem transfert, aut quasdam ejus partes vel sibi plane reservat, vel saltem communicari secum ab Imperante stipulatur. Utroque casu manifestum, veram omnino ac realem, non vero personalem (utpote quæ in puro puto figmento consistit) esse Majestatem, quæ in Regem transfertur, licet posteriori casu populus ex parte subditus, ex parte vero imperans existat. Negari interim nequit,

nequit, speciosa satis esse, quæ pro se, suaque sententia Monarchomachi afferunt argumenta, eaque plerumque in genere considerata veriora esse, quam applicari in specie poterunt. Parum certe eorum valebit Philosophia in Regnis bello partis, ditionibusque ita hereditariis, ut divisionem quoque admittant. Ibi enim omnem in Imperantes transtulisse Majestatem populus videtur, sibi que imputet, quod talem introduci Reipublicæ formam passus fuerit, quæ non nisi ea relinquit, quæ transferre in alios plane non possumus, vitam puta, libertatemque emigrandi propter religionem. Imo ipsa electiva quod attinet Regna, concedimus quidem, populum non propter Reges, sed Reges propter populum esse constitutos, Tyrannos etiam, tanquam alieni juris usurpatores, pœna esse dignos; in eo tamen errare nobis videntur Monarchomachi, quod pro Tyrannis habeant eos, qui nondum (rite & secundum Imperii cui præsunt Leges, v. c. per pluralitatem Votorum, vel per clausulam commissoriam) pro talibus declarati aut depositi sunt, quodque adeo eos plecti quoque velint ob facinora, quæ tanquam veri adhuc Reges, ante modo dictam declarationem patrarunt. Ubi vero post rite factam depositionem de novo quædam contra Imperium moluntur Tyranni, eos, tanquam privatos, publica que Regis persona exutos, pro circumstantiarum gravitate, ultimo quoque supplicio affici posse, difficultate caret. Sed ne instituti nostri, quod unicum est, Autores recensere, transgrediamur limites, ad eorum properamus recensionem, qui peculiaribus scriptis Monarchomachorum dogmata propugnarunt, nulla omnino ratione habita CLAUDII SESELLII, JOANNIS ALTHUSII, MARCI ZUERII BOXHORNII, LAMBERTI DANAEI, PHILIPPI HOENONII, JOANNIS CALVINI, CHRISTOPHORI GUDMANNI, HULDRICI ZWINGLI, DAVIDIS PAREI, aliorumque, qui incidenter saltem in scriptis suis idem egisse incusantur.

§. 2.

Primum itaque locum occupet GEORGIUS, a loco Buchanativitatis in Levinia Scotiæ provincia sito, BUCHANANUS.

NUS

Nus dictus, Vir, Thuano teste, ingenii felicitate & scribendi facultate, addo & dexteritate, incomparabilis, qui Lutheranismi suspectus, in vincula coniectus, sœpitis tamen custodibus, per cubiculi fenestram, (cœu ipse testatur Buchananus lib. 14. hist. Scot.) 1539. evaserat, diuque in Gallia & Lusitania delituerat, postmodum in patriam redux, Jacobi VI. Regis evasit pædagogus, & paulo antequam moriretur, (obiit autem anno 1582. ætatis 76.) Dialogum edidit de Jure Regni apud Scotos, Latine Edinburgi 1580. 4. & Anglice eodem 8. & 1581. 8. recusum ibidem 1589. 8. & annexum omnibus fere historiæ ipsius rerum Scotticarum editionibus, Belgice quoque translatum, Amstelodami 1598. 4. Hunc dialogum cum occasione motuum, a Maria Stuarta, Scotiæ Regina, datorum, scripserit, specialiore quoque de Scotiæ Regno ei præfixit titulum, universe tamen de Regni Jure ibi disputat, & ingeniose quidem, atque ex ipsa Regnorum natura, & prima constitutione, sed libere nimis, accurate & reverenter parum. Atque hinc mirantur multi, ausum fuisse Buchananum, hunc suum Regiæ Majestati infensum dialogum, ipsi juveni Scotiæ Regi Jacobo VI, inscribere, ut patet ex præfatione scripta Sterlini 1579.

Nota.

Sed mirari aliquantum desino, mecum perpendens, Buchananum tantam apud Regem obtinuisse gratiam autoritatemque, ut Rex non modo monita ejus acciperet lubenter, sed incuriæ quoque ab eo accusari gesseret aliquando, cum ne perfectæ quidem literæ, a Buchananano nostro sibi oblatæ, Imperiique administrationem per 15 dies in Buchananum transferentes, Regia sua subscriptione munire haud dubitaret. Accedit, quod ubi in Reges injurius est Buchananus, contra Tyrannos tantum scripsisse videri velit; quod tantæ nomini, in Jacobum Regem prorsus non quadrare poterat.

Liber interim expertus est, quas Auctor non dedit, temeritatis pœnas. Eum enim una cum Scotiæ historia anno 1584. a Parlamento interdictum, regnoque proscriptum testantur Annales Guilielmi Camdeni p. 410. edit. Amstel. 1677. &

§. 3.

Præter hunc de Jure Regni dialogum quæ scripsit Buchananus, Historica sunt & Poëtica.

Buchanani scripta Hist. & Poëtica.

Nota.

Rerum Scoticarum historia libris XX descripta, a Fergusio primo Scotorum Regni conditore, ad an. 1572. prodiit una cum dialogo de Jure Regni apud Scotos, Edinburgi 1583. & 1593. fol. & ibidem 1643. 8. & Francofurti 1584. 1594. 1638. 8. Amstelodami 1643. 8. & Ultrajecti 1668. 8. & ibidem 1697. 8. Anglice Londini 1690. fol. Hunc librum falsitatis ex odio erga Mariam Reginam provenientis, accusarunt Scotiæ ordines, & Camdenus p. 110. asserit: Buchananum morientem optasse, ut tantisper superesset, donec maculas, quas maledicentia falso aspersisset, revocata veritate, vel sanguine elueret.

Vix tamen Camdeni testimonium tantum nobis videtur, ut propterea mendacii arguamus Buchananum, utpote a cujus partibus veritatem stetisse, rerum docuit eventus. Quodenum potius hoc in passu esse suspectum, vel inde patet, quod ipsum Jacobum Regem Annalium suorum nactus fuerit correctorem. Confer Mr. SAGG'S Paper about Buchanan's retracting, what he wrote against the Queen of Scotland, quod scriptum, quantum nobis quidem constet, adhuc latet ineditum.

POEMATA Buchanani, quæ extant, omnia prodierunt Amstelodami apud Elzevir 1676. 12.

Tantam in iis ostendit artis poëticæ peritiam, ut, quamvis nec cælo nec solo nec seculo erudito se natum cecinerit, ipsi tamen hosti suo Camdeno dicatur Poëtarum sui seculi Princeps. Præ ceteris æstimatur paraphrasis ejus poëtica Psalmorum Davidis, quam captivus in quodam Portugalliæ monasterio composuit, quæque separatim prodiit Amstelodami 1618. 12. & cum argumentis Chytræi 1646. 12.

Poëma ejus, Monachus Franciscanus & fratres Sylvæ in scriptum, jussuque Jacobi V. Scotiæ Regis elaboratum, prodiit seorsum Basileæ 1564. & 1594. 8.

Plura vide apud Antonium Teissler in Elogiis Thuaneis part. 2. p. 7. seq.

Quem vero Camdenus citat Buchananum librum, sub DIRECTIONIS rubro editum, cum inspicere nondum contigerit, sicco transimus pede.

Q

§. 4.

§. 4.

Brutus.

Buchananum excipiant VINDICIAE contra Tyrannos, seu de Principis in populum, populique in Principem legitima potestate, STEPHANO JUNIO BRUTO Celta, auctore. 1580. 8. sine impressionis loco editæ, recusæ 1589. 8. & Parisiis 1631. 12. Autor eam, quam Buchananus ex summi Imperii origine atque natura deduxerat, sententiam, ex Sacra potissimum Scriptura adstruere conatur. Antiquiorem modo dicta editionem non vidimus, meritoque dubitamus, an extet illa, quam Struvius p. 177. Biblioth. Philos. Edinburgi 1579. 8. Lipenius autem ibidem eodem 4. impressam citat. Confundunt forsan has Vindicias cum modo recensito Buchanani dialogo. De cetero fictum esse Bruti nomen, consentiunt omnes, quis autem sub eo lateat Autor, sub iudice lis est. Sunt, qui hunc laborem FRANCISCO HOTOMANNO tribuunt, quibus tamen assentiri, Bruti & Hotomanni sententiarum divortia vetant. THEODORUM BEZAM Autorem malunt Miltonius, Joannes Philippi, de quo mox & Scherzerus aliique. Imo ipse liber præfixo Bezæ nomine prodiit Amstelodami 1660. 12. Dominum ALDEGONDE autem Autorem facit Petrus Gartz, *im Puritanischen Glaubens- und Regiments - Spiegel*, qui prodiit Lipsiæ 12. sine anno. Grotius contra in Apologia adversus Rivetum contendit, PHILIPPUM MORNÆUM Pleffiacum, Vindicias has scripsisse, edidisse autem LUDOVICUM VILLERIUM LOISELERIUM. Tandem GISBERTUS VOETIUS, publica autoritate instigatus, disquisitionem edidit de Autore Vindiciarum contra Tyrannos, quæ sub nomine Junii Bruti Celta aliquoties editæ sunt, Amstelodami 1661. 12. ubi eos potissimum refutat, qui Bezam ejus libri Autorem dicunt. Male enim Bezæ nomen præfixum reperitur editioni Vindiciarum modo memoratæ Amstelodamensi de 1660. 12. cum verus Autor sit HUBERTUS LANGUETUS, Consiliarius quondam Augusti Saxoniae Electoris, hancque sententiam inter alios etiam sequuntur Zieglerus, Kulpisus & Bœclerus, qui Lausannæ Virum doctum fuisse testatur, qui pagellas habuit scriptas manu

manu ipsius Langueti, & quidem ita scriptas, quasi composuerit, stylum etiam cum ipsius congruere.

Gallice versæ prodierunt Bruti Vindiciæ sub Titulo: de la Puissance legitime du Prince sur le peuple, & du peuple sur le Prince 1581. 8.

Posterior quoque earum pars Germanice versâ extat hoc rubro: *von dem Rechte und Gewalt der hohen Obrigkeit über die Unterthanen, und von dem Amte der Unterthanen gegen die Obrigkeit, übersetzt durch JOANNEM OLQRINUM VARISCUM, Magdeburg 1615. 4.*

§. 5.

Succedant nunc ii, qui occasione rerum ab Henrico Bouche-
III. in Gallia gestarum scriptis suis Regum Majestatem impugnarunt. Prodeat ex Pontificiorum castris JOANNES BOUCHERIUS, Theologus Doctor Sorbonicus, qui de justa Henrici III. abdicatione e Francorum regno scripsit libros 4. Lugduni-Gallorum 1591. 8. in quibus parum religiose contra Principum Sanctitatem multa quidem, pleraque tamen ex aliis exscripta, profert. Eundem Boucherium patria lingua aliud ejusdem farinae scriptum sub nomine FRANCISCI VERONENSIS CONSTANTINI divulgasse, docet Gilielmus Barclajus de Regno & Regali potestate sub initium libri 5. Prodiit autem scriptum illud hoc Titulo: Francisci de Verone Constantini Jesuita Sicarius, seu Apologia pro Joanne Castello Parisiensi, mortis supplicio affecto, & pro patribus ac scholasticis, e Gallia olim exterminatis, contra Edictum Parlamenti Parisiis in illos latum. Gallice inquam hic liber prodiit 1610. 8. Latine autem Lugduni 1511. 8. Sed cum ad Henrici IV. Galliarum Regis tempora jam pertineat, tantisper eum linquimus.

§. 7.

Jungimus his WILLIAM RAYNOLD, sive GUILIELMUM REGINALDUM, qui sub GUILIELMI ROSSABI nomine librum edidit, de justa Reipublicæ Christianæ in Reges Rossæus.
impios

impios & hæreticos autoritate, animadversione, justissimaque Catholicorum ad Henricum Navarræum & quemcunque hæreticum a Regno Galliæ repellendum, confœderatione, Antwerpia 1592. 8. Fuit autem Reginaldus Anglus, Theologiæ quondam in Collegio Pontificio Anglorum apud Remenses Professor. Fallitur at Struvius in Bibliotheca Philosophica p. 176. dum librum anonymos prodiisse, Rossæi autem verum & non fictum Autoris nomen esse dicit. Quod vero **GUILIELMUM GIFFORDUM** Anglum, Theologiæ Doctorem & Ecclesiæ collegiatæ D. Petri Insulensis Decanum, ab aliis hujus libri Autorem dici asserit, ex confusione forsan oritur alius libri, quem scripsit Reginaldus sub Titulo Calvino-Turcismi, Antwerpia 1597. & Colonia 1603. 8. Hunc enim Guilielmo Giffordo tribuit Londorpius, ex eoque Deckherus de scriptis adespotis p. 152. quod tamen merito in tantis miramur Viris, cum ipsius libri inspectio doceat, eum a Reginaldo scriptum, sed ob mortem ejus intervenientem a Giffordo in ordinem digestum atque editum fuisse.

9. 8.

Alanus. Huc etiam sine dubio referendus erit **WILLIAM ALLEN**, sive **GUILIELMUS ALANUS**, Principalis Seminarii Anglicani apud Remenses, & postea Cardinalis, cujus Tractatus politicus, sive *Traité politique, que tuer un Tyran n'est pas un meurtre*, Struvio teste, Lugduni in Gallia 1658. 8. & juxta Lipenium *Bibl. Philos.* voce Tyrannus, Francofurti 1658. 12. prodiit. Ipse liber rarior est, quam cujus copia facile fieri possit, ac licet Struvius in *Bibliotheca Philosophica* c. 7. §. 27. p. 179. & in *Biblioth. Historica* c. 6. §. 16. p. 426 *Regicidium Anglicanum* eodem defendi asserat, quo minus tamen ei fidem habeamus, adducit nos **ANTONII ARNAULD** *Plaidoyé pour l'Université de Paris*, impressa Parisiis 1595. 8. ubi p. 13. diu, imo 50, & quod excurrit, annis, ante patratam Caroli I. Anglorum Regis cædem, hujus scripti Alaniani mentio injicitur: *Accedit, quod inter eruditos constat, Alanum tempore Elizabethæ*

zabethæ, Angliæ Reginæ, adeoque diu ante Regicidium, floruisse, id quod in suspicionem nos adducit, librum hunc forsan occasione Henrici III. Gallorum Regis, a Clemente Monacho cultri ictu occisi, fuisse Anglice conscriptum, & postea supervenientibus motibus Anglicanis saltem recusum, Galliceque versum, nisi forsan duo ejusdem nominis Autores eandem sibi materiam diverso tempore deducendam sibi sumserint. Incidit tandem vero in manus nostras diu quæsitus ille Tractatus GUILIELMI ALLEN, qui hoc præfert rubrum: *Traité politique, composé par William Allen, Anglois, & traduit nouvellement en François, ou il est prouvé par l'exemple de Moÿse, & par d'autres, tirés hors de l'Écriture, que tuer un Tyran, titulo vel exercitio, n'est pas un meurtre, Lugduni 1658. 12.* Fefellit autem nos conjectura, qua ad Henrici III. Gallorum Regis cædem scriptionem hanc referendam esse putabamus. Ex ipsa enim lectione apparet, eam nonnisi invectivam esse in Olivierum Cromwellum, Angliæ Protectorem, stylo satyrico conscriptam, ipsique Cromwello per jocum dicatam. Labitur igitur Struvius, dum in Bibliotheca Philosophica pariter ac Historica asserit, defendi hoc scripto Regicidium Caroli I. Anglorum Regis. Tantum enim abest, ut Autor Caroli interfectores faveat, quin potius a Caroli Regis stet partibus, ipsiusque hostem Cromwellum, tanquam Tyrannum, e medio tollendum suadeat, iis quidem argumentis, quæ haud obscure Autorem veneno Monarchomachico infectum produunt. Quale vero & cujus illud sit scriptum Alanianum de eadem materia, Regibus nimirum impune occidendis, conscriptum, atque ab Arnaldo diu ante Regicidii Anglicani vel Cromwelli tempora memoratum, quidve de eodem sentiendum sit, hucdum nos ignorare ingenue lubenterque fatemur.

§. 9.

Eandem adhuc Henrici III. cædem peculiari libro de Guæstione, utrum Tyrannum, qui se palam hostem gerit gnardus, Reipublicæ, liceat privato occidere? conscripto defendisse, & Henricum IV. tertii successorem, si bello non periret,

Q 3

pari-

pariter vi privata occidendum, afferuisse fertur JOANNES GUIGNARDUS (ita eum vocat Autor Narrationis historice de Joanne Schattelio, quæ prodiit Augustæ Vindelicorum 1595. & Lætus in Compendio historico, falso autem Francisci nomen ipsi tribuit Autor de l'examen de quatre actes publiez de la part des Jesuites) Jesuita, qui propterea laquei pœnas dedit 1595. Ceterum hic Guignardi liber, quod sciam, typis expressus haud est, sed tantum in cubiculo inter schedas ipsius repertus.

§. 10.

Monar- Imo non solus hic Lojolæ Sectator, sed alii etiam ex IONACHOMA- TIANO ORDINE eadem cum Monarchomachis de Regibus chi Jesui- occidendis dogmata fovent, licet diversis ad ea ducantur prin- ta. cipiis. Reliqui enim Monarchomachi omne suum in eo quaerunt præsidium, quod populi potestatem summam, Regiam vero inferiorem, atque ab illa dependentem afferant. Ignatianus autem ordo non modo a populo, sed & a Pontifice Romano summam Regum potestatem pendere statuit, atque adeo Pontifici jus Reges excommunicandi & deponendi, privatis vero etiamsi subditis hanc Pontificis sententiam exequendi, adeoque Reges interficiendi potestatem tribuit, id quod scriptis etiam profiteri non erubuerunt nonnulli hujus Societatis Viri, ut JOANNES MARIANA, Hispanus, libris 3. de Rege & Regis institutione, ad Philippum III. Hispaniæ Regem scriptis, Toleti 1599. & Moguntia 1605. 4. Confer inprimis libri 1. caput 6. sqq. CAROLUS SCRIBANIUS in Amphitheatro honoris, in quo Calvinistarum in Societatem Jesu criminatio- nes jugulata (ita enim fert Titulus) quodque sub ficto CLARI BONARSCII nomine 3. libris edidit Palæopoli Aduaticorum, quæ aut Antverpia aut Ingolstadium esse putatur, 1594. 1605. 4. GUIGNARDUS in scripto antea citato, & SUAREZIUS in libro infra adducendo. Alii Jesuitarum non quidem scriptis, sed publice pro concione sacra, virus Monarchomachicum sparserunt, Regesque occidendos docuerunt Parisiis Henricorum tempore id egerunt Patres GUNTIER, HARDY, & COMMOLET. Alii adhuc prava consilia priva- tim

II. VIII. 10.

tim suppeditando, hujus criminis reos se fecerunt. Sic Varius, Jesuitarum in Gallia Principalis, Petrum Barrierum, Patres d' AUBIGNY & GUERET autem, Joannem Castellum contra Henricum IV. incitasse dicuntur. Quas tamen inde reportaverint pœnas videbimus §. 17. — 21.

§. II.

Atque hæc in Gallia gesserunt Jesuitæ Monarchomachi, Jesuitæ qui tamen, his finibus haud contenti, in Angliam quoque hæc principia sua secum transportarunt. Sic BENEDICTUM PALMIUM atque EDMUNDUM CAMPIANUM Jesuitas Elizabethæ Reginae infidias struxisse, & Campianum propterea laqueo extinctum, testantur Annales, utut cum Sanctis martyribusque annumerare malit PAULUS BOMBINUS, ex eadem Societate, in Vita & Martyrio Edmundi Campiani Mantuæ 1620. edito.

Neque nullas Jesuitarum in conjuratione pulveraria fuisse partes, vel solum docere nos poterit sumtum propterea ab HENRICO GARNETO Jesuita supplicium, quod nec Legati Hispanici intercessio, nec ejus pro 30000. Imperialibus oblata redemptio, avertere valuit.

§. 12.

Sicut Lojolæ; ita & CALVINI SECTATORES, quod Calvinium Monarchomachis faveant, a nonnullis accusari solent, quod tamen non sine injuria fieri putamus. Negari quidem non potest, multos ex Calvinianis, cum nullum apud Principes reperirent religionis suæ, recens constitutæ, præsidium, ad extrema prolapsos; omnem tamen ideo Calvinii familiam, omnesque ejus dogmatibus addictos, ejusdem cum Jesuitis hac in re erroris accusare, durum nimis videtur, præsertim cum magna satis in hoc passu eos inter & Jesuitas deprehendatur differentia. Hi enim, cum peculiari religionis voto ad cœcā omnino præstandam obedientiam Superioribus, Pontificique Romano obstringantur singuli, non possunt non, lite Pontificem inter & Reges sive Principes subor-

suborta, in hos esse injurii. Calviniani contra, utpote nullo tali, sanæ rationi obicem ponenti, vinculo obligati, saniora quoque circa Principum autoritatem principia, fovere possunt, eosque reapse ea fovere, scriptis, & factis nonnulli eorum satis superque demonstrant. Adde, quæ dicemus infra §. 22.

§. 13.

Miltonius.

Omnium autem acerrime Monarchomachorum partes tumentur, qui sceleratissimi illius Regicidii Anglicani in se susceperunt defensionem. Eorum facile Princeps est JOANNES MILTONIUS, Anglus, qui præter librum, quem Anglico idiomate tenorem, sive tenuram Regum & Magistratum inscripsit, ubi, quid in genere contra Tyrannos liceat, ostendit, duplicem Regicidii hujus, populique Anglicani dedit defensionem. Unam Salmasii defensionem Regiæ opposuit Superiorum jussu, Londini 1651. fol. & 12. & Belgice editam 1651. 8. alteram opposuit Miltonius libro, qui inscribitur Regii sanguinis clamor ad cœlum, Londini & Hagæ-Comitum 1654. 12. Plura de his dicenda restant, quæ tamen commodiori loco inferentur infra §. 23.

Hic saltem de Miltonio pauca adhuc monere liceat. Ipse vitam suam breviter narrat in defensione secunda p. 60. sqq. Natus est Londini, literis cum ipsa quoque oculorum pernicie operam dedit Cantabrigiæ, postea Galliam, Italiam, Genevamque invisit. Extat quoque JOHN TOLAT'S Hiberni, Socinianis non minus quam Monarchomachis addicti, Vita Miltonii, Anglice scripta, sive the life of John Milton, London 1699. 8. Domum redux variis inclaruit Scriptis.

Nota.

Qualia sunt

De reformanda Ecclesia Anglicana libri 2.

De Episcopatu Prælatice, ejusque Apologia, animadversionibus in hoc opus editis, opposita.

De ratione disciplinæ Ecclesiasticæ.

De liberorum institutione.

Arcopagistica, de typographia liberanda.

II. VII. 79

Icono-

Iconoclastes, quod Scriptum Iconi Caroli Regis opposuit.

Singulares etiam circa conjugia & divortia fovit opinionēs, quibus factum est, ut non modo sex repudiaret uxores, sed sequentia quoque hac de materia ederet scripta.

Tetrachordon or an exposition of the 4. chief places of Scripture concerning Marriage and divorce, London 1645.

Of the doctrine and discipline of divorce in 2. Books, London 1644. 4. cui cum opponeretur Answer to Milton's doctrine and discipline of divorce, London 1644. 4. reposuit Miltonius

Colasterion, or a Reply to a nameless answer against the doctrine and discipline of divorce, London 1645.

Magnam quoque apud Poetas meruit laudem Miltonius. Extant ejus

Poëmata Anglicana, Londini 1645. 8.

Latina ibidem. 8. Omnia autem conjunctim, Londini 1695. fol. cum notis. Eminent in iis Paradisus amissus & recuperatus, seu the Paradise lost, in X Books, London 1669. 4. and the Paradise regained, in IV Boooks, London 1670. 8. & conjunctim cum Annotationibus, Londini 1695. fol. & 1707. 1713. 8. 3. Vol. Quod opus novo apud Anglos exemplo, metricè quidem, sed sine rhythmis, contexit.

Literæ ejus, nomine Senatus Anglicani, Oliverii Cromwelli & Richardi ad diversos Europæ Principes & Reges exarata, prodire Londini 1647. 8. & Lipsiæ & Francofurti cura M. JOANNIS GEORGI PARTII 1690. 12.

Historia ejus Britannia & speciatim Angliæ a prima Origine usque ad Normannum conquestorem, Anglice Londini 1668. 4. Conjunctim vero

Opera Historica & Politica Miltonii, Latine & Anglice prodierunt 3. Voluminibus, 1698, fol.

§. 14.

Pergamus nunc ad eos, qui, quos hætenus memoravimus Monarchomachorum Scriptores, sibi sumserunt refutandos. Buchananus, Bruto atque Boucherio, una operam movit GUILIELMUS BARCLAJUS, ex nobili oriundus Refutatorum. Baronum in Scotia gente, quam ab Hardingo, Suenonis Esthritii Danorum Regis filio, deducit Joannes Isaacus Pontanus Rerum Danicarum Lib. 5. p. 193. edit. Amstelod. 1631. fol. Vixit autem Guilielmus noster, Pontificiæ religionis tenacissimus, sub Maria Stuarta Scotiæ Regina, insigni apud eam gratia pollens. Simul autem ac eam carcere videret inclusam, dolore confectus, Lutetiam migravit an-

R

no

II. VIII. §.

no 1571. Hinc, salutata Avaricorum seu Bituricensium Academia, a Carolo L. Lotharingæ Duce Mussipontum vocatus, supplicibus libellis & Juris Civilis Scholæ præficitur, ceu refert Autor Vitæ Joannis Barclaji, (Guilielmi nostri filii, de quo infra) præfixæ Argenidi Joannis Barclaji, Noribergæ 1673. in 12. cui tamdiu fidem habebimus, donec meliorem adduxerit auctoritatem Carolus Arndius, qui in Bibliotheca Politico-Heraldica p. 369. Guilieum nostrum Parisiis ab Andibus ad primariam Juris Civilis cathedram evocatum, ibique post quinquennium mortuum, refert. Satis eum refutat ipse Barclaji liber, quem hic inuimus, quique sequens præfert rubrum: Guilieum Barclaji, illustrissimi Ducis Lotharingæ Consilarii, supplicumque libellorum magistris, atque in celeberrima Academia Ponti-Mussana J. V. Professoris ac Decani, de Regno & Regali potestate adversus Buchananum, Brutum, Boucherium, & reliquos Monarchomachos libri VI. quorum primum & secundum Buchananò (errat Struv. Bibl. Philos. p. 176. dum tertium quoque addit) tertium & quartum Bruto, quintum & sextum Boucherio opposuit, ac primum & secundum quidem in forma dialogi, cum Anna Daniele Boutellerio, Principis Francisci Lotharingi, Comitis Vaudemontani, præfecto seu gubernatore, habiti. Promittit quoque mox sub initium lib. I. septimum, de officio Principis librum, quem tamen priusquam ederet, mortem forsitan fuit præreptus. Sex priores Henrico Magno, Gallorum Regi dicati, prodierunt Parisiis 1600. 4. & subiecti quoque reperiuntur ejusdem Barclaji libro de Potestate Papæ (infra nobis recensendo) Hanoviæ 1617. 8.

II. VIII. §.

§. 15.

Buchanani Antagonista.

In specie contra BUCHANANUM adhuc ante Barclaji librum prodiit.

- I. ADAMI BLACVODÆI Apologia pro Regibus contra Buchananum dialogum de jure Regni apud Scotos, Pictaviis 1581. 4. & Parisiis 1588. 8. Extat ejusdem de Vinculo seu conjunctione religionis & imperii, & de conjunctionum insidiis religionis fucò adumbratis, lib. 2. anony-

- anonymos, Parisiis 1575. 8. & cum additione libri tertii Augustoriti Pictorum. 8.
2. NINIANUM WINZETUM Theologiæ Doctorem & Abbatem Ratisbonensem, adversus Buchananum scripsisse, Autor est Barclajus, qui etiam huc refert
3. CUNERI, Episcopi Leovardiensis, librum de Christiani Principis officio, deque obedientia, quæ secundum conscientiam ex sacris literis ei debetur, quem tamen Buchanani doctrinæ potius, quam ipsius dialogo oppositum puto. Ipsum enim Cuneri librum non vidi, at in Catalogo Bodlejano ejus reperi editionem, Coloniae 1579. 8. adeoque anno ante Buchanani dialogum impressam.

§. 16.

Contra BRUTI Vindicias in Gallia lucem aspexerunt Bruti,
 Defenses de la Monarchie Francoise contre le livre de Ju- Pouche-
 nius Brutus. rii Ros-

BOUCHERIUM a Barclajo fuisse notatum, modo diximus. Contra Canonizationem Jacobi CLEMENTIS a Sixto V. factam, prodiit l'Anti-Martyr de Frere Jacques Clement de l'ordre des Jacobins, c' est à dire, s'il a justement tué le feu Roy, & s'il doit etre mis au rang des martyrs de Jesus Christ. 1590. 8. sai, Re-
futato-
res.

ROSSÆUM perstrinxit JOANNES MEISNERUS in differentiatione de tyrannicidio, Vitebergæ 1642. 4. Idem in scriptis suis passim egisse EBERHARDUM a WEIHE, notabimus II. XI. §. infra.

§. 17.

In MARIANÆ librum publice animadvertit Curia Pa- Marianæ
 risiensis, dum eum 1610. per carnificem coram valvis Ec- Libri
 clesiæ Cathedralis comburi curavit. Videatur ipsa desuper fata. lata
 lata sententia, quæ Germanice versa prodiit sub titulo: Arrest,
 Arrest, oder End-Urtheil des Königlichen Parlaments zu Paris ovider
 ovider das Buch Joannis Marianæ, eines Jesuiten, welches den R 2
29102

29ten May alten Calenders 1610. durch den Scharff - Richter vor der Thum - Kirchen daselbst öffentlich verbrännt worden. Neben der Theologischen Facultæt zu ermeldeten Paris Bedencken und Censur von gedachter Jesuiten Lehre; das Ustertbanen erlanbt seyn solle, eigenes Gevvalts ihre Könige und Fürsten, vvenn sie für Tyrannen gehalten vverden, umzubringen. Item hochermeldeten Parlaments Urtheil vviieder den Königs - Mörder Franciscum Ravallac, und vveil derselbe Königs - Mörder bekants, das er zu dieser Mordthat auch durch gelesene Jesuitische Bücher angevviesen worden, so vverden etlich der Jesuiten Bücher und Bevvweisungen von ihrer unchristlichen abscheulichen teuflischen Mord - Lehren und deren Übung nachgesetzet, gedruckt zu Straßburg 1610, 4.

Latine extat Academiæ Parisiensis Censura de Regum parricidiis, una cum analysi super hanc censuram, Parisiis 1612. 8.

Sicut autem Marianæ ita & FRANCISCI SUAREZII hujus furfuris liber, publice Parisiis fuit exustus.

§. 18.

Jesuitarum Antagonista & Facta.

Contra JOANNEM CASTELLUM, seu SCHATTELUM, ut vocatur in narratione historica, quæ de eo prodit Augustæ Vindelicorum 1598. emanavit: Arrest de la Cour de Parlement contre Jean Chastel, Ecolier etudiant au College des Jesuites, pour le parricide, par luy attenté sur la personne du Roy, & discours d' Estat sur la blessure du Roy, a Paris & a la Haye 1595. 8. BOUCHERIUM tamen Apologiam pro Castello scripsisse monuimus §. 5.

Castellum quoniam ad delictum hoc incitarant Patres aliquot Jesuitæ, totus eorum ordo magnam satis experiebatur persecutionem. Juratus perpetuusque hujus Societatis hostis, Academia scilicet Parisiensis, statim de exterminandis toto Galliæ Regno Jesuitis, laborabat. Pertinet huc Plaidoye de M. ANTOINE ARNAULD, Advocat en Parlement, & cy devant Conseiller & Procureur general de la defunte Reine, mere du Rois, pour l' Université de Paris demanderesse, contre les Jesuites defendeurs, des 12. & 13. Juillet 1595. a Paris 1595. 8. Quod Arnaldi scriptum licet refutare, Jesuitasque exculpate prorsus tentaverit FRANCISCUS MONTANUS, in Apologia pro Societate Jesu in Gallia (contra Antonii Arnaldi

Arnaldi Advocati Parisiensis Philippicam) ex Gallico in Latinum translata , & una cum appendice ex historia de facto Joannis Schattellii , studio Parisiensis , quæ Augustæ Vindelicorum 1595 prodierat , edita Ingolstadtii 1596. 8 ; successu tamen non caruit Academiæ Parisiensis petitem. Eodem enim adhuc anno 1595. Jesuitæ tanquam seditiosi , & juventuti totique Reipublicæ perniciosi homines , tota Gallia pulsæ , per integrum novennium exularunt. Anno tamen 1604. blanditiis Patris Cottoni , singularis eruditionis ac prudentiæ Viri

Nota.

Nihilo secius de eo testatur Thuanus , quod ex dæmone obsessæ puellæ , Hadrianæ , quæsierit aliquando : quis evidentissimus Scripturæ locus esset ad probandum purgatorium & invocationem Sanctorum ? II. VIII. 1.

effectum est , ut ipse Hénricus IV. Galliarum Rex , spretis omnibus , quæ contra Jesuitas afferebantur argumentis , non modo postliminio eos restitui jusserit , sed & ipsum Cottonum sibi Confessionarium ac conscientiæ directorem adscisceret. Legi hanc in rem poterit Discours au Roy sur le Retablissement , qui luy est demandé pour les Jesuites , Gallice , Latine & Anglice , variis in locis editus 1602. 8. nec non , Recueil des lettres patentes octroyées aux Jesuites par Henry IV. & Louis XIII. concernant leurs retablissements , Paris 1612. 4.

§. 19.

Restituti sic in Gallia Jesuitæ nihilo tamen secius clandestinis Machinationibus Regibus insidiari continuarunt , ipsumque benefactorem suum Henricum IV. per Ravallacum 1610. e medio tolli curarunt , publice interim , horrere se hæc Monarchomachorum principia , variis occasionibus , ore & scriptis simulate testati. Sic post perpetratum a Ravallaco Regicidium , editamque a Sorbona Censuram de Regum parricidiis , de qua §. 17. egimus , modo memoratus Cottoni , & Anticottoniana scripta. II. VIII. 14.

R 3

Pater

Pater **PETRUS COTTONUS** edidit Lettre declaratoire de la doctrine des Jesuites &c. Paris 1610. 8. Anglice versam hoc Tit. a Letter to the Queen Regent of France, concerning the imputation of the death of Henry the IV. to the Jesuits, London 1610. 8. Sed anguem sub herba latere demonstravit **PETRUS du COIGNET**, scripto quodam anonymo edito, sub Titulo Anti-Cotton, ou Refutation de la lettre declaratoire Pont a Mousson 1610. & Paris eod. 8. & Anglice verso Londini 1611. 4. quem quidem librum refutare atque ab omni suspitione penitus se liberare, certatim allaborarunt Jesuitæ.

Sic prodiit Jesuitæ cujusdam Responsio Apologetica contra Anti-Cottoni & Sociorum criminationes, Lugduni 1611. 8. & Gallice Parisiis 1611. 8.

Porro lucem aspexit

ANDREAE EUDAEMON JOHANNIS, Cretensis S. J. Confutatio Anti-Cottoni, de cæde Regis Christianissimi, Montuntia 1611. 8. nec non

ADRIANI BEHOTTE seu Behotii Reponse a l'Anti-Cotton pour la defense des Peres Jesuites, a Rouen 1611. 8. item

LUDOVICI RICHEOME Jesuite examen Categorique de l'Anti-Cotton, a Bourdeaux 1613.

Ejusdem Richeome extat Plainte apologetique adrese'e a Henry IV. 1598. impressa 1603.

Ejusdem justa funebria Henrici M. Gallice, Lugduni 1611. & Latine reddita per **NICOLAUM CAUSSINUM**, Antverpiæ 1613. Conjunctim

Ejus Opera 2. Tomis Gallice prodierunt, Parisiis 1628. fol.

Nota.

Extat & liber la Verité defendue, ensemble quelques Observations sur la Conduite du Cardinal Richelieu, qui sub nomine **FRANCISCI de MONTAGNE** inter alias editiones prodiit 1635. Sed huic nostro Richeome tribuitur a **PETRO RIBADENEIRA**, Jesuita, in Catalogo illustrium scriptorum Societatis Jesu, Tolosæ 1595. & Lugduni 1609. 8. edito.

§. 20.

Præter Cottonum eodem tempore ipse AQUAVIVA, Scripta Jesuitarum Generalis in Hispania, orbi persuadere conabatur, pro & carere prorsus Jesuitarum ordinem principiis seditiosis ac contra Monarchomachicis, edito propterea 1610. decreto, quo Jesuitas. sunitis talia affirmare interdicitur. Jesuitæ autem Parisini 1612. in Parlamenti curia ad acta dabant declarationem, qua se Sorbonæ sententiam, quoad Regum autoritatem & sanctitatem amplecti, publice profitebantur. Nova adhuc se offerebat Jesuitis innocentiam suam clamandi occasio, cum anno 1626, publice damnato SANCTARELLI libro, (de quo pluribus infra) diffensum suum ab eo testari cogentur. Quare eodem anno edebant: la doctrine des Reverends Peres de la Compagnie de Jesus, touchant le temporel des Rois, conforme aux Saints Conciles & Décrets des Papes: quod scriptum inseruit R. BOUTERAIE, Avocat au Grand Conseil, Gallicinio (quod pro Jesuitis edidit) in aliquot falsas damnatasque Sanctarelli assertiones pro Rege Christianissimo, Parisiis 1626. Sed tria priora modo recensita scripta Jesuitica nonnisi captiosis ambiguisque æquivocationibus scaterere, Dominum Bouteraiem autem Jesuitarum artibus fuisse deceptum, ostenditur dans l'examen de quatre actes publicz de la part des Jesuites 1610. 1612. 1626. contenans la declaration de leur doctrine, touchant le temporel des Rois, quod num. 5. & ultimo insertum reperitur, aux Traitez pour la defence de l'Université de Paris contre les Jesuites, Paris 1643. 8.

§. 21.

Quæ Jesuitæ, speciatimque HENRICUS GARNETUS Garneti in Anglia tempore conjurationis sulphureæ Londini 1606. scripta & detectæ, moliti sint, apparet ex scripto: Proditio sulphurea, Antagona Jesuitis in Jacobum Britanniarum Regem & Regni Proceres nistæ. intentata, Lugduni-Batavorum 1607. 4.

GUILIELMUM CAMDENUM quoque 1607. de hac proditione peculiarem scripsisse librum, postea Romæ in prohibitorum

bitorum indicem relatum, patet ex Vita Camdeni præfixa ipsius Britanniae, quæ Anglice prodiit Londini 1695. fol. Hunc tamen Camdeni laborem Christianus Gryphius de Historicis Seculi XVII. p. 314. confundere videtur cum scripto quodam, quod contra Garnetum speciatim prodiit hoc Titulo:

Actio in Henricum Garnetum Societatis Jesuiticæ in Anglia Superiorem, & ceteros proditores, Anglice primum Londini 1607. 4. postea Latine edita, in qua præcipuas partes agit EDOARDUS COQUUS, tunc Regii Fisci Generalis Advocatus, postea supremus placitorum communium iudex. Opposuit ei ANDREAS EUDAEMON JOANNES, Cydonius e Soc. Jes. ad actionem proditoriam Edoardi Coqui Apologiam pro R. P. Henrico Garneto, Anglo, ejusdem Societatis Sacerdote, Coloniae Agrippinae 1610. 8. sed reposuit ROBERTUS ABBOT, Episcopus Sarisburiensis, Antilogiam contra Apologiam Andreae Eudæmon-Joannis pro H. Garneto Jesuita, Londini 1613.

II, VIII. 4.

Addo adhuc alia hujus generis scripta Anglica contra Jesuitas & Regicidas edita, *unum*, Instruction of the Jesuits, when they would have a Man to Kill a King, London 1610. 4. *alterum* GEORGII HACKEWILL scutum Regium i. e. adversus omnes Regicidas ac Regicidarum Patronos Ecclesiae Catholicae consensus orthodoxus, Londini 1612. *tertium* Pernicious consequences of the new heresy of the Jesuits against the King and State, London 1666. 8.

§. 22.

Scripta pro & contra Calvinianos.

An CALVINIANI errorum Manarchomachicorum merito habeantur suspecti, controversia est, cui præ ceteris ansam dedit HECTORIS GOTHOFREDI MASII, Theologi Hafniensis, Interesse Principum circa religionem Evangelicam, quod cum prodiret Hafniæ 1687. 4. Reformati quædam pro se regesserunt. Scripta eristica, in utramque partem edita, recenset: *Schreiben eines Reformirten an einen guten Freund in faveur des Herrn Masii Controvers abgefasset, und mit Notizen vermehrt*, ex eoque Joannes Henricus Feustking de Achi-

Achtophelismo Machiavelli §. 17. Quæ Masio opposuit SAMUEL ANDREÆ Theologus Marpurgenſis, cum indirec-
te ſaltem huc faciant, inde repetere nolo. Magis ad rem
facit HUBERTI MOSANI (ſub quo latet JOANNES CHRIS-
TOPHORUS BECMANNUS, Theologus Viadrinus, qui
peculiari diſſertatione ſecuritatem doctrinæ Reformatæ re-
ligionis de magiſtratu politico exhibuit, Francofurti 1690.
4.) *Bericht von der Reformirten Lehre von der Weltlichen Obrig-
keit, Franckfurt an der Oder 1691. 4.* cui oppoſuit Maſius:
*das treue Lutherthum entgegen geſetzt der Schule Calvinii, adjecto
errorum Becmannianorum Catalogo. Repoſuit Becmannus
fernern Bericht von der Reformirten Lehre von der Weltlichen Obrig-
keit, Franckfurt 1691. 4.* quo factò Maſius edidit: *Unverzögerte
General-Wiederlegung des fernern Berichts, welchen Johann
Chriſtoph Becmann gegen Maſii treues Lutherthum herausgegeben.
Contra hanc Becmannus dedit: Abfertigung der unverzögerten
General-Wiederlegung, ſo Hector Goſtfried Maſius deſſen fernern
Berichte von der Reformirten Lehre von der hohen Obrigkeit entge-
gen geſetzt. Maſii hyperaſpiten egit Anonymus im Schreiben
eines Freundes aus Holſtein, an ſeinen Freund, jetzo zu Franckfurt
an der Oder ſtudierend, die Controvers betreffend, die D. Maſius
mit D. Becmann hat: ob vornehme Reformirte Lehrer denen Un-
terthanen die Gegenwehr verſtatten, anführliche Lehren hegen &c.*
cui iterum peculiari epiſtola reſponſum.

§. 23.

Devenimus nunc ad eos, qui occasione funeſti illius in Monar-
Anglia Regicidii, Monarchomachorum exploſerunt doctri-
chomanam. Agmen ducit CLAUDIUS SALMASIUS, Gallus, Pro-
chorum
teſtantium ſacris addiſtus, maximaque apud Chriſtinam, Antago-
Succia Reginam, gratia pollens, Vir in arte Critica, omni-
niſtæ.
que Antiquitatum genere verſatiſſimus, ita, ut, quod igno-
Salma-
raverit, non illi, ſed ſcientiis de fuiſſe, vulgo dicatur. Vi-
ſius.
tam una cum epiſtolis ejus edidit ANTONIUS CLEMENTIUS,
Lugduni-Batavorum 1656. 4. cui jungi meretur ADOLPHI
VORSTII Oratio in exceſſum Claudii Salmaſii, Lugduni
Batavorum 1654. 4. Oblit autem Salmaſius 1653. Multa
ejus

I. VII. 4. not.
H. VIII. 17.
H. XI. 17.

ejus habemus scripta, tum suo, tum fictis SIMPLICII VERINI, ALEXANDRI a MASSILIA, WALONIS MESSALINI, FRANCISCI FRANCI, nominibus edita. Pleraque sunt Critica. Huc saltem ex iis pertinet liber, quem anonymus jussu Caroli II. Regis (qui eum propterea, Miltonio teste, centenis donavit Jacobæis) edidit hoc Titulo: Defensio Regia pro Carolo I. ad Serenissimum Magnæ Britanniae Regem Carolum II. filium natu majorem, heredem & successorem legitimum, sumtibus Regiis anno 1649. 12. recusa Ultrajecti 1650. 12. Londini 1651. 4. Amstelodami 1651. 12. & cum Miltonii defensione 1657. 4. Gallice versa sub Tit. Apologie Royale pour Charles I. Roy d'Angleterre par C. de Saumaise, Paris 1650. 4.

§. 24.

Salmasii Hunc Salmasii librum impugnat supra memorati JOAN-
Antago- NIS MILTONII, Angli, pro populo Anglicano defensio
nistaMil- contra Claudii Anonymi, alias Salmasii, defensionem Re-
tonius. giam, Londini 1651. fol. & 12. Belgice versa 1651. 8. No-
tum est vulgare illud de utroque harum defensionum Autore
judicium, Salmasium scilicet optimam Regis causam pessime,
Miltonium autem pessimam populi causam optime gessisse.
Quanta quanta enim, quamque erudita sint, quæ profert
Salmasius, invenit in iis, quæ merito reprehenderet Milto-
nius, Vir, Salmasio certe, si argutum ac maledicum spe-
ctes dicendi genus, multo superior, adeoque nostro qui-
dem judicio, in Salmasio confutando, quam populi jure
asserendo, felicius, qua in re nobiscum consentire videtur
Zieglerus in præfatione ad Exercitationes de Regicidio An-
glorum, ubi Miltonium etiam in dictis S. Scripturæ inter-
polandis & enervandis, ipsis Jesuitis feliciter, Diabolo
audaciorum judicat.

§. 25.

Miltonii Neque tamen hanc in scribendo licentiam impune tulit
Adversa- Miltonius. Plures enim, eosque acerbos satis nactus est
rii. censores. Succurrunt ex iis

I. JOAN-

1. JOANNES BRAMMALUS, cujus pro Rege & populo Anglicano Apologia contra Joannis Miltonii defensionem, sine tamen Autoris nomine, prodit Antverpiæ 1651. 12. Conjunctim prodire Bishop. Bramall's Worcks with his life, Dublin 1677. fol. Castigavit autem Brammalum JOANNES PHILIPPI, Anglus, in responsione ad Apologiam Anonymi cujusdam tenebriosis pro populo Anglicano, Londini 1652. 8. & 12. quem librum vel ab ipso Miltonio scriptum, vel saltem Miltonii consilio publicatum testatur ADRIAN VLACQ, typographus, in præfatione defensionis secundæ Miltonii.
- His postea addita sunt Polemica, sive supplementum ad Apologiam pro Rege adversus Miltonium, & Irenica per JOANNEM ROWLAND, 1653. 12.
2. Contra Miltonii defensionem prodit liber sub Titulo: REGII SANGUINIS CLAMOR ad cælum adversus parricidas Anglicanos, Hagæ-Comitum 1652. 4. & 12. cujus libri Autorem esse PETRUM MOLINÆUM juniorem, asserit Antonius a Wood in Antiquitatibus Oxoniensibus T. 2. p. 791. Alii tamen alium hujus scripti Autorem suspicantur. Sic ipse Miltonius, qui reposuit defensionem secundam pro populo Anglicano contra infamem libellum anonymum, cui Titulus: Regii Sanguinis clamor, Londini & Hagæ-Comitum impressam 1654. 12. p. 15. clamoris illius Autorem dicit ALEXANDRUM MORUM, partim Scotum, partim Gallum, qui primum Genevæ Græcas literas docens, postea Salmasii commendatione ab Ecclesia, quæ Middelburgi erat, Gallica vocatus. Morum tamen hujus libelli Autorem esse negat Adrian Vlacq, typographus, in præfatione Miltonii defensionis secundæ præfixa. Prodit interim Alexandri Mori fides publica contra Miltonium Hagæ-Comitum 1654. 8. 12.
3. Contra Miltonium lucem aspexit scriptum hoc Titulo editum: Carolus I. Britannia Rex a securi & Miltoni clamore vindicatus, Dublini 1652. 12.
4. JACOBUS SCHALLERUS dissertationem quandam ad quædam

dam loca Miltonii habuit, Argentorati 1652. 4. recusam Lugduni-Batavorum 1653. 4.

5. Tandem ipse Salmasius ad Miltonii defensionem scripsit responsum, quæ tamen post ejus demum mortem prodit, Divione 1660. 4. & Londini 1660. 8.

§. 26.

Adver-
farii Mo-
timum
nacho-
macho-
rum &
Regici-
darum.

A Salmasii libro ad alia progredimur scripta, quæ partim Regicidii illius historiam illustrant, partim Monarchomachorum argumenta evertunt. Talia sunt

IMAGO REGIS CAROLI in ærumnis suis & sollicitudine, Hagæ 1649. 1650. 12. quod scriptum ipsi Regi vulgo attributum, JOANNES EARLES, qui ipsi a Sacris fuit, edidisse fertur. Opposuit eidem Miltonius aliud quoddam Anglicum, sub Iconoclastes titulo, sive Milton's Answer to Εικὸν Βασιλική. 4. postea Gallice versum hoc rubro, Reponse au livre intitulé Εικὸν Βασιλική, a Londres 1652. 12. cui reponebatur Icon aclassos seu imago illasa. Huc etiam faciunt Memoires du Roy d'Angleterre Charles I. ou il est montré, que le livre intitulé: Portrait du Roy de la Grande Bretagne, est un livre aposté & diffamatoire, Paris 1649. 4.

SYLLOGE variorum Tractatum, Anglico quidem idiomate & ab Autoribus Anglis conscriptorum, sed in linguam Latinam translatorum, quibus Caroli Regis innocentia illustratur, & parricidium injustissime & immanissime in illum perpetratum a Pseudo-Parlamento & perduelli exercitu declaratur, accessit responsum necessarium ad declamationem sive provocationem Joannis Cocke, Auctore J. V. A. R. Londini 1649. 4. Continet hæc Sylloge XVI. scripta pleraque publica v. g. responsum & declarationem Regis variorumque Angliæ judiciorum, & Academiæ Oxoniensis judicium pro innocentia Regis, narrationem totius processus supremi Tribunalis justitiæ in aula Westmonasteriensi &c.

GUILLIELMI VRSINI DE RIVO Vindiciæ pro Capite Regis Angliæ contra rebelles parridas, seu querela nullitatis de impio processu mortis & abdicationis contra Carolum I. Hagæ-Comitum 1649. 1650. 4. RE-

RELATIONES variæ historicae de ipso Regicidio, quales sunt

THEODORI VERIDICI Elenchus motuum imperorum in Angliâ, simul ac Juris Regii & Parlamentarii brevis enarratio, 2. partibus, Parisiis 1649. Hagæ 1650. 12. Francofurti 1650. 4. cujus Gallica versio hoc Titulo prostat: Abregé des derniers mouvements d'Angleterre avec un raisonnement des droits du Roy & du Parlement, à Anvers 1651. 12. Latet autem sub Veridici nomine **GEORGIUS BATEUS**, quod nomen etiam præfixum reperitur editionibus Londini 1661. 1663. 1676. 1677. 8. & Amstelodami 1663. 12. Tertium Tomum addidit **THOMAS SKIUNER**, Londini 1676. Refutare vero hunc Elenchum conatus est **ROBERT PUGH** in Elencho Elenchi, Parisiis 1664. 4.

VITI BERINGI fatum luctuosum Caroli I. Regis Britannia, Lugduni Batavorum 1651. 8.

LE TRIBUNAL NOIR d'Angleterre Danice etiam versum extare, testatur Autor de la defense du Danemarck ecrite contre la Relation de Molesworth, a Cologne 1696. 12. p. 106.

CASPARI ZIEGLERI circa Regicidium Anglorum exercitationes octo, Lipsiæ 1652. 12. Lugduni Batavorum 1653. 12. Amstelodami 1676. 12.

EXAMEN ANGLICUM exhibens quaestiones Juridico-politicas, Majestatem non esse violandam. Rantellii 1653. 4.

FABIAN PHILIPPS Veritas inconcussa, or that King Charles the first was no man of blood, but a martyr for his people, London 1660. 8.

JOANNIS SLÛTERI, Jcti & Cancellarii Gustroviensis, Jus Regium, quod, ut omni fere Seculo, sic hodie inprimis rerum Britannicarum occasione, diversis incertisque opinionibus expositum est, ad rationis normam generatim exactum 1654, & annexum ipsius Commentationi de subjecto Summæ potestatis in Germania, Rostochii 1674. 12.

- III. III. 8. JOANNIS CHRISTOPHORI NEANDRI, Camerae Electoralis Brandenburg. Advocati, discursus de Principum potestatis summitate contra Regicidium Anglicanum, Francofurti ad Oderam 1661. 12.
- JOANNIS NICOLAI HERTII dissertatio an summa rerum semper sit penes populum? Giesæ. 1683. 4.
- Ut nihil dicamus de GEORGII MACKENZIE Jure Regio, Londini edito, & Tractatibus, quibus Tituli: Rebels no Saints, London 1661. 8. Regicides no Saints, nor Martyrs, 1700. 8. variisque hujus argumenti dissertationibus JOANNIS FRIDERICI HORNII supra laudatis, speciatimque ea, quam sub præsidio MICHAELIS WENDELERI habuit de quaestione: Utrum tyranno impia jubenti resistere possint subditi, & quomodo? Vitebergæ 1657. 4. Addatur JOANNIS MICHAELIS STRAUSSII dissertatio de tyrannicidio, Vitebergæ 1662. 4.
- Haecenus de Jurium Majestaticorum scriptoribus genuinis pariter ac spuris in genere vidimus.

VIII. 10.

II. V. 9.
III. II. 7.

Pos. V.

Demo-
dis con-
stituen-
di, & a-
mittendi
Majesta-
tem.

Transamus ad eos, qui modos constituendi & amittendi Majestatem exponunt. Faciunt huc, qui de Majestatis origine, electione, successione, pactisque successoris, inaugurationum solennitatibus, Principisque in Jus Naturæ & Divinum potestate, abdicatione & depositione scripserunt.

§. I.

De Ori-
gine Ma-
jestatis.

Duplex potissimum datur Majestatem transferendi modus, successio scilicet & electio, eaque vel per suffragia vel per sortem, sive communem sive bellicam, instituenda. Uter ex his altero

tero sit præstantior & antiquior, ex ipsa Majestatis natura & origine deducendum. Hanc quidem plerique immediate a Deo derivant. At enim vero, cum Majestas nihil aliud sit, quam summa Imperantium in Republica potestas, adeoque ipsis Rebuspublicis coæva, Respublicæ autem ab initio, ubi naturalis obtinebat æqualitas, plane non extiterint, sed demum temporis tractu, accedente peculiari, spontaneoque, ac libero hominum facto coaluerint; facile inde patet, præferendam esse eorum sententiam, qui mediate saltem a Deo, immediate vero a populo pendere Majestatem atque putant. Quando autem quave occasione homines pristinae æqualitati ac libertati renunciaverint, primumque in Civitates & Respublicas coiverint, quoniam historiarum nos deserunt monumenta, solis assequendum videtur conjecturis, quæ cum diversorum sint diversæ, nova hinc oritur controversia. Nonnulli enim solum socialitatis amorem, alii defensionis & vitæ conservandæ, securitatisque studium, Rebuspublicis constituendis occasionem præbuisse putant. Cum tamen hi fines solis initis foederibus, sine facta subjectione, retentaque dulci illa libertate, obtineri potuerint, rectius alii primorum Imperiorum incunabula & causam proximam in servitute querere videntur, cujus ut duplex extitit causa, vis scilicet, injusta plerumque, & hominum quorundam indigentia atque egestas, sic pariter duplicem hanc causam Rebuspublicis constituendis ansam præbuisse, putamus.

§. 2.

Scriptores de Origine Majestatis.

De his omnibus controversiis, quæ nobis peculiariter succurrunt scripta, breviter apponemus.

CONRINGII (Hermannii) dissertatio de Ortu & Mutationibus Regnorum, prodiit Helmstadii 1658. 4.

FELWINGERI (Joannis Pauli) dissertatio de modis perveniendi ad Imperium, Altorffii 1673. 4.

FRAUENDORFFII (Joannis Christophori) de Divina Majestatis origine, Lipsiæ 1687. 4.

GERDESII (Henrici Christophori) de jure populi circa II. VI. §. trans-

- translationem Majestatis in Principem , Altdorffii
1696. 4.
- LEMNII (Augusti) dissertationes binæ de Majestatis origine,
Vitebergæ 1687. 4.
- LUDOVICI (Joannis Georgii) de Majestatis Origine, Vite-
bergæ 1687. 4.
- MASECÓVII (Christiani) dissertationes duæ de Divinis in
Majestate, Regiomonti 1704. 4.
- MASII (Hectoris Godofredi) de Origine Imperii Divina &
immediata, Hafniæ 1688. 4.
- MOBERG (Olaus) de Majestate Regia nonnisi a Deo depen-
dente, Pernaviæ. 4.
- ROETENBECCII (Georgii Pauli) de variis regnum conse-
quendi modis.
- III. III. 8. SCHELWIGII (Samuelis) de modis consequendi Majestatem,
III. IV. 7. Vitebergæ 1667. 4.
- SCHILDII (Joannis) de coalitione populorum, Hagæ 1661.
4. & jam antea anonymus, Lugduni Batavorum 1654.
12.
- I. V. 13. SLEVOGTII (Joannis Philippi) de modis summum imperium
II. VII. 8. acquirendi, Jenæ 1689. 4.
- IV. II. 7. VORSTII (Joannis) de variis modis quibus summa potestas
civitatem gubernandi ad unum devolvitur, Rostochii
1652. 4.
- a WEYHE (Eberhardi) problema Regium, utrius Regni
conditio melior sit, illius, cui Rex nascatur, an ejus,
cui eligatur? Francofurti 1615. 8.
- Ejusdem argumenti extat dissertatio.
- CHRISTOPHORI BESOLDI de Republicæ formarum inter
se comparatione, Argentorati 1623. 4.
- Ejusdem de Successione & Electione, Hanoviæ 1614.
- JACOBI THOMASII de certamine præstantiæ inter Regnum
electivum & successivum, Lipsiæ 1660. & 1672. 4.
- REINHARDI KONING dissertatio an electio an vero successio
sit præferenda, & an peregrini ad Imperium evehendi?
- JOANNIS EBERHARDI ROESLER utrum Electio præstet Suc-
cessioni? Tubingæ 1721. 4.

- De Rege temporario habemus dissertationem NICOLAI III. V. 17.
MARTINI, habitam Kilonii 1675. 4.
- GABRIELIS SIOEBERGII, Wexionia-Smolandi, Professoris
primum Londinensis in Scania, deinde Dorpatiensis, Ora-
tio de Regia dignitate, eminente præ aliis Rerumpubli-
carum formis, Dorpati habita.
- CHRISTOPHORI LEMNII dissertatio de certamine præstan-
tiæ inter formas Reipublicæ, Vitebergæ 1705. 4.
- Democratiam esse optimam Rempublicam, peculiari disserta-
tione ostendit JACOBUS SCHALLERUS, respondente
JACOBO WENCKERO, Archivario hodierno Argento-
rateni meritissimo, Argentorati 1654. 4.

§. 3.

- De SUCCESSIONE, quatenus est modus acquirendi Majesta- DeMaje-
tem, agunt state ac-
BESOLDUS (Christophorus) in dissertatione Nomico-Politi-quirenca,
ca, libris tribus, ubi de successione & electione Regia da, per
differitur, Tubingæ 1617. 4. accessit illustrissimi cu-Succes-
jusdam Autoris discursus *ovis ein Fürstlich Haus zu erhalten*, sionem.
quæ omnia etiam reperiuntur inserta CONRADI BIER-
MANNI Juri publico Tom. 2. num. 14. p. 859. editionis
Francofurtensis 1615. 4.
- Ejusdem Besoldi dissertatio de Successione ab intestato tri-
faria, Allodiali, Feudali & Regia, Ingolstadii 1638. 4. & in
fasciculo quarto dissertationum ipsius.
- le BLEU (Jacobi) dissertatio, Princeps successor, Giesæ
1658. 12.
- GREINER (Franciscus Augustinus) de Successione Princi-
pum & illustrium personarum lege vel pacto obviente,
Erfordiæ 1715. 4.
- REBHAN (Joannes) de Successione & Successoris Renuncia- III. III. 8.
tione, Argentorati.
- STRUVIUS (Burchard Gotthelf) de variis modis decernen-
di Successorem, Jenæ 1703. 4.
- THEODORICI (Petri) Jcti Jenensis, dissertatio de suc-
cessione Principum, Imperatorum & Regum, Jenæ
1637. 4. Conf. §. seq.

IV. II. 10. VELTHEM (Valentinus) in dissertatione: Jus Imperii quaesitum, Jenæ 1674. 4.

§. 4.

De Successoribus AD PACTA SUCCESSORIA potissimum faciunt
cessoribus NICOLAUS BETSIUS, Consiliarius Hassiacus, de pactis &
pactis. consuetudinibus familiarum illustrium, Francofurti

1611. 8. & per SCHILTERUM Argentorati 1699. 4.
Idem

JOANNES SCHILTERUS varios de Renunciationibus Autores 2. Tomis edidit, Argentorati 1701. & 1702. 4.

PETRUS THEODORICUS de pactis successoribus, Jenæ 1671. 4.
Ejusd. diff. de Renunciationibus, Jenæ 1625. 4.

BARTHOLOMÆUS KELLENBENZ de Renunciatione successionum, Tubingæ 1606. 8. & Stutgardiæ 1655. 8.

JOANNES VOLCKMARUS BECHMANNUS de Renunciationibus, Conf. II. IX. 9. II. X. 10. III. II. 3. IV. II. 11.

HENRICUS COCCEJUS de Renunciationibus & Reservationibus filiorum illustrium, Francofurti ad Oderam 1714.

ANASVERUS FRITSCH de literis Reversalibus, Martisburgi 1670. 4.

PETRUS MULLERUS de literis Reversalibus, vulgo *van Reversen*, Jenæ 1720. 4.

Addantur, quos citabimus infra. IV. II. 10.

§. 5.

De Inauguratione & Homagio.

De INAUGURATIONIS Sollennitatibus, speciatimque de HOMAGIO conferri poterunt.

JOANNIS ANDRÆ SCHEFFERI dissertatio de Majestate Regia, in sepultura defunctorum & inauguratione successorum, Hardervici 1648. 4.

THOMÆ MAULII, Consiliarii & Secretarii Laubacensis, Tractatus de Homagio, reverentia, obsequio, operis auxilio, & aliis juribus, quæ sunt inter dominos & subditos, Giesæ 1614. 8. & Stutgardiæ 1671. 8.

HERO-

HIERONYMUS FROBENIUS de Homagio , Argentorati
1627. 4.

FRENZEL de juramentis subditorum , alias homagio , 1661.
4. Conf. II. II. 5. III. IV. 23.

HENRICUS UFFELMANNUS de homagio , Helmstadii
1675. 4.

EDUARDUS FRANCISCUS GOELENIUS de homagio, Rin- II. X. 2.
telii 1685. 4.

De homagio eventuali agit **STRYCKIUS** in dissertatione de
jure Principis extra territorium.

De moralitate homagii, Regni invasori præstiti, dissertationem
habuit **JOANNES GEORGIUS ABICHT**, Lipsiæ 1703. 4. II. VII. 118.

De fortalitorum occupatorum homagio **JOANNES WOLFF**,
Vitebergæ. 4.

De resignatione homagii & jurisdictionis impetrata, *von Obrigkeitlicher Aufkündigung der Lands - Huldigung und Gerichtsschutzes*, disseruit **HENRICUS HILDEBRAND Altorffii**,
ubi & recusa est dissertatio hæc 1723. 4. Conf. II. II. 2. II.
VI. 5. II. IX. 2. IV. IV. 2.

§. 6.

Licet autem per magistratus constitutionem, ipsique præ- De limi-
stitum homagium, summa in eum transferatur potestas, neu- tibus
tquam tamen illimitata prorsus ea erit censenda. Peculiari Majesta-
opera limites, quibus subditorum erga Imperantes termina- tis ratio-
tur fides, binis dissertationibus ostendit **CHRISTIANUS ne Jur.**
ERDMAN PFAFFENREUTER, Lipsiæ 1705. 4. Div. &

Ac prius quidem solis legibus humanis & civilibus, non Nat.
verò divinis & naturalibus summos Imperantes regulariter ef-
se solutos, manifestum. Fusius hoc peculiaribus scriptis de-
duxerunt varii, simulque demonstrarunt, quousque PRIN-
CIPICIRCA DIVINA & NATURALIA JURA DISPEN-
SARE LICEAT? Faciunt huc

BALLERIUS (Franciscus) quod Rex sit subditus Legibus.
Extat una cum **FRUGII** Quæstionibus politicis, Basileæ
1578. & 1591. 8.

- BUDDEUS** (Joannes Franciscus) in dissertatione, de Principe Legibus humanis non Divinis soluto, Halæ 1695. 4.
- II. XI. 9.** **CELLARIUS** (Justi) Quæstio utrum in Jure Naturæ fieri possit dispensatio? Helmstadii 1671. 4.
- I. VII. 5.** **COCQUII** (Gisberti) dissertationem de exemptione Principis a Lege supra recensuimus.
- DANREUTHER** (Joannis Friderici) dissertatio de jure Principibus sacro, Altorffii 1709. 4.
- FALCK** (Nathanaël) de potestate Imperantium ad actus, sua natura illicitos, se non extendente, Vitebergæ, 1698. 4.
- HELWIG** (Christianus) quænam a summa Majestate legibus definiiri nequeant, Regiomonti 1693. 4.
- KUHNHOLD** (Fridericus Alexander) de statu Naturali Rerum-publicarum, Lipsiæ 1723. 4.
- ROEHRENSEE** (Christianus) de Imperantium potestate libera & illimitata, Vitebergæ 1704. 4.
- ROETENBECK** (Georgius Paulus) an Princeps sit solutus legibus civilibus? Altorffii 1684. 4. Conf. II. V. 2. II. XI. 3. III. I. 10.
- SCHNEIDERI** (Henrici Gottlob) Legis Naturæ indispensabilitas, Vitebergæ 1705. 4.
- SCHROETER** (Ernestus Fridericus) de Legislatoris in Jus Naturæ potestate, Jenæ 1672. 4.
- STAVINSKY** (David) de Jure Principis, pœnas Lege Divina determinatas mitigandi vel remittendi.
- STREIT** (Joannis Philippi) Princeps legibus solutus, Erfurti 1709. 4. Conf. III. IV. 12. IV. II. 11.
- STRUVIJ** (Georgii Adami) Jcti Jenensis, & Consiliarii Viniariensis, Princeps Legibus solutus, Jenæ 1685. 4. Conf. I. III. 18. II. II. 3. II. V. 10. II. IX. 2. 7. 8. II. XI. 7. 9. 11. 13. 15. 17. III. II. 4. III. IV. 10. 12. 18. 19. IV. I. 6. 14. IV. II. 9. IV. III. 2.
- VELTHËMII** (Valentini) Princeps exlex ex politicis principis assertus, Jenæ 1675. 4.
- WERNHER** (Henricus Ludovicus) de statu summorum Imperantium exlege, Lipsiæ 1704. 4.
- WINCKLER** (Carolus Godofredus) de potestate Legum Civilium in Jus Naturæ, Lipsiæ 1713. 4.

WOLFFHART (Joannes Fridericus) de Majestate Principis
Legibus soluta, Vitebergæ 1678. 4.

Addantur reliqui, infra a nobis adducendi.

II. IX. 7.

§. 7.

Porro Imperantium potestas plerumque pactis & Legibus fundamentalibus circumscribitur, quod, quo jure fiat, demonstrarunt

MICHAEL SCHREIBER, de Concordia Imperii & libertatis, Regiomonti 1701. 4.

CHRISTIANUS WILDVOGEL, dissertatione de statibus provincialibus.

HENRICUS BODINUS, de jure summarum potestatum circa pacta cum subditis, respondente **KESTNERO**.

BERNHARD HOPFER, de coercendo intra terminos imperio, Tubingæ 1679. 4.

Principem tamen juste suam utilitatem quærere posse deduxit

JOANNES JACOBUS MULLER, duabus dissertationibus, de Principe juste suam utilitatem quærente, Jenæ 1681. 4.

De ipsis **LEGIBUS FUNDAMENTALIBUS** disseruit.

NATHANAEL FALCK, Gedanensis, Adjunctus Facultatis Philosophicæ Vitebergensis, duplici dissertatione, quarum una inscribitur, quid subditis pro defendendis Legibus fundamentalibus liceat? Vitebergæ 1689. 4. altera, an & quousque Princeps observare leges fundamentales teneatur? ibidem eod. 4.

De Legibus fundamentalibus.
II. IX. 9.
III. IV. 8.

II. V. 6.
II. VII. 18.
III. IV. 15.

§. 8.

Hactenus de acquisitione & constitutione Majestatis. Sequuntur modi eam amittendi, quorum duo præ ceteris eminent, **ABDICATIO** scilicet spontanea, & **DEPOSITIO** violenta. Agunt de iisdem.

COCCEJUS (Samuel) de Regimine usurpatoris, Rege ejecto, Francofurti 1702. 4.

De Majestatis amissionem per Abdicationem & Depositionem.

- FRISCHMUTH** (Joannes) in discursu de Rege eligendo & deponendo, Jenæ 1653. 4.
- FRITSCHIUS** (Ahasverus) de Resignationibus Imperatorum.
- GROSSERUS** (Samuel) de exauctoratione Principum, 1688.
- MULDENER** de Regni abdicacione, Halæ 4.
- OLEARIUS** (Godofredus) in dissertatione: Princeps magistratu se abdicans, Lipsiæ 1702. 4.
- PALTHENIUS** (Joannes Philippus) de Dethronisatione.
- PREGITZER** (Joannes Vlricus) de modis, quibus Imperium & Dominium publicum desinunt, Tubingæ 1690. 4.
Conf. III. II. 7. III. IV. 3. 26. IV. II. 5.
- ROTH** (Eberhard Rudolph) de spontanea Imperii abdicacione, Ulmæ.
- SCHURTZFLEISCHII** (Conradi Samuelis) dissertatio de abdicacione Principum, Vitebergæ 1671. 4. & in Operibus Historico-Politicis, Berolini 1699. 4. num. 71. p. 942.
- ZIEHN** (Joannes Georgius) de abdicacione magistratus, Lipsiæ.
- De Imperatorum Romano-Germanicorum resignationibus modo laudatus Fritschius egit, de abdicacione Caroli V. in specie **VLRICUS OBRECHTUS**, Argentorati 1676. 4. de depositione autem Wenceslai **THOMASIUS**, ceu supra monuimus.
- Amititur Majestas quandoque etiam REBELLIONE** subditorum, de qua conferantur
- le **BLEU** (Jacobi) dissertatio de rebellione, quæ una cum aliis ipsius dissertationibus politicis prodit, Giesæ 1660. 4.
- SCHALLERI** (Jacobi) dissertatio, cui Titulus: Catilina h. e. civis seditiosus in Republica turbata, Argentorati 1653. 4.
- THILONIS** (Joannis Ludovici) dissertatio de seditionibus, Vitebergæ habita.
- De **VENERATIONE** erga Principem post abdicatum Imperium, differuit **SAMUEL FRIDERICUS WILLENBERG**, Gedani 1723. 4.

h. VI. 4.

§. 9.

De TYRANNIS, quidque in eos liceat, & numme oc- De Ty-
cidi possint, dispiciunt rannis.

MABIUS (Fridericus Tobias) de Tyrannicidio, Lipsiæ
1670. 4.

MEISNER (Joannes) de Tyrannicidio, Vitebergæ 1642. 4.

SAGITTARIUS (Caspar) de Tyranno, Jenæ 1676. 4.

SRAUSS (Joannes Michael) de tyrannicidio, Vitebergæ
1662. 4.

WENDELER (Michael) dissertatione, utrum Tyranno, im-
pia jubenti, resistere possint subditi & quomodo? habi-
ta respondente JOANNE FRIDERICO HORNIO, Vite-
bergæ 1657. 4. Conf. II. VII. 8. II. IX. 1. II. XI. 12.
III. III, 8.

Adde quæ de Tyrannis superiori positione, speciatimque §.
ult. a nobis dicta sunt.

§. 10.

EMIGRATIONEM si modis amittendi Majestatem accen- De Emi-
tere velis, referre huc poteris SWANEMANNUM & CRU-gratio-
SIUM, de quibus II. XI. 7. & PRAUNIUM de quo II. VII. 18. ne.
quibus propter materiæ affinitatem jungi possunt

GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS de jure & privilegio
revocandi domum, Jenæ 1689. 4.

GEORGII BEYERI dissertatio de jure avocandi cives &
incolas ex territorio alieno, Lipsiæ 1695. 4. & in Opu-
sculis ibidem 1723. 4. num. 1.

DAVID MEVIUS *vom Zustande und Abfoderung der Bauern und
Unterthanen, Stralsund* 1656. 4.

CASP. HENR. HORNIIUS, de desertore Civitatis. *ibid.* 2.

Pos.

Pos. VI.

JurisMa-
jestatici
specia-
liora. Porro ad singulas pergamus Jurium
Majestaticorum partes, quo primo loco
refer jura circa Principis personam com-
petentia.

§. 1.

Species Jurium Majestaticorum ac Regalium species, quas tamen ad certas reducere
Majesta- classes vel ideo oportebit, ne in recensendis Scriptoribus,
tiorum. qui de iis singulis commentati sunt, hinc inde absque ordi-
ne vagari ac fluctuari videamur. Nonnulli, omnium optime,
Regalia dispecsi putant in majora & minora. Majora dicunt,
quæ necessaria in Republica, ipsamque ejus gubernationem,
minora vero, quæ utilia saltem, commoda ac emolumenta
Reipublicæ principaliter respiciunt. Hanc tamen distinc-
tionem minus accuratam esse, dudum fuit animadversum. No-
bis ea hic loci vel ideo parum arridet, quia Regalia minora
ex majoribus fluunt, neque adeo accurate satis, quæ majora,
quæve minora sint, determinari potest. Sed sicuti in re,
ubi de sola methodo agitur, quemlibet suo sensu abundare,
facile patimur, ita breviter hic, semel pro semper, quod
vulgo dicunt, velut in tabula, eam connexionem & Regali-
um divisionem apponemus, quam particularibus eorum
Scriptoribus recensendis putabimus aptissimam, licet fortasse
ea pariter suis difficultatibus laborare, aliis videri possit.

§. 2.

Tabula Jurium Majestaticorum. Scilicet JURA MAJESTATICA directe ac principaliter com-
petunt,
vel intuitu PERSONÆ Imperantis, de quibus in hac posi-
tione,

vel

vel intuitu ipsius **ADMINISTRATIONIS**, & hæc iterum sunt

vel **IMMANENTIA**, seu potestas Principis in subditos, eorumque bona, quæ versatur

vel circa **SACRA**, quo pertinet

Cura Scholarum & Ecclesiarum, rerumque Ecclesiasticarum,

Constitutio Ministrorum & Consistoriorum,

Potestas ferendi leges Ecclesiasticas, quo etiam spectat

Festorum indictio, & Calendarii cura, introductio & mutatio.

Jus decidendi controversias, cui annexum jus

Hæreticos coercendi, reformandi, Concilia convocandi.

vel circa **PROFANA**, ut sunt

Potestas legislativa, quo etiam pertinet

Jus constituendi Magistratus, & jurisdictio.

Jus puniendi, ubi de jure in vitas subditorum, & tortura.

Jus dispensandi a Lege, ubi Quæst. an i. in homicidio?

2. an per asylosum constitutionem dispensare liceat?

Jus circa dignitates, ubi de Fama, Nobilitate, Civitatibus & Nundinis, Academiis &c.

Dominium eminens, sive Jus Imperantium in bona subditorum, & est

vel **EXTRAORDINARIUM** in solo necessitatis casu, in quævis subditorum bona competens,

vel **ORDINARIUM**, in res Reipublicæ communes competens, unde fluunt

Jura Tributorum & Vectigalium,

Fisci, & ærarii publici,

Bonorum domanialium,

Venationum, Metallifodinarum, Monetarum,

Postarum, Residentiarum, ac Palatiorum,

Archivorum & Diplomatum.

vel **TRANSEUNTIA** s. Jura Gentium, quibus Reipublicæ inter se utuntur. Huc refer

U

Domi-

Dominia Regnorum & Marium,
 Jus Commerciorum, foederum & pactorum, quæ sunt
 vel expressa, ubi Quæst. an cum infidelibus iniiri
 queant?

vel tacita, ubi de præscriptione, & derelictione.

Jus Legatorum.

Jus Belli & Pacis. Belli notentur

Causæ & Indictio,

Apparatus, quo spectant

Exercitus s. militis 1. conscriptio 2. privilegia &
 stipendia 3. pœnæ.

Transitus & Metata,

Fortalitia eorumque obsidio.

Modus gerendi, ubi de venenis, armis prohibitis,
 dolo, strategematibus & repressaliis,

Finis, qui est Victoria, ubi de occupatione bellica,
 captivitate & postliminio,

Pax, ubi de fide hosti servanda, amnestia, induciis,
 obsidibus, arbitris, mediatoribus, sponsoribus,
 neutralitate, & affecurationibus.

§. 3.

Jura
 Princi-
 pum per-
 sonalia.
 II. II. 3.

Ordiamur ab iis, quæ principaliter Imperantium PER-
 SONAS respiciunt. Referrî huc possunt, quæ supra de Prin-
 cipum sanctitate & autoritate attulimus. Addimus Scripto-
 res, qui scripserunt de FIDE, quæ PRINCIPUM verbis ju-
 ratis æque ac injuratis habetur. Tales sunt

JACOBUS WÆCHTLER de juramento Principis, Vitebergæ
 1664. 4.

JOANNES JACOBUS MULLER, de fide Principum, jure-
 jurando pari, Jenæ 1704. 4.

JOANNES FRIDEMAN SCHNEIDER, de Testimonio Prin-
 cipis, Halæ 1704. 4. Conf. §. sq. & II. XI. 3. III. II. 1.
 III. IV. 21. IV. II. 4. Addantur

HERMANNI ZOLLII, dissertatio de promissionibus, gene-
 rosa fide vallatis, vulgo *von der Cavaliers-Parole*, oder
dem Adelichen Worte, Rintellii 1695, & 1710. 4.

JOAN-

JOANNIS WOLFFGANGI TEXTORIS, dissertatio de clausula fidei equestris, quæ inter Academicas ipsius est XII. Prodiit illæ conjunctim Francofurti 1698. 4.
 Quodammodo etiam huic argumento inserviunt Autores nonnulli, infra a nobis afferendi.

III, II, I.

§. 4.

Porro ad Jura Principum personalia faciunt sequentia, Præcipuum Jura
 varii argumenti scripta satis curiosa.

DANIEL HOYNOVIUS, de Principis apud subditos præsentia, Regiomonti 1695. 4. persona-
lia.

DANIEL WALTHER, num ipse Rex aut Princeps bellis præsens adesse debeat? Regiomonti 1695. 4.

JOANNIS HENRICI BARTH dissertatio: Princeps dissimulata persona inter suos explorator, Jenæ 1708. 4.

JOANNES CHRISTOPHORUS BECMANNUS, de non abutendo nomine Principum, Francofurti ad Viadrum 1684. 4.

JOANNIS SCHMIDT dissertatio: libera de Principe lingua, Lipsiæ 1688. 4. lin. II. IX. c.
II. XI. 7.

JOANNES FRIDEMANN SCHNEIDER, de illicita contra Principem Vitæ defensione, Halæ 1702. 4.

§. 5.

In subditum, qui contra Principis personam aliquid molitur, severiori animadvertitur pœna, tanquam in reum De Crimine læ-
sæ Maje-
statis.
 CRIMINIS LAESAE MAJESTATIS. Scripserunt de hoc crimine

BALQUINUS (Franciscus) Parisiis 1563. 8.

de BELLIS (Gabriel) Lugduni 1646. 4.

BOCERUS (Henricus) Tubingæ 1606. 8.

CONTIUS (Antonius) Spiræ 1594. 1598. 8.

GARRATUS (Martinus) Francofurti 1587. & in Tractatu Tractatum.

GENTILIS (Albericus) Hanoviz 1607. 8.

II 2

GERDE.

GERDESIUS (Henricus Christophorus) Gryphiswaldiæ
1703. 4.

GIGAS (Hieronymus) Lugduni 1557. 8. & in Tractatu Tractatum.

LEYSER (Wilhelmus) Vitebergæ 1687. 4.

MULLER (Petrus) recus. diff. Jenæ 1712. 4.

II, XI, 10,

NERGER, Vitebergæ 1667. 4.

SCHWARTZ (Georgius) Vitebergæ 1679. 4.

Addatur HENRICI HILDEBRANDI, Consilarii Solisbacensis & Norici, dissertatio de Injuria in Magistratum commissa, Altorffii 1720. 4.

§. 6.

De Principum delictis. Addimus his appendicis loco, ipsa PRINCIPUM DELICTA, qua de re videantur

AHASVERI FRITSCHII dissertatio: Princeps peccans, seu de peccatis Principum, Jenæ 1674. 8.

JOANNES JACOB MULLER, de obligatione subditorum ex delicto summæ potestatis, Jenæ 1698. 4.

PHILIPPUS FRANCISCUS a BELLMONT, de jure puniendi Principem in proprio vel alieno territorio delinquentem, Erfurii 1717. 4.

Pos. VII.

Jura Majestatica circa Sacra.

Circa Sacra, quæ summis Imperantibus Jura competant, peculiaribus scriptis, superiori in primis seculo, tum in Belgio & Germania, tum alibi passim fuit excussum.

§. 1.

De concordia Religio-

Si ulla unquam juris controversia, certe illa, quæ de Sacerorum Jure ac Religionis cura agit, multa magnaque inter Erudi-

Eruditos sententiarum peperit divortia. Pleraque tamen ex sola oriri videntur confusione ejus, quod circa Religionem datur vel internum vel externum. Hæc enim ubi rite inter se distinguantur, nihil omnino obstat, quo minus Magistratui civili Religionis curam tribuamus. Solide ac eleganter hoc evincunt

SAMUEL PUFFENDORF in Tractatu de habitu Religionis Christianæ ad vitam civilem, Bremæ 1687. & 1697. 4. qui liber Germanice quoque versus ab **IMMANUELE WEBERO**, Lipsiæ 1692. 12. Gallice Francofurti 1690. 12. Commentario eum illustravit **JOANNES PAULUS KRESSIUS**, Jenæ, 12.

Ejusdem Puffendorffii dissertatio de Concordia veræ Politicæ cum Religione Christiana, extat inter ejus dissertationes selectas.

PETRUS DE MARCA, Archiepiscopus primum Tolosanus, deinde Parisiensis, (quem Samuel Sorberius in Epistola ad Baluzium, vocat patriæ suæ decus, Regni totius Oraculum, Ecclesiæ fidus, literatorum Apollinem) dissertationum de Concordia Sacerdotii & Imperii, seu de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ, libris IIX. qui primo omnium prodierunt Parisiis 1641. 4. & postea cum additionibus **STEPHANI BALUZII**, Parisiis 1663. 1669. 1693. fol.

Nota.

Erat hic Stephanus Baluzius Colberto quondam a Bibliothecis, postea Juris Professor in Academia Parisina evasit, quam quidem spartam cum aliquot annorum exilio commutare cogebatur, quod, Cardinalis de Bouillon Genealogiam peculiari scripto deducens, jus ei in Galliæ Regnum vindicare conaretur. Redux Parisios privatam egit, Bibliothecæ tamen B. Colberti, seu, qui hodie eam possidet, Marquis de Seignelay, præfuit usque ad mortem, quæ 1719. ætatis circiter 90. contigit, variisque scriptis inclauit. In quibus eminent

Capitularia Regum Francorum, Parisiis 1677. fol. 2. Volum. Conciliorum Collectio, Parisiis 1683. & 1707. fol.

Edidit etiam Petri nostri de Marca Marcam Hispanicam, seu Geographicam & Historicam Cataloniæ & Ruscinonensis descriptionem, Parisiis 1688. fol.

In Germania hic de Concordia Sacerdotii & Imperii liber recusatusque prodiit, cura JUSTI HENNINGI BOEHMERI, Francofurti 1708. fol.

JOANNES FRANCISCUS BUDDEUS, dissertatione de Concordia religionis Christianæ statusque Civilis, Halæ 1701. 4. & 1711. 8.

JOANNES ANTONIUS SCHMIDT, dissertatione de efficacia religionis in promovenda socialitate, Lipsiæ 1700. 4.

HENNINGUS CALVOER, Sacerdos, in Clypeo Regis h. e. dissertatione Politico-Theologica, in qua necessitas Sacerdotii in Imperio, in respectu ad emolumenta in Republicam redundantia, asseritur & deducitur, Goslariz 1713. 4.

Utrum vero Magistratui Christiano satius sit, suos subditos Christianos reddere hypocritas, an securos & Epicureos? differuit GOTTLIEB WERNSDORFF, Vitebergæ 1715. 4.

conf. §. 18.

ll. IV. 15.

De BLACVODÆI scripto huc faciente supra dictum. Fermentum autem Jesuiticum sapit BAPTISTAE FRAGOSO, Lusitani, Regimen Reipublicæ Christianæ ad utrumque forum internum & externum pertinens, Lugduni 1641. fol.

§. 2.

Jus circa
Sacra,
quomodo Prin-
cipi
compe-
tat.

Licet autem quam maxime ponamus, magistratui politico sacrorum jura competere, non minor tamen supererit difficultas in determinandis finibus, intra quos Princeps, dum Religionis curam gerit, se continere debeat. Et nostro quidem judicio nec ullius conscientia, nec ipsa Religionis veritas, potestati civili subijci potest. Externi autem cultus (utpote qui sine vita sociali concipi nequit) ordinatio, correctio & reformatio usque adeo Regi vel Principi competit, ut nec ipsis quoque Theologis ac Sacerdotibus alias, quam Consiliariorum partes, tribuamus, quos circa ejus naturæ negotia, tanquam artis peritos, Princeps consulere quidem poterit, non autem tenetur præcise. Nec subditorum ullæ hic partes esse poterunt. Hi enim omne jus suum in Principem, etiamsi hæreticum, transtulisse videntur, nisi forsan aliter

aliter sibi prospici curaverint per Leges fundamentales, pacta, Capitulationes.

§. 3.

Hanc tamen doctrinam non omni carere dubio, satis Grotii superque testantur scripta hac de re in utramque partem passim ventilata. Exarsit inprimis hæc controversia in BELGIO, circa Jucum HUGO GROTIUS eaderet pietatem Ordinum Hollandiæ & Sacrorum West-Frisiæ, Lugduni Batavorum 1613. 4. in eaque sacrorum, & rum jura potestati civili vindicaret. Nam refutare eum statim Antagotim conabatur SIBRANDUS LUBERTUS in responsione ad Grotii pietatem, Francquæræ 1614. 4. cui Grotius opponebat bonam fidem Luberti, seu Vindicationem pietatis contra Lubertum, Lugduni Batavorum 1615. 4. Eodem fere tempore Grotium perstrinxit JOANNES BOGERMANNUS in epistola quadam & annotationibus suis, ad Grotii pietatem editis, Francquæræ. 1614. Vindicant tamen Grotium CASPAR BARLÆUS in Bogermanno elenchomeno, seu examine epistolæ ejus, quam suis in Grotii pietatem notis præfixit, Lugduni Batavorum 1615. 4. & JOANNES ARNOLDUS CORVINUS in Responsione ad Bogermanni Annotationes, cujus pars prima prodiit Lugduni Batavorum 1614. altera 1616. 4. Imo ipse Grotius ex vinculis Parisios profugus, dedit Apologeticum eorum, qui Hollandiæ præfuerunt ante mutationem, quæ evenit 1618. Parisiis 1622. 8. recusum ibidem 1640. & 1665. 12. & tandem post mortem Grotii lucem aspexit ipsius de Imperio summarum potestatum circa sacra liber, Parisiis 1647. & cum Scholiis DAVIDIS BLONDELLI, Galli, & apud Amstelodamenses historiarum Professoris, Parisiis 1648. 8. Hagæ 1652. & 1661. 8. Amstelodami 1677. 12. Ejusdem quoque Blondelli extat Tractatus de jure plebis in Regimine Ecclesiastico, Parisiis & Hagæ 1652. 8. & una cum Grotii opusculo & alio alius Autoris de officio magistratus Christiani, Francofurti 1690. Grotianum opusculum Anglice 1651. 8. prodiit, ejusque compendium exhibent Institutiones Juris Imperii circa sacra, Amstelodami 1668. 12.

II. III. 7.

II. VIII. 16.

§. 4.

§. 4.

Vedelii
scripta,
& Anta-
gonistæ.

Hæc cum Grotio moveretur lis, NICOLAUS VEDELIUS dissertationem habuit Daventriæ 1638. de Episcopatu Constantini M. seu de potestate magistratuum Reformatorum circa res Ecclesiasticas, quæ postmodum recusa est Francqueræ 1642. 8. & Delphis 1661. 12. Cum autem in ea minus recte interpretaretur verba Constantini M. apud Eusebium in Vita ejus : *Vos estis Episcopi intra Ecclesiam, ego Episcopus extra Ecclesiam*, Senatus Daventriensis non modo suppressit dictam dissertationem, sed varii quoque ejus inventi sunt refutatores. Sic enim habemus JACOBI TRIGLANDII Tractatum de Civili Ecclesiastica potestate contra Vedelium, Amstelodami 1642. 8. & JACOBI REVII examen dissertationis Vedelii de Episcopatu Constantini M. Amstelodami 1642. 4. Inprimis vero memorabile est GUILIELMI APOLLONII Jus Majestatis circa sacra, seu de jure magistratus circa res Ecclesiasticas, contra Nicolai Vedelii (jam tum mortui) Tractatum de Episcopatu Constantini M. 2. partibus, Medioburgi 1642. 8. Huic Apollonii scripto a Vedelii defensore quodam opponebantur Grallæ, seu veræ puerilis Cothurnus Sapientiæ, contra Guilielmum Apollonium de jure Majestatis, Francqueræ 1646. 8. Reposuit Apollonius Gralloperum detectum, seu Epistolam ad Jodocum Larenum de Grallarum autore, Medioburgi 1647. 8. LARENUS quoque epistolam edidit ad Guilielmum Apollonium contra calumnias libelli famosi, cui nomen Grallæ, Medioburgi 1646. 8. Sed iterum a Vedelii defensore anonymo opponebatur Grallator furens, seu responsio ad Epistolas G. Apollonii & Jodoci Lareni, quas ediderunt contra Grallarum Autorem, Francqueræ 1647. 8. nec non Bombomachia Vlissingana, seu Responsio ad Epistolam Jodoci Lareni, quam edidit ad Solandum Guilielmum Apollonium Grallatorem Vereanum, Francqueræ 1647. 8.

Belga-
rum scri-
pta circa
Jura Sa-
crorum,

§. 5.

Præter modo memoratos Grotium, Vedelium, aliosque, ex Belgis idem argumentum pertractarunt

JOAN-

JOANNES UYTENBOGAERT, Mauricii, Auriaci Principis, Theologus, homo Arminianus, de autoritate Magistratus in rebus Ecclesiasticis, ex Belgico versum, Rotterdam. 1647. 4.

A. C. E. M. G. de officio Magistratus Christiani circa sacrum ministerium, Hagæ 1662. 8.

D. V. S. de summa potestate Majestatis circa sacra, Zircisee 1666. 12.

GERARDUS JOANNES VOSSIUS in dissertatione Epistolica de jure Magistratus in rebus Ecclesiasticis, Amstelodami 1669. 4. Conf. I. VIII. 1. voc. Ryffel. & I. II. 2.

GERARDUS van der MUELEN de jure summæ potestatis in conscientiam civium, Ultrajecti 1686. I. III. 13.

Ejusdem forum conscientiæ, seu jus poli, Ultrajecti 1693.

GERARDUS NODT, Antecessor Lugdunensis, in dissertatione de potestate Principum & libertate conscientiæ, quam Gallice versam edidit **JOANNES BARBEYRAC**, Amstelodami 1707. & 1714. 12. Ex Gallico autem Anglice eam vertit **SAVAGE**, Londini 1708. 8. Conf. II. IX. 2. II. X. 4. I. V. 3. not.

§. 6.

Gallici

Apud **GALLOS** præ ceteris strenuum potestatis Ecclesiasticæ vindicem egit **MOYSES AMYRALDUS**, in Academia Salmuriensi ad Ligerim Theologus, Protestantium sacris adscriptus, contra quem pro magistratibus scripsit **LUDOVICUS MOLINÆUS** in Parænesi ad ædificatores Imperii in Imperio, in qua defenduntur jura magistratus contra Mosen Amyraldum, Londini 1656. 4. IV. II. 7.

Prodiit etiam de Ecclesiastica ac politica potestate liber unus, Parisiis 1612. 8. Anglice versus Londini 1612. 4.

Et **FRANCOIS DU JON** sive **FRANCISCUS JUNIUS**, Bituricensis, de Comitibus, Synodis, & Synodalibus judiciis, magistratusque summi in talibus jure atque officio, Franecqueræ 1614. II. X. 8.

X

+ 10201 11000 §. 7.

§. 7.

Anglici
scripto-
res de
Jure sa-
crorum.

Ex ANGLIS succurrunt

- HOOKER'S Ecclesiastical policy, London 1613. fol.
THOM. FITZHERBERT'S of policy and religion, 2. parts
1615. 4.
Tractatus de differentia Regiæ potestatis & Ecclesiasticæ,
Londini 1634. 4.
WILLIAM PRYNNE Sword of Christian Magistracy sup-
ported, London 1647. 4. & Latine hoc Titulo: Fulcimen-
tum gladii Christianorum Regum ad hæreticos schis-
maticos puniendos, 1649. 8.
Ejusdem PRYNNE Apology for indulging liberty to ten-
der Consciences, London 1662. 4.
CLAUD GILBERT the Libertine School'd, or a Vindica-
tion of the Magistrate's power in religious matters,
London 1657. 4.
JOANNES MILTONIUS de religione vera, hæresi, schisma-
te, toleratione & quod optimum tutissimumque sit im-
pediendo Papatu, Anglice, Londini 1673. 4.
Liberty and dominion of conscience, 1677. 8.
LOWD on Church-Power.
SAMUEL PARKER de Regimine Christianæ Ecclesiæ, Lon-
dini 1683. 4. cum quo ne confundatur.
ROBERTI PARKERI Politeia Ecclesiastica, Francofurti
1616. 4.
BRQKESBY'S Government of the Church, London 1712. 8.

§. 8.

Germa-
nici scri-
ptores de
Jure sa-
crorum.

- Ex GERMANIS huc præ ceteris spectat ANASVERI
FRITSCHII, Cancellarii Schwarzburgici, Jus Ecclesiasticum,
quod collectionem continet variorum de jure Magistratus
circa sacra scriptorum, ut Gebhardi, Conringii, Haveman-
ni, aliorumque. Nobis quæ suppetunt hujus generis scripta,
paucis nunc indicabimus.
BECMANNI (Joannis Christophori) dissertatio de jure sub-
ditorum circa sacra, Francofurti ad Viadrum. 4.
à CHOKIER (Joannis) Vindicia libertatis Ecclesiasticæ,
Leodii 1630. 4.

Clu-

- CLUTENIUS** (Joachimus) de Juribus Majestatis circa religionem, Argentorati 4.
- COCCEJUS** (Henricus) de Majestate ejusque juribus circa sacra & profana, Helmstadii 1669. 4.
- CONRINGII** (Hermannii) dissertatio de Majestatis civilis autoritate & officio circa sacra, Helmstadii 1645. 4. & in Fritschii collectione modo laudata.
- DEUTSCHMANN** (Joannis) de Jure Majestatis circa religionem, Vitebergæ 1655. 4.
- FABRI** (Antonii) de religione regenda in Republica lib. 3. Jenæ 1625. 4. Francofurti 1685. 4. & cum notis Ahasveri Fritschii, Vratislaviæ 1665. 4.
- FRITSCHII** (Ahasveri) dissertatio: cujus est regio, illius est religio. Erat Fritschius Cancellarius Schwarzburgicus. Vide de eo II. V. 4. 8. II. VI. 6. II. VII. 12. II. X. 6. II. XI. 10. 11. 12. 16. III. I. 12. III. III. 8. III. IV. 11. 12. 13. 15. IV. I. 6. 9. 16.
- GEBHARDI** (Henrici) alias **WESENERI**, Cancellarii Rutheno-Gerani, & famosi Chiliastæ, de potestate & Regimine Ecclesiastico, Geræ 1614. 8. & Francofurti 1627. 8. & in Fritschii Jure Ecclesiastico, Jenæ 1682. 4.
- GOCKELII** (Ernesti) de Majestatico religionis jure, Lindaviæ 1688. 4.
- GODREVEN** (Simon) discursus de quæstione: an exercitium religionis contra superiorem armis defendi possit? Giessæ 1624. 4.
- HAVEMANNI**, (Michaelis) Ministerii Stadensis Senioris, IV. 1. 7. Helice Hierotactica, seu dissertatio Theologico-Politica de jure Episcopali, ostendens hujus juris originem, indolem, ad Status Imperii Augustanæ confessioni addictos translationem, ejusque legitimam usurpationem, Hammipoli 1646. 8. & in Fritschii collectione.
- HENSLERI** (Joannis) de cura Magistratus religiosa, in Conradi Burmanni Jurepublico Tom. 3. num. 16. p. 517. Francof. 1618. 4.
- a **JENA** (Gothofredi) dissertatio de Regimine Ecclesiastico, Giessæ 1651. 4.

- III. II. 7. **LIEBENTHAL** (Christian) de Regimine Ecclesiastico, ejusque directoribus, Giessæ 1623. 4.
- LINCKII** (Henrici) de Jure Episcopali, Francofurti & Lipsiæ 1697. 4. Conf. II. VII. 10. III. IV. 14. IV. I. 8. 10.
- LUDEKER** (Friderici Augusti) de potestate Principis circa religionem, Vitebergæ 1694. 4.
- OSIANDER** (Joannes Adamus) Theologus Tubingensis, de Jure Majestatis circa sacra, Tubingæ 1667. 4.
- PRUINUS** (Alexander) de summarum potestatum autoritate in sacra, Helmstadii 1671. 4.
- REICHEL** de Majestatis circa sacra officio & jure, Vitebergæ 1685. 4.
- ROEHRENSÉE** (Christiani) Professoris Vitebergensis, dissertatio de cura religionis, Vitebergæ 1693. 4.
Ejusdem dissertatio de jure zeli circa religionem, Vitebergæ 1703. 4. ubi promittit plures hujus generis dissertationes, tum de zelo circa religionem in genere, tum intuitu Majestatis civilis, Theologorum & subditorum ac plebis.
- SEITZENS** (*Johann Christian*) *Vorstellung vom Rechte und Macht Weltlicher und Christlicher Obrigkeit in Religion- und Kirchen-Dingen, Hamburg 1712. 8.*
- SIGFRID** (Thomas) *von der neulich erregten Frage: ob man der hohen Obrigkeit in Religions-Sachen gehorchen sollte oder nicht?* 1590. 4.
- SIOEBERGII** (Gabrielis) dissertatio de Jure Principis circa sacra, Pernaviæ 1699. 4.
- SLEVOGT** (Joannes Philippus) de securitate Religionis, Jenæ 1722. 4.
- STEGMANN** de Jure Principis circa sacra, Gryphiswaldiæ.
- TABOR** (Otto) de Regimine Imperantium Ecclesiastico, 1654. & 1656. 4. Conf. II. II. 2. II. IX. 4. III. IV. 14. IV. II. 5.
- WENDELERI** (Michaelis) Professoris Vitebergensis, dissertatio de Magistratus officio circa religionem, Vitebergæ 1658. 4.
Ejusdem dissertatio de Jure Majestatis circa sacra, Vitebergæ 1676. 4.

ZENT-

ZENTGRAVIUS (Joannes Joachimus) de libertate religionis.

§. 9.

- Magis adhuc ad Germaniæ statum respiciunt
DISCURSUS politicus de quæstione: utrum Electores & Principes Romani Imperii contra Imperatorem, si orthodoxiam extirpare vellet, se & subditos armis defendere possent? 1623. 4.
- JOANNES SCHILTERUS**, Professor Argentoratensis, de libertate Ecclesiarum Germanicarum, Jenæ 1683. 4. quem laborem ad imitationem PETRI PITHOEI edidit, cujus libertas Ecclesiæ Gallicanæ prodiit Parisiis 1609. 4.
- De THOMASII, STOLTZII ac BRENNEYSENII** scriptis, ad jus sacrorum, quod Germaniæ Principibus competit, spectantibus, egimus supra. Conf. I. VI. 4. 9. num. 10. sq.
- HENRICUS HENNIGES** de summa Imperatoris potestate circa sacra, Noribergæ 1676. 8.
- JOANNES WOLFFGANG TEXTOR**, in dissertatione de Jure Episcopali in terris Statuum Protestantium, Heidelbergæ 1671. 4. Sed cum Clericis nimium tribuat, refutavit eum
- JUSTUS HENNING BOEHMER**, de Jure Episcopali Principum Evangelicorum, Halæ 1712. & 1719. 4.
- NICOLAUS CHRISTOPHORUS LYNCKER**, Professor primum Jenensis, postea Liber Baro, & Consiliarius Aulicus Cæsareus, de superioritate sacra, Jenæ 1689. 4.
- SAMUEL STRYCK**, Professor Halensis, de Jure Papali Principum Evangelicorum, Halæ 1694. 4. Conf. seqq §. 12. 13. II. V. 5. II. IX. 6. II. X. 5. 6. II. XI. 7. 10. 11. III. III. 8. III. IV. 10. 13. 15. IV. I. 6. 9. 15. IV. II. 3. 5. 9. IV. IV. 1.
- JOANNIS GEORGII REINHARDI**, Meditationes de Jure Principum Germaniæ, uemprimis Saxonæ, circa sacra, ante tempora Reformationis exereito, Halæ 1717. 4.
- JOANNES PETRUS LUDEWIG**, de præcipuo Principis Evangelici, Halæ 1719. 4.
- CHRISTIANUS WILDVOGEL**, de Jure circa Sacra Civitatum Imperialium Protestantium, Jenæ 1713. 4.
- EVERHARDI OTTONIS** Oratio de Jure Imperatoris & Statuum Imperii circa sacra, habita Ultrajecti, & recusa Halæ 1724. 4.

Scriptores ad Germaniæ Statum, circa Jus sacrorum.]

§. 10.

De Tem- Hactenus recensiti Sacrorum jura in genere considerata
plorum contemplantur. Superfunt & alii, qui specialiores horum
& Coeme- jurium particulas seorsim explanarunt. Sic in specie de TEM-
teriorum PLO- rum jure conferantur

Jure. HENRICUS BINNIUS de juribus Majestatis circa fanz,
Helmstadii 1657. 4.

JUSTUS HENNING BOEHMER de potestate civili in templa,
Halæ 1719. 4.

Ejusdem dissertatio de jure Statuum Protestantium circa
Monasteria Catholicorum, Halæ 1719. 4.

Ejusdem de jure & onere reficiendi Ecclesias, Halæ
1721. 4.

Ejusdem de Sanctitate Ecclesiarum, Halæ 1722. 4.

HENRICUS LINCK de juribus templorum, Jenæ. 1674. 4.

CHRISTIANI WILDVOGEL jura altarium, Jenæ 1716. 4.

FRIDERICUS PHILIPPI de SUBSELLIIS Templorum, *von*
Kirchen - Stühlen, recusa est dissertatio Lipsiæ 1711. 4.

Templorum juri annexum est illud COEMETERIORUM
& SEPULTURÆ. Videantur omnino

JUSTUS HENNING BOEHMER de jure erigendi Coemeteria,
Halæ 1716. 4.

Ejusdem jus denegandi communionem Coemeteriorum,
vom Todten - Bann, Halæ 1717. 4.

REINHOLDI FRIDERICI SAHME dissertationes duæ, de se-
pulturæ denegatione, Regiomonti 1710. 4.

CHRISTIANI THOMASII jura Principis circa solennia sepul-
turæ, Halæ 1702. 4.

CASPARI HENRICI HORNII dissertationem huc facientem
laudabimus §. 12.

De jure EPITAPHIORUM disseruit NICOLAUS PRAGEMANN,
Jenæ 1719. 4.

§. 11. Ad

§. II.

Ad res Ecclesiasticas quoque refer **REDITUS Ecclesiasti-** De **Re-**
cos, de quibus conferantur **ditibus**
HIERONYMUS GIGAS de pensionibus Ecclesiasticis, Colo- **Ecclesia-**
 niæ 1619. 8. & una cum ejus responsis & quæstionibus desicis.
 hac materia, in Tractatu Tractatum.

CASPARI HENRICI HORNII dissertatio de jure eleemosyna-
 rum & Collectarum Ecclesiasticarum.

PETRI MULLERI dissertatio de numo confessionario, recusa
 sexta vice Jenæ 1715. 4.

CHRISTIANUS WILDVOGEL de Oblationibus, quæ fiunt
 in Ecclesia, per sacculum sonantem, Jenæ 1705. 4.

JOANNES PETRUS LUDEWIG de Jure Annatarum.

GERHARDI WILDERMANN, Pastoris Gedanensis, *Grosse Diana*
der Ephefer, oder Tractat von denen Accidentien derer Prediger
 1693.

FRANCISCI STYPMANNI, Antecessoris Gryphiswalden-
 sis, Tractatus posthumus, de Saliis Clericorum, Gry-
 phiswaldii 1650. 8.

§. 12.

Porro huc pertinet Ministrorum Ecclesiæ **CONSTITUTIO.** De Jure
 Hac tamen in re nihil morabimur **HENRICI DODWELLI,** Du- Patrona-
 bliensis, jus Laicorum Sacerdotale, (quod **BOEHMERUS** intus.
 dissertationibus juris Ecclesiastici refutavit) neque **PHILIPPI**
JACOBI SPENERI, Præpositi Berolinensis, *Geistliches Priester-*
thum, qui huic constituendi ministros juri cuniculos agere vi-
 dentur. Subjungemus potius sequentes de **JURE PATRO-**
NATUS Scriptores.

de **ANANIA** (Joannes) de jure Patronatus, Francofurti 1581.
 in collectione cum aliis ejusdem materiæ, & ibidem
 1609. 8.

ARELATANUS (Joannes Nicolaus) de jure Patronatus, Lug- Vid. §. 18.
 duni 1579. & Francofurti 1581.

BOEH-

- BOEHMER (Justus Henning) in dissertatione: juris Patronatus genuina repræsentatio, Halæ 1720. 4.
- BOICH (Henricus) de jure Patronatus, in collectione cum aliis, Francofurti 1609. 8.
- de BUTRIO (Antonii) Bononiensis, Tractatus de jure Patronatus, extat cum aliis Francofurti 1581. & 1609. 8.
- de CITADINIS (Pauli) Tractatus de jure Patronatus, Lugduni 1579. Francofurti 1581. & 1609. 8. cum Curtio, aliisque hujus materiæ Scriptoribus.
- CURTII (Rochi) seu de CURTE, Tractatus seu Repetitio in Rubr. de jure Patronatus, Venetiis 1587. Lugduni 1579. & in Collectione, Francofurti 1581. & 1609. 8.
- DALNER (Andreas) de jure Patronatus.
- FINCKELTHAUS (Sigismund) de eodem, Lipsiæ 1639, & 1680. 4.
- HORNII (Caspari Henrici) dissertatio de eodem, ut & jure Subselliorum in Templis, & Sepulturæ, Vitebergæ 1714. 4.
- LAMBERTINUS (Cæsar) de jure Patronatus 3. libris, Lugduni 1579. Francofurti 1581. & 1609. 8. in collectione cum aliis.
- NICOLAI (Joannes) de jure Patronatus, una cum Curtio aliisque, Francofurti 1609. 8.
- de ROYE (Franciscus) Tractatus de jure Patronatus.
- SCHOOECKII (Martini) dissertatio, de eodem, contra Voëtium scripta, qui aboleri illud vult, ac licet a Schoockii partibus stet veritas, minus bene tamen videtur deducta. Extat Schoockii hoc scriptum inter ejus dissertationes conjunctim editas num. 18.
- STEPHANI (Marthæi) de jure Patronatus, Gothæ 1672. 4.
- THOMASII (Christiani) præcipua juris Patronatus Ecclesiarum Protestantium vulgaris jura, Halæ 1715. 4.
- VNRATHY (Caspar) de jure Patronatus, extat in Fritschii Collectione juris Ecclesiastici.
- VOETIUS (Gisbertus) de jure Patronatus & vocatione Ministrorum Ecclesiæ in Ecclesiis Reformatis, Ultrajecti 1639. 4.

- WEBER** (Christianus) de jure Patronatus , Arnstadii 1647. 8. vid. §. 13.
 De Renovatione vocationis extat dissertatio **BOEHMERI**.
 De Translocatione Ministrorum Ecclesiæ differuit **SAMUEL STRYCK**, Halæ 1706. 4.
 De nominatore hæretico ad parochiam, *vom Vorschlagungs-Recht*, dissertatio **JOANNIS PETRI LUDEWIG**, Halæ, 1716. 4.
 Ejusdem extat dissertatio de sorte suffragatoria Ecclesiæ, *vom Priester-Loos*, Halæ 1704. 4.
 De jure visitandi Ecclesias **AHASVERUS FRITSCHIUS** peculiari Tractatu egit, qui extat Rudelstadii 1667. 4. & in ipsius Jure Ecclesiastico, Jenæ 1682. 4.
 De Constitutione Episcoporum differuit **HERMANN CONRING**.
 Adde **JOANNEM FRANCISCUM BUDDIUM** de Origine & potestate Episcoporum.

§. 13.

De JURISDICTIONE, JUDICIIS & LEGIBUS Ecclesiasticis extant Leges & Jurisdictionalia
ERASMI UNGEPAUER, Jcti Altorffini & Jenensis, dissertatio de Jurisdictione Ecclesiastica, Jenæ 1657. 4. Conf. Ecclesiæ.
 I. VIII. 2. II. II. 5. II. XI. 10. IV. I. 16.

Untersuchung des wahren Grundes, aus welchem die höchste Gewalt eines Fürsten über die Kirche herzuweisen. Halle 1719. 8.

SAMUELIS STRYCKII dissertatio de Origine jurisdictionis Ecclesiasticæ, Halæ 1710. 4.

MULLER de judiciis Ecclesiasticis Protestantium, 1667. 4. §. 12.

CHRISTIANUS WEBER de jure Consistoriorum, extat in Fritschii Jure Ecclesiastico.

HENRICI BODINI dissertatio de illicita a Principibus Protestantibus provocatione in causis Ecclesiasticis, Halæ 1699. 4.

§. 14.

Huc etiam refero potestatem Principum in CAUSIS MATRIMONIALIBUS, quatenus illæ non tam ipsos Principes, de moniales
 Y his

his enim infra, sed eorum subditos concernunt. Scripserunt hac de re

JOANNES LAUNOIUS, Doctor Sorbonicus, de jure secularium Principum Christianorum in sanciendo impedimento matrimonium dirimentibus, Parisiis 1675. 4. refutatus a

DOMINICO GALEGIO de jure Ecclesie in sanciendo legibus matrimonium impediens & dirimentibus, Romæ 1679. 4.

JOANNES GEORGIUS a DIESELDOORFF de potestate Statuum Imperii Protestantium circa matrimonia subditorum, & jure relaxandi legem prohibitivam circa eadem, Francofurti ad Oderam 1691. 4.

JUSTI HENNING BOEHMERI dissertatio de jure Principis Evangelici circa divortium, Halæ 1715. 1720. 4.

Ejusdem de jure Principum Protestantium circa solennia matrimonii Ecclesiastica, Halæ 1718. 4.

JOHANN MARTIN LANGE, *dass die Divortia Jure Naturæ verboten seyn, wieder Herr Böhmern*, Berlin.

JOANNES BALTHASAR WERNHER de potestate Principis circa novas nuptias, malitioso desertori statim post sententiam concedendas, Vitebergæ 1708. 4.

IV. III. 2. **GOTHFREDI LUDOVICI MENCKE** sana de jure Principis Evangelici circa divortia doctrina, Vitebergæ 1719. 4.

I. V. 6. **GOTTLIEB GERHARD TITIUS** de polygamia, incestu & divortio Jure Naturæ prohibitis, recusa Lipsiæ 1720. 4.

JOANNIS JOACHIMI MULLERI, Archivarii & Secretarii Vinariensis, *Dispensations - Rechte in verbotenen Ehen der Churfürsten, Stände, &c.* Jenæ 1706. 4.

GEORG BEYER de dispensatione circa matrimonium in Opusculis, Lipsiæ 1723. 4. num. XI.

ANDREAS GETSCHE de eo, quod justum est circa dispensationem matrimonii, ob legem consanguinitatis vel affinitatis Jure Divino prohibiti, Halæ 1718. 4.

§. 15.

Jurisdictioni circa Sacra accensenda adhuc erit CURA
CALEN-

CALENDARIUM, dierumque sacrorum ac festorum indicio. Calen-
Habemus hac de materia darii, Fe-

FRIDERICI CHRISTIANI BUCHERI Jus Majestatis circa festorum
tempus, Vitebergæ. 1677. 4. &c. cura.

JOANNIS PHILIPPI PALTHENII dissertationem de jure Prin-
cipis circa supputationem temporis subditorum, Gry-
phiswaldiæ 1703. 4.

JACOBI BRUNNEMANNI dissertationem de jure XI. dierum
Calendario subtractarum, Francofurti 1700. 4.

JOANNIS SAMUELIS STRYCKII dissertationem de jure Sab-
bathi, Halæ recusam 1715. 4. contra quam prodiit

D. GEORGII BEYERI *Unvorgreifliches Bedencken vom Rechte des*
Sabbaths, und der üblichen Kirchen Ceremonien, auf Veran-
lassung einer von dieser Materie unser Herrn Johann Samuel
Stryck, F.Ci in Halle, Præsidio gehaltenen Inaugural di-
sputation, Leipzig 1703. Addatur

GOTTLOB FRIEDRICH SEELIGMANNI dissertatio de iis,
quæ circa receptam de Sabbatho doctrinam a non nemi-
ne in dubium nuper vocata sunt, Lipsiæ 1703. 4.

De jure PRECIUM PUBLICARUM extat dissertatio JUSTI
HENNINGI BOEHMERI, Halæ 1705. 4. Recte Ministros Ver-
bi Divini pro Domino tantum territorii, etiam in illis locis,
quæ feudi nomine ab alio Principe agnoscit, preces fundere
publicas, licet feudi Dominus contradicat, & omissionem
Domini territorii plane urgeat, ostendit JOANNES WIL-
HELMUS ENGELBRECHT, in Casuum aliquot juris selectio-
rum resolutionibus, Helmstadii 1715. 4. num. 3.

De officio Principis circa SCANDALA dissertationem in-
auguralem habuit JACOBUS GABRIEL WOLFF, Halæ. 4.
Speciatim de DIVINATIONIBUS in Civitate prohibitis, dis-
seruit GOTTFRID POLYCARPUS MULLER, Lipsiæ
1721. 4.

De Crimine SIMONIÆ dissertationem habuit BOEHME-
RUS, Halæ. An vero venditio Præbendæ pro simoniaca habenda
in terris Protestantium, peculiari dissertatione discus-
sit JOANNES SAMUEL HERING, Sedin 1717. 4.

§. 16.

- Concilia, Pergimus ad Jus Principum decidendi **CONTROVERSIAS**
 Contro- Theologicas, convocandi **CONCILIA**, eoque referimus
 versiaē **HERBERTI THORNDICII** dissertationem de ratione & jure
 Theolo- finiendi controversias Ecclesiae, Londini 1669. fol.
 gicæ. **CARPOVIUM** peculiari dissertatione, de jure decidendi con-
 troversias Theologicas, tribuere saltem Principi jus con-
 vocandi Theologos, his autem jus decidendi, ideoque
 l. VI. 4. **Thomasio** vapulasse, monuimus supra.
HENNINGI ARNISÆI Tractatus de jure Conciliorum rela-
 tus est 1622. in indicem librorum prohibitorum Roma-
 num.
HERMANNI CONRINGII dissertatio de Majestatis potestate
 circa Concilia, prodiit Helmstadii 1650. 4.
GEBHARDI THEODORI MEYERI dissertatio de Conciliis.
FRANCISCUM JUNIUM de Jure magistratus in Synodos re-
 censuimus. §. 6.

§. 17.

- Hæreti- Accedimus ad jura Principum circa hæreticos, ubi primo
 cis an- quæritur, **AN HÆRETICIS FIDES SIT SERVANDA?** Agno-
 des ser- vit hoc & affirmavit ex ipsis Jesuitis
 vanda? **HERIBALDUS ROSWEIDUS** in dissertatione de fide hæreti-
 cis servanda, quæ una cum **D. PLANCII** Elencho prodiit,
 Antverpiæ 1610. 8. recusa Moguntia 1707. Contra **Plan-**
cium prodiit
ROBERTUS SWERTIUS de fide hæreticis servanda, Antver-
 piæ 1611. 8. Ejusdem argumenti sunt
JACOBUS SCHULTES, Advocatus Lipsiensis, an Rex vel
 Princeps Christianus & Catholicus datam hæretico fidem
 servare teneatur? Lipsiæ 1599. 8. & Francofurti 1652. 8.
 & una cum ipsius Tractatu de præludiis justitiæ & juris
 1660.
ELIÆ EHINGERI Quæstiones politicæ: an fides hæreticis ser-
 vanda? 4.
THEODORUS GRASWINCKEL de fide hæreticis servanda.
 1660.

§. 18.

§. 18.

Porro quæritur, AN OCCIDENDI & PERSEQUENDI HÆRETICI? Pontificiorum hoc esse dogma, patet velci &c. an
 ex

ANSELMO DANDINO de suspectis de hæresi, Romæ 1703. quendi?
 fol. & ex

HIEROTHEI BORANOWSKY (personati, ut puto, cujusdam Jesuitæ) *Gerechtfertigten Gevvissens-Zwang, oder Ervveiß, daß man die Ketzer zum vvahren Glauben zvvwingen könne und solle, an den Grossmächtigsten LEOPOLD Röm. Kayser, zu Neys in Schlesien gedruckt* 1673. quem ex instituto refutat

SAMUEL POMARIUS, S. S. Theol. D. & P. extraord. Vitebergensis *in seinem bevviesenen ungerchtesten Gevvissens-Zwange, Wittenberg* 1674. 12.

JOANNES CALVINUS quoque non modo Michaëlem Servetum tanquam hæreticum comburi curavit, sed scripsisse quoque fertur libellum, quo ostenditur, hæreticos jure gladii coërcendos esse. Quare

ANONYMUS peculiari scripto eum refutavit, anno 1662. 8. Occasione ejusdem hujus supplicii a Serveto Anti-Trinitario sumti, utpote qui 1553. Genevæ combustus, prodiit

MINI CELSI SENENSIS (i. e. LÆLII SOCINI, seu, ut alii malunt, SEBASTIANI CASTELLIONIS) disputatio, qua hæreticos capitali supplicio non afficiendos demonstratur, *Christlingæ* 1577. & 1584. 8. & una cum THEODORI BEZÆ & ANDRÆ DUDITII Epistolis duabus contrariis 1684. 8.

D. Z. dedit Henoticum Christianorum, seu disputationis Mini Celsi de hæreticis coërcendis, lemmata, *Amsteldami* 1662. 8. Mitiores sunt

THEODORUS VOLCHARD COORNHERT, in defensione processus de non occidendis hæreticis, contra 3. capita libri 4. Polit. Justi Lipsii, quæ prodiit *Hanoviæ ad Mœnum* 1593. 8.

- Ejusdem Coornhert Epitome processus de occidendis hæreticis, & vi conscientiis inferenda, contra Lipsium ea asseverantem, Goudæ 1626. 8.
- JOACHIMUS CLUTENIUS de hæreticis, an sint persequendi & quomodo cum iis agendum? Argentorati 1610. 8.
- JANUS ROTGERUS, in decisione quæstionis de obedientia in negotio religionis passiva, 1619.
- JOANNES DAVID WUNDERER, in Consultatione, an Religio armis propugnanda? 1620. & Germanice Francofurti 1619. 4.
- JOANNES TARNOVIUS, de quæstione Theologico-Polemica, an exercitium religionis contra superiorem illud vi impediens, armis defendi jure possit? 4.
- Ejusdem Oratio de quæstione, an in Republica Christiana a Magistratu politico salva conscientia plures quam una tolerari queant religiones?
- CHRISTIANUS THOMASIIUS, in Problemate Juridico, an hæresis sit crimen? Halæ 1697. 4.
- Ejusdem dissertatio de Jure Principis circa hæreticos, Halæ 1697. 4.
- HENRICUS COCCEJUS, de jure circa hæreticos, Francofurti ad Viadrum 1699. 4.
- JUSTUS HENNING BOEHMER, de jure sacro & profano circa infideles, Halæ 1717. 4.
- AUGUSTUS GOTTFRIED KROMAYER, an jure Magistratus diversitatem religionum tolerare possit? Jenæ 1719. 4.
- Addantur qui in genere de hæreticis scripserunt
- GUNDISSALVUS DE VILLADIEGO, de hæreticis contra hæreticam pravitatem, in Tractatu Tractatum, Venetiis 1584. fol. & in FRANCISCI MODII Sylloge Auctorum, qui scripserunt de praxi rerum Criminalium, 2. Tomis, Francofurti 1587. fol. Tomo quidem secundo.
- JOANNES NICOLAUS ARELATANUS, Delphinus, de hæreticis, apud eundem Modium Tomo 2. & in Tract: Tract.
- LUDOVICUS CARRERIUS, de hæreticis, Francofurti 1600. & apud Modium & in Tr. Tract.
- PAULUS GHIRLANDUS, seu GRILLANDUS de hæreticis & eorum pœnis, apud Modium & in Tr. Tract.

II. IV. 17.

II. IX. 4.

ADAMI

ADAMI PISETZCKY & KRANICHFELD, Praga-Bohemi, Jcti, dissertatio, qua firmissimis & ex fontibus Juris Divini, Canonici, Publici & Civilis haustis rationibus ostenditur & demonstratur, religionem vi, carcere, tormentis, flagris, ferro, fune, flumine, flamma, aliisque violentis mediis propagari non posse, prodiit Francofurti 1672. 12.

JOANNES CHRISTOPHORUS HELZER, de violenta religionis propagatione, ipso Jure Naturæ prohibita, Lipsiæ 1675. 4.

NATHANAEL FALCK, de stabilito Imperio per coactionem conscientiarum in negotio religionis, Vitebergæ 1686. 4.

CHRISTIANUS ROEHRENSEE, de suppliciis hæreticorum, Vitebergæ 1696. 4.

FISCHBECK, licitumne Principi, armis decertare pro religione? Vitebergæ 1701. 4.

BAIERUS, JOH. GUIL. de propagatione fidei per vim armorum.

CHRISTOPHORUS CONRADUS GORITIUS, de subditis ad religionem non cogendis, Rostochii 1701. 4.

REMONSTRATION an alle hohen Obrigkeit in puncto des Gewissen - Zwanges. 1700.

GOTTLIEB WERNSDORFF, Theologus Vitebergensis, de potestate Principis circa Symbola civium, in religione ab ipso dissentientium, Vitebergæ 1711. 4.

SIGISMUND FERDINAND PRAUN, de beneficio emigrandi ob religionem, Altorfii 1714. 4.

JOANNES GEORGIUS ABICHT, de damno **ATHEISMI** in Republica, Lipsiæ disseruisse fertur. De eadem materia laudat Gribnerus in principiis Jur. Nat. p. 50. **PRITIVM**, qui an forsan respondendo Abichtii dissertationem sustinuerit, ignoro.

De cauta **JUDÆORUM** tolerantia, disseruit **JUSTUS HENNING BOEHMER**.

De **JESUITIS** non recipiendis, & caute tolerandis, **JOANNES FRIDERICUS SCHOMERUS**, binis dissertationibus, Vitebergæ 1723. 4.

An

An ALCHEMISTÆ sint in Republica tolerandi? dissertatio-
ne exposuit JOANNES FRANCISCUS BUDDEUS, Halæ
1702. 4. & ibidem 1711. 8. cum aliis Buddei disserta-
tionibus.

§. 19.

Jus Re- Circa JUS REFORMANDI & SECULARISANDI tum
forman- in genere, tum speciatim Statuum Imperii Germanici, note-
di & Se- tur, quod
culari-
fandi.

CHRISTIANUS RITTMAYERUS, Jctus & Consiliarius Pa-
latinus, jussu Electoris scripserit: de Jure Statuum Imperii
reformandi ea, quæ 1624. obtinuerunt, refutatus pro-
pterea ab Anonymo, cui reponerentur Rittmeierianæ
Vindiciæ juris reformandi, Hildesæ & Confluentiæ edi-
tæ. Sed & has sub examen revocarunt GIESSENSÆ
in examine Vindiciarum Rittmeyerianarum, 1710. fol.

HENRICUS ERNESTUS KESTNER, Professor Rintelen-
sis, de Jure Principis circa sacra & jure reformandi in
sacris.

JUS CIRCA SACRA reformandi & Episcopale Statuum Im-
perii & Nobilitatis immediatæ, Wezlaræ 1718. fol.
non tam generalia, ut præ se fert Titulus, quam specia-
lem quandam controversiam, in eaque acta, sistit.

De Jure Imperialium Civitatum in immutanda religione, scri-
psit CHRISTOPHORUS BESOLDUS, Tubingæ 1619.

De SECULARISATIONE dissertationes peculiare scripse-
runt, ERICUS MAURITIUS & JOANNES FRIDERICUS
RHETIUS. CHRISTIANUS THOMASIUS in dissertatione
de natura bonorum secularisatorum, allodialia ea fieri asseruit,
Halæ 1707. 4. quod tamen negarunt TUBINGENSES in causa
Waldeck contra Ost-Friesland.

Pos.

Pos. VIII.

Injurii autem in summas potestates sunt, qui supremam in toto Orbe Christiano Jurisdictionem Ecclesiasticam Pontifici Romano tribuunt, eoque respectu ipsos quoque Reges & Principes ipsi subiectos cupiunt.

De Jure Pontificis in Principes.

§. i.

Eo usque impudentiæ procedunt nonnulla Curia Romanæ mancipia, ut summum quoque in orbe Imperium Pontifici suo tribuere haud vereantur. Scriptores huc facientes illius magno numero collegit JOANNES THOMAS ROCABERTI Archiepiscopus Valentinus, & Hispaniarum Inquisitor Generalis in Bibliotheca maxima Pontificia, Romæ 1695. 1697. 1698. 1699. XXI. Tomis.

Seculo jam XIII. hanc propugnarunt sententiam HENRICUS DE SEGUSIA, postea Cardinalis Hostiensis, & THOMAS AQUINAS, cujus, de summi Pontificis auctoritate, quaestionum collectionem dedit JOANNES DE TURRECREMATA, Hispanus, Ordinis S. Dominici, postea Cardinalis, Venetiis 1562. Hos secuti sunt JOSEPHUS STEPHANUS de coactiva potestate Pontificis, Romæ 1580. 4.

NICOLAUS SANDERUS, seu SAUNDER, de visibili Monarchia Ecclesiae libris 8. Antverpiæ 1580. & Wirceburgi 1592. fol. ubi imprimis in Elisabetham, Angliae Reginam, est injurius: Prodiertunt contra eum

GEORGII ACKWORTH prolegomenon libri 2. de visibili Romana Anarchia contra Nicolai Sanderi Monarchiam, Londini 1573. 4.

BARTHOLOMÆI CLERCKE, fidelis servi, subdito infideli responsio, cum examine errorum Nicolai Sande-

Z

Sanderi in libro de visibili Ecclesiæ Monarchia, Londini 1573.

ANONYMI Responsio ad Sanderi calumnias in libro de Ecclesiæ Monarchia, Londini 1573.

ANONYMI Anti-Sanderus, 2 dialogis Venetiis habitis, in quibus Sanderi & aliorum calumniæ in Elizabetham Reginam refelluntur, Cantabrigiæ 1593. 4.

Post Sanderum idem defendunt dogma

ALEXANDER CARRERIUS, Jctus Patavinus, in libris duobus de potestate Papæ, Patavii 1599. & Colonia Agrippinæ 1601. 8.

THOMAS BOZIUS, Eugubius, de Jure Divino & Naturali Ecclesiasticæ libertatis & potestatis, Colonia Agrippinæ 1600. 8.

FR. ABRAHAMUS BZOVIVS, Polonus, de rebus gestis, officio, autoritate, virtutibus &c. summorum Pontificum, Colonia Agrippinæ 1619. Omnium autem acerrime

ANTONIUS SANCTARELLUS Jesuita, in Tractatu de hæresi, schismate, & potestate summi Pontificis in his delictis puniendis, Romæ 1625. edito, ubi Papæ directivam & correctivam in Principes potestatem ita tribuit, ut eos deponere quoque ac morti addicere possit. Egredid tulit Galliarum Rex, quare 1626. a Sorbona & Curia Parisiensis damnari, per servum autem publicum exuri librum curavit, & Jesuitæ Parisienses, in iisque COTTONUS & DIONYSIUS PETAVIUS, intra tridui spatium publico Instrumento dissensum suum a Sanctarelli libro, utut ab eorum Generali Romæ approbato, profiteri juebantur. Insuper hoc Instrumentum R. BOUTERAIE Gallicino, in aliquot falsas damnatasque Sanctarelli assertiones, quod pro Patribus Jesuitis edidit Parisiis 1626. Censura autem Facultatis Theologicæ Parisiensis in librum Antonii Sanctarelli de hæresi &c. prodiit Parisiis 1626. 8.

II. IV. 20.

§. 2.

§. 2.

Mitius cum summis potestatibus agere volunt ii, qui in Bellar-
Reges & Regna indirectam saltem, & ex Ecclesiæ necessi-
tate metiendam potestatem Pontifici adscribunt. Si tamen
dicendum, quod res est, auferunt hi una, quod altera dare
videbantur manu. Eminent in iis Cardinalis ROBERTUS
BELLARMINUS Politianus, Marcelli II. Pontificis Maximi
sorore genitus, de quo monuisse sufficiat, quod adolescens
Societati Jesu nomen dederit, deinde Lovanii Theologiam
docuerit, 1599. a Clemente VIII. Papa Cardinalis, ac tan-
dem Archiepiscopus Capuanus creatus fuerit, eaque digni-
tate, cum parum abesset, quin ipso potiretur Pontificatu,
sponte deposita, decesserit Romæ 1621. ætatis 79. Plura qui
nosse cupit, adeat P. JACOBI FULIGATI Vitam Cardina-
lis Bellarmini, Gallice scriptam, Parisiis 1625. 8. latine ver-
sam auctamque per SYLVESTRUM PETRA SANCTAM,
Leodii 1626. 4. & Antverpiæ 1631. 8. & TARQ. GALLU-
TII, Sabini, Orationem in funere Cardinalis Bellarmini,
Coloniæ Agrippinæ 1622. 8. item Excerpta ex libris AN-
DREÆ EUDÆMON-JOHNANNIS de piæ obitu Roberti Bel-
larmini, Dilingæ 1621. nec non MARCELLI GERVINI Ima-
ginem Virtutum Roberti Bellarmini Cardinalis, Ingolstadii
1625. 8.

§. 3.

Opera Bellarmini conjunctim prodierunt 7 Tomis, In-Bellar-
golstadii 1601. & Coloniæ Agrippinæ 1617. fol. Huc in-
primis pertinent ejus de summo Pontifice libri. scripta.

Item de potestate Papæ in rebus temporalibus, contra Gui-
lielmum Barclajum.

Item de exemptione Clericorum liber unus.

Item controversia fidei Christianæ de summo Pontifice.

Item Epistola ad D. Georgium Blackvellum, Archy-Presby-
terum Angliæ: ex quibus omnibus satis apparet, quan-
tum in eo laboret Bellarminus, ut in Reges & Regna
summam

summam potestatem Pontifici asserat. Eam tamen ob rem multi admodum strenue se ipsi opposuerunt.

§. 4.

- Bellarmini Adversarii. II. VII. 3.
- Veniunt in hunc censum
- SIBRANDUS LUBERTUS**, Theologus Franecqueranus, cujus libri X. de Papa Romano contra Bellarminum prodierunt, Franecqueræ 1594. 8.
- MATTHÆUS SUTCLIFFIUS**, qui de Pontificis injusta dominatione in Ecclesia libros 5. contra Bellarminum scripsit, Londini 1599.
- DANIEL CHAMIER**, Delphinus, de Oecumenico Pontifice libris 6. Geneva 1601. 8.
- PHILIPPUS MARNIX**, cujus examen rationum, quibus Bellarminus Pontificatum Romanum adstruere nititur, prodiit 1602. 8.
- GUILIELMUS WHITAKERUS** Anglus, Theologiæ in Academia Cantabrigiensi Professor Regius & Collegii S. Joannis Præfectus, cujus prælectiones in Controversiam, de Romano Pontifice, in 8. quæstiones distributam, adversus Bellarminum, edidit **JOANNES ALLENSON**, Collegii S. Joannis Socius. Recusæ etiam sunt Hanovizæ 1608. 8.
- Le TOCSIN** contre le livre du Cardinal Bellarmin de la puissance temporelle du Pape, a Paris 1610. 8. & Anglice Londini 1611. 4.
- ANDREAS DU VAL**, Doctor Sorbonicus, qui de Romani Pontificis in Ecclesiam potestate librum Bellarmino opposuit, Parisiis 1614.
- ROBERTUS ABBOT**, Episcopus Sarisburiensis, de suprema potestate Regia contra Bellarminum & Suarez, Londini 1619.
- DANIEL TILLENUS** notas & animadversiones subjecit Bellarmini controversiæ fidei tertiæ, quæ est de summo Pontifice. 1619.
- Tandem etiam **BEDÆUS**, **BARCLAJUS** & **JACOBUS** Angliæ Rex. De Bedæo infra §. 14. de Barclajo autem ac Jacobo Rege paulo penitus nunc dispiciemus.

§. 5.

GUILIELMUS BARCLAJUS, licet Pontificius esset, Barclamen de potestate Papæ, an & quatenus in Reges & Principes seculares jus & imperium habeat, librum Bellarminoque Assesoppositum conscribere, ipsique Pontifici Clementi IIX. diccare decreverat, sed, morte interveniente, posthumum hoc ejus opus imperfectum quidem, nec ultra caput XLI. productum, editum est 1609. 8. & Francofurti 1613. & 1621. & una cum libris ejus, de Regno & Regali potestate, supra II. IV. 14. memoratis, Hanoviæ 1617. 8. & Ratisbonæ 1709. 4. Extat quoque in Monarchia Goldasti infra laudanda. Anglice prodiit Londini 1611. 4. Huic Bellarminus aliud quoddam opposuit scriptum de potestate Papæ in rebus temporalibus contra Guilielmum Barclajum, Coloniae 1610. 8. impressum, a quo tamen Barclajum vindicarunt

1. Filius ipsius, **JOANNES BARCLAJUS**, (pariter Pontificius, Jacobi tamen Anglorum Regis ad Imperatoriam aliasque Regias Aulas Legatus, celebris ille Autor Argendis, Iconis Animorum, & Euphormionis Satyrici, præmatura morte Romæ 1621. ætatis 40. extinctus) cujus extat pietas, seu publicæ, pro Regibus ac Principibus, & privatæ, pro Guilielmo Barclajo parente, Vindicæ contra Bellarminum, Parisiis 1612. & Francofurti 1613. Ad quam respondit **ANDREAS EUDÆMON-JOANNES** Jesuita, in Epistola monitoria ad Joannem Barclajum de libro ab eo, pro patre suo, contra Bellarminum scripto, Coloniae Agrippinæ 1613. 8.

2. **JOANNES BUCKERIDGE** Episcopus Roffensis, in libris duobus de potestate Papæ in rebus temporalibus, sive in Regibus deponendis, Londini 1614. 4. Cujus libri Autor falso dicitur **FISCHERUS** a Feustkingio de Achitophelismo Machiavelli §. 8. not. 58. Joannes enim Fischerus, Roffensis Episcopus, tempore Henrici VIII. Angliæ Regis vixit, pro eoque contra Lutherum scripsit, tandem autem una cum Thomo

Moro, diu antequam liber hic scriberetur, ultimo supplicio affectus fuit.

3. Barclajum contra Bellarminum vindicavit Synodus Parisiensis, Praeside Perronio Cardinali habita, & ipsa quoque Curia Parisiensis. Utraque enim Bellarmini de potestate Pontificis librum damnavit, quæ tamen Sententia ne executioni mandaretur, Pontificis Nuntius intercessit. Prodiit autem Remonstrance & Conclusion des gens du Roy, & Arrest de la Cour du Parlement sur le livre de Bellarmin contra Barclajum de potestate Papæ, Paris 1610. 4. & Latine, Decretum Parlamenti Parisiensis contra librum Bellarmini de potestate Papæ, Hanovix 1611. 4.

§. 6.

Jacobus
Rex Bel-
larmini
Adversa-
rius.

JACOBUM I. Angliæ Regem, sive dignitatem spectes, sive tempus, quo scripsit, inter primos merito Bellarmini Refutatores nominare debuissimus. Ultimo autem loco vel ideo eum ponimus, quod propositum ipsi nunquam fuerit, ex instituto refutare Bellarminum, sed inopinato prorsus in hanc implicitam controversiam, occasione scilicet juramenti fidelitatis, quod post detectam Conspirationem pulverariam a subditis exigebat, quo declararent publice, se verum ac legitimum Regem præter Jacobum habere nullum, nullamque Pontificis in Regibus deponendis agnoscere potestatem. Hoc juramentum quo minus præstarent Angli, admonebat eos Pontifex per duo Brevia; Bellarminus autem per epistolam quandam ab hoc juramento dehortabatur Georgium Blackvellum, Archiepiscopus Angliæ, qui, quod jurare recusaret, in carcere detinebatur. Extat hæc Bellarmini epistola ad Blackvellum in Operibus, & Gallice 1609. 8. Atque hinc ansam arripuit Jacobus Rex scribendi libellum, cui titulus: Triplici nodo triplex cuneus, sive Apologia pro juramento fidelitatis, adversus duo Brevia Pontificis Pauli V. & Epistolam Cardinalis Bellarmini ad G. Blackvellum, Archiepiscopus Angliæ, Anglice & Latine, Londini 1608. 8. & recusa 1610. 12. & in Operibus Jacobi Regis, conjunctim a JACOBO MONTACUTIO Wintoni-

tonienſi Epifcopo editis, Anglice, Londini 1616. & Latine ibidem 1619, fol. Obiter hic nota, Struvium in Bibliotheca Philoſophica p. 419. Apologiam hanc perperam putare diverſam a Tractatu Triplici nodo triplex cuneus.

Oppoſuit huic ſcripto MATTHÆUS TORTUS, Cardinali Bellarmino a facellis, (ſub quo tamen ipſe Cardinalis latet,) reſponſionem ad librum Jacobi Regis M. Britannia de juramento fidelitatis cui titulus, Triplici nodo triplex cuneus Romæ 1609. 4. & Colonia 1610. Plura hujus generis ſcripta Jacobo Regi oppoſita vide §. 10.

Reſpondet Jacobus Rex in præfatione monitoria, Sacratiffimo Cæſari, ceteriſq; Chriſtiani Orbis Monarchis ac Regibus inſcripta, ac præmiſſa iterata Apologia ſua editioni, Londini 1609. 8. & 1610. 12. & Gallice verſa, item Anglice Londini 1609. 4. Sub titulo: King James's Anſwer and confutation of one who paſſed his cenſure on King James's Apology for the Oath of Allegiance.

Repoſuit iterum Bellarminus Apologiam pro reſponſione ſua ſub Torti nomine edita.

Cui ſatisfecit Jacobus Rex, in reſponſione ad Apologiam Bellarmini, Londini 1610. 4.

§. 7.

Hæc cum Regem inter & Cardinalem intercedit contro- Jacobi R. verſa, alii quoque eidem ſe immiſcent, ac primo quidem Defenſo. LANCELLOTUS ANDREWS, Epifcopus primo Ciceltrenſis, res. dein Elienſis; tandem Wintonienſis, Regis Sacellarius, qui edidit Torturam Torti, ſeu reſponſionem ad Torti librum, editum contra Apologiam Jacobi Regis Angliæ pro juramento fidelitatis, Londini 1609. 4. & reſponſionem ad Apologiam Bellarmini, quam edidit contra præfationem Jacobi Regis Angliæ, Londini 1610. 4. Huic tamen ſe oppoſuerunt tres Jeſuitæ, Gretſerus, Eudæmon - Joannes & Becanus: ac quidem

1. JACOBUS GRETSERUS dedit Tonſuram Gordonianam, ſeu Anti-Tortorem Bellarminianum bene tonſum, & Jacobo Regi remiſſum, Ingolſtadii 1611. 4. plura de eo vide §. 10. 11.

2. AN-

2. **ANDREAS EVDÆMON - JOANNES** scripsit Paralle-
lum Torti, & Tortoris ejus Lancelloti Ciceſtren-
ſis, ſeu reſponſionem ad Torturam Torti pro Rober-
to Bellarmino, Colonia Agrippina 1611. Sed eum
refutant **ROBERTUS BURHILL**, de poteſtate Re-
gia & uſurpatione Papali pro Tortura Torti contra
Parallelum Andrea Eudæmonis, Londini 1613. 8. &
D. COLLINS in increpatione Andrea Eudæmon-
Joannis de infami parallelo & renovata aſſertione
Torturæ Torti pro Epifcopo Elienſi, Cantabrigiæ
1612. 4. Ejusdem quoque Collins extat Ephata to
F. T. or a deſenſe of the Biſhop of Ely concerning
his Anſwer to Cardinal Bellarmin's Apology againſt
the calumnies of a ſcandalous Pamphlet, Cambridge
1617. 4.
3. **MARTINUS BECANUS** non tantum ſcripsit reſutati-
onem Apologiæ, & monitoriæ præfationis Jacobi Re-
gis, Moguntia 1610. 8. (contra quam prodiit **GUIL-
IELMI TOOKER** Duellum cum Becano, contra ejus
reſutationem Apologiæ Jacobi Regis. 1611. & Mo-
guntia 1612. 8.) ſed in ſpecie etiam contra Lancel-
lotum noſtrum Becanus edidit Reſutationem Tortu-
ræ Torti, Moguntia 1610. 8. item examen concor-
diæ Anglicanæ de primatu Eccleſiæ Regio, Mogun-
tia 1613. 8. nec non Controverſiam Anglicanam de
Poteſtate Regis & Pontificis contra Lancellotum
Andream, Moguntia 1612, 8. quem tamen librum
ipſe Pontifex condemnavit, cum parum abeſſet, quin
publice Pariſiis exureretur. Summa Actorum fa-
cultatis Pariſienſis contra hunc Becani librum, ſub-
jecta reperitur Anonymi Supplicationi ad Imperato-
rem, Principes &c. de generali Concilio convocan-
do contra Paulum V. Londini 1613. 4.

§. 8.

**Wid-
drington** immiſcuit **ROGERUS WIDDRINGTON**, cujus extat Apo-
logia

logia Cardinalis Bellarmini, pro jure Principum contra suas ipsius rationes, pro autoritate Papali, Principes Seculares deponendi, Londini 1611. 8. Cosmopoli 1612. 8. Francofurti 1621. & 1631. Huic se opposuerunt THOMAS FITZHERBERT, Sacerdos, in a Reply concerning the Oath of Allegiance, & ipse Bellarminus, cujus, sub ADOLPHI SCHULKENII nomine, extat Apologia pro Bellarmino de potestate Pontificis Romani temporali adversus Widdringtonium, Londini 1613. 8. Sed utrique satisfecit Widdrington in his Confutation of the Reply of Thom. Fitzherbert; and of the objections of Schulkenius against Widdrington's Apology for the Right of Princes 1616. 4. cui jungatur Widdrington's last rejoinder to Fitzherbert's Reply concerning the Oath of Allegiance, and the Popes power to depose Princes, 1619.

§. 9.

Tertius, qui Jacobi Regis in hac controversia partes in Paræus suscepit, fuit DAVID PAREUS, Theologus Heidelbergensis, cujus quæstiones controversas Theologicas de jure Regum & Principum, contra Papam Romanum pro Jacobo Rege adversus Bellarminum Becanum aliosque, edi curavit JOACHIMUS VRSINUS, Ambergæ 1612. 8. II. IV. 1.

Nota.

Edidit idem JOACHIMUS VRSINUS, Anti-Jesuita, Speculum, Pontificum Romanorum erga Imperatores Germanicos perfidiam, insolentiam ac tyrannidem repræsentans, sectæ jesuiticæ oppositum, Ambergæ 1609. 8. Est autem Speculum hoc nihil aliud quam Hypomnema SIMONIS SCHARDII de fide, amicitia & observantia Pontificum Romanorum erga Imperatores, antea jam editum in fine Epistolæ PÆTRI de VINEIS, Cancellarii quondam Frederici II. Imperatoris, Basileæ 1566. 8. quod sub alio titulo auctius edidit VRSINUS, Vide ipsius præfationem.

Hinc forsitan differt ejusdem Parei Commentarius ad Bellarmini librum de temporali potestate Papæ, qui Heidelb. 1612. 8. prodiiisse fertur. Idem cum Pareo egisse videtur PETRUS MOLINÆUS in Vindicatione libri Jacobi Regis Britannicæ II. IV. 25.

A a

contra

contra Bellarminum & Cuffetellum, quæ Latine & Gallice prodiit 1612. 8. & in libro de Monarchia temporali Papæ pro juribus Regum contra Papam, Londini 1614. 8.

§. 10.

Pontificis & Bellarmini Defensores.
conf. §. 17.

Pro Pontifice autem & Bellarmini sententia præter **CANUM**, de quo §. 7. aliosque jam memoratos, in hac controversia laborarunt.

MARCUS ANTONIUS CAPELLUS in libro contra primum Ecclesiasticum Regis Angliæ Jacobi, Bononiæ 1610. 4. Coloniae 1611. 8.

JACOBUS GRETSERUS in *δωρὸν βασιλικὸν*, seu Commentario exegetico ad Jacobi Regis præfationem monitoriam & Apologiam pro juramento fidelitatis, Ingolstadii 1610. 4.

LEONHARDUS COQUÆUS Aurelius, Eremita Augustinianus, in examine præfationis monitoriæ Jacobi Regis, præmissæ Apologiæ suæ pro juramento fidelitatis, Friburgi Brisgoviae 1610. fol.

FRANCISCUS SVAREZ in responsione ad Jacobi Regis Apologiam pro juramento fidelitatis, Conimbriæ 1613. & Moguntiae 1619. ubi subjecta reperitur defensionem ipsius fidei Catholice, adversus Anglicanæ sectæ errores, qui liber Parisiis publice damnatus ac combustus. Conf. II. IV. 10. II. IV. 17. II. IX. 1.

THEODORUS LÆLIUS, Feltrensis Episcopus, in Replica pro Papa & sede Romana, Francofurti 1614. & 1621.

§. 11.

Principum Juris vindices, contra Pontifices.

Nobis hæc de Bellarmino aliisque Sedis Romanæ propugnatoribus dicta sufficiant. Conferimus nos ad jurium Majestaticorum contra Sacerdotium Vindices, quorum jam varios, data occasione, in medium produximus, pauca tamen de ceteris addere liceat. Extiterunt illi acerrimi quoque inter ipsos Pontificios, iisque ipsis temporibus & sæculis, quo maxima Pontificum grassabatur tyrannis. Plerosque

ex

ex iis conjunctim edidit MELCHIOR GOLDASTUS, Haiminsfeldius, in Monarchia Imperii Romani, seu Tractatu de Jurisdictione & potestate Imperatoris & Papae, 3. Tomis, quorum primus prodiit Hanoviae 1612. fol. secundus Francofurti 1614. fol. tertius 1613. fol. omnes autem conjunctim Francofurti 1621. fol. Quae in hac collectione continentur scripta, fuse recenset Struvius in Bibliotheca Juridica pag. 735. sqq. Refutare quidem Goldastum, pro Majestate Imperiali scribentem, ausus est JACOBUS GRETSERUS Jesuita, in Apologia pro Gregorio VII. quae extat in fine Tomi secundi defensionis Bellarmini, Ingolstadii 1609. At reposuit Goldastus Sacri Imperii Principum Apologiam pro Imperatore Henrico IV. 1611. Sed & hanc vellicavit Gretserus in gemina defensione adversus Goldastum, quae saepius excusa quoque reperitur sub finem Veterum monumentorum contra Schismaticos, editorum a JOANNE TENGNAGEL. Ingolstadii 1612. Quare Goldastus scripsit Replicationem pro Sacra Caesarea & Regia Francorum Majestate, Illustrissimisque Imperii Ordinibus, adversus Jacob Gretseri ex Societate Loyolitarum crimina, lesae Majestatis, rebellionis & falsi, quae una cum ejus modo laudata Apologia pro Henrico IV. extat, Hanoviae 1611. 4.

§. 12.

Ex ipsis ITALIS inter Jurium Majestaticorum contra Pontificem Vindices, inprimis memorabiles sunt Itali pro-
DANTES ALIGHIERIUS, Florentinus, cujus de Monarchia res Juris
 libros 3. habemus, Basileae 1559. 8. Argentorati 1609. & princi-
 1618. & Offenbaci 1610. 8. pum.
FRANCISCUS PETRARCHA, itidem Florentinus, cujus
 Epistolae de juribus Romani Imperii contra Papam, pro-
 diere Francofurti 1614. & 1621. & in Operibus, quae qua-
 tuor Tomis extant Basileae 1554. & 1581. fol.
MARSILIUS PATAVINUS, dictus Menandrinus, cujus de-
 fensor pacis, seu de potestate Papae & Imperatoris, pro-
 diit 1522. & Francofurti ad Moenum 1612. & 1614. &
 1623. 8. Anglice versus per **GUILLIELMUM MAR-**
SCHALL,

SCHALL, Londini 1535. præfationem pro Ludovico IV. contra usurpationes Ecclesiasticorum præfixit BEATUS RHENANUS, Francofurti 1621.

MARCUS ANTONIUS DE DOMINIS, Archiepiscopus Spalatenfis, qui deserto Episcopatu ab Ecclesia Romana deficit, & per Germaniam Belgiumque in Angliam se recipiens, libros X. de Republica Christiana scripsit tribus partibus, quarum prima continet libros 4. priores, & prodiit Heidelbergæ 1618. fol. secunda continens librum quintum & sextum, Londini 1620. fol. tertia, sive liber septimus, octavus, nonus & decimus, Hanoviæ 1622. fol. Coniunctim quoque prodiisse dicuntur Parisiis 1623. 8. Hos tamen libros refutarunt

MARTINUS BECANUS de Republica Ecclesiastica contra M. Antonium de Dominis, Moguntia 1618. 8.

JOANNES ANDREAS EUDÆMON in admonitione ad lectores librorum M. Antonii de Dominis, Colonia Agrippinæ 1619. 8. Conf. II. IV. 19. 21. II. VIII. 25. 7.

ZACHARIAS BOVERIUS, Salutiensis, in censura parænetica in M. Antonii de Dominis 4. libros de Republica Ecclesiastica, Mediolani 1621. fol.

FIDELIS ANNOSUS VEREMONTANUS (i. e. JOANNES FLOYDUS) in censura in libros M. Antonii de Dominis de Republica Ecclesiastica, Antverpiæ 1620. 8. & Colonia Agrippinæ 1622.

NICOLAUS COEFFETEAU libri 4. pro Monarchia Ecclesiæ Romanæ contra Rempublicam M. Antonii de Dominis, Parisiis 1623. Extat etiam

FACULTATIS THEOLOGICÆ PARIENSIS Censura in 4. priores libros Marci Antonii de Dominis de Republica Ecclesiastica, Colon. 8.

Imo ipse MARCUS ANTONIUS DE DOMINIS a Pontificiis Emisariis sibi persuaderi passus est, ut revocatus Romam veniret. Consilium ejus, quo reditus sui ex Anglia causam exponit, prodiit Parisiis 1623. 8.

Sed

Sed cum suam sententiam non pari, qua ante eam scripserat, felicitate refutaret, in arcem S. Angeli detrusus, non sine veneni suspitione obiit 1625. Cadaver autem exustum, sparsis in Tyberim cineribus.

§. 13.

Ex ANGLIS, qui Regum jura contra Pontificem asseruerunt, Barclajum recensuimus supra §. 5. Nominabimus adhuc **GUILIELMUM OCCAMUM**, a patria in Comitatu Rutlandino sita, sic dictum, celeberrimum illum Doctorum Scholasticorum, qui Nominales vulgo audiunt, Autorem, qui sub Ludovico Bavaro Imperatore Monachus Franciscanus & Theologiæ Doctor Parisiis vixit, pulsus inde, quod Imperatori favens, Papæ nimium detrahare videretur. Extat ejus dialogus de potestate Imperiali & Papali, item disputationes de potestate Prælati Ecclesiæ atque Principibus terrarum commissa, Parisiis 1598. Argentorati 1609. & 1618. & Francofurti 1621. item decisiones 8 quæstionum de potestate summi Pontificis, Lugduni 1596. Francofurti 1614. & 1621. quo etiam pertinet **JACOBI ALMAIN** expositio de suprema potestate Ecclesiastica & laica, circa quæstionum decisiones Guilielmi Occami, super potestate Pontificis, Parisiis & Colonia 1514.

Angli,
propugnatores
Juris
Principum.

Porro ex Anglis huç spectat **GUILIELMI BARROT** Jus Regis, seu de absoluto secularium Principum dominio, in quibus Pontifici jus non esse Principes deponere, probatur. Basileæ 1612. & Londini 1618. Cum hoc confundendus non est, qui Anglice prodiit **ISAAC BARROW** of the Popes supremacy, London 1680. 4. cujus versionem Germanicam nunc meditatur **M. AUGUSTUS TITTEL**, Pastor Conf. §. 18. Porstensis prope Leucopetram.

§. 14.

In GALLIA conjunctim prodierunt varia tam Facultatis Theologiæ & Curia Parisiensis, quam aliorum Theologorum & Juris Opuscula, Decreta & Censuræ, quibus pri-

Galli,
propugnatores
Juris
Principum.

marium Jesuiticæ fidei caput, de Romani Pontificis potestate super judicium secularium potestate in personas Ecclesiasticas, agitur, Parisiis 1612. 8. & Francofurti ad Moenum 1612. 1614. & 1621. 8. in quo opusculo num. 3. habetur M. JOANNIS BEDAEI DE LA GORMANDIERE Andini, Advocati in Parlamento Parisiensi, jus Regum contra Cardinalem Bellarminum & alios Jesuitas, quod separatim extat Francofurti 1613. & 1621. Gallice a Geneve 1610. 8. & Francken-thal 1611. 8. & Anglice 1612. 8.

§. 15.

Hoto-
mannus. Porro ex Gallis huc facit FRANCISCUS HOTOMAN-
nus, Parisinus, ex Pontificio Lutheranus, proptereaque diu
fatis exul, tandem tamen in varijs Galliæ Academijs Juris
Professor, Gallorumque ad Comitata Francofurtensia Legatus,
qui anonymus sequens edidit scriptum. P. Sixti V. fulmen
brutum in Henricum, Serenissimum Regem Navarræ &
Illustrissimum Henricum Bourbonium Principem, olim Con-
dæm, evibratum 1585. 8. & 1604. 8. & Francofurti 1613.
& 1621. Gallice versum hoc titulo; Moyens d'Abus contre la
Bulle de Sixte V. contre Henry Roy de Navarre, & Henry
de Bourbon, a Cologne 1586. & Anglico idiomate dona-
tum by CH. FETHERSTONE, London 1586. 8. cujus libri
scriptionem Autor, concurrente fidei suæ periculo, volunta-
rio ex patria secessu, luit. Non modo autem in eo refutat
Bullam Papalem, qua Henrici subditi ab omni fidelitatis &
obsequii debito a Pontifice liberari dicebantur, sed graviter
simul refellit temerariam Pontificum arrogantiam, qua
omnium Regnorum dominio inhiant. Subjectit quoque Ho-
tomannus dicto libro responsionem ad Bellarmini disputatio-
nis de primatu sedis Romanæ caput XXV. aliaque.

§. 16.

Marcus
de Vul-
son, &
Blondel-
lus. Ad Gallos quoque Pontificæ tyrannidis impugnatores
refero MARCUM DE VULSON, Sieur de la Colombiere,
de la puissance du Pape, & des libertez de l'Eglise Gallicane,
a Geneve 1635. 4. quemque primo loco nominare debuissim,
DAVI-

DAVIDEM BLONDELLUM de la primauté de l'Eglise, Geneva 1641. fol.

§. 17.

Neque omittendus hic erit **CLAUDIUS SALMASIUS**, Salmacius huc referimus notas ad Nilum & Barlaamum. **PETRISIUS**. NILI quidem, Archiepiscopi Thessalonicensis, lib. 2. de primatu Papæ Romani, Græce conscripti, jam antea prodierant, & Latine versi, Lugduni Batavorum 1595. 8. **GUILIELMI BARLAAMI** quoque Monachi libellus de primatu seu Principatu Papæ Græce & Latine prodierat per **JOANNEM LUIDUM**, Oxonii 1592. 4. & cum Scholiis **JOANNIS CHAMBERI**, Parisiis 1600. 4. Utriusque tamen Nili & Barlaami novam Salmasius adornavit versionem, quæ cum notis ipsius prodiit Hanoviæ 1608. 8. & Lugduni Batavorum 1645. 4. Quæ autem ipse hujus argumenti scripta elaboravit Salmasius, sequentia fere sunt:

De primatu Papæ, Lugduni Batavorum 1645. 4.

Epistolæ de suburbicariis regionibus & Ecclesiis, 1619.

8. & Lugduni Batavorum 1656. 4.

Conjecturæ pro suburbicariis regionibus & Ecclesiis, Francofurti 1618.

Contra eum calamum strinxerunt

HIERONYMUS ALEANDER Junior, Jctus, in refutatione anonymi Autoris de suburbicariis regionibus & de dicecesi Episcopi Romani, Parisiis 1619.

MARCUS ANTONIUS CAPELLUS in disputationibus duabus de Pontificatu B. Petri & de successione Episcopi Romani in eundem Pontificatum, contra Anonymos duos de Papatu Romano & de suburbicariis regionibus & Ecclesiis, Colonia Agrippinæ 1621.

JACOBUS SIRMONDUS in Censura conjecturæ Anonymi scriptoris de suburbicariis regionibus ac Ecclesiis, Parisiis 1618. 8. Huic opposuit Salmasius vindicias pro conjectura de suburbicariis regionibus contra Sirmondum, Parisiis 1619. & Eucharisticon pro Sirmondi adventoria de suburbicariis regionibus & Ecclesiis, Parisiis 1621. sed respondit Sirmondus in Propemptico suo, Parisiis 1622. 8.

§. 18.

Maim-
bourg.

Gallis adhuc annumerandus est LUDOVICUS MAIMBURGIUS Nancæo-Lotharingus, primum Jesuita Parisinus, deinde in Gallia Abbas, qui peculiarem contexit Tractatum Gallicum de primatu & autoritate Ecclesiæ Romanæ ac Episcoporum ejus, cujus breve compendium sistit Illustris & Generosissimus VITUS LUDOVICUS a SECKENDORFF, Consiliarius intimus Gothanus, Zicensis, Isenacensis, ac tandem Brandenburgicus, in additionibus *seines Christen-Staats* ad Lib. 3. cap. XII. §. 3. & 4. pag. 375. editionis Lipsiensis 1693. 8. qui & acerrimus Maimburgii adversarius extitit in Historia Lutheranismi, Lipsiæ 1688. 4. & 1698. fol. edita. Versionem Operis Maimburgiani Germanicam jam molitur M. AUGUSTUS TITTEL, Pastor Porstensis prope Leucopetram. Nos ultimo loco Maimburgium vel ideo reservavimus, quod difficile sit judicatu, utrum hoc suo scripto Pontificum Romanorum autoritatem & jurisdictionem stabiliverit, ac firmaverit magis, an infregerit? In prioribus enim 5 capitibus Pontificum Romanorum præ reliquis Episcopis primatum propugnat, ipsisque summam in Ecclesiasticis jurisdictionem ita tribuit, ut, sine hoc fidei articulo firmiter credito quenquam posse salvari, prorsus impossibile judicet; Mox vero in reliquis 25 capitibus Pontificem Romanum & fallibilem, & infra Concilia positum, Canonibusque adstrictum evincit, ipsisque omnem sive directam sive indirectam in temporalibus potestatem ac jurisdictionem (quod in Pontificio, nedum Jesuita, merito mireris) denegat, suamque sententiam multorum Theologorum Gallorum, Gersonis, Majoris, Almaini, ipsiusque facultatis Theologicæ Parisiensis, & Hispanorum, Navarri, Victorix, Celsæ, Dionysii Carthusiani, Alfonsi Tostati, Thomæ Illyrici, Aenæ Sylvii & Adriani, adeoque ipsorum Cardinalium & Pontificum autoritate confirmat.

Nota.

Reliqua ceteroquin elegantissima Maimburgii scripta sunt
 L'Histoire de la decadence de l'Empire après Charles Magne, &
 des

des differends des Empereurs avec les Papes au sujet des Investitures & de l'Independence, Paris 1679. 4. Amsterdam 1681. 12. & Germanice Freiburg 1688. 8.

Histoire du Luthéranisme, Paris 1680. 4. & Amsterd. 12.

Histoire du Calvinisme, Paris 1681. 4. Amsterdam 1682. 12.

Histoire de l'Arianisme & du Socinisme, Paris 1673. 12. 2. Voll.

Histoire du grand Schisme des Grecs, Paris 1677. 4.

Histoire des Croisades, Paris 1675. 4.

Histoire de l'herésie des Iconoclastes & de la Translation de l'Empire aux François, Paris 1679. 12.

Tractatus de Gregorio M. Amstelodami 1682. 12. ubi & de jure Regalium Galliarum Regi præ Pontifice Romano competente agit.

§. 19.

Atque sic recensuimus potiores, qui in utramque partem tum pro Regum, tum pro Pontificum autoritate scripserunt. Reliquos minoris momenti omisimus. Tales sunt Juribus SIGISMUNDI SELDII *Rathschlag, darinn von der Kayser und Pabste Gewalt, und wie weit sich dieselbe erstreckt*, 1612. 4. pum.

HENRICUS ISSELBURGIUS, de Jure Protestantium orthodoxorum contra Pontifices Romanos, Bremæ 1616. 8.

RUDOLPHI PRAELLAEI Tractatus de potestate Pontificali & Imperiali, Francofurti 1621.

HENNINGI ARNISAEI Tractatus de potestate temporali Pontificis in Principes, qui una cum Tractatu ejus de subjectione & exemptione Clericorum, & de translatione Imperii Romani prodit, Argentorati 1636. 4. & Francofurti ad Viadrum 4.

HERMANNI WESSELINGI Tractatus de Jure superioritatis ac summa potestate Romani Pontificis, Coloniae 1662. 8.

BALTHASARIS MEISNERI dissertatio de ficta Pontificis Romani potestate in rebus temporalibus.

Ejusdem dissertatio de ementitia Pontificis Romani in spiritualibus potestate.

Ejusdem de ficto Petri & Papæ Primatu.

THEODORI GIBELLINI, Cæsareo-Papia Romana, oder Geheimnisse des Päpstlichen Stuhls zu Rom, Franckfurt und Leipzig 1684. 8. & ibidem 1691. 8. 1720. 4.

B b

Pos.

Pos. IX.

De Pote-
state Le-
gislato-
ria.

Potestatem legislativam alii genera-
tim considerarunt, alii speciatim de Ma-
gistratum constitutione & jurisdictione,
jure puniendi & dispensandi scripse-
runt.

§. I.

De Jure
Legum
ferenda-
rum.

Eminet inter Jura Majestatica præ reliquis Legislato-
rium, utpote quod Majestatis quasi animam constituit. Qua-
re, sicubi in Rebus publicis mixtis controversia oritur, penes
quem existat Majestas, recte omnino maxima ejus pars po-
nes eos esse dicitur, quibus Legum ferendarum potestas com-
petit. In genere autem de Legibus eorumque jure scripse-
runt

de ALLIACO (Petrus) Episcopus, & Cardinalis Camera-
censis, in Tractatu de Legibus, Venetiis 1508. 8.

III. I. 10.

BERNEGGER (Matthæus) in dissertatione de Legibus, Ar-
gentorati 1627. 4.

2 CASTRO (Alphonſus) Zamocensis, de potestate legum,
extat inter reliqua ejus Opera Parisiis 1571. fol. & seor-
ſim ejus de potestate legis pœnalis libri 2. Antverpiæ
1568. 8.

CONRINGIUS (Hermannus) 2 dissertationes de Legibus,
Helmſtadii 1643. & 1666. 4.

Ejusdem Conringii dissertatio de Majestatis civilis autori-
tate circa leges, extat Helmſtadii 1664. 4.

FUNCCIUS (Georgius) de Jure Principum legislativo,
Regiomonti 1657. 4.

Ejusdem de Principe legislatore, Regiomonti 1694. 4.

JAEGERUS (Joannes Wolffgangus) in Tractatu morali de
Legibus, Tubingæ 1688. 8.

LYSERUS (Christianus) de jure legum, Vitebergæ 1658. 4.

MAYE-

- MAYERUS** (Joannes Ehrenfried) de Statuum Imperii Jure
legislatorio, Magdeburgi 1705. 4.
- ROESLERUS** (Joannes Eberhardus) de potestate Imperan-
tium legislatoria, Tubingæ 1721. 4.
- SCHMID** (Joannes) de Obligatione Legum Civilium, Vite-
bergæ 1679. 4.
- SUAREZ** (Franciscus) de Legibus & Legislatore Deo libr.
X. Antverpiæ 1613. & Moguntia 1619. fol.
- THOMASIVS** (Christianus) de potestate Statuum Imperii
legislatoria contra jus commune, Halæ 1703. 4.
- VELTHEMIUS** (Valentinus) in Sceptro directivo, seu de
potestate legislatoria, Jenæ 1676. 4.
- WENDELER** (Michael) de potestate ferendi leges, Viteber-
gæ 1659. 4.
- de **WINTERSHEIM** (Antonius Otto) in Panegyrico de
Juribus Majestatis primariis, scilicet leges constituendi,
promulgandi, corrigendi & abrogandi, Rostochii 1648. 4.

§. 2.

Sicut inter Jura Majestatica potestas legislatoria, ita in De Juris-
dictione
hujus partibus primas sibi vindicat **JUS CONSTITUENDI**
MAGISTRATUS. His autem quæ conceditur potestas, di-
citur **JURISDICTIO**. Latius tamen quibusdam hæc vox ac-
cipitur, ita ut summam quoque in Republica designet pro-
testatem. Quare nonnulli qui de Jurisdictione commentati
sunt Scriptores, utramque conjunxerunt, alii vero seorsim
tradiderunt, quos omnes, ut fidem fiberemus, quam dedi-
mus supra, hic loci recensere animus est, licet nonnulli eo-
rum saltem ad Jus Publicum Germaniæ, alii vero plane ad
Jus Civile pertineant.

- BARTHII** (Godofredi) dissertatio de Jurisdictione, quam
personæ illustres & nobiles exercere solent, *vom Recht,
Gerichte zu halten, vvelche hohe und adeliche Personen durch
ihre Beamten auszuüben pflegen*, recusa Lipsiæ 1718. 4.
- BESOLDUS** (Christophorus) de Jurisdictione Imperatoris
Romani, Tubingæ 1616. & Ingolstadii 1638. 4.

- BRUCKNER (Guilielmus Hieronymus) de Jurisdictione communi, *von gesammten Gerichten*, Jenæ 1697. 4.
- de CLAPERII (Franciscus) & JOANNES LONGOVALLIUS de Imperio & Jurisdictione, Colonia 1591. 8.
- COCCEJUS (Henricus) de fundata in territorio, & plurium locorum concurrente Jurisdictione, Francofurti ad Viadrum 1696. 4.
- ERTELI (Antonii Wilhelmi) praxis aurea de Jurisdictione inferiore civili & bassa, Germanice prodiit Noribergæ 1694. 4. & Augustæ Vindelicorum 1715. 4.
- GENTILIS (Scipionis) de Jurisdictione libri 3. Francofurti 1601. 8.
- GILLOTUS (Joannes) de Jurisdictione & Imperio in Tractatu Tractatum.
- GOCKELII (Ernesti) methodica Tractatio de Jurisdictione suprema, Ulmæ 1682. 4.
- HARTZ (Conradus) de Jurisdictione & Imperio seculari, Rintelii 1642. 12.
- HILDEBRANDI (Henrici) Jurisdictio univèrsa, secundum mores hodiernos perquam compendiose considerata, Altorffii 1714. 4.
- II. X. 10. HUNNII (Helfrici Vlrici) Tractatus de Jurisdictione, Gießæ III. IV. 18. 1616. 12.
- LEUCHT (Christianus Leonhardus) Consiliarius Reipublicæ Noribergensis, collegit selectos tractatus Academicos de Jurisdictione, Noribergæ 1700. 4. in qua collectione habentur LINDENSPURII, MINGII, LINGKII, LEIPOLDI, HERPFFERI, MULICHII, JOBINI hujus argumenti scripta. Confer Bibliothecam Juridicam Struvii p. 163.
- LONGOVALLIUS (Joannes) scripsit Repetitiones in L. Imperium, ff. de Jurisdic. omnium jud. Lugduni Batavorum 1553. & extat quoque cum CLAPERIO, quem supra vide.
- de MARTA (Jacobus Antonius) de Jurisdictione inter judicem Ecclesiasticum & secularem exercenda, 4 partibus, Moguntia 1609, Avenionæ 1616, Geneva 1669. fol.

MENOCHIUS (Jacobus) de Jurisdictione Ecclesiastica & Seculari, libri 3. Francofurti 1621. 8. & Genevæ 1696. fol. II. XL,

MICHAELIS (Thomæ) Conclusiones de Sacra Cæsareæ Majestatis, Statuum Imperii & aliorum magistratuum jurisdictione, Basileæ 1601. 4. Hanoviæ 1614. Gießæ 1621. 4.

MUSCORNUS (Hieronymus) de Jurisdictione & Imperio, Coloniae 1581. & 1596. 8. & in Tractatu Tractatum, Venetiis 1584. fol.

NOODT (Gerardus) libris quatuor probabilium duos subjunxit de Jurisdictione & Imperio, Lugduni-Batavorum. 1691. & 1705. 4.

OBRECHT (Georgius) de Jurisdictione & Imperio, Muhlhausen 1602. 4.

PAURMEISTER (Tobias a Kochstedt) Magdeburgensis, & Consilarii Henrici Julii, Ducis Brunsvicensis & Episcopi Halberstadiensis, de Jurisdictione Romani Imperii, Hanoviæ 1603. 4. Francofurti 1616. 4. & tertia vice cum præfatione JOANNIS EICHELII Helmstadii 1670. 4. IV. L. 4. In Paurmeistero Antiquitatis notitiam desiderat Conringius.

STEINACKER (Christianus) de Jurisdictione.

STEPHANI (Matthiæ) de Jurisdictione judicum in Imperio Romano tam seculari, quam Ecclesiastica, libri tres, quarum primus extat Lubecæ 1608. 8. secundus Gryphiswaldiæ 1606. 8. omnes tres autem conjunctim Francofurti 1611. & 1623. 4. Conf. II. VII. 12. II. X. 3.

STRECKER (Conradus Wilhelmus) de utraque Jurisdictione, suprema Ecclesiastica & Seculari, Erfurti 1717. 4.

STRUVII (Georgii Adami) dissertatio de Jurisdictione, Jenæ. 1666. 4.

SUTHOLT (Bernhardus) de Jurisdictione, Gießæ 1664. 4.

THOMASII (Christiani) dissertatio de Jurisdictionis & Magistratuum differentia secundum mores Germanorum, Halæ 1703. & 1714. 4.

VINNIUS (Arnoldus) de Jurisdictione & Imperio, Amstelodami

dami 1651. & una cum ejus Tractatu de Pactis, Transactionibus, & Collationibus, Amstelodami 1654. 8.

ZYPÆI (Francisci) de Jurisdictione Ecclesiastica & civili, Leodii 1649. fol.

Ejusdem judex, magistratus, senator, 4. Libris exhibitus, Antverpiæ 1633.

Jus Principum circa determinanda PONDERA & MENSURAS, speciatim exponit NICOLAUS MYLERUS ab EHRENBACH in Metrologia sua, seu de jure statuendi de mensuris, ponderibus, moletrinis & lapidibus terminalibus, Tubingæ 1668. 4. Addatur GEORGII MARSMANNI Metrologia & Miliologia, Jenæ 1674. 4.

§. 3.

De Jure
pnniendi

Succedit POTESTAS PUNIENDI & Jus Imperantium in VITAS SUBDITORUM. Pertinent huc

JOANNES EBERHARD ROESLER de Jure Summorum Imperantium in Vitam civium, Tubingæ 1714.

JOANNES LUDOVICUS ALEFELD de jure Majestatis in Vitam civium ob delicta, Lipsiæ 1721. 4.

JUSTINI CLEMENTIS Tractat vom Amt einer Christlichen Obrigkeit in Bestrafung der Ubelthäter.

W. ERNESTUS TENTZEL de jure Principis circa delicta, eorumque pœnas, recuf. Erfurti 1718. 4.

II. VII. 14.

MARTINI LANGII dissertatio de obligatione delinquentium ad sustinendas pœnas, 1703. 4.

CHRISTIANI LUDOVICI dissertatio de officio delinquentium intuitu pœnarum, Lipsiæ 1688. 4.

I. VI. 9.

HENRICI KLAUSINGII de Obligatione suppliciorum, Vitebergæ 1709. 4.

Inspecie de furum suspensione differuit PHILIPPUS MAURITIUS, Vitebergæ 1692. 4.

Quid juris Imperantibus competat in ministros suos delinquentes, exponunt Scriptores infra citandi IV. I. 6.

De Jure Principis in Vitas subditorum innocentium, vide III.

IV. 21.

§. 4. Juri

§. 4.

Juri puniendi affine est jus TORTURA afficiendi subdi- De Jure
tos, seu eruendi a subditis veritatem per tormenta, qua in re circa
quantum Imperantibus liceat, varie disputatur. Confe- Tortu-
rantur ram.

PAULUS GRILLAND, Castellioneus, de Quæstionibus &
Tortura, in Tractatu Tractatum.

JOANNES OTTO TABOR de indiciis delictorum & tortura,
Gießæ 1667. 4.

JOANNES ZANGERUS de Quæstionibus & torturis reorum,
Viteb. 1665. 4. ubi præmissus Zangeri Tractatus de Excep-
tionibus. Ejusdem Zangeri extat Oratio, utrum reus
in delictis capitalibus sub fide jurisjurandi interrogari de-
beat? Vitebergæ 1593. 4. & cum Tractatu de Quæstio-
nibus, Vitebergæ 1665. 4.

JOANNES GREVIUS, Clivenfis, qui captivus in ergastulo
Amstelodamensi scripsit Tribunal reformatum, ubi
torturam Christianis illicitam asserit, Hamburgi
1624. 8.

JACOBUS SCHALLERUS dissertationem habuit, torturam
in Rebuspublicis Christianis tolerandam non esse, Ar-
gentorati 1658. 4. recusam Jenæ 1688. 4.

CHRISTIANI THOMASII dissertatio de Tortura ex foris
Christianorum proscribenda, Halæ 1705. 4.

CHRISTIANI WILDVOGEL dissertatio de arbitrio judicis
circa Torturam, Jenæ 1710. 4. Torturam licitam esse de-
fendit. Addatur

HENRICI BODINI dissertatio de abusu & usu torturæ, Halæ
1697. 4.

CHRISTOPHORI DONDORFFII dissertatio de confessione
tormentis extorta, vulgo. *von der Ubergicht*, recusa Lip-
siæ 1717. 4.

Ejusdem dissertatio de révocatione confessionis per
tormenta extortæ, *von Wiederruffung der Ubergicht*, Li-
psiz. 1719. 4.

MICHA-

MICHAELIS HENRICI GRIBNERI dissertatio de repetitione tormentorum, Vitebergæ 4.

GODOFREDI NICOLAI ITTIGII dissertatio de Judicum circa torturam excedentium, emenda, oder was vor satisfaction ein Richter demjenigen, mit dem er in der Folter allzu strenge verfahren, zu geben schuldig sey, recusa Lipsiæ 1716. 4.

§. 5.

De LEGIBUS ECCLESIASTICIS & MATRIMONIALIBUS supra II. VII. 13. sq. jam egimus.

De crimine læsæ Majestatis autem ejusque poenis II. VI. 5.

De MODO MULCTANDI scripsit ERNESTUS COTHMANUS.

§. 6.

De Jure Privilegia concedendi. Pergimus itaque ad jus dispensandi, aggratiandi, & privilegia concedendi, seu eximendi a Lege.

De PRIVILEGIIS extant Tractatus: RENATI CHOPPINI, HORATII LUCII, ANDRÆ TIRAQUELLI, CORNELII BENINCASII, Coloniae 1682. 8.

GEORGIUS ACACIUS ENENCKEL de privilegiis. HERMANNUS CONRINGIUS de privilegiis conferendis, & revocandis.

JOANNES ANDREAS FROMMAN, Professor Tubingensis, de revocatione privilegiorum licita.

CHRISTIANUS THOMASII de interpretatione beneficiorum Principis, Halæ 1701. 4.

SAMUEL STRYCK de privilegiis, titulo oneroso quæsitis, Halæ 1704.

De privilegiis Militum vide III. IV. 12.

§. 7.

De Jure dispensandi.

De jure DISPENSANDI in Legibus Divinis ac Naturalibus dictum fuit II. V. 6. Addimus hic

JOANNEM JACOBUM BATTIERIUM de dispensatione & illius jure, Basileæ 1693.

JUSTUM

- JUSTUM HENNINGIUM BOEHMERUM**, de sublimi Principum & Statuum Evangelicorum dispensandi jure in causis & negotiis tam sacris, quam profanis, Halæ 1722. 4.
- GEORGIUM ENGELBRECHT**, de Principum in dispensando potestate, Helmstadii 1695. 4. ll. XI. 7. 16.
- THOMAM LANSIUM**, de jure Regio in impunitate delicti, Tubingæ 1609.
- JOANNIS PHILIPPI PALTHENII**, 2 dissertationes de Jure Principis dispensandi circa leges poenales, Gryphiswaldiæ 1705. 4.
- CHRISTIANUM ROEHRENSEE**, de dispensatione circa jusjurandum, Vitebergæ 1696. 4.
- GEORGII ADAMI STRUVII**, dissertatio de dispensationibus, Jenæ 1674. & 1717. 4.
- An LUPANARIA in Republica sint toleranda, disseruit **AUGUSTUS MULLER**, Vitebergæ 1701. 4.

Quæ Principi circa duellorum permissionem liceant, exponunt nonnulli de Duellis Scriptores, quos conjunctim, cum aliis de Duellorum Jure Commentatoribus, sistemus infra.

III. IV. 4. 599

§. 8.

De Jure

De Jure AGGRATIANDI, seu poenas remittendi, in specie agunt

DANIEL CLASEN, de jure aggratiandi, Magdebürgi 1660. III. IV. 14.

GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS, de jure aggratiandi, Jenæ 1660. 4.

OTTO PHILIPPUS ZEPPERUS, de jure aggratiandi, Bremae 1661. 4. IV. I. 13.

JOANNES CHRISTOPHORUS FALCKNER, de gratia, seu jure aggratiandi, Jenæ 1680. 4.

FRIDERICUS SCHRAG, de mitigatione poenarum, Argentorati 1682. 4.

HENRICI BODINI dissertatio de poenis innocentum, accedente diatriba, de non remittenda poena capitali homicidii, Halæ 1702. 4.

C c

JOAN-

JOANNIS DANIELIS HENRIGI, homicidium dolosum supra aggratiandi jus positum, Jenæ 1708. 4.

HANNEKENIUS, Theologus Vitebergensis, jus aggratiandi circa homicidium, Principibus tribuit peculiari dissertatione, de jure gratiæ Principis Christiani in reos noxæ capitalis; & primum habita est Vitebergæ 1701. 4. & una cum

CAROLI OTTONIS RECHENBERGII dissertatione, de jure aggratiandi circa homicidium, prodit Lipsiæ 1712. 4.

CHRISTIANI THOMASH, dissertatio de jure aggratiandi Principis Evangelici in causis homicidii, Halæ 1707. 4. pariter id jus Principibus vindicat, ut &

II. V. 6. STAVINSKIUS, in dissertatione supra a nobis excitata.

§. 9.

De Jure
Asyla
constitu-
endi. Tacite quoque fit dispensatio seu aggratiatio per Asy-
LORUM constitutionem & permissionem. Scripserunt de iis

MYLERUS ab EHRENBACH, Consiliarius Wurtembergicus, Asylogiam, seu de jure Asylorum, Stutgardiæ 1663. 4. & Tubingæ 1686. 4.

P. SARPIUS, de jure Asylorum, Lugduni Batavorum 1622. 4.

JOANNES VOLCKMANNUS BECHMANNUS, de jure Asy-
lorum.

FRIEDLIEB, dissertationem de Asylo, Gryphiswaldiæ 1657. 4.

MICHAEL SCHREIBER, utrum in Republica toleranda sint Asyla?

CHRISTIANUS THOMASII, de Asylorum jure, Legatorum ædibus competente.

I. VI. 4.
II. II. 9.

Pos.

Pos. X.

Porro Imperantium Majestas se ex-
 rit in honoribus & dignitatibus confe-
 rendis. Refer huc Autores, qui de Jure
 Principis circa famam, nobilitatem, Ci-
 vitates & Nundinas, atque Academias
 egerunt.

De Jure
 Majesta-
 tis circa
 Dignita-
 tes.

§. 1.

FAMA nihil aliud est, quam opinio, quam homines de
 se invicem fovent. Opinio autem in cogitatione consistit,
 ac proinde Imperantium potestati proprie subjici nequit,
 bene tamen, quatenus per signa externa vel demonstranda vel
 cohibenda. Nam introducta semel hominum inæqualitate,
 ac constitutis in orbe Imperiis, cum omnes eodem loco ha-
 beri nequeant, interest Republicæ, ut, quo quisque loco
 haberi debeat, determinetur, idque necessario ab eo fieri
 debet, qui leges ferre, obsequiumque exigere potest, hoc
 est, a summo imperante, qui propterea fons dignitatum ap-
 pellari consuevit. Succurrunt, qui de fama scripserunt, se-
 quentes

MARQUARDUS FREHERUS, de fama & infamia, Franco-
 furti 1558. fol.

ANTONIUS CORDUBENSIS, de famæ restitutione, Com-
 pluti 1553. 4.

MARTINUS AZPILCUETA, de detractatione famæ ejusque
 restitutione, Romæ 1585. 4.

MULLER, de officio Principis circa famam, 1625.

GABRIEL PALAEOTTUS, de nothis spuris que filiis, Hagæ
 1655. 8.

OTTO, de restitutione natalium & infamium, Augustæ
 Vindelicorum 1678. 4.

NICOLAUS CHRISTOPHORUS LYNCKER, de jure restituendæ famæ.

MICHAEL HENRICUS GRIßNER, de jure Principum restituendi famam, Vitebergæ 1710. 4.

Ejusdem extat dissertatio de jure legitimandi, Principum Imperii.

BARTHOLOMÆUS LEONHARDUS SCHWENDENDÖRFER, de infamia, recusus Lipsiæ 1716. 4.

I. VI. 6. & 9. **CHRISTIANUS THOMASIVS**, de existimatione, fama & infamia extra Rempublicam, Halæ 1709. 4.

NUM. 18. Ejusdem dissertatio de jure circa Titulos honorum, Halæ 1697. 4.

Infamibus annumerari solent SCENICI, quos in Republica Christiana non esse tolerandos, peculiari dissertatione docet JOANNES BENJAMIN KONHARD, Lipsiæ 1715. 4.

§. 2.

De Nobilitate, De NOBILITATE perquam multi commentati sunt Aulitate, tores. Eos tamen, qui in recensendis singulorum Regno-antiqui rum & Provinciæ gentibus & familiis versantur, a nostro Scripto- stro instituto prorsus esse alienos, atque ad Genealogicos & Heraldicos pertinere, manifestum. Quare nulla eorum ratione habita, illos saltem exhibebimus, qui in genere de Nobilitate, ejusque juribus ac origine scripserunt. Ex antiquis Reinhardus in Theatro prudentiæ elegantioris p. 654. huc refert **DIOGENEM BABYLONICUM**, **METHRODORUM**, Epicuri discipulum, **ARISTOTELEM**, **PLUTARCHUM**, **PHILONEM JUDÆUM**, de quo ultimo in specie nota, quod ejus de Nobilitate liber, carmine Latino redditus a **JOANNE CORVERO**, prodierit Græce & Latine Coloniae 1565. 8. & per **H. NEHEMIUM** Basileæ 1581. 8.

§. 3.

De Nobilitate, re- ANONYMI nobilitas politica vel civilis, personas scilicet centio- distinguendi, & ab origine inter gentes ex Principum res Scri- gratia, nobilitandi forma, Londini 1610.

ARU-

- ARUMÆI** (Dominici) dissertatio de nobilitate, extat in discursibus ipsius de Jure Publico, Jenæ 1621. 4. discursu 16. p. 144.
- BECMANNI** (Joannis Christophori) Notitia dignitatum il-III. V. 12. lustrum, civilium, sacrarum, equestrium XVI. dissertationibus Academicis exposita, Jenæ 1677. & Francofurti 1696. 4.
- BESOLDI** (Christophori) Professoris Tubingensis, & Ingolstadiensis, & Consilarii Cæsarei, dissertatio de nobilitate, una cum fratribus, JOANNIS GEORGII BESOLDI, dissertatione de nobilitate, extat in ejus Operibus Politicis Tr. 3. diss. 2. p. 71. Argentorati 1641. 4. Conf. II. II. I. 3. II. V. 2. 3. II. VII. 19. II. IX. 2. II. X. 10. II. XI. 5. 8. III. II. 7. III. III. 3. III. IV. 3. 4. & 23. 28. III. V. 14.
- BONGARSII** (Jacobi) Orationes quæ de vera nobilitate, Augustæ 1540. 8.
- BOXHORNII** (Marci Zuerii) Oratio de vera nobilitate, Lugduni Batavorum 1635. fol.
- BULLÆI** (Antonii) Oratio de jure nobilitandi, extat inter ejus disputationes, 1618. 4.
- CAMUTII** (Andræ) de nobilitate libri 8. Mediolani 1640. 8.
- CHASSANAËI** (Bartholomæi) Catalogus gloriæ mundi, Venetiis 1571. fol. & Genevæ 1649. fol.
- CHIODINI** (Joannis Baptistæ) de nobilitate civili, Venetiis 1614. 4.
- CLEMENTIS** (Laurentii) Tractatus de nobilitate, Jenæ 1616. 4.
- CLICHTOVEUS** (Jodocus) Neoportuensis, de vera nobilitate, Parisiis 1612. 4.
- a COLLIBUS** (Hyppolitus) Tigurinus, Professor Heidelbergensis & Consiliarius Palatinus, de nobilitate.
- EYBENII** (Vdalrici) dissertatio de Titulo nobilis, in Operibus ejus, Argentorati 1708. fol. III. V. 14. IV. II. 9.
- FRITZIUS** (Petrus) de nobilitate politica seu civili ejusque privilegiis, Jenæ 1614. 4. & in CONRADI BIERMANNI Jure Publico Tom. 3. num. 19. p. 749. Francofurti 1618. 4.

- HERDESIANUS (Cyriacus) de nobilitate acquirenda, conservanda, & amittenda, Lipsiæ 1617. 8.
- HOËG (Stychonis) Nobilis Dani, dissertatio de nobilitate, Hafniæ 1651. fol.
- HOLLANDERI (Joannis) Gandavenfis, de nobilitate liber prodromus, Antverpiæ 1611. 4.
- HUMFRIDI (Laurentii) Optimates, seu de nobilitate libri 3. Basileæ 1560. 8.
- IV. II. 10. KNIPSCHILD (Philippus) de nobilitate, Campoduni 1673. fol.
Ejusdem de juribus ordinis equestris, Francofurti 1619. 4.
- MATTHÆI (Antonii) de nobilitate, Amstelodami 1686. 4.
- MAURITII (Erici) dissertatio de nobilitate in genere imprimis vero Germaniæ, Kilonii 1660. 4.
- MILLES (Thomas) de nobilitatis gradibus & ratione evahendi ad eos, Londini 1608. fol. & Anglice sub titulo Catalogue of honour, London 1610. fol.
- NOLDEN (Josias) de statu Nobilium, Basileæ 1619. 4. Gießæ 1621. & 1623. 8.
Ejusdem de officio, jure, dignitate, & privilegiis Consiliiarii, Gießæ 8.
- II. III. 70 OSORII (Hieronymi) Lusitani, Episcopi Algarbiensis, de nobilitate civili libri 2. & Christiana lib. 3. Olyssipponæ 1542. 4. Basileæ 1571. Coloniae 1579. Parisiis 1606. 8. Antverpiæ 1634. Conjunctim opera ejus 4 Tomis extant Romæ 1592. fol.
- PATRICCA (Fridericus Augustus) a SONNENO de nobilitate, ejusque origine, Romæ 1659. 8.
- I. VII. 1. SELDENUM (Joannem) de Titulis honorum supra recensuimus, ubi simul latinam ejus versionem memoravimus. Frustra itaque est Struvius in Bibliotheca historica p. 796. dum latinam ejus versionem exoptat.
- SIMONII (Simonis) Lucensis, Professoris Lipsiensis, dissertatio de vera nobilitate, quam sub præsidio SEVERINI CHRISTIANI OLPII habuit, Lipsiæ 1562. 4. recusa Lipsiæ 1572. 4. & cura THOMÆ SAGITTARII, Jenæ 1616. 8.

- STEPHANI** (Matthæi) de nobilitate civili libri duo, Francofurti 1615. & 1643. 8.
- TIRAQUELLUS** (Andreas) ex familia de Fontenai, Senator Curia Parisiensis, felix ille 30, seu ut alii volunt 45 Ill. V. 12. liberorum & librorum parens, de nobilitate & jure primogenitorum, Lugduni 1572. fol. & inter opera, quæ tribus Voluminibus extant, Francofurti 1574. & 1616. fol.
- TURTURETUS** (Vincentius) Sículus, de nobilitate gentilitia libris 3. Lugduni 1624. 4.
- VBALDI** (Sinibaldi) axiomata de nobilitate, Spira 1598. 4. & in **CONRADI BIERMANNI** Jure Publico Tomo 3. num. 19. p. 705. Francofurti 1618. 4.
- VECHNERI** (Georgii) discursus de nobilitate, Francofurti 1612. 8. & Hanoviae 1620. 8.
- VOLLSACK** (Joannis Gottlob) dissertatio de nobilitatis Nobiliumque privilegiis, Vitebergæ 1720. 4.
Ejusdem dissertatio de præcipuis Nobilium virtutibus, Vitebergæ 1724. 4.

§. 4.

- Speciatim de **ORIGINE NOBILITATIS** videantur **De Nobilitate**
FRANCISCO SANSOVINO Origine de Cavalieri, Venetiis 1566. & 1570. 8. **Origine.**
- REINHARDI** Comitis a **SOLMS** *vom Ursprung und Unterhaltung des Adels*. Francofurti 1564. fol. & 1681. 4.
- REINERUS REINECCIUS** *von Steinhelm, von des Adels, und sonderlich des Meissnischen, anfanglichen Herkommen*. Leipzig 1576. 4.
- GERHARDUS NOODT**, de Origine Nobilitatis Germanicæ, & præcipuis quibusdam ejus juribus, Lugduni Batavorum 1718. 4.
- MARCUS WAGNER**, *von des Adels Ankunfft*, Magdeburg 1581. 4.
- HENRICI WINANDS**, *Bericht vom Adel, was er sey, und von er herkomme?* Cölln 1602. 8.

§. 5.

§. 5.

De Nobilitatis speciebus. Dividi solet Nobilitas in superiorem & inferiorem. De inferiori hactenus citati fufe satis videri poterunt. Ad superiorem vero ipsa quoque REGIA dignitas refertur, de cujus auspicio habentur

JOANNIS HENRICI BOECLERI dissertatio, de auspicio Regio, in dissertationibus ejus Academicis, Argentorati 1658. 8.

JOANNIS PETRI LUDOVICI, Cancellarii & Professoris Halensis, Tractatus de auspicio Regum, Halæ 1715. 4.
Conf. I. V. 2. II. VII. 9. 11. 12. II. X. 9. II. XI. 13.
III. II. 8. III. III. 15. III. IV. 12. III. V. 19. IV. I. 7.
IV. II. 4. 5. IV. IV. 5.

Jura BARONUM persequitur SIGISMUNDUS L. B. de BIBRAN, in dissertatione Halæ 1696. 4. habita, sub præsidio SAMUELIS STRYCKII, cujus & extat dissertatio de Jure Illustrium & Nobilium. Addatur

ADAMI FRIDERICI GLAFEY, dissertatio Epistolica de Titulo Domini atque Baronis, Tubingæ 1716. 4.

Sendschreiben über die Frage, ob dem heutigen Reichs-Herkommen nach, Freyherr mehr sey als Herr, cum responso Facultatis Halensis, Jenæ 1715. fol.

In PATRICIORUM jura inquirunt

JOANNES JACOBUS DRACO libris 3. de Origine & Jure Patriciorum, Basileæ 1627. 4.

ACHATIUS CHRISTIANUS RANGERER, dissertatione de Patriciis, Regiomonti 1684. 4.

De jure nobilitandi in Germania, sigillatim agunt

HENRICUS COCCEJUS, in dissertatione de potestate Statuum Imperii circa dignitates.

JOANNES FRIDERICUS TROPANER, in dissertatione de potestate Electorum & Principum Imperii circa jus nobilitatis, subditis suis conferendi, Lipsiæ 1707. 4.

An nobilitet venter, disseruit NICOLAUS HIERONYMUS GUNDLING, Halæ 1718. 4.

§. 6.

§. 6.

De jure dandæ CIVITATIS & NUNDINARUM egerunt
HERMANNUS CONRING in differtatione de cive & civi-
tate.

De Jure
Civitatıs
& Nun-
dinarum.

CHRISTIANUS THOMASIVS de jure Statuum Imperii dan-
dæ civitatıs, Halæ 1696. & 1715. 4.

SAMUEL STRYCK de jure Principis circa rationes civitatum,
Halæ 1699. 4.

AHASVERUS FRITSCHIUS de Regali Nundinarum jure,
1660. 4. I. I. 3.

HENRICUS PETRUS HABERKORN de Nundinis, Gießæ
1670. 4. Conferantur, quæ dicemus infra III. II. 1.

De jure & statu Suburbiorum, vom Vorstädte Recht, tractatio-
nem scripsit AHASVERUS FRITSCHIUS, Jenæ 1674. 4.

§. 7.

Jus Majestatis, quod ratione ACADEMIARUM Imperan- De Jure
tibus competit, tradunt circa

CHRISTIANUS ROEHRENSEE in differtatione de jure Maje- Acade-
statis circa Academias & rem literariam, Vitebergæ mias.
1671. & 1691. 4.

JOANNES EBERHARDUS SCHEWELING de jure Imperan-
tis circa Seminarium Reipublicæ, Bremæ 1697.

JACOBUS FRIDERICUS MOLLER de jure Majestatis circa
erigendas & confirmandas Academias, Vitebergæ
1695. 4.

§. 8.

Catalogum Academiarum exhibent BURCHARDUS, Acade-
Magdeburgi 1615. 8. FRANCISCUS JUNIUS, Heidelbergæ miarum
1587. 8. WOLFGANGUS JUSTUS, Francofurti ad Via- Catalo-
drum 1554. 8. MERSÆUS CRATEPOLIUS, Colonia 1593. gi.

8. JOSEPHUS a PINU, Vitebergæ 1541. GOCLENIUS,
Consul Vlmensis, in deliciis Academicis, Augustæ Vindeli-
corum 1682. Omnium optime tamen in hoc argumeto

versantur JACOBUS MIDDENDORPIUS libris octo de Aca-
demiis celebribus universi orbis, quorum priores duo jam
Dd pro-

prodiere Coloniae Agrippinae 1573. tertius 1594. sqq. omnes
 conjunctim Coloniae 1662., & qui Germanico idiomate scri-
 psit FRIDERICUS LUCAS *im Europäifchen Helicon*, Franco-
 furti 1711.

§. 9.

- De Aca- In genere de Academiis earumque origine extant
 demia- NICOLAI REUSNERI Oratio de Academiis, Jenæ 1595. 4.
 rum ori- Conf. III. IV. 20.
 gine. JOANNES GISENIUS de Origine Academiarum, Rintellii
 1627. 8.
 HIERONYMI MATRANGÆ, Panormitani, Syntagmata VII.
 de Academia, Panormi 1637. 4.
 HENRICI BOCERI Orationes binæ de dignitate Academia-
 rum, Tubingæ 1617. 8.
 JOANNIS BAPTISTÆ ALBERTI SAVONESE Genuensis, dif-
 cursus de Origine Academiarum, Italice extat Genuæ
 1639. 8.
 THOMAS LANSIUS de Academiis, Helmstadii 1666. 4.
 HERMANNI CONRINGII Antiquitates Academicæ, Franco-
 furti 1651. 4. & cum supplementis, Helmstadii 1674. 4.
 JOANNIS PETRI LUDOVICI historia quadripartitæ Eru-
 ditionis, Halæ 1712. 4.

§. 10.

- De Aca- De juribus autem ac privilegiis Academiarum & Litera-
 demia- rum & Literarum habentur
 rum & Literato-
 rum pri-
 vilegiis. PETRUS REBUFFUS de privilegiis Studioforum, Francofurti
 1575. 4. Antverpiæ 1583. 4. & in Tractatu Tractatum,
 Venetiis 1554. fol. Commentarium ad hunc Rebuffi li-
 brum scripsit JACOBUS FRIDERICUS LUDOVICI.
 JULII PACII Commentarius ad Constitutionem Friderici
 Imperatoris de Studioforum privilegiis, extat Spiræ 1596.
 8. & Francofurti 1605. 8.
 HELFRICUS VLRICUS HUNNIUS, Jctus Giessensis, de
 privilegiis Studioforum.

Ho-

- HORATIUS LUCIUS** de privilegiis Studioforum nobis non innotuit. II. IX. 6.
- THOMAS LINDEMANN** de Academiis earumque immunitatibus, Rostochii 1621. 4.
- CHRISTOPHORI BESOLDI** dissertatio de Studiofis, Magistris, Doctoribus &c. Tubingæ 1631. 8.
- GEORGIUS CHRISTIANUS WALTHER** de statu & privilegiis Doctorum omnium facultatum, Norimbergæ 1642. 8.
- ELIAS EHINGERUS** de honore & præmiis Professorum, Ratisbonæ 1649. 8. Conf. II. VII. 17. III. IV. 25.
- JOANNES VOLCKMARUS BECHMANNUS**, Jctus Jenensis, Tractatum scripsit de Studioforum privilegiis, 1666. & Lipsiæ 1712. 4.
- ANDREAS MENDO** de jure Scholasticorum & Universitatis, seu Academico, Salmanticæ 1655. fol. & Lugduni 1668. 4.
- CHRISTIANUS-PHILIPPUS RICHTER** de jure, statu, & privilegiis Literatorum, Jenæ 1655. 4. & Vitebergæ 1679. 4.
- JOANNES MICHAEL SCHWIMMER** de Professoribus Academicis & Studiofis, Jenæ 1672. 4.
- DOMINICUS MARIA DE BRANCACINIS** de jure Doctoratus, Romæ 1689. fol.
- ENGELBRECHT von der BURG** de juribus, privilegiis & officio Doctorum, extat in collectione Tractatum ejus, Lipsiæ 1710. 4. num. 3.
- CHRISTIANUS HOFFMANN** de immunitatibus Literatorum, Vitebergæ 1712. 4.
- Honores Doctorum & Professorum autem extenuat, Nobilibusque magis favet
- GOTTLIEB von HAAGEN**, Nobilis Megapolitanus, in Tractatu de natura & statu veræ nobilitatis, ac Doctoratus juris, Hamburgi 1620. 4. Quare refutatur a
- JOANNE CHRISTIANO ITTERO**, Francofurtensi, (qui instar omnium esse poterit) de honoribus & gradibus Academicis, Francofurti 1685. & 1698. 4.

Pos. XI.

De Do-
minio
eminenti

Præcipuus autem Juris Majestatici nervus in Dominio eminenti consistere videtur, de quo variæ inter varios agitatæ sunt controversiæ.

§. 1.

Dominii
eminentis
divisiones.

DOMINIUM EMINENS supra jam diximus nobis hic accipi in sensu laxiori, pro jure Imperantium in bona subditorum. Hoc autem sub se comprehendit dominium eminentis in specie sic dictum, seu extraordinarium, quod solo necessitatis casu in quævis subditorum bona competit, & ordinarium, quod & extra necessitatis casum, in solis tamen Reipublicæ rebus communibus, locum habere potest. De utroque sigillatim dispiciemus.

§. 2.

De Do-
minio
eminenti
extraordi-
nario.

EXTRAORDINARIUM sive stricte sic dictum dominium eminentis in solo necessitatis casu obtinere diximus, in quo tamen, atque adeo in ipsius rei descriptione, vocisque significatione, tantum non omnes conveniunt. Imprimis nota est **JOANNIS FRIDERICI HORNII**, Briga-Silesii, dissertatio de Dominio eminente, Vitebergæ 1658. typis excusa, & inserta ejusdem Politicorum parti Architectonicæ de Civitate L. 2. c. 4. p. 269. editionis Trajectinæ 1664. 12. ubi dominium eminentis semper & ubique, ac sine compensatione, Imperantibus asserit, refutatus propterea a **WILHELMO LYSERO**, in dissertatione pro Imperio contra dominium eminentis, habita Vitebergæ 1673. 4. ubi Imperium rectius, quam Dominium vocari, contra Hornium contendit. **JOANNES FRIDERICUS RHETIUS** tamen, Hornium secutus, extra necessitatis, summæque utilitatis casum dominio eminenti locum facit,

cit, notatus ideo ab **AVGUSTINO LYSERO**, Juris Professore, tunc extraordinario Vitebergensi, nunc ordinario Helmstädiensi §. 33, diss. de Assentationibus Jctorum, impressæ Vitebergæ 1712. 4. quæ quidem dissertatio ob factam inhibitionem ventilata non fuit

§. 3.

- Ceterum de eodem hoc dominio eminente extant
BECMANN de supereminente dominio.	De Dominio
CAROCCI de dominio publico ab eminenti & jure Imperii diverso, Gryphiswaldiæ.	emin. extraord.
CONRINGIUS (Hermannus) de dominio eminente summæ potestatis civilis, Helmstadii 1677. 4.	
CRUSIUS (Jacobus Andreas) de dominio præeminente extat statim num. I. in Opusculis ejus conjunctim editis Mindæ 1668. 4.	
ERHARD (Joannes Nicolaus) de eminente Majestatis dominio, Argentorati 1661. 4.	
LUBECK (Melchior) de jure domini eminentis, Regiomonti 1703. 4.	
RICHTER (Christophorus Philippus) de supremo dominationis jure, Jenæ 1664. 4.	II. X. 10.
II. XI. 6.
ROETENBECK (Georgii Pauli) domini eminentis distinctus conceptus, Altorffii 1707. 4.	& 13.
de SCHIFFART (Christophorus) de dominio eminente, Grœningæ 1713. 4.	
SCHMIDEL (Joannes) de dominio eminente, Erfurti 1670. 4.	III. II, 7.
SCHNEIDER (Joannes Fridemann) de dominio eminente, habito respectu ad jus subditorum, Halæ.	
STÜSSER de dominio eminente, 1670.	

§. 4.

Quid in specie Imperantibus circa alienationem & op- **De Jure**
pignorationem vel ipsorum subditorum, vel saltem bonorum circa
ad subditos spectantium liceat, explanant **Alienat.**

- & oppi- JOANNES BERNHARDUS FRIBSEN de Jure Principis cir-
gnora- ca bona subditorum, Jenæ 1711. 4. Conf. III. I. 10.
tionem JOANNES GEORGIUS SIMON quomodo jure gentium
Subdito- bona subditorum pro debito Imperantium obligentur?
rum &c. Jenæ 4.
- CHRISTIANUS WILDVOGEL an & quatenus bonum pu-
blicum Princeps bonis privatorum præferre debeat?
Jenæ 1695. 4.
- II. XI. 9. BARTHOLOMÆUS de las CASAS, utrum Reges, cives ac
subditos a corona alienare possint? cura WOLFFGAN-
GI GRIESSTETTER recusus Jenæ 1678.
- JOANNES FRIDERICUS KREBS de jure alienandi Impe-
ria. 4.
- GOTHFREDUS DE STOCKHAUSEN de Jure Statuum Im-
perii circa alienationem territorii competente, Erfur-
ti 1714. 4. Jungatur
- JOANNES STRAUCHIUS de Oppignorationibus rerum Im-
perii Germanici, Jenæ 1671. 4. Gießæ 1677. 4. recusus
cura LAURENTII ANDRÆE HAMBERGERI, cum ad-
ditionibus THOMASII, GUNDLINGII & HARPRECH-
TI, Jenæ 1715. 4. Scorsim prodit
- NICOLAUS HIERONYMUS GUNDLING de jure oppigno-
rati territorii, Halæ 1706. 4.
- STEPHANUS CHRISTOPHORUS HARPRECHT de relui-
tione oppignorationum Imperialium, Tubingæ 1713. 4.
- NICOLAI CHRISTOPHORI LYNCKERI dissertatio de
potestate Imperatoris alienandi bona Imperii, Jenæ
1695. 4.

5. 5.

De Jure Referunt quoque nonnulli ad dominium eminens Jus
Regio. REGIUM, cujus mentio injicitur I. Sam. VIII. quem locum
I. Sam. alii de Jure Regum in genere, alii de solius Judæorum Re-
VIII. gis, alii de moribus ipsius tyrannicis, rectius autem alii de
mediis ad statum Regni constituendum necessariis, ex-
plicant.

.5.

Gis-

GISBERTI VOËTII disquisitionem textualem I. Sam. VIII. de Jure Regio Hebræorum recensuimus supra Conf. I. VII. 5. II. IV. 4. II. VII. 12. II. XI. 5.

CHRISTOPHORUS BESOLDUS de Jure Regio Samuelis, II. II. 1. & prodiit Tubingæ 1620. 4. & inter dissertationes ejus de Majestate.

MICHAEL WENDELERUS dissertationem habuit de Regis Judæorum juribus, Vitebergæ 1656. 4.

WILHELMI SCHICKARDI Jus Regium Ebræorum, prodiit Argentorati 1625. 4. & cum notis & animadversionibus **JOANNIS BENEDICTI CARPZOVII**, Lipsiæ 1676. 4. I. VI. 3.

Liber Baro WILHELMUS a SCHROËTERN, disquisitionem *vom absoluten Fürsten-Recht* ad I. Sam. VIII. subjunxit *seiner Fürstl. Schatz- und Rensammer* p. 553. editionis Lipsiensis 1686. 8. recusa quoque prostat 1722. 8. at male hinc jura omnium Regum in subditos suos, Majestatisque immediatam a Deo constitutionem deducit, adeoque tyrannidi viam aperit.

ERNESTI SAMUELIS CYPRIANI dissertatio de Jure Regio ad Grotii L. I. c. 4. §. 3. prodiit Helmstadii 1699. 4. Et qui primo loco nominandus fuisset I. III. 13.

EBERHARDUS a WEIHE, Cancellarius Henrici Julii, III. II. 7. Brunsvicensium Ducis, sub nomine ficto **WAHREMUNDI** ab **EHRENBERG** edidit Verisimilia de Regni subsidiis ac oneribus subditorum, I. Sam. VIII. traditis, per **PHILIPPUM MELANCHTHONEM** proposita, repetita & defensa discursim contra **BARTOLUM**, **BODINUM**, **ROSSAEUM**, **BRÛTUM**, **ZEPPERUM** & alios, Francofurti 1602. & 1606. 8. in quo libro se quoque Autorem dicit Arcanorum Rerumpublicarum, quæ sub fratris, **ARNOLDI CLAPMARI**, Professoris quondam juris & historiarum Altorfini, nomine, edidit **JOANNES CLAPMARIUS**, Medicus, Bremæ 1605. 4.

MARTINUS SCHOOCKIUS, Consiliarius & Historiographus Brandenburgicus, in Tractatu de quadruplici lege Regia, Francofurti ad Viadrum 1668. 12. edito, sectione 2. de lege Regia populi Israelitici egit.

Nota.

Nota.

Plura de Eberhardo a Weihe vide in Beckmanni Meditationibus politicis c. 1. §. 5. & Aegidii Bibliotheca Aulico-Politica p. 42. Edidit autem a Weihe sub eodem

III. II. 7.

BERENBERGII nomine Meditamenta pro fœderibus, Hanoviz 1691. 8. Francofurti 1699. 8. Offenbaci 1610. 8. Prodiierunt quoque illa, appposito vero Autoris nomine sub Titulo Penicilli fœderum, Francofurti ad Oderam 1641. 8.

Sub nomine MIRABILIS de BONA CASA fictam Juditham, seu falsam ex ea sumtam doctrinam, licere hostem quemcunque omni in loco sub pretextu amicitiz interficere, contra Rosszum, Marianam & alios Monarchomachos, Veronæ 1614.

Sub nomine DURI DE PASCOLO Aulicum Politicum, qui reperitur quoque in LAZARI ZETZNERI, Bibliopolæ Argentinenfis, Speculo aulicarum ac politicarum Observationum, 1600. 12. edito num. 5. Postea auctior prodiit Aulicus Politicus, vero Autoris nomine appposito 1615. 4.

II. V. 2.

Sub vero EBERHARDI a WEIHE nomine lucem aspexerunt Problema Regium, utrius Regni conditio melior sit, illius, cui Rex nascatur, an ejus, cui eligatur? Francofurti 1615. 8. Tractatus de vanitate gloriæ humanæ, Francofurti 1610.

§. 6.

De Jure
Tributo-
rum ac
Vectiga-
lium.
II. VI. 2.

Hactenus de dominio eminente stricte sic dicto, seu extraordinario. Veniamus ad ORDINARIUM, quod Imperantibus in res Reipublicæ communes competit. Fluere ex eo diximus jura Tributorum, fisci, domaniorum &c. Quare primo loco videamus de JURE TRIBUTORUM AC VECTIGALIIUM. Ex antiquioribus, qui de iis scripserunt notentur

ÆGIDII THOMATI Tractatus de Collectis, Lugduni 1558. 8.

JOANNES BERTACHINUS, Firmanus seu de Firmo, de Gabellis, Tributis, & Vectigalibus in Tr. Tr. Venetiis 1584. fol.

BENEDICTUS BONIUS, de Collectis & Censibus, Coloniae 1588. 8. & in Tractatu Tractatum.

PETRUS DE VBALDIS, de Collectis & muneribus, Coloniae 1586. 8. & in Tractatu Tractatum.

HEN-

HENRICUS BOGERUS de collectis & muneribus, Tubingæ
1610. 8.

JOACHIMUS CLUTENIUS de Vestigalibus, Argentorati
1618. 8. Conf. II. VII. 8. 18. III. IV. 3.

JOANNES WILHELMUS NEUMEYER von Schatzungen und
Steuern, Schlessungen 1632. 4.

CHRISTOPH. PHILIPPUS RICHTER, Jctus Jencensis, Tra-
ctatu de Collectis 1648.

Omnes tamen facile superat CASPAR KLOCKIUS, Conf. §. 8.
Jctus, Comes Palatinus Casareus, Consiliarius Brunsvicensis, & Cancellarius Mindensis, cujus Tractatus Nomico-Politicus de Contributionibus, in Romano Imperio & aliis Regnis usitatis, prodiit Bremæ 1634. fol. & Francofurti 1655. & 1676. fol. Accedit fasciculus, seu decas Consultationum insigniorum ad materiam Contributionum pertinentium per THOMAM MERCKELBACH, Assessorem Cameræ Imperialis. Ceterum hic noster Klockius confundendus non est cum HENRICO KLOCKEN, cujus itidem extat dissertatio de Jure Vestigalium, Basileæ 1608. & 1617. 4. & Giesæ 1621. 4.

§. 7.

Ad scripta minora & dissertationes Academicas de hac De Jure
materia conscriptas pertinent circa

GEORGIUS CHRISTOPHORUS a GÖLLNIZ de Regali Tributa,
Vestigalium jure, Tubingæ 1652. 4. Tributa,
Vestiga-

JOHANNES STRAUCHIUS de Regali Vestigalium jure, lia &c.
dissertat.
Jenæ 1669. 4.

HERMANNUS CONRINGIUS de Contributionibus, Helm-
stadii 1669. 4.

JOANNES WOLFFOANGUS RENTSCH de Tributo, Vi-
tebergæ 4.

GEORGIUS ENGELBRECHT de Contributionibus.

GOTTFRIED STRAUSS de Contributionibus, & quæ ex
his appellantur *Kammerhülffen*, dissertatio, habita Vite-
bergæ, & recusa Jenæ 1714. 4.

- JOANNES SCHMIDIUS de Jure Majestatis circa onera publica, Lipsiæ 1680. 4.
- JOANNES EBERHARDUS ROESLER de Tributis, Tubingæ 1707. 4.
- BERNHARDUS HENRICUS REINHOLDUS de Contributionibus, Francofurti 1720. 4.
- FRIDERICUS ABRAHAMUS DE HOPFGARTEN de Jure Vectigalium in S. R. J: Lipsiæ 1723. 4.
- CHRISTIANUS WINZLER de Collectis, seu Contributione Imperii & Provinciarum, Francofurti 1612. 8.
- EGIDIUS THOMAS de Collectis.
- BARTHOLOMÆUS LEONHARDUS SCHWENDENDORFER de Collectis, recus. Lipsiæ 1717. 4.
- CHRISTIANUS WILDVOGEL de Jure Collectarum, Jenæ 1694. 4.
- FRIDERICUS GERDESIUS de Collectis, & Contributionibus Imperii & Provinciarum, Gryphiswaldiæ 1681. 4.
- HENRICUS HAHN de Collectis bellicis, Helmstadii 1647. 4.
- SAMUEL STRYCK de jure subcollectandi, Halæ 1702. 4.
- FRIDERICUS PHILIPPI de præscriptione immunitatis a tributis, recus. Lipsiæ 1721. 4.
- FERDINANDUS CHRISTIANUS HARPRECHT de præscriptione immunitatis a Collectis, Altorfii 1709. 4.
- De AURO CORONARIO *von der Cron-Stener*, disseruit JOANNES SAMUEL STRYCKIUS.
- In specie de ACCISA conferantur
- CHRISTIANI TEMTOPHILI *entdeckte Gold-Grube in der Accise, Leipzig 1701. 4. & Magdeburg 1719. 4.*
- Die geprüffte Gold-Grube der Vniversal-Accise, Dresden 1687. 4.*
- JOANNIS FRIDERICI RHETII *dissertatio de Accisa.*
- De DECIMIS videantur
- JOANNES PRIDEAUX de Decimis.
- PETRUS REBUFFUS de decimis, Lugduni 1564. fol. Colonæ 1590. 8. Francofurti 1670. fol.

II. VII. 10.
II. XI. 13.

ANTONIUS DADINUS ALTESERRA de censibus, decimis & Oblationibus, duabus dissertationibus, quæ habentur in Dissertationibus ejus Juris Canonici, Tolosæ 1651. 4.

JACOB BLUMENS *Unterricht vom Zehend - Recht*, Leipzig 1696. 4.

C. B. Traité touchant l'Origine des dixmes, & l'obligation de les payer, Paris 1687.

JOANNES CALOVIUS de jure decimarum, extat in Fritschii Jure Ecclesiastico.

CONRADUS FERDINANDUS HAAS de jure decimarum, Erfordiæ 1720. 4.

JUSTUS HENNING BOEHMER de præscriptione circa decimas Ecclesiasticas & Seculares, Halæ 1720. 4.

Jus DETRACTIONIS & emigrationis quodammodo etiam ad materiam tributorum referri potest, prodiit de eo

SWANNEMANNI Tractatus 1707. & 1710. 4. cum additionibus **CHRISTOPHORI LAURENTII BILDERBECKII**. Addatur

JACOBUS ANDREAS CRUSIUS de jure detractionis & emigrationis, in Opusculis ejus Mindæ 1668. 4. editis p. 195. n. 3.

Tributis Subditorum merito quoque accensentur OPERÆ ipsorum publicæ, de quibus agunt

JOANNES FRANCISCUS BALTHASAR de Operis Subditorum.

JOANNES EUCARIUS ERHARDUS de Operis Rusticorum.

GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS de Operis & Servitiis Rusticorum, Jenæ 1656. 4.

CHRISTOPHORUS HENRICUS DE BERGER, Jctus Vitebergensis, de Jure Ordinum Imperii territoriali circa operas subditorum, Vitebergæ 1724. 4.

§. 8.

JURA FISCO persequuntur

de **AFFLICTIS** (Matthæi) enumerationes privilegiorum **Fisci & Aërarii.**

Fisci, Basileæ 1550. fol.

Conf. II. II. 5.

E c 2

BER-

- BERGERUS (Joannes Henricus) de jure fisci ad L. 10. ff. de jure fisci, Lipsiæ 1705. 4. Conf. II. I. 6. not. IV. II. 1. 2.
- Conf. §. 12. CURTIUS (Franciscus) de jure fisci, Francofurti 1610. 8.
- GARATUS (Martinus) Laudensis, de jure fisci, extat Tomo 12 Tractatus Tractatum.
- LAUTERBACH de jure fisci.
- LUCANUS (Franciscus) de privilegiis fisci, Tomo XII Tractatus Tractatum.
- OLIBANIUS (Antonius) de jure fisci, Barcinone 1600. 4.
- PEREGRINUS (Marcus Antonius) de juribus & privilegiis fisci, Mompelgardix 1619. 8. Colonia 1684. & 1693. 4.
- TURAMINUS (Alexander) de jure fisci, Venetiis 1623. fol. Specialiores de jure fisci materias tractant
- RESPONSA FISCALIA selectiora pro defensione patrimonii, quæ edidit FABIVS GALEOTTA, Genevæ 1686. fol.
- DAVID JONATHAN SCHARFF de his, quæ juribus ac privilegiis fisci perperam accensentur, ex editione iterata Giesiæ 1711. 4.
- JOANNES ERNESTVS SPIELMANNVS de successione fisci, Argentorati, & recusus Lipsiæ 1714. 4.
- CHRISTIANVS THOMASIVS de Regalibus fisci Principum Germaniæ, circa acquisitionem præcipue, Halæ 1713. 4.
- SEBASTIANVS GUZZINVS de confiscatione bonorum, privilegiis & præscriptionibus fisci, Venetiis 1611. 4. Francofurti 1614. 4. Lugduni 1676. fol.
- NICOLAUS CHRISTOPHORUS LYNCKERUS de bonis creptitiis.
- Hodie ex nullo crimine, nisi læsæ Majestatis, perduellionis aut hæreseos, bona publicari, sed heredibus merito relinqui, peculiari opera ostendit JOANNES WILHELMUS ENGELBRECHT, in casuum aliquot juris selectiorum resolutionibus; Helmstadii 1715. 4. num. 2.
- De ÆRARIO agunt
- MAXIMILIANI FAUSTI ab ASCHAFFENBURG Consilia pro arario, Francofurti 1641. fol.

CHRISTOPHORUS BESOLDUS de arario publico, Tubingæ 1615. 1619. & 1621. 4. & in Opere politico, Argentorati 1641. 4.

JACOBUS BORNITIUS de arario, Francofurti 1612. 4.

CASPAR KLOCK de arario, cum annotationibus **CHRISTOPHORI PELLERI**, Noribergæ 1671. fol.

de **BODINO** supra vidimus II. I. 8.

PETRI MULLERI dissertatio de Camera Principis, *von der Fürstlichen Kammer*, recusa Jenæ 1715. 4. Conf. II. V. 4.

II. VI. 5. II. VII. 11. III. III. 9. III. IV. 7. 11. 12. 13. 21.

IV. I. 7. 9. IV. II. 1. 8.

§. 9.

Accedo ad **BONA DOMANIALIA**, eorumque jura. De Jure Optimos, qui eo spectant Scriptores in unum Volumen seu Domani-

corpus redegit **CHRISTOPHORUS FRIESE** in jure suo do-orum.

maniali, ex celeberrimorum Jctorum scriptis repræsentato.

Francofurti 1701. fol. 6. partibus. Habentur ibi **CHOPPINUS**,

BRUCKNERUS, **CASAS**, **CELLARIUS**, **RINGLE-
RUS** de Domaniis, **GEORGII ADAMI STRUVII** Jus alienandi illustre,

NICOLAUS CHRISTOPHORUS LYNCKERUS de potestate Imperatoris alienandi bona Imperii. Separatim vero prostant

RENATUS CHOPPINUS de domaniis Franciæ, Parisiis 1588. II. IX. 6.

fol. 1674. 4.

GEORG. HEINRICUS BRUCKNERUS, Consiliarius Gothanus, de domaniis Regni Germanici, Erfurti 1687. 12.

CHRISTOPHORUS JULIUS CELLARIUS de domaniis Principum, Francofurti 1686. 8.

JOANNES PHILIPPUS RINGLERUS, Advocatus Vinariensis, de domaniis Germaniæ, libris 3, Francofurti 1698. 4.

ROSNERUS de Domaniis.

SEYDEL de Domaniis.

JACOBI MENOCHII Jus Domaniale, Francofurt 1701. fol.

GABRIEL SCHWEDERUS de Domanio Imperii Germanici, IV. I. 8. 10.

Tubingæ 1703. 4.

ANDREAS OCKEL de præscriptione immemoriali præsertim rerum domanialium & *Regalium* Principum, Halæ 1707. 4. Conf. II. II. 5.

§. 10.

De Venationum Jure.

- De VENATIONUM jure videri poterunt
 NOÆ MEURERS *Fagd- und Wasser-Rechte*, quod una cum multis aliis hujus argumenti scriptis extat in
 AHASVERI FRITSCHII Corpore Juris Venatorio-Forestalis Romano-Germanici, quod prodiit Rudolstadtii 1675. fol. & cum præfatione SAMUELIS STRYCKII, Lipsiæ 1702. fol.
 SEBASTIANUS MEDICES de Venatione, prodiit Coloniae 1588. 8. & in Fritschii Corpore.
 FRANCISCUS ZOAMNETTUS de duplici Venatione, tum generali tum speciali Germanica, extat in Noæ Meureri compilatione.
 CONRADUS HERESBACH de Venatione, aucupio & piscatione, Coloniae 1570. 8.
 HIERONYMUS ANDREAS RATH de Venatione, Spiraë 1602. 4.
 GEORGIUS MOHR de Venatione, Spiraë 1605. 4. & apud Fritschium.
 FRIDERICUS PRUCKMANNUS de Venatione, Spiraë 1605. 4.
 ALPHONSUS ISAACUS REGIUS de Venatione, piscatione & aucupio, 1625. 8.
 ERASMI UNGEPAUERI dissertatio de Venatione, Jenæ 1638. 4.
 DANIEL KRAYSER de Venatione, Neoburgi ad Istrum 1651. 8. & apud Fritschium.
 JOANNES ERNESTUS HERING de jure Sylvæ & Venationis, Vitebergæ 1665. 4.
 JACOBI OTTONIS *freye Pürsch-Beschreibung*, Augusta Vindellicorum 1680. 4.
 STEPHANUS CHRISTIANUS HARPRECHT in Sciagraphia liberæ Venationis Germanicæ.

JOAN-

JOANNES HENRICUS FELTZ in Excerptis controversiarum
 illustrium de jure venandi, Argentorati 1708. 4.

MULLERI dissertatio von Gnaden-Jagden.

Ejusdem dissertatio de persecutione luporum.

GEBHARD CHRISTIAN BASTINELLER, Jctus Viteber-
 gensis, in dissertatione von Klapper-Jagden, Vitebergæ
 1724. 4.

JOACHIMI NERGERI dissertatio de Venatione Principum,
 Vitebergæ 1672. 4.

Ex Gallis huc refero FRANCISCUM DE LAUNOY du droit
 de Chasse, Paris 1685. 12.

§. II.

Ad METALLIFODINARUM, ac MINERARUM jura De Jure
 faciunt. Metallifodina-

STRAUSSII dissertatio de jure Principis circa fodinas me-
 tallicas, Vitebergæ 1668. 4. rum.

JOANNIS EISENHARD Tractatus de Regali metallifodina-
 rum jure, Helmstadii 1681.

CHRISTOPHORUS NICOLAUS LYNCKERUS de jure mi-
 nerarum, Jenæ 1695. 4.

SAMUEL STRYCK de jure Principis subterraneo, Franco-
 furti 1685. 4.

GOTTLIEB GERHARDUS TITIUS de jure metallico, Lipsiæ
 1695. 4.

CASPAR HENRICUS HORNIUS de Regali metallifodina-
 rum jure, Vitebergæ 1703. 4.

STRUUVII dissertatio de auro fluviatili, Jenæ 1689. 4.

GEORG LÖHNEYSEN Bericht vom Bergverck, 1672. fol.

JOANNES DEUCERUS Corpus Juris Metallici, edidit Lipsiæ
 1624. fol.

Recentius est Corpus Juris, & Systema rerum Metallicarum
 Francofurti ad Mœnum 1698. editum.

Mineris jungo SALINAS, de quibus agunt

AHASVERUS FRITSCHIUS de Regali Salinarum jure, Jenæ
 1670. 4.

ENGELBRECHT in dissertatione de jure Salinarum.

§. 12.

§. 12.

- De Jure
Moneta-
rum.
II. VIII. 11.
IV. II. 6, 7.
- De jure circa MONETAS insignes sunt
MELCHIOR GOLDASTUS ab Haiminsfeld, cujus Catholicorum
rei monetariæ, seu Leges Monarchiæ generales de rebus
numariis & pecuniariis, prodierunt Francofurti 1620. 4.
& ibidem 1662. 4. accessit Chronologia Auctorum, qui
de re monetaria scripserunt.
- RENERUS BUDELIUS, Ruremundanus, Monetarum Præ-
fectus Colonienſis, cujus de monetis & re numaria libri
duo, primus artem cudendæ monetæ, secundus quæſtio-
num monetariorum deciſiones continens, prodire Col-
oniæ 1574. & 1591. Accedunt variorum tum Veterum,
tum Neotericorum u. c. BRUNI, PIRCKHEIMERI, GA-
RATI, CURTII MOLINAEI, COVARRUVIÆ, MAME-
RANI, MALESTROICTII, BODINI, &c. de Monetis
ſcripta.
- LEONHARDI WILIBALD HOFFMANN'S *Alter und
Neuer Münz-Schlüſſel*, Nürnberg 1692. 4.
- HENRICUS BOCERUS de jure monetarum.
- BARTHOLDUS BALTZER de Numismatibus, Argentorati
1679. 4.
- HENNING RENNEMANNI Controversiæ Monetariæ.
- JACOBI BORNITII de numis in Republica percutiendis, &
conſervandis libri 2. Hanoviæ 1603. 4.
- AHASVERI FRITSCHII Tractatus de ſtatu rei monetariæ.
- ANTONII HANFFMANNII, Oldenburgenſis, de re moneta-
ria, ejusque ſummis Regalibus reſolutiones, extant in CON-
RADI BIERMANNI Jure publico Tom. 3. num. ult. p. 754.
Francofurti 1618. 4.
- MICHAELIS WENDELERI diſſertatio de jure Majeſtatis cir-
ca Monetas, Vitebergæ 4.
- CHRISTIANI GODFRID SPRINGSGUTH diſſertatio de
Principis circa monetam cura, Vitebergæ 1702. 4.
- In ſpecie de mutatione, augmentatione, & diminutione mo-
netarum agunt

CAROLUS MOLINÆUS de mutatione monetarum, Coloniae 1574. 8. & apud Budelium.

CASPAR ANTONIUS THESAURUS de augmento & variatione monetarum, Francofurti 1610. 4.

NICOLAUS ORESMIUS de mutatione monetarum, Helmstadii 1616. 4.

CHRISTIAN GILBERTS *Theologische Frage, ob Christliche Evangelische Obrigkeiten um ihres eigenen Nutzens willen die Münz von Zeit zu Zeiten mit guten Gewissen schlechter und geringer können machen lassen? Magdeburg 1621. 4.*

ANDREAS DINNER de monetæ mutatione quoad solutionem, Noribergæ 1622. 4.

VLRICUS VOLRATH de mutatione monetarum, Erfurti 1626. 4.

BENJAMIN LEUBERI Quæstiones de reductione monetali, Jenæ 1623. Noribergæ, 1629. 4.

JOANNIS WOLFFGANG AUR dissertatio de jure monetarum, Basileæ 1617. 4. postea in forma Tractatus recusa.

JOANNES GUILIELMUS PFENNIGK de rei numariæ mutatione & augmento, Lipsiæ 1692. 8.

Junge quos citat CHRISTIANUS GRYPHIUS de Historicis Seculi XVII. p. 110. editionis Lipsiensis 1710. 8.

§. 13.

De VIARUM PUBLICARUM & POSTARUM jure in gere egerunt De Jure Viarum

JOANNES SCHILTERUS in dissertatione, sub CHRISTOPHORI PHILIPPI RICHTERI præsidio habita, de cursu & Postarum publico, Angariis & Parangariis, Jenæ 1671. 4. & in Fritschii Volum. nov. Exerc. III.

GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS de juribus viæ Regalis, Jenæ 1662. 4. quibus addi possunt

JACOBUS ERNESTUS THOMANUS in dissertatione de Tabellariis, *von Bothen*, Heidelbergæ 1682. 4.

GERHARDUS FELTMANN de Vehiculis sibi obviam euntibus.

FRIDERICI PHILIPPI dissertatio de Rhedis meritoriis, *von Land-Kutschen*, recusa Lipsiæ 1720. 4.

Magis vero ad Principum jura, speciatimque ad Germaniam sua accommodarunt

CHRISTIANUS LEONHARDT, Secretarius intimus, & Postarum administrator Dresdensis, cujus Miscellanea & Collectanea Juris publici de Regali postarum jure prodierunt, Lipsiæ 1710. fol.

GERHARDUS MAYBUSCH in dissertatione de Regali postarum jure, Argentorati 1667. 4.

SEBASTIANUS FESCHIUS de cursu publico ejusque jure, Basileæ 1684. 4.

SAMUEL COCCEJUS de Regali postarum jure, Francofurti ad Viadrum 1703. 4.

CHRISTIANUS WILDVOGEL de jure Principis eminentis circa postas, Jenæ 1705. 4.

JOANNES PETRUS LUDEWIG de jure postarum hereditario, Halæ 1704. 4.

ADAMI CORTREJI Observata de Regali postarum jure, extant in Corpore ejus Juris publici, a filio ERNESTO LUDOVICO CORTREJO edito, Lipsiæ 1710. fol. Tom. 4.

§. 14.

Ab Hörnigk, de Postarum Jure, & ejus Adversarij.

Præ ceteris tamen notentur scripta critica, quæ prodierunt occasione dissertationis inauguralis, quam LUDOVICUS ab HÖRNIGK, Juris quondam ac Medicinæ Doctor, & Consiliarius Cæsareus, de Regali postarum jure, Marburgi 1639. 4. habuit, & suppeditatis postmodum subsidiis quibusdam a Principe de Taxis, auctiorem in forma Tractatus edidit Viennæ 1649. 8. Francofurti 1663. 8.

Cum

Cum enim nimium Imperatori tribuere, & Civilia Jura cum Publico confundere videretur, refutavit eum, Statuumque Imperii jura vindicavit ANDREAS OCKELIUS, Consul & Scabinus Halensis, qui sub ficto EMERANI ACKOLDI nomine edidit: *Gründlichen Unterrichte von dem aus Lands - Fürstlicher Hobeit hervspringenden Post-Regal der Chur- und Fürsten des H. R. R. kürztlich fürgestellet, und des Herrn von Hörnigk irrigen Meinung entgegen gesetzt, Halle 1685. 4.* Contra eum Cæsareas partes defendit CÆSAREUS TURRIANUS, sub quo ZIMMERMANNUM, tunc temporis Cancellarium Hildesensem, postea Consiliarium Aulicum Cæsareum, latere putat LUDEWIG in dissertatione §. præced. citata; eumque secutus BILDERBECK in Bibliotheca Juris publici, præmissa priori suæ editioni *des Teutschen Reichs Staats*, qui tamen in posteriori editione de 1715. se ipsum pariter ac Dominum LUDEWIG refellit, ac sub Turriani nomine Dominum SCHOPPE, Jctum Hildesensem, latere, proptereaque a Principe Taxis præmio donatum asserit. Inscriptur autem Turriani scriptum: *Glorwürdigster Adler, das ist, gründliche Vorstellung, und Unterscheidung der Kayserlichen Reservaten und Hobeiten, von der Reichs Stände Landes Fürstlicher Obrigkeit, absonderlich aber von dem Ihro Kayserl. Maj. reservirten Post-Regal im gantzen Römischen Reich, dem hinzugesetzte Höernigk vindicatus, & de male prætenso a Principibus quibusdam, prius defenso a Lic. Emerano ab Ackold, provincialium postarum jure, triumphans 1694. 4.* Huic opposuit ANDREAS OCKEL discursum de Regali Postarum jure Electorum Principumque Imperii, quo inanibus oppositionibus Domini Cæsarei Turriani respondetur, Halæ 1698. 4.

II. XI. 9. 15.
III. II. 6.

Nota.

De HÖERNIGKTO obiter adhuc nota, quod a Struvio in Biblioth. Jur. p. 850. Autor dicitur scripti ejusdam 1650. in favorem Principis de Taxis editi, contra Noribergensium deductionem, qua non nisi Civem Noricum in urbe sua Postarum magistratum constitui posse, contendebant.

§. 15.

De Jure Residentiarum & Palatiorum. RESIDENTIAS ac PALATIA ad Principum dominium eminentem quodammodo referre non dubitavimus, quare hoc loco de iis adducimus

GEORGII ADAMI STRUVII dissertationem de juribus palatii Principalis, *von grosser Herren Residenz-Häusern*, Jenæ 1689. 4.

JOANNIS SAMUELIS STRYCKII de sanctitate Residentiarum. Halæ 1697. 4. Conf. II. VII. 15. II. XI. 7. III. IV. 11. IV. I. 12.

ANDREAS OCKELIUS de Palatio Regio, Halæ 1700. 4. judiciorum antiquorum in Palatiis haberi solitorum rationem habet. Addatur.

HIERONYMUS GIGAS de Residentia Episcoporum in Tractatu Tractatum. Conf. II. VI. 5. II. VII. 11.

§. 16.

De Jure Archivorum. ARCHIVA cum publica contineant & afferent documenta, rebus Reipublicæ communibus recte annumerari, adeoque eminenti Imperantium dominio subjacere, nemo facile negabit. Unde & hic sibi locum vindicant de Archivorum jure Scriptores. Laudanda imprimis est opera

II. V. 2.

JACOBI WENCKERI, Archivarii Argentoratensis, quam duplici nobis navavit collectione, prior inscribitur Apparatus, & instructus Archivorum ex usu nostri temporis, Argentorati 1713. & inter alia scripta continet

I. VI. 4.

JACOBI BERNHARDI MULZII ordinationem Archivi. Altera Wenckeri Collectio sistit Jura Archivi & Cancellariæ collecta, Argentorati 1715. 4. Habentur ibi inter alios

BALTHASAR BONIFACIUS de Archivis, qui seorsim prodiit, Venetiis 1623.

AHASVERUS FRITSCHIUS de jure Archivi & Cancellariæ, Jenæ 1664. 4.

JOAN-

JOANNES CHRISTOPHORUS WAGENSEIL de Imperii
 Archivo, Altorffii 1673. 4. Conf. I. III. 17. III. II. 7.
 III. IV. 18. III. V. 8.

NICOLAUS CHRISTOPHORUS LYNCKER de Archivo Im-
 perii, 1684. 4.

JACOBUS BERNHARDUS MULTZ de jure Cancellariæ &
 Archivis.

De Cancellariis videbimus infra.

IV. 1. 6.

Ceterum quoque de jure Archivorum extat dissertatio **GEOR-
 GII ENGELBRECHTI**, Helmstadii 1688. 4.

§. 17.

De **DIPLOMATUM** jure dissertationem habuit **JOAN-
 NES EISENHARD**, Jctus Helmstadiensis, 1703. 4. Reliqui
 de Diplomatum Scriptorum artem Criticam magis respiciunt,
 & fere sunt sequentes :

De Jure
 Diplo-
 matum
 & Sigil-
 lorum.

DANIEL PAPERBROCHIUS, Jesuita, in Propos. Antiqua-
 rio circa veri falsique discrimen in vetustis monumen-
 tis, præsertim Diplomatum, observandum, quod inser-
 tum reperitur Actis Sanctorum mens. April. Tom. 2. an-
 no 1675. Antverpiæ editis.

JOANNES MABILLONIUS, Monachus Benedictinus Cong-
 regationis S. Mauri, quæ Parisiis est, libris VI. de re
 diplomatica, Parisiis 1681. & 1709. fol.

BARTHOLOMÆUS GERMONIUS, Jesuita Parisinus, in di-
 sceptione de Veterum Regum Francorum Diplomati-
 bus, & arte secernendi antiqua Diplomata vera a falsis,
 Parisiis 1703. 12. ubi Mabillonium refutare conatur. At
 contra Germonium prodire

JUSTI FONTANINI, Foro-Julienensis, in Romano Archi-
 Gymnasio publici Eloquentiæ Professoris, Vindiciæ
 antiquorum Diplomatum, adversus Bartholomæi Ger-
 monii disceptationem de Veteribus Regum Francorum
 Diplomatum, & arte secernendi antiqua Diplomata vera
 a falsis lib. 2. Romæ 1705. 4.

DOMINICI LAZZARINI ex Nobilibus de MURRO defensio, in D. Bartholomæum Germonium edita, studio CAJETANI LOMBARDI, Philosophi, & Medici Neapolitani, Venetiis 1708. 8.

SCIPIONIS MARANTÆ, Messanensis, expositio in Germonium pro antiquis Diplomatum & Codicibus MStis, Messanæ 1708. 8. Nec omittendus

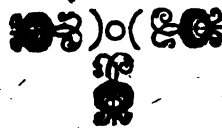
JOANNES NICOLAUS HERTIUS, Jctus Giessensis, cujus dissertatio de fide Diplomatum Germaniæ Regum ac Imperatorum, prodiit Giessæ 1699. 4. & inserta Opusculis ejus, Francofurti 1700. 4. editis.

Diplomatum jura quoque illustrat doctrina de SIGILLIS. Commentatus autem est de Sigillorum jure THEODORUS HOEPINGK, Noribergæ 1642. 4. & GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS peculiari dissertatione, Jenæ 1675. 4. quibus utiliter jungi poterunt

JOANNIS MICHAELIS HEINECCII Syntagma de Veteribus Germanorum, aliarumque nationum Sigillis, Francofurti 1709. fol. &

CLAUDIUS SALMASIUS de hodiernorum & antiquorum Sigillorum differentia, quod scriptum, una cum Tractatu ejus de subscribendis & signandis Testamentis, prodiit Lugduni-Batavorum 1648. 8. & 1653. 12. nec non

HENRICI GUNTHERI THULEMARIJ, Consilarii Cæsarei, Tractatus de Bulla aurea, argentea, plumbea, & cerea, Heidelbergæ 1682. 4. & Francofurti 1697. fol.

BIBLIO-

BIBLIOTHECAE JURIS IMPERANTIUM.

CAPUT III.

de

Scriptoribus Juris Gentium.

Pos. I.

Vidimus hactenus immanentia ^{De Scri-}
Majestatis Jura. Sequuntur ^{ptoribus}
transeuntia, quæ alias Juris ^{Juris}
Gentium nomine veniunt. ^{Gentium} Per-
tinent eo, qui de dominiis Gentium,
speciatimque Maris dominio scripserunt.
Liberum illud pronunciant Grotius,
Grasvinckel, Grœningius &c. At clau-
sum rectius asserunt Seldenus, Welvoo-
dus, Burgus, Loccenius, Schurtzfleischius,
aliique.

§. 1.

Jus Gentium est illa Juris Naturalis pars, qua liberæ Gen-
tes inter se utuntur, & a Publico Universali haud magis Gentium
differt, ac jura Majestatis transeuntia differunt ab im-
manentibus, quæ ægre valde a se invicem divelli se patiuntia & Sy-
tur. Ita enim jura Majestatis transeuntia comparata sunt, stema.
ut

l. l. 50.

ut ex iis demum, eorumque natura quandoque appareat, quid juris eorum intuitu Imperantibus in subditos competat. Sicut itaque sub Juris Publici Universalis rubro de Juribus Majestatis Immanentibus egimus, ita nunc sub illo Juris Gentium transeuntia aggrediamur, ejusque Scriptores exhibeamus. De existentia hujus juris dissertationes ROTYERI & POMPEJI excitavimus supra. Systema Juris Gentium habemus nullum, præter ea, quæ generaliores Juris Naturæ Scriptores operibus suis annexuere, quorumque mentionem capite I. passim injecimus. Eminere in iis videtur labor TEXTORIS. KULPISIUM, cum viveret, limatius quoddam Juris Gentium Systema scribere voluisse, sed morte impeditum, testatur LUDEWIG de auspicio Regio.

§. 2.

De Dominio Maris.

Statim itaque pergamus ad Scriptores singularum hujus Juris particularum, atque initium faciamus ab iis, qui de Dominio, quod Gentibus in maria competit, scripserunt. Dantur enim, qui mare in dominio esse dicunt, illudque propterea clausum appellant. Alii contra illud domini incapax, adeoque liberum omnibus statuunt. Sagaciores paucis rem ita decidunt, universum mare, vastumque Oceanum, propter inexhaustum suum usum nullius dominio, vel Imperio, subjici posse, sed liberum esse, omnibusque patere, eam contra maris partem, quæ Regnum quoddam alluit, ejusdem Regni dominio, seu, ut accuratius loquar, ejus Imperio subesse. Merito autem mireris, Eruditissimos quoque Viros, partium studiis, ac intempestivo patriæ amore adeo abripi, ut contra omnem æquitatem vel omne omnino jus mare libertati vindicent, omnique Imperio eximant, vel ex altera parte peccantes, unico Regno, (ut Anglicano fecit Albericus Gentilis,) universum Oceanum obnoxium reddant. Ordine videbimus, quinam maris dominium, sive Imperium maritimum impugnaverint, quique vindicaverint idem.

§. 3.

§. 3.

Impugnant illud, liberumque mare defendunt

Scriptores maris liberi.

1. HUGO GROTIUS. Cum enim Lusitani Belgas a navigatione & commercio ad Indos arcere conarentur, Grotius adhuc juvenis, patriæ jura vindicaturus, sequens edidit opusculum: Mare liberum, seu de jure, quod Batavis competit ad Indicana commercia dissertatio, Lugduni Batavorum 1609. & 1618. 8. Francofurti 1669. 8. Lugduni Batavorum 1633. 12. ubi accedit α) PAULI MERULÆ de Maribus dissertatio, quæ juris capita intacta relinquens, de sola maris natura & divisione agit. β) MARCI ZUERII BOXHORNII pro Navigationibus Hollandorum Apologia adversus PONTUM HEUTERUM, Delfensem, Flandrorum tantum navigationes præ Hollandorum extollentem. γ) Tractatus pacis mutui commercii de 1495. inter Henricum VII. Angliæ Regem & Philippum Archi-Ducem Austriæ, Ducem Burgundiæ.

l. II. 1.

Huic Grotianæ dissertationi præter alios, quos vide §. 5. I. VII. 1. seq. se opposuit JOANNES SELDENUS in Mari clauso, infra, 5, 4. sive de dominio maris libris duobus. *Primo*, mare ex Jure Naturæ sive Gentium omnium hominum non esse commune, sed domini privati sive proprietatis capax, pariter ac tellurem esse demonstratur. *Secundo*, Serenissimum Magnæ Britanniæ Regem maris circumflui, ut individuae atque perpetuae Imperii Britannici appendicis, dominum esse, asseritur, Londini 1635. fol. & cum Boxhornii modo laudata Apologia, Londini 1636. 8. Lugduni Batavorum 1637. 12. & 1665. 4. quo opere; ut exiret quo detinebatur carcere, meruit Seldenus. Licet enim navos suos habeat, & in primis de Germania minus accurate statuat, in genere tamen de jure maris recte omnino differit. Nec ipse Grotius peculiari scripto eum refutare ausus est, sed duo saltem contra eum scripsit Epigrammata. Vindicavit autem contra Seldenum mare liberum

G g

2. JOAN-

2. JOANNES ISAACUS PONTANUS, Helsingorensis Danus, Historiographus Regius, Physices & Mathematicum Professor Hardervicenus, in discussionum historicarum de mari libero, adversus Joannis Seldeni mare clausum, libris duobus, Hardervici 1637. & 1640. 8. in quibus Danis præsertim, Norwagisque jura quædam vindicat, quæ Seldenus ad Britannos traxisse visus est, insertis communibus argumenti hujus quæstionibus ac momentis. Conferatur Bartholinus de scriptis Danorum, ibique Möllerus in Bibliotheca Septentrionis eruditi p. 73. & 271. ubi addit, hunc Pontani librum apud Belgas vendi fuisse prohibitum.
3. THEODORUS GRASWINCKEL scripsisse fertur libros quinque Vindiciarum maris liberi contra Seldenum, quibus opposuit Seldenus Vindicias maris clausi.
4. CONRADUS LERCHE. Prodiit ejus mare liberum Lugduni Batavorum 1637. 4.
5. JOANNES GROENINGIUS, cujus navigatio libera, quod quid juris pacatis ad belligerantium commercia competit, ex artis atque immotis Juris Gentium principiis deducitur, discussis simul Hugonis Grotii, Puffendorffii, aliorumve argumentis, prodiit anonymus Rostochii 1693. 8. & deinde apposito nomine, Lubecæ 1698. 8. Dissentire a Groeningio videbatur Puffendorffius in epistola quadam de hoc argumento ad eum perscripta, quam exhibet Groeningius in Bibliotheca universali librorum Juridicorum, p. 105. sed respondit Groeningius in epistola, quæ habetur ibidem p. 108. & in discursu apologetico, annexo iteratæ navigationis liberæ editioni de 1698.
6. Nonnulli, in iisque Theodorus Crusius in Collectione Actorum Sarcmafanorum p. 50. inter maris liberi, alii contra, in iisque Michael Henricus Gribnerus in Principiis Jurisprudentiæ naturalis. L. 2. c. 3. pos. 7. §. 1. inter dominiî maritimi propugnatores referunt MARTINUM SCHOOKIUM. Ex ipsa libri inspectione apparet, Autorem, exposita necessitate Imperii maritimi, ostendere saltem, quinam olim illud obtinuerint, hodie autem

L. III. 2.

L. I. 8. & 10.
L. VII. 5.Conf. §. 9.
II. XL. 5.

autem in mari Belgas dominari, quibus simul consilia suppeditat, quomodo Imperium illud maritimum contra quosvis, speciatim Anglos, conservare possint. Prodiit autem Imperium ejus maritimum, Amstelodami 1654. 12. & cum LOCCENII jure maritimo, Amstelodami 1669. 12. & in Operibus Schoockii conjunctim editis, Ultrajecti 1651. 12. 2. Voluminibus.

Nota.

- Ex iis notamus illud de quadruplici lege Regia, quod separatim quoque extat, Francofurti 1668. 12. I. VIII. 1.
 De sigmento Legis Regiæ, Grœningæ 1661. 12. II. II. 1.
 Fabula Hamelensis, Grœningæ 1662. 12. quam scripsit contra M. II. VII. 12. SAMUELEM ERICM, Rectorem Hamelensem, qui hanc III. IV. 23. de seductis a diabolo pueris Hamelensibus traditionem veram esse defenderat.
 Fatum Reipublicæ Achæorum & Vejentium, Grœningæ 1655. 4. & Ultrajecti 1664. 12.
 Belgium fœderatum, Amstelodami 1665. 12.
 De butyro & avertatione casei, Grœningæ 1665. 12. quod inter scripta Schoockii judicat optimum. Grœnius de libris scriptæ opt. & utilis.

§. 4.

Pergimus ad eos; qui mare clausum, ejusque Imperium defendunt. BRITANNIS illud tribuit resmaris
 ALBERICUS GENTILIS, qui non solum in Advocatia sua clausi
 Hispanica, quæ prodiit duobus libris Hanoviæ 1613. 4. pro Bri-
 sed teste Grœningio in Bibl. Jur. Gent. Europ. p. 213. tannis.
 peculiari etiam de jure maris libro, non modo maris
 oras, sed universum quoque Oceanum Anglicano sce-
 ptro obnoxium asseruit, recte propterea refutatus a
 CONRINGIO in dissertatione infra citanda. Saniora
 pro Anglorum juribus assert, utut Conringio videatur
 ridiculus

JOANNES SELDENUS de cujus mari clauso §. præc. num.
 I. de Vindiciis ejus contra Graswinckel ibid. num. 3.
 de Vindiciis ejus contra Burgum §. 7. dicemus. Pro
 Anglis etiam laborat Selden hyperaspistes

Conf. §. 11. **GUILIELMUS VELWOODUS**, Anglus, de dominio maris juribusque, præcipue ad Dominium spectantibus, Hagæ 1623. 4. Calamum contra eum strinxit sapius jam memoratus **THEODORUS GRASWINCKEL** in Maris liberi Vindiciis contra Velwoodum, Hagæ 1653. 4.

JOANNES BOUROUGH Eques, & Archivi in arce Londinensi custos, in Imperio Maris Britannici ex monumentis historicis, legibusque Angliæ demonstrato, Londini 1686. fol.

Britannis conjunctim una cum Belgis maris dominium
 Ill. Ill. 11. tribuit **CORNELIUS van BYNCKERSHOECK** dissertatione de dominio maris, Hagæ 1703. 8. edita.

§. 5.

Scriptores Sicuti hi Britannis, ita alii, dum Grotium refutant,
 res M. C. **LUSITANIS** favent.

pro Lusitanis. **SERAPHINUM DE FREITAS** de justo Imperio Lusitanorum Asiatico adversus Grotii mare liberum scripsisse Pinciarum 1625. 4. testis est Struv. Bibl. Philos. c. 8. §. 10. p. 197.

NICOLAI BERNATII Bruxellensis, Mare non liberum, seu demonstrationem juris Lusitanici ad Oceanum, & commercium Indicum, contra Batavicam H. Grotii assertionem, latere ineditam, Autor nobis est Martinus Lipenius in Bibl. Philos. Voce Mare.

§. 6.

Script. **VENETORUM** jura in mari Adriatico defendunt
 M. C. pro Venetis. **PAULUS SARPIUS** del dominio del Mare Adriat. della Sereniss. Republica di Venetia.

ANGELUS MATTHEACIUS de jure Venetorum & jurisdictione maris Adriatici, Venetiis 1617. 4.

Allegazion in jure di **CORNELIO FRANGIPANE** per la Vittoria Navale contro Federico I. Imperatore, & Atto del Papa Alessandro III. per il dominio della Republica Veneta del suo Golfo contra alcune scritture de Napolitani, Venezia 1618. 4.

Julius.

JULIUS PACIUS a BERIGA, cujus, inter Regem Hispaniæ, ob Regnum Neapolitanum, & Rempublicam Venetam, disceptatio de dominio, seu Imperio maris Adriatici, prodiit Lugduni 1619. 4. & Francofurti 1669. 8. Cum hoc confundendus non est

II. X. 10.

JOANNES PALACIUS qui scripsit Leonem maritimum, seu de dominio Maris, Venetiis 1663. 12.

FRANCISCI DE INGENUIS, Germani, Epistola de Jurisdictione Venetæ Reipublicæ in mare Adriaticum, scripta ad Liberium Vincentium Batavum, contra **JOANNEM BAPTISTAM VALENZOLAM**, Hispanum, & **LAURENTIUM MOTINUM**, Romanum, (qui hanc impugnaverunt jurisdictionem,) Genevæ 1619. 4. & Germanice versa extat in Londorpïi Actis publicis Tom. 1. Lib. 2. cap. 15. Hanc tamen epistolam ex instituto refutavit, & Imperatori Maris Adriatici dominium vindicavit

JOANNES AUGUSTUS DE BERGER in succincta Commemoratione de Imperio Maris Adriatici, Cæsari, qua Regi Dalmatarum ac Principi Istriæ, ut & Regi Neapoleos atque Siciliæ proprio, Lipsiæ 1723. 4. ubi Dalmatiæ Regum jura in Mari Adriatico solide satis, Neapolitanorum vero non pari industria deducuntur.

FR. FULGENTIUM, ex ordine Servitarum, Monachum Venetum, sub simplici nominis inversione **ITENEU ICHANOM ITNEGLUF** dedisse Epistolam monitoriam de Mari Venetorum ad Laurentium Monitum (forte Motinum) Romanum, ex Goldasto mihi Autor est Dekherus de scriptis adestotis p. 184.

§. 7.

Pro **GENUENSI** Republica scripsit **PETRUS BAPTISTA** Script. **BURGUS**, Genuensis, idemque, cujus extat Mars Sueco-M.C. pro Germanicus, (utut Lipenius ex eoque Struvius hos duos Genuen-Autores distinguant, unumque Joannem, alterum Petrum sibus. appellent,) in duobus libris de dominio Genuensis Reipublicæ in mari Ligustico, Romæ 1641. 4. qui tamen nec Sel-

G g 3

deno,

deno, nec Grotii Sectatoribus arridet. 'Contra eum enim lucem aspexerunt JOANNIS SELDENI Vindiciæ existimationis suæ de descriptione maris clausi contra Petrum Baptistam Burgum, Londini 1653. 4. & THEODORI GRASWINCKELII Maris liberi vindiciæ adversus Petrum Baptistam Burgum, Ligustici maritimi domini assertorem, Hagæ-Comitum 1652. 4.

I. VI. 1.
NOT. 1.

§. 8.

Script.
M.C. pro
Belgis.

Pro BELGIO recentissime scriptum fuit occasione Societatis Indicæ, ab Imperatore in Belgio Austriaco institutæ, quod cum ægre ferret Belgium fœderatum, nunc clausum, sicut olim liberum mare præceptans, in ejus favorem Dominus WESTERVEEN, Consiliarius Societatis Indicæ Amstelodamensis, anonymus edidit dissertationem de jure, quod competit Societati privilegiatæ fœderati Belgii in navigationem & commercia Indiarum Orientalium, adversus incolas Belgii Hispanici, hodie Austriaci, 1723. Refutare eum jubebantur D. BOWENS, Professor Lovaniensis, & Dominus NENNY, Fiscalis Bruxellensis, qui ultimus peculiare scriptum hac de re edidit 1724. & propterea axiomate Secretarii Status, cum annua sex mille florenorum pensione, donatus est. Hoc tamen ejus scriptum alio quodam, Gallice exarato, iterum refutari curavit Dominus HOP, Belgii fœderati apud Anglos Legatus 1724. Nunc vero sub prelo sudat: *Ausführliche Behauptung des denen Inwohnern derer Oesterreichischen Niederlande zustehenden gerechtes und Privilegii nach Indien, auch Africa zu schiffen, und daselbst freye Handlung zu treiben, oder gründliche Widerlegung der Schein-Gründe, so bisanhero an Seiten der Republic Holland, und der daselbst befindlichen Indischen Compagnie, solchen zuvorder aus verschiedenen Friedens-Schlüssen, Verträgen und Urkunden hervorgebracht, Leipzig 1724.*

Assertores
Dominii
maris in
fendi sunt
genere.

§. 9.

Iis, qui in genere maris dominium asseruerunt, accen-

HA-

- HALOINUS GOTHOFREDUS**, Gallus, de Dominio sive Imperio maris, & jure naufragii colligendi, 1637. 4. & Francofurti 1669. 4.
- JOANNES LOCCENIUS** de jure maritimo & navali, Hol-^{conf. §. 11.}miæ 1651. 8. & 1652. 12. & una cum Schoockii Imperio maritimo, Amstelodami 1669. 12. Addatur
- CLAUDII BARTHOLOMÆI MORISOTI**, Galli, Orbis maritimi, seu rerum in mari ac littoribus gestarum historia, Divione 1643. 4.
- Conjunctim variorum de Imperio maris dissertationes colle-^{conf. §. 12.}git **JOACHIMUS HAGEMEI**ER, Hamburgensis, Francofurti 1663. 12. ex quibus pleraque jam recensuimus. Imo jam ante hanc, alia variorum Tractatum de dominio maris collectio, prodiit 1615. 4.

§. IO.

- His addimus varias hujus argumenti dissertationes **Acade- De Do-**
micæ, qualis est illa a **minio**
- JOANNE HENRICO BŒCLERO** habita de Minoë (Creten-^{Maris} sum Rege, & secundum profanos Authores primo) Ma-^{dissertat:}ris domino, Argentorati 1656. & 1669. 4. quam **BERNEGGERO** falso tribuit Lipenius.
- JOANNIS STRAUCHII** dissertatio de Imperio maris, habita Vitebergæ, & cum aliis ejus dissertationibus recusa, Brunsvigæ 1662. 4. Conf. I. 8. II. XI. 4. 7. III. IV. II. 26.
- Ejusdem dissertatio de jure commerciorum navalium.
- JOANNIS SIBRANDI** dissertatio *vom Seegelfstreichen*, de dominio maris, Rostochii 1674. 4.
- HERMANNI CONRINGII** dissertatio de dominio maris, Helmstadii 1676. 4.
- Ejusdem dissertatio de maritimis Commerciis, Helmstadii 1680. 4.
- HOGNOVII** binæ dissertationes de Imperio in mare, Regiomonti 1686. 4.
- LEICKHERT** de dominio maritimo, Dresdæ 1683. & 1686. 12.

CON-

CONRADI SAMUELIS SCURZFLEISCHII dissertatio, Maris servitus, Vitebergæ 1695. 4. & in Operibus ejus Historico - Politicis, Berolini 1699. 4. pag. 1003.

Conf. I. III. 17. II. V. 8. III. IV. 8. & 26.

GEORGII PAULI ROETENBECCII dissertatio de quæstione, an mare domini sive Imperii sit capax? Altorffii 1699. 4. Jungatur

JACOBI ANDRÆ CRUSII, Reipublicæ Mindensis Syndici, Commentarius Historico - Philologico - Juridicus, ad famosam Legem de Lege Rhodia de jactu, qui habetur in Opusculis ejus Politico - Juridico - Historicis, Mindæ 1668. 4. pag. 125.

De jure navigantium dissertationem habuit EHREGOTT DANIEL COLBERG, Gryphiswaldiæ 1693. 4.

De eo quod justam est circa excursiones maritimas, *vom Rechte der Caperey*, Tractatum dedit SAMUEL FRIDERICUS WILLENBERGIUS, Gedani 1711. 4.

GOTHOFREDI NICOLAI SCHLEENSTEIN dissertatio de Compendio naufragiorum, Vitebergæ 1677. 4.

De jure PORTUUM, Joannes Fridericus RHETIUS disseruit.

De jure PONTIUM, SAMUEL STRYCKIUS.

De jure AGGERUM, scripsit JODOCUS HACKMANN, Stada 1690. 4.

De jure RIPARUM, JOANNES BERNHARDUS FRIESEN, Jenæ 1715. 4.

§. II.

De Legibus Nauticis. Indirecte saltem huc faciunt de Legibus Nauticis Scrip-
tores.

In ITALIA prodiit Consolato del Mare, & Portulano del Mare, Venetiis 1512. 4. seu Consolatus Maris, exhibens Imperatorum, Græciæ, Alemanniæ, Regum Francorum, Hispaniæ, Syriæ, Cypri, Balearium, Venetorum, Genuensium Constitutiones. Sic &

JULIUS FERRETUS de jure & renavali, de rei navalis & belli aqua-

li aquatici præceptis, extat Venetiis 1579. 4. & in Tractatu Tractatum. Conf. III. IV. 15. & 22. & 26.

Apud HISPANOS lucem aspexit Consolat de Mar, dels Act's Maritims e Mercantivols e de les Ordinations e drets del general e de les Entrades e excides del Principat de Cathalunia, Barcelonæ 1593. 8.

In ANGLIA de jure maritimo scripsit MOLLOY 1682. 4. & ante eum GUILIELMI VELWOODI abridgment of all Sea-Laws, prodiit Londini 1613. 4.

SUECORUM jus maritimum latine vertit JOANNES LOCCENIUS, Itzhoënsis-Holfatus, J. V. D. Bibliothecarius, & Historiarum & Eloquentiæ Professor Vpsaliensis, Hi-
 storiographus Regius, & Collegii Antiquitatum Præfes. Conf. §. 1. 9.
 Edidit hoc opus una cum Loccenii libris de jure maritimo WANKIF 1674. 8.

§. 12.

Ad GERMANORUM jus nauticum spectat collectio Scri-De Legi-
 ptorum quorundam hujus generis, quam adornavit bus Nau-
 AHASVERUS FRITSCHIUS, sub Titulo Juris fluviatrici, ticis Ger-
 Jenæ 1673. 4. mano-
rum.

Nota.

Ubi præter alia reperiuntur

NOAE MEURERS *Wasser - Recht*, quod & Marsurgi 1604, fol. extat.

FRANCISCI STYPMANNI Jus maritimum & nauticum, quod lucem aspexerat Gryphiswaldiæ 1652. 4. Conf. III. IV. 20. II. VII. 11.

JOANNES GRYPHIANDER de Insulis, qui antea prodierat Francofurti 1624. 4. Conf. III. II. 7. III. III. 8.

Brevem introductionem in Notitiam Legum Nauticarum & Scriptorum Juris, rei que maritimæ anonymus dedit ANDREAS LANGIUS, Doctor Lubecensis, Lubecæ 1713. 8. Cumque hæc de maribus doctrina in Germania ad Civitates Hanseaticas inprimis applicari possit, omittendum non est

H h

Jus

Jus maritimum Hanseaticum, *der Hansee-Städte Schiff-Ordnung und See-Recht*, LIX. Articulis conscriptum in Conyentu Lubecensi 1591. & editum Lubecæ 1592. 4. & ibid. 1614. 1637. 1680. & Hamburgi 1651. 1655. 1661. Brmæ 1688. Latino-Germanice illud edidit REINHOLDUS KURICKE, Civitatis Dantiscanæ Secretarius, cum Diatriba de adæurationibus, Hamburgi 1667. 4.

Ceterum de Civitatibus Hanseaticis scripsit

- II. I. 10. I. JOANNES ANGELUS a WERDENHAGEN, Moralium Professor in Academia patria Helmstadiensi, quo munere exutus, Syndicus Magdeburgensis, ac tandem Consiliarius Ferdinandi II. Imperatoris, ejusque ad Lubecenses Legatus evasit, & obiit Ratzeburgi 1652. Prodiierunt ejus de Rebus publicis Hanseaticis Tom. 4. Lugduni-Batavorum 1631. 12. deinde cum Iconismis ac Tabulis Geographicis & Nauticis, Francofurti apud Merianum, 1641. fol. Ubi part. 4. reperitur insertum JOANNIS DOMANNI, Osnabrugensis, Syndici primo Stralfundensis, deinde Rostochiensis, Compendium Legum & Constitutionum fœderis Hanseatici.
- conf. §. 9. 2. JOACHIMUS HAGEMEIER, Hamburgensis, J. V. D. primum Antonii Guntheri Oldenburgeris Comitum, deinde Leopoldi Imperatoris Consiliarius, & Collegii Comitum Wetterav. Pro-Cancellarius, defunctus 1681. Cujus de fœdere Civitatum Hanseaticarum Commentarius prodiit Francofurti 1662. 4. & confuso nimis Werdenhagenii Operi merito præfertur.
3. M. THEODORUS KIRCHMAIER, Francus, dissertationem habuit de Civitatibus Hanseaticis, Vitebergæ 1669. & 1677. 4.
- De delictis maritimis differuit SAMUEL FRIDERICUS WILLENBERG, Gedani 1724. 4.
- Plura vide apud Joannem Mollerum, Flensburgensem, in Introductione ad Ducatum Cimbricorum historiam p. 506. seqq. edit. Hamburg. 1699. 8. Nos enim breviter saltem hæc attingere volumus, in quantum scilicet ex iis materia de Jure Majestatis circa maria illustrari poterit.

POS. II.

Porro ad Jura Majestatis transeuntia, ^{De Juri-} ^{bus} ^{Com-} ^{mercio-} ^{rum &} ^{Pacto-} ^{rum.} sive Jura Gentium, referimus Jura Commerciorum & Pactorum, tum tacitorum, quo pertinent præscriptio & derelictio, tum expressorum, qualia sunt fœdera, de quibus tum in genere, tum speciatim, an cum infidelibus iniri queant? diversi diversimode differuerunt.

§. I.

De COMMERCIIIS in genere differuit ADAMUS TRIB- ^{De Com-} ^{merciis.} ^{II. X. 10.} BEGHOVIUS, Kilonii 1672. 4. De usu & abusu Commerciorum Tractatus ENGELBRECHTI *von der BURG* extat in Collectione Orationum & Tractatum ipsius, Lipsiæ 1710. 4. num. 6. Omne autem jus, quod circa commercia competit, ex eorum deducitur necessitate, indeque fluente securitatis jure. Habemus peculiarem dissertationem ERNESTI FRIDERICI SCHROËTER de jure securitatis, tum inter Cives, tum inter Gentes, Jenæ 1661. 4. Cui similis est GOTTLIEB SAMUELIS TREUERI dissertatio de autoritate & fide Gentium & Rerumpublicarum, *vom Credit der Völker und Staaten*, Helmstädtii 1723. 4. Addi poterit JOANNES GEORGIUS BECHTIUS de securitate, & salvo conductu, tum præcipue de Salva guardia, in Conradi Biermanni Jure Publico Tom. 2. num. 12. p. 607. Francofurti 1615. 4. ^{I. V. 15.} ^{II. VI. 3.}

Cum itaque intersit Reipublicæ, ut bene se habeant commercia, cura eorum Summo Imperanti denegari nequit. Trahunt hinc Originem suam Monopolia, de quibus videatur JOANNES FRIDEMANN SCHNEIDER in dissertatione, Princeps Monopola, Halæ 1708. 4. quam utut ad Jus Publicum

cum Universale proprie pertinentem, hic loci propter materiae affinitatem attulimus.

§. 2.

De Com- Quæ speciatim ad MARITIMA Commercium faciunt scri-
merciis pta, superiori positione recensuimus. Quibus adde AUGUSTINI
mariti- STRAUCHII dissertationem de commerciorum navalium
mis. jure singulari, Vitebergæ 1652. 4. Hic saltem addimus sequen-
tes de JURE STAPULÆ Autores.
GEORGII GUILIELMI KUHLEWEIN dissertatio de jure sta-
pulæ, habita est Lipsiæ 1662. recusa 1702. 4.
MICHAELIS FRIDERICI LEDERER de jure stapulæ, Vite-
bergæ 1667. 4.
JOANNIS WILHELMI ENGELBRECHT dissertatio de jure
stapulæ, Helmstadii 1711. 4. Conf. II. VII. 15. II. XI.
8. II. IV. II. 8.

Nota.

Alius est GEORGIUS ENGELBRECHT, itidem Professor Helmstadi-
ensis, de quo vid. II. IX. 7. alius adhuc ARNOLDUS CHRISTOPHO-
RVS ENGELBRECHT, qui de Conventibus Circularibus Im-
perii scripsit, Helmstadii 1696. 4. Conf. IV. II. 7.

§. 3.

De Com- De BELLI COMMERCII differuit JOANNES VOLCK-
merciis MARUS BECHMANNUS, Jenæ 1687. 4. Addantur
bellicis. ANDREAS WESTPHAL de Commerciis pacatorum ad bel-
III. IV. 3. ligerantes, Gryphiswaldiæ 1715. 4.
JOANNES JOACHIMUS ZENTGRAVIUS de jure commer-
ciorum tertii ad belligerantes.

§. 4.

De Pactis Ad PACTA PRINCIPUM & liberarum Gentium, eorumque
Gentium naturam, & jura penitus cognoscenda conducunt
I. III. 13. SIMONIS HENRICI MUSÆI dissertatio de modis compo-
nendi Gentium controversias, Kilonii 1684. 4.

JOAN-

- JOANNIS WERLHOFII** de pactis liberarum Gentium.
HENRICI BODINI de Contractibus Summarum potestatum,
 Halæ 1696. 4.
GEORGH ADAMI STRUVII dissertatio de Contractibus Prin-
 cipum, Jenæ 1688. 4.
HENRICI ERNESTI KESTNERI de Contractibus Summarum II. V. 7.
 potestatum.
HENRICI COCCEJI de jure pœnitendi in Contractibus, &
 quæ inde Jure Gentium dantur, Conditionibus, Franco-
 furti 1704. 4. cui gemina est
JOANNIS SCHULZEN de Conditione Juris Gentium disserta-
 tio, Francofurti 1700. 4.
LUDOLPHI CAROLI L. B. de DANCKELMANN dissertatio
 de pactis & mandatis Principis captivi, Halæ 1718. 4.
ANTONII WILHELMI SCHOWARTI dissertatio, an pacta
 ob necessitatem publicam inita sint servanda? Franco-
 furti ad Viadr. 1689. 4.
FRIDERICI LUDOVICI WALDNER de FREUDENSTEIN dis-
 sertatio de firmamentis conventionum publicarum, Gief-
 sæ 1709. 4.
WILHELMI GODOFREDI L. B. de SCHELL dissertatio de
 efficacia pactorum Illustrium contra tertium, Halæ
 1718. 4. sub præsidio JUSTI HENNINGI BOEHMERI
 habita

De pactis SUCCESSIONIS vide supra II. V. 4. de BEL-
 LICIS autem, speciatimque iis, quæ cum captivis ineuntur,
 infra III. IV. 21.

Huc etiam si referre velis pacta Gentium, Populorumve
 plurium, in unum coalescentium, conferre poteris SCHILDII
 Tractatum supra II. V. 2. citatum.

§. 5.

Sicuti autem omnia pacta, ita & illa, quibus Summi Imperantes, liberæque Gentes inter se invicem utuntur, vel expresso vel tacito consensu ineuntur. Ad TACITA pacta refero præscriptionem, derelictionem, Gentiumque mores. De MORIBUS GENTIUM videatur

De Pa-
ctis Gen-
tium ta-
citis.

- JACOBI GERINGII** dissertatio, quantum Gentes moribus suis obligentur? Lipsiæ 1716. 4. cui addi poterit
- BERNHARDI WAGNERI** dissertatio de Gentium consensu, ejusque usu in cognoscendo Jure Naturæ, Vitebergæ 1680. 4.
- JOANNIS WERLHOFII** de usu Juris Romani in controversiis liberarum Gentium, Helmstadii 1698. 4.
- Ad materiam DERELICTIONIS** facit **GOTTHARDI FROME** dissertatio, utrum res aquis submersæ derelictis adscribendæ? Lipsiæ 1689. 4.

§. 6.

De Præscriptio- **PRÆSCRIPTIONEM** inter Gentes dari plane negant
ne inter nonnulli, at affirmant rectius alii, in iisque Grotius, cujus
Gentes. tamen de præscriptione doctrinam enervare studet **PIERRE**
DU PUY, sive **PETRUS PUTEANUS** in dissertatione, si la
 prescription a lieu entre les Princes Souverains? quæ inser-
 ta reperitur ipsius operi, touchant les droits du Roy Tres-
 Chrétien, Paris 1655. & a Rouen 1670. At Grotium vindicavit
JOANNES WERLHOFIUS in Vindiciis Grotiani dogmatis de præscriptione inter Gentes liberas, contra illu-
 strem scriptorem Gallicum, Petrum Puteanum, Helmstadii
 1696. 4. Elegantes quoque sunt dissertationes

JOANNIS FRIDERICI HOHMANNI de præscriptione,
 Lipsiæ 1719. 4.

ANDRÆ OCKELII, Consulis Halensis, Tractatus de præ-
 scriptione immemoriali, præsertim rerum domania-
 lium & Regalium, Halæ 1707. 4.

DANIELIS FRIDERICI HOHEISELI dissertatio de fun-
 damentis, in doctrina de præscriptione & derelictione
 Gentium tacita distinctius ponendis, Halæ 1723. 4.

Ejusdem dissertatio de præscriptione immemoriali, sanæ
 rationi & Juri Civili contrariante, Halæ 1724. 4.

CHRISTIANI THOMASII dissertationem de præscriptione
 Regalium laudavimus supra

JOANNIS BALTHASARIS WERNHERI dissertatio: Vera
 de

de præscriptione immemoriali sententia, Vitebergæ
1718. 4. habita, Jus Civile magis respicit.

De præscriptione prætensionum Illustrium videbimus infra. IV. IV. 7.

Si tamen dicendum quod res est, parum accurate tum citati hi, tum reliqui Juris Naturalis Scriptores, de præscriptione Gentium, ejusque fundamento differuerunt. Ponunt illud alii in derelictione, eamque secuta occupatione, alii in mero temporis lapsu, alii in publica utilitate, ut scilicet dominia sint certa, & controversiarum finis, alii vero in negligentia ejus, contra quem præscribitur, eoque ipso infinitis se difficultatibus immergunt, quas tamen evitari posse putamus, si præscriptionis immemorialis (utpote quæ sola Juri Gentium est cognita) fundamentum ponatur solus favor possessionis ex parte præscribentis, & defectus contrariæ probationis ex parte ejus, contra quem præscribitur, atque tunc quoque aliqua ratione priores sententiæ conciliari inter se invicem posse videntur. Quæ tamen fusius hic deducere alienum ab instituto.

§. 7.

Calamum potius proferimus ad pacta Gentium EX-DE FŒ-
PRESSA, qualia sunt FŒDERA inter eas inita, de quibus deribus.
scripserunt

BESOLDUS (Christophorus) de jure fœderum in fasciculo
I. diff. Besold. Argentorati 1623. 4.

le BLEU (Jacobi) dissertatio, de fœderibus, quæ inter
ipsius dissertationes politicas habetur num. 3. Gießæ
1660. 4.

BUDEUS (Joannes Franciscus) de ratione Status circa
fœdera, Halæ 1696. 4. & recusa cum aliis dissertationi-
bus, Halæ 1711. 8.

CONRINGIUS (Hermannus) de fœderibus, Helmstadii
1659. 4.

ab EHRENBURG (Wahremundus) Meditamenta pro fœ-
deribus dedit libris 2. Francofurti 1609. 8. Offenbaci
1610. 8. Hanoviæ 1611. 8. quæ & postea sub vero Au-
toris EBERHARDI a WEIHE nomine, præfixo rubro:
peni-

- penicilli foederum, prodierunt Francofurti ad Oder.
1641. 8.
- EVERS (Arnoldus Godofredus) de jure foederum, Erfurti
1714. 4.
- II. XI. 10.
III. IV. 15.
27. FELTZIUS (Joannes Henricus) Jctus Argentoratensis, de
foedere mutuo.
- FESCHIUS (Sebastianus) de jure foederum, 4. Voll. Basileæ
extare dicuntur.
- FISCHER de Conservatione Rerumpublicarum per foedera.
- FRIDERICI (Valentini) dissertatio de foederibus, Lipsiæ
1667. 4.
- GARRATUS (Martinus) de Confoederatione, Pace & Con-
ventionibus Principum.
- GRYPHIANDER (Joannes) de salubri contra vim exter-
nam remedio, foederibus, extat in Arumæi discursibus
Academicis de Jure Publico, Jenæ 1621. 4. discursu 28.
p. 256.
- a LIEBENTHAL (Christiani) delineatio juridico-politica
juris foederis, Gießæ 1624. 4.
- a LOPEZ (Joannes) de Confoederatione Principum, Argen-
torati 1511.
- II. XI. 6.
III. IV. 28.
& 23. NEUMAYER (*Johann Wilhelm*) *von Bündnissen und Ligen in
Krieges-Zeiten*, Jena 1624. 4.
- PREGITZER (Joannes Vlricus) de foederibus, Tubingæ
1658. 4.
- RIEMENSCHNEIDER (Valentinus) de eo, quod circa foe-
dera & ligas iustum, Marpurgi 1694. 4.
- ROEHRENSEE (Christiani) dissertatio de foedere, Viteber-
gæ 1663. 4.
- II. XI. 8. SCHARFF (David Jonathan) de foederibus, Gießæ 1683. 4.
- SCHMIDEL (Joannes) de foederibus, Jenæ 1661. 4.
- SCHUBARTH (Georgius Adolphus) de foederibus inæqua-
libus, Lipsiæ 1705. 4.
- SCHUCKMANN (Conradus) de foederibus, Rostochii 1654. 4.
- STIERIUS (Matthæus) *von Allianzen*, Hanoviæ 1671. 12.
- STRAUSS (Jo. Michael) de jure Confoederationum, Vite-
bergæ 1661. 4.

WAGEN-

- WAGENSEIL (Joannes Christophorus) de jure fœderum,
Altorffii 1701. 4.
a WEIHE vide supra EHRENBURG.
ZAPFFE (Godofredus) de fœderibus, Jenæ 1660. 4.

§. 8.

De fœ-
deribus
specia-
liora.

- Specialiores quoque de fœderibus materias seorsim ex-
cufferunt nonnulli. Sic
De moribus Gentium circa fœdera, differuit GEORGIUS IV, III, 10.
SCHUBARTH, Jenæ 1689. 4.
De contraventionibus fœderum JOANNES FRANCISCUS
BUDDEUS, Halæ 1701. 4.
De justitia auxiliorum contra fœderatos OTTO MENCKE,
Lipsiæ 1685. 4.
De sociis stipendiariis hosti, in causa Republicæ Memmin-
gensis, scripsit JOANNES PETRUS LUDEWIG, Halæ
1720. 4.
De fœderibus Statuum Imperii cum exteris, differuit BRUN-
NEMANNUS 1703. 4. occasione fœderis Guelpherbytani
cum Gallis. Addatur Justification du procédé de l'Ele-
cteur de Treves & de la liberté des Electeurs & des Prin-
ces de l'Empire, de faire des Traittéz & des Alliances
avec tous les Princes de la Chretienté.
Junge quos afferemus infra III. IV. 24.
De quæstione, an cum infidelibus fœdera pangi queant,
agunt
OCTAVIANUS CACHERANI, an Principi Christiano fas sit
fœdus inire cum infidelibus? Taurini 1569.
JUSTUS CHRISTOPHORUS DIETMAR de fœderibus cum
diversæ atque nullius religionis populis, Francdfurti ad
Viadrum 1716. 4.
MARTINUS HASEN, an Princeps Christianus cum non-
Christiano adversus Christianum fœdus inire possit? Vi-
tebergæ 1711. 4. Conf. I. VIII. 1. III. III. 10. III. IV. 8.
POLYCARPUS LYSERUS de fœderibus cum infidelibus,
Lipsiæ 1676. 4.

JOANNES GEORGIUS ROESERUS de fœderibus fidelium cum infidelibus, Sedini 1713.

Eine Schrift darinn erwiefen wird, dass ein Christlicher Potentat mit Unglaubigen eine Allianz schliessen könne 1711.

§. VII. 18. JOANNES TARNOVIUS de quæstione, num, & quæ fœdera cum diversæ religionis hominibus, præcipue a Lutheranis & Calvinianis salva iniri possunt conscientia? 4.

§. 9.

De Protectione & Clientela.

Juri fœderum affine est **JUS PROTECTIONIS CLIENTELARIS**, de quo prælectiones publicas Gryphiswaldiæ habuit **MARTINUS BOECKELL**, Megapolitanus, quas postea in unum Volumen collectas edidit Lubecæ. 1656. 4. Addi poterunt

MARTINI MAGERI a Schoenberg Advocatia armata, Francofurti 1625. fol.

JOANNIS GUILIELMI GOEBEL dissertatio de Advocatia armata, *Schutz - und Schirm - Gerechtigkeit*, Helmstadii 1722. 4.

JOANNIS ERNESTI ab AUERSWALDA dissertatio de eo, quod lege naturali pro fidei sociis, propter religionem afflictis, justum est, Vitebergæ 1720. 4.

JOANNIS JACOBI LEHMANNI dissertatio, an potentiores rebelles in vicinis Regnis jure asyli frui possint? Jenæ 1716. 4.

Pos. III.

De Juri-
bus circa
Legatio-
nes.

Ex jure fœderum fluunt jura Legatorum, quæ generatim considerata, post alios minus male tradit **Wicquefortius**, quatenus autem Statibus Imperii Germanici competant, docent **Furstenerius**, **Kulpisius** & **Presbeuta**.

§. 1. Fre-

§. 1.

Frequentes fatis inter Gentes de Legatorum juribus lites ventilatæ sunt. Gentium quidem Jus nullas Legatis concedit immunitates; quam quæ ex ipsa necessitate gerendi, inter liberas Gentes negotia, fluunt. Nonnulli tamen impudentissimæ audaciæ Scriptores nimium extendunt easdem, & ea, quæ ad solam Gentium humanitatem, consuetudines ac ceremonias pertinent, necessitatis, & ipsius Juris Gentium esse contendunt. Pauci autem sunt, qui ex instituto Legatorum jura tradiderint. Plerique enim politica magis, quam juris capita respiciunt, & vel circa instruendos Legatos, vel circa recensenda exempla rerum ac controversiarum, quæ in variis Legationibus accidere memorabiles, occupantur.

De Legatorum Juribus.

§. 2.

In eo tamen feliciora fata experiri licuit, quod antiquissimæ quoque hujus generis scripta ad nostram pervenerint res Veteratatem. Sic enim ipsius CRATIS & DEMETRII de legatione libri sunt.

Legatis.

Selecta ex libris POLYBII de legationibus Græcæ cum notis edidit FULVIUS VRSINUS, Antverpiæ 1582. & HENRICUS VALESIIUS, Parisiis 1634.

DAVID HOESCHELIUS etiam collegit Eclogas legationum diversorum Autorum Græcorum, Augustæ Vindelicorum 1603. 4. in quibus sunt DEXIPPUS ATHENIENSIS, EUNAPIUS SARDIANUS, & PETRUS PATRICIUS, quorum de legationibus opuscula Græcæ & Latine etiam prodierunt, cum notis CANTOCLARI & HENRICI VALESII, Parisiis 1648. 4.

§. 3.

Ad nostra propius accedunt tempora, nec tamen rem omnem conficere videntur

Recentiores de Legatis.

- CONRADI BRUNNI**, Jcti, libri 5. de legationibus, ceremoniis, imaginibus & hæreticis, Moguntia 1548. fol. & Venetiis 1567. 8. Conf. II. XI. 12. III. V. 14.
- OCTAVII MAGII** de Legato libri 2. Venetiis 1566. 4. & 1567. 8.
- FRANCISCUS le VAYER** Sieur de la Motte, JCrus, & Curia Parisiensis Advocatus, de Legato sive de legatione, Legatorumque privilegiis, officio & juribus, Parisiis 1580. 4. & una cum OCTAVIO MAGIO, Hanoviae 1596. 4.
- MARTINUS GARRATUS**, Laudensis, de Legatis Principum. Conf. II. VI. 5. II. XI. 8. 12, III. II. 7. III. IV. 18. IV. II. 7.

Nota.

Ejus quoque extant de Castellanis & Castris, Consiliariis Principum, Officialibus Dominorum, Principibus, Cardinalibus, opuscula satis curiosa.

- JEREMIAE SETSERI** Discursus de officio Legatorum, annexus ejusdem discursui de incrementis Academiarum.
- HERMANNI KIRCHNERI** Legatus, & **CHRISTOPHORI WARSEVICII** Oratio de legationibus ad eundem. Lichæ 1604. 8. Kirchnerus separatim quoque prodiit Marpurgi 1613. 4. Varsevicius autem Dantisci 1646. & 1653. 12.
- II. VII. 8. **JOANNIS a CHOKIER** Tractatus de Legato, Coloniae Agrippinae 1624. 4. & cum Aphorismis politicis, Leodii 1642. fol.
- CHRISTOPHORI BESOLDI** Spicilegia de Legatis, sessionis præcedentia, & arcanis Rerumpublicarum, Argentorati 1624. 4.
- ANASTASIUS GERMONIUS**, Archiepiscopus & Comes Tarentasiensis, de Legatis Principum & populbrum, libris 3. Romæ 1627. 4.
- REINHARDI CONDIT** speculum fidei politicæ, seu de Legatorum, Advocatorum &c. qualitatibus, Bremæ 1663. 4.
- STEPHANUS DOLETUS**, **PETRUS ANDREAS CANONHE-RIUS**, & **CASPAR BRAGACCIA**, quos Naudæus in Biblio-

bliographia politica de Legatis scripſiſſe aſſerit, ad noſtram non pervenerunt notitiam.

§. 4.

Recen-
riores de
Legatis.

II. II. 3.

II. VI. 5.

III. I. 4.

Quare hiſ omnibus merito præferuntur

ALBERICUS GENTILIS, quem cum Scipione Gentili male confundit Naudæus in Bibliographia politica. Erat autem Albericus Italus, JCuſus, Rægiusque Oxonii in Anglia Profeſſor. Ejus de Legationibus libri tres magnam Eruditionem & Antiquitatum notitiam ſapiunt. Prodi-erunt illi Londini 1585. 4. & Hanoviæ 1594. & 1607. 8. Annexi quoque reperiuntur ejusdem Tractatui de di-
verſis temporum appellationibus, Hanoviæ 1596. 4.

CAROLUS PASCHALIUS, ſeu ut alii malunt Paſchafius, de Legatis, Rothomagi 1598. 8. Pariſiis 1612. 4. Amſtelodami 1645. & 1649. 12. Ejus quoque legatio Rhetica extat Pariſiis 1620. 8. Commendatur inprimis ob ſcribendi perſpicuitatem, & judicandi felicitatem.

SIEUR JEAN de VILLIERS HOTMAN, Franciſci Hotomanni frater, dans ſon Ambaſſadeur, in plerisque ſequitur Paſchalium, & prodiit 1603. 8. & cum notis Domini de COLAZON itidem Gallice, Pariſiis 1604. 8. a Duſſeldorf 1613. 12.

FREDERICUS de MARSELAER, Eques Hiſpanus, cujus Legatus duobus libris cum dedicatione ad Philippum IV. Hiſpaniæ Regem, prodiit Antverpiæ 1626. 4. & Amſtelodami 1645. 12. & Vinariæ 1663. 12. Totus in eo eſt, ut Legatorum qualitates, requiſita & officia ad prudentiam politicam revocet.

AUTOR HISPANUS libri, ſub Titulo perfecti Ambaſciatoris editi, cujus Gallica verſio hoc rubrum præfert: Le parfait Ambaſſadeur, traduit de l'Eſpagnol en François, par le Sieur LANCELOT, diviſé en trois parties, a Paris 1642. 12. recuſa in Belgio eodem anno, & denuo Lugduni-Batavorum 1709. Italica autem verſio prodiit Venetiis 1649. 4. Liber in forma dialogorum eſt ſcriptus. Autor vero MUTIUS ZICATA nonnullis dicitur,

- aliis vero **BALTHASAR** de **ZUNIGA**, Hispanorum ad Gallos quondam Legatus.
- III. V. 18. **JACOBUS HOWELL**, Anglus, cujus de Legatis Tractatus Londini 1646. 8. editus, & annexus dissertationi ejus de præcedentia Regum Galliæ, Hispaniæ, & Angliæ, Londini 1664. multas quæstionum singularium decisiones continet,

5.

5.

**Wic-
quefort.**

- Instar omnium esse poterit **ABRAHAMUS** de **WICQUEFORT**, (cui Joachimi nomen perperam tribuit Christianus Gryphius de Historicis Seculi XVII. p. 35.) Belga, Electoris Brandeburgici ultra 30. annos in Aula Gallica Legatus, qui sub initium Tractatum pacis Neomagensis, in Belgio captivus librum edidit hoc Titulo : Memoires touchant les Ambassadeurs & les Ministres, publiques par L. M. P. (i. e. le Ministre Prisonnier) a Cologne 1676. 12. auctum postea & apposito nomine duabus partibus reculum, a Cologne 1679. 12. & sub Titulo : L'Ambassadeur & ses fonctions, a la Haye 1680. 4. & tribus partibus a Cologne 1690. 4. Germanice sub Titulo : Staats - Botschaffter und dessen hohe Functiones, und Staats - Verrichtungen, eum vertit **JOANNES LEONHARDUS SAUTERUS** J. V. D. Lipsiæ 1682. 4. Liber Legatorum jura & officia confuse quidem, quoad cetera tamen eleganter satis exponit, & continua recentissimorum exemplorum serie illustrat. Sunt tamen, qui in eo desiderant judicium, & accuratius jura inter & facta discrimen. Mox post primam ejus impressionem, Autore **GALARDIO** quodam, anonymo prodierunt : Reflexions sur les memoires pour les Ambassadeurs, & reponse au Ministre Prisonnier, a Villefranche 1677. 12. & cum Wicquefortio & Galardii discours de l'Empereur & des Electeurs, Coloniae 1690. 14. Ibi recte notatur Wicquefortius, quod plus justo Gallorum partibus faveat, Belgis autem nimium detrahat, cujus rei causam vel ex sequentibus conjicere licebit. Anno 1659. a Gallorum Rege intra mensis spatium Regno exire jubebatur, quo tamen nondum elapso, in Bastiliam captivus, postea, Electore de-
- super

super conquerente Caletum, navem ut conscenderet, deducitur. Hanc illatam ipsi injuriam, ut repararet quodammodo Mazarinus Cardinalis, post trimestre literis humanissimis, ut rediret, eum invitat, annuamque mille Imperialium pensionem Regis nomine ipsi promittit. In Galliam reduci quotannis promissa pecuniæ summa accuratissime solvebatur, usque dum, bello superveniente, alterutram partem eligere cogeretur. Quare, neglecta Gallorum pensione, patriæ amore ductus, domum redire meditatur, quo in itinere, quod quædam Belgarum secreta Gallis aperuerit ac vendiderit quasi, a Belgis in carceres detruditur. Quam ulturus injuriam, de violato Gentium Jure conqueritur, & in scriptis suis quandoque parum laudabiliter Belgarum mentionem injicit, Gallos autem in cælum usque efferre studet. In tertia tamen Wicquefortiani operis editione, quæ Hagæ cum privilegio Ordinum Hollandiæ prodiit, ea loca, quæ in Belgas sunt injuria, deprehenduntur omissa. Ceterum idem noster Wicquefortius ex Hispanico Gallice vertit, l' Ambassade de D. Garcias de Silaa Figuerra en Perse, a Paris 1667. 4. & ex Germanico itidem Gallice, les Voyages d' Adam Olearius en Moscovie, Tartarie, & Perse, avec un voyage aux Indes orientales par J. A. Mandelslo, Paris 1666. & 1679. 4.

§. 6.

Haftenus recensitis addimus

ERNESTUM GÖCKELIUM de Majestatico Legatorum jure, Lindaviæ 1688. 4. Conf. II. VII. 8. II. IX. 2.

MELCHIOREM JUNGKHERUM, Jctum, cujus de Legationibus Summorum Imperiorum libellus prodiit Francofurti ad Moenum 1688. 8.

Illustrem Baronem ab VLM qui itidem de Legatorum jure scripsit &

CANDORINS *vollkommenen Teutschen Gesandten*, prodiit Franckfurt 1679. 12. Ex versibus in fine libelli appositis apparet, sub ficto Candorini nomine latere Generosissimum CONRADUM ab HOEVELEN, qui in præfatione de commercio

Calliers
& alii de
Legatis.

24. annorum cum omnium ordinum Legatis gloriatur, stylo tamen subobscuro utitur.

NICOLAI HIERONYMI GUNDLINGII, Professoris Halensis, Tractat *vom Gesandtschafts-Rechte*.

Autorem de prærogativis Legatis debitæ ex communi Gentium consensu, qui extat in FABRI *Staats - Canzley*, Tomo 14.

Quemque ob præstantiam suam primo loco nominare debuissimus FRANCISCUM de CALLIERES, Gallorum ad Tractatus pacis Rysvicensis Legatum, cujus de la maniere de negocier avec les Souverains, libellus, prodiit Parisiis 1716. & Amstelodami 1717. 12. versus sub Titulo: *der Staats-erfabrne Abgesandte*, Lipsiæ 1717. 12.

Nota.

Idem CALLIERES dedit les mots a la Mode. Paris 1. Vol. 12. & obiit Parisiis 1718. ætatis 71. erant Secretaire du Cabinet du Roy, & membre de l'Academie Françoise.

§. 7.

Faciunt quoque ad cognoscendâ Legatorum jura relationes variarum legationum, & memoriæ negotiorum, in iis Legationum, quæ magno extant numero. Inprimis commentionum. dantur illæ.

PETRI JANNINI, Divionensis, Parlamenti Præsidis, Regisque Gallorum Consiliiarii, & ad Belgas Legati. Prodiere les negociations de Monsieur Jeannin, divisées en 4. Tomes, Paris 1656. fol. & Amstelodami 1695. 12.

CARDINALIS ARNALDI OSSATI, qui natus erat in Aquitania parentibus pauperrimis. Imo spurium eum volunt nonnulli. Rhetoricam & Philosophiam docuit Parisiis, deinde, Cujacio Duce, Juri operam dedit; hinc Secretarius legationis Gallicæ abiit Romam, usque dum ipse evaderet Legatus. Obiit Romæ (ubi 30. annos commoratus) 1604. Videatur Teiffier in Elogiis Thuanicis. Les Lettres du Cardinal d' Ossat, prodiere Parisiis

fiis 1627. fol. & cum notis AMELOTI de la HOVSSAIE,
itidem 1697. 4.

FRANCISCI WALSINGHAMI, Elifabethæ, Angliæ Reginæ
ad Gallos Legati, qui obiit contracto multo ære alieno
1590. atque adeo confundendus non est cum THOMA
WALSINGAAMO, Norfolciensi, ad S. Albani Monaste-
rium Benediçt. Ord. Monacho, qui duas historias scri-
psit, breviorẽ ab anno 1273. ad 1423. & longiorẽ ab
irruptione Normannorum ad principium Henrici VI.
De nostro Francisco plura videri poterunt in Annalibus
Camdeni p. 608. editionis Amstelodamensis 1677.
8. & apud Wicquefort. p. 419. edit. primæ. Les memo-
ires & instructions pour les Ambassadeurs, ou lettres &
negotiations de Walsingham, Ministre & Secretaire
d'Etat sous Elifabeth Reine d'Angleterre, avec les Ma-
ximes politiques de ce Ministre, & des Remarques sur la
vie des principaux Ministres, & favoris de cette Prin-
cesse, traduites de l'Anglois, prodierunt Amstelodami
1700. 4. Les maximes politiques sive Regulæ politicæ
jam antea 1654. separatim prodierant, latine versæ ab
ABRAHAMO MARCONNETTO, sub Titulo, Aulici in-
culpati, postea Gallice sub Titulo, Secrets des Cours,
sive Arcanorum aulicorum cum notis ROBERTI NAN-
TONII. Colonix 1695. 12.

CARDINALIS BERRONII. Extant autem les Ambassades
& negotiations du Cardinal Perron, a Paris 1623. &
1715. fol.

COMITIS d'ESTRADES, Galliarum Regis in Italia, Anglia,
& Belgio Legati. Les Ambassades & negotiations du
Comte d'Estrades Gallice prostant Amstelodami 1718. 8.
& Anglice sub Titulo: Letters and negotiations of Mr.
d'Estrades 3. Vol. Londini 1711. 8.

§. 8.

Nec omittendæ nobis sunt variæ de Legatis eorumque ju-DeLegat-
ribus dissertationes, in Gymnasiis & Academijs passim habi- tis in ge-
nere Dif- nere Dif-
tæ, quales sunt

K k

BAL- fertat.

- BALTHASARIS (Jacobi) dissertatio de Legatis, Gryphiswaldiæ 1685. 4.
- BORTII (Matthiæ) dissertatio de Legationibus & Legatis extat in Dominici Arumæi discursibus de Jure Publico, Jenæ 1621. 4. discursu 29. p. 267.
- CONRINGII (Hermanni) Helmstadii 1660. 4.
- EICHMANNI (Roberti) Duisburgi 1677. 4.
- FELWINGERI (Joannis Pauli) Altorffii 1670. 4.
- FRANCKENSTEINII (Jacobi Augusti) de Jure Legatorum dubio, oratio inauguralis, ex controversiis recentioribus Autorum fide nunc firmata, Lipsiæ 1721. 4.
- FRITSCHII (Ahasveri) de Legationibus.
- GRYPHIANDRI (Joannis) J. V. D. & Poëtes P. P. Jenensis, dissertatio de Legatis, Jenæ habita, quoque reperitur in Dominici Arumæi discursibus de Jure Publico, Jenæ 1621. 4. discursu 29. p. 267.
- GUNZELII (Alberti) de Legato, Vitebergæ 1630. 4.
- HAHNII (Henrici) de eodem, Helmstadii 1654. 4.
- HEINZELMANNI (Joannis) de eodem, Berolini 1657. 4.
- HOFFMANN (Jeremias) disputatione politica notas Legati subtilis & inepti exhibuit, Vitebergæ 1661. 4.
- HORNII (Joannis Friderici) de jure Legationum, Vitebergæ 1660. 4.
- NEANDRI (Joannis Christophori) de Legatis, Vitebergæ 1660. 4.
- QUERINI (Hermanni) de Legationibus & Legatis, eorumque jure, Gryphiswaldiæ 1642. 4.
- ROESLERI (Johann. Eberhard.) de Juribus Legationum ex Jurisprudentia naturali, Tubingæ 1723.
- REBHANII (Joannis) de jure Legationis, Argentorati 1672. 4.
- SAGITTARII (Joannis Christophori) Speculum boni Legati, Jenæ 1641. 4.
- SCHALLER (Jacobi) de Legatis, Argentorati 1650. 4. Conf. III. IV. 17.
- SCHELWIGII (Samuelis) de Legatione, Vitebergæ 1667. 4.

- VON* STOEKKE (Gerardi) de jure Legationum, Altorffii 1657.
4. Conf. III. IV. 12.
STRYCKII (Samuelis) de Legato Principis, Francofurti ad
Viadr. 1684. 4.
UFFELMANNI (Henrici) de Legatis, Helmstadii 1677. 4.
WENDELERI (Michaelis) de Legatis, Vitebergæ 1652. 4.

§. 9.

Superfunt recensendi qui de singularibus quibusdam Legatorum juribus separatim egerunt. Sic de DISCRIMINE LEGATORUM conferri poterunt

De Legatorum
Discrimine.

- CASPAR CONRADUS RETHEL de Ambasciatoribus, Martisburgi 1685. 12.
HENRICI COCCEJI dissertatio de repræsentativa Legatorum qualitate.
PETRI MULLERI, Consilarii Ducalis Saxonici, & Professoris Jenensis, dissertatio de Legatis primi Ordinis, *von Gandien des ersten Ranges*, Jenæ 1692. 4. recusa ibidem 1711. 4.
Ejusdem dissertatio de Residentibus, Jenæ 1690. 4. Adde
JOANNIS CHRISTOPHORI DORNII dissertationem de eo, quod justum est circa Legationes assiduas, Jenæ 1716. 4.
HENNEI de Plenipotentiarum ad Tractatus pacis requisitis & officio dissertationem adducemus infra: III. IV. 24.

§. 10.

- Quid circa DELICTA Legatorum justum sit, docent
JOANNES ADOLPHUS BÜCHER in dissertatione de delictis Legatorum, Argentorati 1700. 4.
MARTINUS HASSEN de παραβουβείας Crimine, seu Legato violati mandati reo, Vitebergæ 1717. 4. Conf. III. II. 8. I. VIII. I.
Similis fere argumenti sunt, quos nominabimus infra.
IV. I. 6.

De Legatorum
delictis.

§. II.

- DeLegatorum delinquentium sequentia notentur scripta.
- Sanctitate, & Judice competente. Tractatus de Legato & absoluto Principe perduellionis reo, Oxonii 1587. 8.
- Quæstio, an salvo Jure Gentium Legatus, contra Principem, ad quem missus est, delinquens, capi & puniri possit? Parisiis 1606. 8.
- RICHARDI ZOUCHÆI de Legati delinquentis judice competente libellus, & quæstio vetus ac nova, an Legatum, adversus Principem vel Rempublicam, ad quam missus est, delinquentem, salvo Jure Gentium capere liceat? Oxonii 1657. 8. Colonia Agrippinæ 1662. 12. & Argentorati, Parisiis, & Colonia ad Spream 1669. 12. cum notis CHRISTIANI HENELII. Germanice Zouchæum vertit notisque illustravit JOANNES JACOBUS LEHMANNUS, Moraliæ Professor Jenensis, Jenæ 1717. 8.
- JOANNIS HENRICI BOECLERI dissertatio, cui Titulus, Sacra Legationis, Argentorati 1664. 4.
- JACOBI THOMASII Legatus inviolabilis, Lipsiæ 1667. 4.
- CONRADI ANTONII a MARDEFELD, Nobilis Sueci, Oratio de Sanctimonia Legatorum, Gryphiswaldiæ 1670. fol.
- JOANNIS WILHELMI VCKERMANNI dissertatio de jure & inviolabilitate Legatorum, Erfurti 1671. 4.
- JOANNIS FRIDERICI KOEBER Programma de Legato pio ac Christiano vere inviolabili, Geræ 1674. 4.
- JOANNIS GEORGII SIMONIS Violatio Legati, Jenæ 1680. 4.
- JOANNES JACOBUS WINZINGER de inviolabilitatis characterè, Erfurti 1691. 4.
- HENRICI COCCEJI dissertatio de Legato sancto, non impuni, recusa Francofurti 1717. 4.
- I. V. 3. 15. II. VII. 1. IMMANUELIS WEBERI, Historiarum Professoris Giessensis, dissertatio de Vindictis adversus Legatum delinquentem, & de judice ejus competente, Giessæ 1698. 4.

ERDMAN SEUBERLICH utrum Legati delinquentes sint puniendi? Regiomonti 1702. 4.

CASPAR MATTHÆUS MULLER de foro Legati contrahentis, Rostochii 1704. 4.

Ejusdem de foro Legati delinquentis, ibid. eod.

DIETERICI HERMANNI KEMMERICHS *Grund-Sätze des Völkler-Rechts von Unverletzlichkeit der Gesandten*, Erlang 1710. 4.

Aliquot ab hinc annis cum ab Anglis Comes de Gyllenberg, a Belgis autem Baro de Goertz, ambo Legati Suecici, capti detinerentur, sequentia de judice Legatorum scripta lucem aspexerunt

DISQUISITIO Juris Naturalis & Gentium, de justo Gyllenbergii & Goertzii, Sueciæ Legatorum, in Britannia & confœderato Belgio arresto, Latine & Germanice, Francofurti & Lipsiæ 1717. 4. cujus Autor est GLAFEY, Jctus Lipsiensis.

Beuveis, das es nicht wider das Völkler-Recht sey, bey gewissen Umständen einen fremden Gesandten zu arrestiren, Guelferbytii 1717. 4.

STEPHANI CASSII de jure & judice Legatorum diatribe, Francofurti ad Moen. 1717. 4.

LETTE de Mr. N. N. a une personne de distinction, qui luy demande ses sentiments sur les inprimez, qui ont paru au sujet de l'Arret du Comte de Gyllenberg, & du Baron de Goertz, Ministres du Roi de Suede, a Ratisbone 1717. 4.

JOANNIS JACOBI LEHMANNI dissertatio de vero & certo fundamento jurium, ac speciatim sanctitatis Legatorum, Jenæ 1718. 4.

CORNELIUS van BYNCKERSHOECK de foro Legati, Lugd. Batav. 1721. 8.

JOANNIS LAURENTII FLEISCHERI dissertatio de juribus & judice competente Legatorum, Halæ 1724. 4.

§. 12.

De Jure ASYLI in ædibus Legatorum, seu Franchitia Quarteriorum, extant dissertationes

K k 3

DeLegatorum
Juribus
singula-
ribus.
CHRISTIANUS

CHRISTIANI THOMASII de jure Asyli, Legatorum ædibus competente, Halæ 1689. 4. recusa 1718.

JOANNIS VPMARCKII de Franchitia Quarteriorum, seu jure Asyli apud Legatos, Upsaliae 1706. 8. Addatur

SAMUEL FRIDERICUS WILLENBERGIUS de jurisdictione Legati in comites suos, Gedani 1705. 4.

De privatis Legatorum SACRIS dissertationem habuit JUSTUS HENNING BOEHMER, Halæ 1713. & 1721. 4. occasione injuriarum a Coloniensibus Residenti Borussiae illatarum.

De TESTAMENTO Legati differuit CHRISTIANUS WILDVOGEL, Consiliarius Ienacensis, & Jctus Jenensis, Jenae 1711. 4. Conf. II. V. 7. II. VII. 9. 10. 11. II. IX. 4. II. XI. 4. 7. 13. III. IV. 12. 18. 20. 22. III. V. 15. IV. I. 6. IV. II. 1. & 10.

III. IV. 19. Legatum RELIGIOSUM dissertatione stitit GEORGIUS HEIN, Regiomonti 1704. 4.

De Jure CEREMONIALI circa Legatos dissertatio JACOBI BRUNNEMANNI, typis est excusa Halæ 1700. 4. Conf. II. VII. 15. III. II. 8. III. V. 8. & 19.

De potestate Principis COGENDI Legatum eundi ad hostes quosvis, differuit JACOBUS ROESER, Vitebergae 1668. 4.

III. IV. 24. De Plenipotentariis ad pacem vide infra.

§. 13.

De Legatis In specie de Legato PONTIFICIS

Pon-RAPHAEL CYLLENIVS Tractatum anonymos edidit, Venetiis 1558. 4.

PETRUS ANDREAS GAMBARUS de Casali, Bononiensis, de officio & autoritate Legati de latere lib. X. Venetiis 1571. qui etiam reperitur in Tractatu Tractatum, seu Collectione variorum opusculorum Juris a FRANCISCO ZILETTO, jussu Gregorii XIII. Pontificis edita, Venetiis 1584. fol. XXVII. Tomis, & recusa Lugduni 1599. XVII. Tomis X. Volum. quorum indicem

ador-

adornavit WOLDENBERGIUS, Jenæ 1679. In Tomo XIII. sequentes quoque habentur

ANDREAS BARBATA, Siculus, seu ANDREAS DE BARTHOLOMÆO, Mastanensis de Sicilia, de Cardinalibus & Legatis a latere.

NICOLAUS BOERIUS, Jctus, & in Senatu Burdigalensi Præses, de potestate Legati a latere.

ÆNEAS DE FALCONIBUS, DE MAGLIANO de Reservatis Papæ & de Legatis.

JOANNES BRUNELLUS de dignitate & potestate Legati.

GUNDISALVUS DE VILLADIEGO de Legato.

II. VII. 18.

Tandem quoque huc pertinent

JOANNIS THOMÆ DELLA TORRE, Patricii Genuensis, Tractatus de autoritate, gradu, ac terminis Legatorum a latere, Romæ 1656. 4.

GABRIELIS WAGENSEILII dissertatio de Legato a latere, Altorffii 1696. 4.

§. 14.

De Jure Legationis Statuum Imperii Romano-Germanici tempore pacis Neomagensis prodiit CÆSARINI FURSTENERII de jure Suprematus ac Legationis Principum Germaniæ liber 1677. 8. & Londini 1678. 8. & 1679. 12. Noribergæ 1696. 8. sub ficto hoc Furstenerii nomine Esaiam PUFFENDORFIUM latere suspicabantur nonnulli, alii Ludolphum HUGONEM, alii Ezechielem SPANHEMIUM, alii Dominum ALEXANDRI, alii BERNHARDUM KOEHNE, rectius autem alii GODOFREDUM GUILIELMUM LEIBNIZIUM. Confer Deckherum de scriptis adespotis p. 147. Reimmanni *Einleitung zur historia literaria* part. 3. Sect. 3. p. 265. Memoires de Trevoux anni 1701. Tom. 2. p. 123. Acta erudit. Lips. an. 1683, p. 100. & an. 1688. p. 147. item Lynckeri dissertationem de potentatu th. 5. Erat autem Leibnizius noster natu Lipsiensis, Electoris Hannoverani Consiliarius, Bibliothecæ Guelpherbytanæ Director, Academiæ Regiæ scientiarum Berolinensis Præses, Societatis Anglicanæ socius, Polyhistor celeberrimus. Hoc scripto vindicavit Prin-

DeLegatis Statuum Imperii. Furstenerius. I. V. 2.

I. V. 15.

Principibus Germaniæ, licet Electores non sint, jus mittendi Legatos primi ordinis. Nostro judicio Jus Gentium omnibus quidem, summa potestate gaudentibus, jus mittendi Legatos concedit, neque adeo illud Germaniæ Principibus, superioritate territoriali pollentibus, denegat. Legatorum autem in primi & secundi ordinis discrimen, character ille repræsentativus, ex eoque deduci solitum jus recto capite alloquendi Principem, ad quem mittuntur, aliæque ceremoniæ, nullo Gentium Jure, sed mera Principum humanitate, ac consuetudine, pro lubitu abroganda, nituntur. Leibnizium certe hoc suo scripto non omnibus satisfacisse, vel ex duobus, quæ contra eum prodierunt, apparet scriptis. Primum inscribitur: In Cæsarini Furstenerii Tractatum, de jure Suprematus, ac Legationis Principum Germaniæ, Notæ & Animadversiones, inter legendum jam anno 1677. ex tempore conscriptæ, nunc vero in lucem editæ, Germanopoli 1682. 8. Alterum prodiit hoc Titulo: Discursus de Suprematu adversus Cæsarinum Furstenerium, Hyetopoli ad Istrum 1687. 8.

De Legatis Statuum Imperii.
I. III. 15. 18.
III. 1. 1.
III. IV. 10.
IV. 1. 13.

§. 15.

Porro de legationibus Statuum Imperii extant JOANNIS GEORGI KULPISII, Professoris primum Giesfensis, & Argentoratensis, postea Consiliarii intimi, & ad pacem Rysvicensem Legati Wurtenbergici, dissertatio de legationibus Statuum Imperii, Gieslæ 1679. 8. & in Volumine ejus dissertationum Academicarum, Argentorati 1705. 4. quam licet juvenis scripserit, magno opere tamen æstimant Eruditi. Animus ipsi erat emendatorem & auctiorem eam edere, sed mors præmatura interveniens hunc ejus conatum reddidit irritum.

JUSTINI PRÆBEBTÆ I. e. HENRICI HENNIGIS Cæsarei ad Comitata Ratisbonensia Legati discursus, de jure legationis Statuum Imperii, Eleutheropoli 1701. 8. qui eruditione quidem insignis, at mole exiguus, quo fit, ut nonnulli eum nimis parcum in exemplis ac rationibus allegandis judicent.

In

In THUCELII Electis Juris Publici contra hæc Statuum jura conscripta reperiuntur *Annotata über die vorgefallene Question: ob Reichs-Fürsten befugt Ambassadeurs zu schicken? unter eines vornehmen Ministri Schrifften gefunden, quæ & seorsim prodierunt* 1681. 12.

Addi meretur aliud scriptum de questione: *Ob bey allgemeinen Conventen Fürstliche Abgesandten sich sechs-spänniger Carossen bedienen können?* 1683. 12.

Dominus de RHEINBACHEN, nativitate Silesius, & quondam Aulæ Mareschallus Vinariensis, postea Consiliarius intimus Salfeldensis, nunc iterum Vinariensis, anonymus pro Principum juribus edidit: *Unvorgreiffliches Bedencken über die Concurrenz der Fürsten des Reichs bey der bevorstehenden Abhandlung des Friedens.* 4.

JOANNIS PETRI LUDEWIG dissertatio, indeque natus Tractatus, de jure ablegandi Ordinum Sacri Romani Imperii, prostat Halæ 1704. 4.

Ejusdem fere argumenti est Discours *von der Reichs-Deputation zu Friedens-Schlüssen*, qui annexus reperitur *der Historie Rastädtscher Friedens-Handlungen*, Jenæ 1714. 4.

De Jure Legationum Civitatum Imperii dissertationem habuit CAROLUS WÖLCKERUS, Altorffii 1713. 4.

Pos. IV.

Restant nunc enumerandi de Belli, De Jure
idque secutæ Victoriæ, Pacisque Juribus Belli & Pacis.
Scriptores.

§. I.

Haftenus egimus de jure Gentium tum in re, sive ea-Conne-
rum dominiis, tum ad rem, sive earum pactis. Paucis ad-xio &
huc videamus de judicio, quo Gentium controversiæ ter-Sciagra-
minantur, quod uno verbo est Bellum. Scriptores de eophia hu-
ejusque juribus perquam multi habentur. Ne tamen sinejus Pos.

L I

ordine

ordine vagemur, recensitis prius iis, qui generatim de Bello commentati sunt, adducemus eos, qui exponunt, quid iustum sit. 1. circa Belli causas & indictionem. 2. circa ejus apparatus, militum puta conscriptionem, fortalitionum extructionem, & obsidionem, transitus & metata. 3. circa modum gerendi Bellum, ubi de armis prohibitis ac venenis, dolo, strategematibus, & repressaliis agitur.

Ad Victoriæ jura referantur occupatio bellica, jus captivitatis, & postliminii. Pacis jura quod attinet, in genere quidam disquisiverunt, an fides hosti servanda, alii in specie de pace commentantur, eoque pertinentibus Amnestia, Inducias, Obsidibus, Arbitris, Mediatoribus ac Sponsoribus.

§. 2.

De Bello
in gene-
re.

De BELLO itaque in genere ejusque juribus succurrunt HUGO GROTIUS, de quo fufius I. II. I. seqq.

BALTHASARIS AYALÆ de jure, officiis bellicis, ac disciplina militari libri 3. Duaci 1582. 8. Antverpiæ 1597. 8. Lovanii 1648.

BERNARDINI ROCCÆ discorsi de Guerra, Venetia 1582. 4.

FRANCISCUS ARIAS DE VALDEROS de Belli justitia injustitiaque, Romæ 1533. 4.

JULIUS FERRETUS, de quo III. I. 11.

MACHIAVELLUS de arte bellica vide II. III. 5. Sed hi duorum juris capita attingunt, adeoque vix hujus loci sunt.

ZOUCHÆI descriptio juris & judicii militaris & maritimi supra memorata I. VIII. 1.

LAZARI von SCHWENDI *Kriegs-Discours von Bestellung eines ganzen Kriegs-Wesens, Franckfurt* 1605. 8.

FABIANI GUSTMEYERI *Fecialis Germanicus, seu dissertatio de Regimine bellico Imperii Romano-Germanici, Amstelodami* 1662. 12.

De ALVAREZII *Traçtatu de Bello justo & injusto, item*

JACOBI CAIMI de jure Belli, haud satis nobis constat. Corpus Juris Militaris recensibimus infra §. 12.

§. 3.

- §. 10. à LITH (Joannis Guilielmi) de officio Principis circa Bellum suscipiendum, Halæ 1698. 4.
 LUDOVICI (Jacobi Friderici) de limitibus defensionis in Bello defensivo, Halæ 1706. 4. Conf. infr. §. 21. & I. I. 3. I. II. 7. II. V. 2. II. X. 10. IV. I. 10.
 NIGRINI (Wilhelmi) de Bello, Vitebergæ 1636. 4.
 OBRECHTI (Ulrici) de ratione Belli, raison de Guerre, Argentorati 1675. 4.
 PAULSEN (Joannis) de Bellis, eorumque juribus, Grœningæ 1639. 4.
 PFAFFII (Joannis Christophori) decas thesium theologiarum de Bello, recusa Tubingæ 1715. 4.
 PREGITZERI (Joannis Ulrici) Jus Majestatis circa Bellum & Pacem, Tubingæ 1687. 4.
 ROEHRENSEE (Christian) de Jure armorum, Vitebergæ 1669. 4.
 Idem de Bello, Vitebergæ 1703. 4.
 SCHÄRFFII (Joannis Friderici) Bellum Christianis licitum, Vitebergæ 1620. 4.
 §. 7. SCHEURLII (Henrici Julii) de Bello, Helmstadii 1645.
 SCHMIDII (Joannis) de Bello punitivo, Lipsiæ 1714. 4.
 SCHROEDERI (Eliæ) dissertatio, cui Titulus: Juris bellici delineatio, habita est Jenæ 1614. sub præsidio JOANNIS SUEVII, & reperitur quoque in Arumæi discursibus de Jure Publico, Jenæ 1621. 4. discursu 23. p. 214. ut & in Conradi Biermanni Jure Publico Tom. 2. num. 13. p. 771. edit. Francofurt. 1615. 4.
 WESTPHALII (Andræ) Belli juste & honeste gerendi modus, Gryphiswaldiæ 1714. 4.
 WOLFFII (Danielis Sigismundi) de ratione Belli offensivi, & defensivi, Halæ 1677. 4.

§. 4.

De Duel- Belli species est DUELLUM, sive duarum personarum
 lis Scri- conflictus, sive publicus sit, sive privatus, de cujus natura,
 ptores legibus, Imperantiumque id circa potestate, varie a variis
 Itali. variarum Nationum Scriptoribus fuit disceptatum. ITALI
 primi

primi fere extiterunt, qui hanc materiam peculiaribus scriptis excusserunt. Jam 1536 Venetiis in 8. forma prodiit, Duello, libro de re Imperatore, Principi, Signori, Gentilhuomini & de tutti Armigeri &c. nullo in fronte libri appposito Autoris nomine. Ex lectione vero apparet, Autorem esse PARIDEM DE PUTEO, Juris Doctorem, cujus & de re militari Tractatus extat in Tractatu Tractatum.

ANDRÆ ALCIATI, Jcti Mediolanensis, liber, de singulari certamine, una cum ejus consilio in materia duelli, prodiit Lugduni 1544. 8. & in Operibus ejus, Basileæ 1549. & 1582. fol. nec non in Tractatu Tractatum.

HIERONYMI MUTII, Justinopolitani, Duello & Risposte Cavallerische, Venetiis 1553. 1564. 1585. 8.

JOANNIS BAPTISTÆ POSSEVINI Dialogus de honore, Italice prodiit Venetiis 1556. 4. mox & Gallice versus, ac licet Possevini nomen præferat, verus tamen Autor est ANTONIUS BERNHARDUS MIRANDULANUS, Episcopus Casertanus. Videatur Naudæus in Bibliographia Politica. Hujus tamen Mirandulani seu Pseudo-Possevini rationes evertere conati sunt

JOANNES BAPTISTA SUSIUS Medicus Mantuanus, della ingiustizia del Duello, & di colore che lo permettono, Venetiis 1558. 4. &

ANTONIUS MASSA contra usum Duelli, Italice, Venetiis 1555. 8. & Latine Venetiis 1584. & per CHRISTOPHORUM BESOLDUM, Tubingæ 1620. 8. His tamen ipse

ANTONIUS BERNHARDUS MIRANDULANUS satisfecit edito alio libro de singulari certamine, eumque solide se in eo defendisse, testatur Naudæus l. c. Recusus est hic Mirandulani liber hoc Titulo: Monomachia, seu duellorum ratio & refutatio, Basileæ 1562. fol.

GIOVANNI BATTISTA OLEVANO il modo di ridurre a pace ogni sorte di privata inimicitia nata per cagion d'honore, 2. lib. Venetiis 1603. 4.

GEORGIUS CARAFA de Monomachia, seu duello, Romæ 1647. fol.

PETRUM MONTUUM, Mediolanensem, leges duelli uni-

versales descripsisse, Autor nobis est Naudæus, qui etiam laudat

FRANCISCUM BIRAGUM de Duellis.

FABIUS vero **ALBERGATUS** de iisdem, displicere ipsi videtur.

CASPAR CECHINELLUS, Genuensis, contra Duellum & Duellistas Romæ scripsisse fertur.

§. 5.

De Duellis
Script.
Galli.

Apud **GALLOS** contra Duella scripserunt **OLIVIER** de la **MARCHE**, **JEAN** de **VILLIERS**, **L'ISLE ADAM**, **HARDOUIN** de la **JAILLE**, qui omnes conjunctim Gallice prodierunt Parisiis 1586. 8. Seorsim habentur

SCIPIO DU PLESSIS Loix militaires touchant le Duell en 4. livres, Paris 1602. 4.

JEAN de la **TAILLE** discours des duels & le moyen d'y pourvoir, Paris 1609. 12.

JEAN SAVARON, Sieur de **VILLIERS**, Traité contre les Duels, Paris 1610. 8. & in modo memorata Collectione, Parisiis 1586. 8.

DISCURSUS quidam pro abolendis Duellis, Gallice prodit Parisiis 1612. 8.

SIEUR d'AUDIGUIER le vray & ancien usage des Duels, Paris 1617. 8.

TILLET Instruction touchant le point d'honneur, Paris 1630. 8.

RECUEIL des Edits, Declarations & Arrests concernant les Duels sous le Regne de Louis XIV. Paris 1669. 12.

Nuper in Gallia novum contra duella prodit Tractatum asserit **JANUS** de Origine duellorum.

§. 6.

De Duellis
Script.
Angli, &
Belgæ.

Ex **ANGLIS** **SELDENI** Tractatum Anglicum de Duellorum Origine laudavimus supra I. VII. 1. Not. 2.

Et

Et THOMAM GLOCESTRÆ DUCEM, Angliæque Conne-
stabulum, peculiarem libellum de Duellis instituendis
celebrandisque ex officio quasi conscripisse, Autor est
Dominus ab Haugwiz in Tractatu de Aulæ Regniq̃ue
Mareschallis p. 115. ubi addit, eum post fata demum
Parliamenti sententia læsæ Majestatis fuisse damna-
tum.

In BELGIO lucem aspexerunt ANTONII de BALINGHEM
Soc. Jes. Punctum honoris, ubi inter cetera de Duellis non
offerendis, nec acceptandis, Duaci 1624. & PAULUS VOE-
TIUS de Duellis licitis ac illicitis, Ultrajecti 1646. 8.

§. 7.

De Duel-
lis Script.
Germani.

GERMANORUM de Duellis Scriptores sequentes fere
sunt

BOCERUS (Henricus) de Bello & Duello, Tubingæ 1607. III. IV. 3.
& 1609. 8.

CHEMNITIUS (Christianus Godofredus) de Duellis Germa-
norum, Vitebergæ 1717. 4.

FINGER (Joannes Wolfgangus) dissertationibus duabus de
Bello & Duello, Altorfii 1716. 4.

GAUER (Bonaventura) de Duello, seu Monomachia, Basileæ
1609. 4. & in Conradi Biermanni Jure Publico Tom.
3. num. 20. Francofurti 1618. 4.

GERHARDUS (Ephraim) de judicio duellico, Jenæ 1711. 4.

JANUS (Joannes Guilielmus) de Duellorum Origine & pro-
gressu, respondente modo citato CHEMNITIO, Vite-
bergæ 1717. 4. Conf. I. I. 6. III. IV. 5.

KIELCKEN (Henricus Christianus) de Duellis, Rostochii
1706. 4.

LANGE (Samuel) de Duellis, Vitebergæ 1682. 4.

LEDERER (Michael Fridericus) 2. dissertationibus de
jure belli privati, Vitebergæ 1668. 8. Conf. III. II. 2.

MADERUS (Joachimus Joannes) de Duello, Ordalii quon-
dam specie, Helmstadii 1679. 4.

MAURITH (Erici) dissertationes binæ, una de Duellis, al-
tera de Vitæ defensionis favore, extant inter dissertatio-
nes

- nes & opuscula ejus, conjunctim edita a JOANNE NICOLA O HERTIO, Francofurti 1692. 4. Conf. I. VIII. 1. II. VII. 19. II. X. 3.
- MULLER P. de Duellis Principum.
- OBRECHTUS (Georgius) de necessaria defensione, Argentorati 1617. 4. Conf. II. II. 5. II. IX. 2.
- RACHELIUS (Samuel) de Duellis, Kilonii 1670. 4.
- REDEL (Carolus Andreas) de Duellorum privatorum turpitudine morali, Lipsiæ 1691. 4.
- Ejusdem dissertatio de defensione sui adversus aggressorem, Lipsiæ 1688. 4.
- ll. V. 8. ROTH (Eberhardus Rudolphus) de antiquissimo illo more, quo Veteres innocentiam suam per Duella probare nitentur, annexo judicio de hodiernis Duellis, Ulmæ 1678. 1680. 4.
- RUMOR (Cajus) de Duello.
- SCHARFF (Joannes Fridericus) de Duellis, Vitebergæ 1620. 4.
- SCHELWIG (Samuel) de Duellis, Gedani 1679. 4.
- §. 17. SCHERZ (Joannes Georgius) de Duellis Principum, Argentorati 1707. 4.
- UFFELMANN (Henricus) de Duellis, Helmstadii 1676. 4.
- VISCHERI (Augusti) Tractatus duo de Duello proviso & improviso, Jenæ 1617. 8.
- Aliqua etiam ratione huc referri possunt, qui de priscis diffidationibus, easque secuta pace publica, commentati sunt. Sic
- HENRICUS BOCERUS de deprædationibus, diffidationibus, & latrociniis scripsit, Tubingæ 1625. 8.
- JOANNIS NICOLA I dissertatio de diffidationibus, extat Argentorati 1625. 4. Conf. II. VII. 12.
- CHRISTOPHORI PELLERI dissertatio de diffidationibus 1658. Conf. II. III. 8. II. XI. 8.
- LEONHARDI SCHWENDENDORFFERI dissertatio de diffidationibus, Lipsiæ 1676. recusa 1716. 4.
- THOMASII (Jacobi) dissertatio de Duellorum varii generis moralitate, Lipsiæ 1671. 4.

De

De pace Burgorum scripsit BOCHIIUS & APPOLDUS vid.
 §. 24. Plane vero eximius est JOANNES PHILIPPUS DATH,
 Confiliarius Wurtenbergicus, in Volumine Rerum Germa-
 nicarum, seu de Pace Imperii publica, libris 5. Ulmæ 1698.
 fol.

§. 8.

- Circa CAUSAS Belli quid justum sit, exponunt De Belli
 JOANNES BECHSTEDT *im Rechts und rechtmäßigen Ursachen* causis.
Krieg zu führen, Coburg 1628. 8.
 ADOLPHUS GEORGIUS LUNDENIUS de Bello licito, ejus-
 que suscipiendi causis, Helmstadii 1676. 4.
 JOANNES GEORGIUS MEISNER de Bellorum causis, Vite-
 bergæ 1683. 4.
 CHRISTIANUS ROEHRENSEE in dissertatione: causa Belli ju-
 stificata, Vitebergæ 1703. 4.
 JOANNES CHRISTIANUS ROTH de justis Bellorum causis,
 Altorffii 1689. 4.
 GABRIEL SIOEBERG in dissertatione: Bellum ejusque causæ,
 Dorpati 1696. 4.
 Specialiores belli causas tradunt
 JOANNES FRANCISCUS BUDDEUS de jure Belli circa res
 sacras, Halæ 1695. 4. & in Selectis Juris Naturæ & Gen-
 tium, Halæ 1704. 8.
 CONRADUS SAMUEL SCHURZFLEISCH in dissertatione:
 Jus Belli circa fana & sepulchra, Vitebergæ 1683. 4.
 MARTINUS HASSEN de justis imminentem hostem occupan-
 di causis, Vitebergæ 1711. 4.
 JACOBUS KOEHLER de justitia Bellorum ob denegatum
 commeatum susceptorum, Vitebergæ 1667. 4.
 CHRISTIANUS SAMUEL ZIEGRA de jure Belli ob transi-
 tum, per alienas ditiones exercitui denegatum, Vite-
 bergæ 1686. 4.
 HENRICUS COCCEJUS de jure Belli in amicos, Francofurti
 ad Viadrum 1697. 4.

VALENTINUS VELTHEMIUS in Moralitate Belli a Principe non læso adversus alienum populum, Jenæ 1680. 4.

MICHAEL SCHREIBER de Bello ob Imperii ampliacionem suscepto, Regiomonti 1707. 4.

JOANNES PAULUS FELWINGER de temeraria Provinciarum invasione ex libidine regnandi, Altorffii 4.

Trahi huc etiam potest §. 3. laudata dissertatio **JOANNIS SCHMIDII** de Bello punitivo, Lipsiæ 1714. 4.

An nimia crescens alterius potentia, studiumque æqualitatis inter Gentes obtinendæ justa Belli causâ sit, expendit & III. II. 9. perperam affirmat **JOANNES JACOBUS LEHMANNUS**, Moralium Professor Jenensis, in Tractatu de Trutina, vulgo bilance Europæ, norma belli pacisque hæctenus a summis Imperantibus habita, Jenæ 1716. 4. Addatur **GEORGI LUDOVICI ERASMI** ab **HULDENBERG** dissertatio de æquilibrium, alioque legali Juris Gentium arbitrio, in Gentium controversiis pacis tucndæ causâ interponendo, Helmstadii 1720. 4.

De officio Civis circa Bellum injustum disseruit. **PETRUS JENICHIUS**, Vitebergæ 1702. 4.

§. 9.

De Belli Indictio - Causæ Belli quandoque per **INDICTIONEM** significari solent. Egerunt de ea

ADAMUS PISEZKI a **KRANICHPELD** in fasciculo dissertationum, statum politicum concernentium, de Indictione, Bello, Induciis, Victoria, Pace, Fœderibus, Francofurti 1672. 12.

CHRISTIANI BARNECKAU de Clarigatione, & Manifestis, Argentorati 1644. 4.

JOANNES CLODIUS de jure Clarigandi, Vitebergæ 1672. 4.

DAVID LINDNEK de Bellorum justitia & indicatione, Altorffii 1653. 4.

JOANNES JACOBUS MULLER de jure feicali, Jenæ 1693. 4.

JOANNES SCHEFFERUS de Clarigationibus, Holmiæ 1677.

§. 10.

§. 10.

- Devenio ad APPARATUM bellicum, quo faciunt De Belli-
 JOANNES GUILIELMUS a LITH de officio Principis circa co appa-
 bellum suscipiendum, Halæ 1698. 4. ratu.
 CHRISTIANUS ROEHRENSEE de apparatu belli, Vitebergæ
 1697. 4.
 SAMUEL STRYCK de provisione militari, Halæ 1702. 4.
 HENRICUS HAHN de Cohationibus bellicis, Helmstadii
 1647. 4. Conf. II. XI. 7. III. III. 8. III. IV. 18.
 GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS de ærario militari, Je-
 næ 1676. 4.

§. 11.

- In specie de MILITIBUS, eorumque CONSCRIPTIONE, ac De Mili-
 coacta conquestione videantur tum con-
 JOANNES FRANCISCUS BUDDEUS de officio Imperantium scriptio-
 circa conscribendum militem, Halæ 1700. 4. & in Selectis ne.
 J. N. & G. Halæ 1704. 8.
 TILEMANN de Conquestione Militum, Jenæ 1691. 4.
 FRIDERICUS SCHRAGIUS de Conductione & conscriptione II. IX. 8.
 Militum, Argentorati 1696. 4.
 HERMANNUS CONRINGIUS de militia lecta, mercenaria,
 & focia, Helmstadii 1663. 4.
 SAMUEL FRIDERICUS WILLENBERG de Militia auxilia-
 ri, Gedani 1715. 4.
 PETRUS MULLERUS de Copiis auxiliaribus Statuum Im-
 perii, *von der Reichs - Hülffe*, Jenæ 4. & recusa Halæ
 1721. 4.
 JOANNES SAMUEL STRYCK de Militia lecta provinciali,
 Halæ 1705. 4.
 LUDOLPHUS PETRUS BENCKENDORFF de delectu militum
 coacto, Vitebergæ 1705. 4.
 GEORGIUS FRIDERICUS DEINLIN, an & quatenus cives
 ad arma pro Republica capienda cogi possint? Altorffii
 1719. 4.

JOANNIS HENRICI ERNESTI dissertatio de officio transfugarum militandi adversus partes desertas, Lipsiæ 1693. 4.

AHASVERUS FRITSCHIUS de jure lustrationis & sequelæ.

§. 12.

De Militum Privilegiis & Poenis.
II. IX. 6.

De JURIBUS, EMOLUMENTIS, DELICTIS & POENIS Militum conferri poterunt

GEORGIUS ACACIUS ENENCKEL de privilegiis Militum & Militiæ, Francofurti 1607. 4.

II. IX. 6. JOANNES ANDREAS FROMMAN de Commissariis militariibus, *von Kriegs-Commissarien*, Tubingæ 1704. 4.

JOANNES MICHAEL WEINREICH, de Vexillis & Vexilliferis, Erfurti 1710. 4.

CHRISTIANUS WILDVOGEL de Buccinatoribus eorumque jure, Jenæ 1711. 4.

HENRICUS CHRISTIANUS SCHROETER de Auditoribus, *von Auditoren, oder Regiments-Schultheissen*, recusa Altorffii 1710. 4.

GERHARDUS VON STÖKKEN de uxoribus militum, 1719. 4.

PETRUS MULLER de stipendiis Militum, Jenæ 1691. & 1715. 4.

CHRISTIANUS WILDVOGEL de Salgamo, *vom Servies der Soldaten*, Jenæ 1696. 4.

JOANNIS PETRI LUDEWIG Jura Valetudinarii Militum emeritorum, Halæ 1706. 4.

JOANNES GEILKIRCHERUS de Testamento militari, Ingolstadtii 1588. 4.

GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS de Testamento Militis, Jenæ 1661. 4.

JOANNES PHILIPPUS STREIT de Testamento militari, Erfurti 1713. 4.

AHASVERUS FRITSCHIUS de Excubiis, *vom Wacht-Recht*, Jenæ 1673. 4.

PETRUS ANTONIUS BECHMANN de Excubiis, Altorffii 1723. 4.

JOAN-

JOANNES JOACHIMUS SCHOEPPER de Milite defertore,
Rostochii 1698. 4.

JOANNES LUDOVICUS THILO de seditionibus, Viteber-ll. V. 8
gæ 4

JOANNES JOACHIMUS ZENTGRAVIUS de proditione.

GERARDUS SICHTERMANN de poenis militaribus, Amste-
lodami 1708. 12.

In genere videri poterit CORPUS JURIS MILITARIS
novissimum, oder neuestes Krieges- Rechts aller Potentaten und Re-
publiquen, Leipzig 1724. 4. a JOANNE CHRISTIANO LU-
NICIO compilatum.

§. 13.

Porro huc pertinent jura Transitus & Metationis, *durch* De Jure
March und Einquartierung. Transi-
tus.

De JURE TRANSITUS in specie extant

ADRIANI BEYERI Tractatus de Transitu & receptu, Jenæ IV. ll. 2.
1675. 4.

GERHARDUS FELTMANNUS de Transitu exercitus, Grœ-
ningæ 1673. 4.

AHASVERUS FRITSCHIUS de Transitu militari, sine noxa
instituendo, Jenæ 1674. 4.

CHRISTIANUS LUDOVICI de Transitu copiarum per terri-ll. IX. 3.
torium nostrum, Lipsiæ 1693. 4.

JOANNES JACOBUS MULLER de jure Transitus per alterius
territorium, Jenæ 1697. 4.

PETRUS MULLER de officio transeuntium cum exercitu per
aliorum territoria, Jenæ 1682. 4.

JACOBUS ROESER de Transitu exercitui denegato, Vite-
bergæ 1666. 4.

SAMUEL STRYCK de Transitu militum, Francofurti ad Via-
drum 1675. 4.

HERMANNUS SZOLLTIUS de Transitu noxio & innoxio per
territorium alienum, Altorffii 1715. 4.

De jure aperturæ, *Oeffnungs- Recht*, differuit WILHELMUS
DECKHERUS, Argentorati 1670. 4.

§. 14.

De Jure
Metatio-
num.

II, X, 10,

De JURE METATIONUM vero consulantur
JOANNES OTTO Tabor de Metatis & epidemeticis, Argen-
torati 1645. 4.GEORGIUS CHRISTOPHORUS WALTHER in Tractatu
de Jure Metationis, von Einquartirung, Noribergæ
1647. 4.

HENRICI LINCKII Metata militaria, Altorffii 1675. 4.

JOANNES STEINEKEN de jure metatorio, Basileæ 1680. 4.

AUGUSTINUS LEYSER de Metatis, Helmstadii 1718. 4.

Conf. II. XI. 2. IV. I. 6.

WILHELMUS HIERONYMUS SOMMERLING de immuni-
tate metatoria reali, Erfurti 1719. 4.De Jure Albergariæ differuit FRIDERIGUS BINDER, Ar-
gentorati 1668. 4.DANIEL CLASEN de immunitate metatica, von Einquartie-
rungs-Freyheit, Helmstadiæ 1677. 4.

§. 15.

De Jure
circa
Muni-
men-
ta &c.Circa MUNIMENTORUM & FORTALITIORUM ex-
tructionem & obsidionem quid juris sit, docent

JODOCUS BERENDS de Munimentis, Basileæ 1682.

CHRISTIANI ROEHRENSEE dissertatio de jure muniendi,
Vitebergæ 1670. 4.Idem ROEHRENSEE scripsit de usu munitionum in Repu-
blica, Vitebergæ 1696. 4.

AMADEUS ECKHOLD de jure fortalitio, Lipsiæ 1666. 4.

AHASVERUS FRITSCHIUS de Jure Fortalitii.

FRITSCHIUS etiam tractationem dedit de jure præsidii, vom
Besatzungs-Recht, Jenæ 1672. 4.

CASPARUS ZIEGLER de Jure Fortalitorum.

JOANNES HENRICUS FELTZIUS de jure circa Munimen-
ta, Argentorati 1705. 4.SAMUEL STRYCK de jure prohibendi extruccionem Forta-
litorum, Halæ 1703. 4.

JOAN-

- JOANNES WOLFFIUS** de expugnatione Fortalitiorum ho- II, V. 5.
stilium licita, Vitebergæ 1678. 4. binis dissertatio-
nibus
- JULIUS FERRETUS** de Obsidione locorum.
- CHRISTIANUS ROEHRENSEE** de Obsidionibus, Vitebergæ
1683. 4.
- JOANNES MICHAEL ZENTGRAF** de jure circa Obsidio-
nem, Argentorati 1709. 4.
- JOANNIS WOLFFII** Fortalitiorum obsessorum defensio,
Vitebergæ 1678. 4.
- NATHANAEL FALCK**, an obsessa urbs extrema pati debeat,
si sciat auxilia sibi haud submissum iri? Vitebergæ
1691. 4.
- JOANNES JOACHIMUS SCHOEPPERUS** de officio Præfe-
cti castelli ad extrema obligati, Rostochii 1701. 4.
- FRIDERICI KUPNERI**, Consilarii Brandeburgici, disser-
tationem de fortalitiis, citat STRYCKIUS de jure Allo-
dii p. 59.

§. 16.

- Vidimus Belli causas & apparatus, dispiciamus adhuc De Ar-
de MODIS BELLUM GERENDI, & primo quidem de ARMIS mis in
PROHIBITIS in Bello, qua de re scripserunt Bello
HENRICUS COCCEJUS de armis illicitis, Francofurti ad prohibi-
Viadrum 1698. 4. tis.
- JOANNES GEORGIUS ROESERUS** de veneno, adversus ho- III, II, 8.
stem usurpato, Francofurti ad Viadrum 1690. 4.
- TRINCKHUSIUS** de illicito venenatorum armorum in bello
usu, Jenæ 1667. 4.
- JOANNES JOACHIMUS ZENTGRAVIUS** de armis in bello
prohibitis, Argentorati 1677. 4.
Ejusdem dissertatio, quid in hostem aqua liceat? Argen-
torati 1687. 4.

§. 17.

§. 17.

- De Dolo Affinis huic materiæ est Quæstio, an DOLO in hostem
 in ho- uti liceat? quam fusius tractarunt
 stem lici- JOANNES GEORGIUS SCHERTZ de dolo in hostem licito,
 to. Argentorati 1703. 4.
- JAC. AUG. FRANCKENSTEINII Oratio inauguralis de dolo,
 in bellis illicito, Lipsiæ 1721. Conf. III. III. 8. III. IV. 28.
- JOANNES JOACHIMUS SCHOEFFERUS an commætu fal-
 so uti liceat ad fallendum hostem? Rostochii 1713. 4.
- DE EXPLORATIONIBUS & EXPLORATORIBUS extat dis-
 fertatio GUILIELMI HIERONYMI BRUCKNERI.
- De STRATEGEMATIBUS qui scripserunt, succurrunt se-
 quentes
- POLIAENI Macedonis Strategematum libri 8. cum notis
 ISAACI CASAUBONI, Lugduni Batavorum 1589. 8.
- SEXTUS JULIUS FRONTINUS Græcorum Romanorumque
 Strategemata collegit 4. libris, Italice, Venetiis 1543.
 8. & ibidem 1574. 4. Latine, Coloniae 1524. 8. Basileæ
 1555. Lugduni Batavorum 1592. & 1633. 8. & cum
 Commentario STEWECHEII & MODII Lugduni Bata-
 vorum 1585. & 1607. 4. & cum notis KEUCHENII,
 Amstelodami 1661. 8.
- ELIÆ REUSNERI Strategematographia, Francofurti 1609. 4.
 Quibus adde dissertationes & Programmata sequentia
- JOANNIS FRIDERICI ROBERI Programma de Strategie-
 matibus, Geræ 1673. 4.
- JACOBI SCHALLERI dissertationem de rebus Strategemati-
 cis, Argentorati 1657. 4.
- PAULI BOLHORNII de Moralitate Strategematum, Lipsiæ
 1685. 4.
- CHRISTIANI CAROLI STEMPELII de Strategematibus,
 bello licitis, Vitebergæ 1713. 4.
- III. III. 12. JACOBI ROESERI de justitia Strategematis, in comburen-
 III. IV. 13. dis navibus Batavicis a Britannis ante biennium institu-
 ti, Vitebergæ 1668. 4.

§. 18.

Quid de REPRESSALIIS statuendum sit, numne ad legitimos bellandi modos pertineant, ex instituto ostendunt

ARUMÆUS (Dominicus) de Repressaliis.

BARTOLUS de Saxoferrato in Tractatu de Repressaliis, qui subjunctus reperitur ejus authenticis & Institutionibus, Basileæ 1589.

2 CANIBUS (Joannes Jacobus) de Repressaliis, in Tractatu Tractatum.

GARRATUS (Martinus) Laudensis, de Repressaliis, Lugduni 1593. Coloniae 1569. & in Tractatu Tractatum.

HANNIUS (Henricus) de Repressaliis.

HUNNIUS (Vlricus) in dissertatione de Repressaliis.

LANDSBERGII dissertatio de Repressaliis extat Volum. 2. Exercitationum Juris Publici Fritschianarum.

LYNCKERUS (Nicolaus Christophorus) de Repressaliis.

MEIER de Repressaliis.

MULLERUS (Joannes Jacobus) de jure Repressaliarum, Jenæ 1691. 8.

NITSCHIUS (Fridericus) ni fallor, Professor Helmstadiensis, de Repressaliis.

SCHACHER de Repressaliis.

WAGENSEILIIUM quoque de Repressaliis ex instituto egisse ferunt.

WERNHERUS (Joannes Balthasar) de jure Repressaliarum inter Principes Imperii disseruit, Vitebergæ 1714. 4.

WILDVOGEL (Christianus) de jure Retorsionis inter Status Imperii, Jenæ 1700. 4.

WINDHEIM de Repressaliis.

De Vindicatione injuriarum Status immediati contra Statum æque immediatum dissertationem scripsit GEORGIUS IV. II. 10.

CHRISTOPHORUS STIRN, Stutgardia 1664. 4.

De JURE TALIONIS, quod cum Repressaliarum quandoque coincidit, vide

HENRICI UFFELMANNI dissertationem de jure talionis, Helmstadii 1675. 4.

N n

GEOR-

- GEORGII ADAMI STRUVII de Talione, Jenæ 1676. 4.
 SIMONIS FRIDERICI WOLFHARTI de Talione, Vitebergæ 1678. 4.
 HENRICI COCCEJI de sacro sancto Talionis Jure, Francofurti 1705. 4.
 SAMUELIS KAULUNDI de jure Talionis, Hafniæ 1707. 4.
 JOANNIS PHILIPPI PALTENII de jure Talionis in causa religionis exercendo, Gryphiswaldiæ 1706. 4.
 Conf. II. V. 8. II. VII. 15. II. IX. 7. IV. I. 7.

§. 19.

- De Victoria. De VICTORIA ejusque jure agunt
 HENRICI COCCEJI dissertatio de justo præliorum exitu, Francofurti ad Viadrum 1706. 4.
 Ejusdem de jure Victoriæ, diverso a jure belli, Francofurti 1685. 4. recusa 1693. 4.
 MICHAELIS PICCARTI de jure Victoriæ bellicæ.
 CHRISTIANI GOTTLIEB SCHWARZII de jure Victoris in res devictorum incorporales, Altorffii 1720. 4.
 GEORGII ADAMI STRUVII de Victoria & clade, habita sub præsidio JOANNIS MICHAELIS DILHERRI, Jenæ 1638. 4. & recusa cum dissertatione de Ducibus & Comitibus S. R. J. Jenæ 1670. 4.
 SAMUELIS FRIDERICI WILLENBERGII de signis Victoriarum belli.
 GRODDECK de moderamine Victoris, Gedani 1705. 4.
 GEORGII HEINII, hostem in sepulchro non esse violandum, Regiomonti 1703. 4.

§. 20.

- De Occupatione bellica. Victoria consequens & effectus est OCCUPATIO BELLICA, eaque vel rerum vel personarum hostilium. Ad illam classem refer loca hostilia, iterum incendiarium, pro eorum conservatione solvi solitum, & prædæ. Agunt de his occupationis bellicæ speciebus

- NICOLAUS REUSNERUS de occupatione bellica, Jenæ
1595. 4.
- REINOLDUS LUBENAU de occupatione bellica, Basileæ Conf. §. 69.
1545. fol.
- JOANNES ADAMUS BRUNLEGER de occupatione bellica,
Argentorati 1702. 4.
- DAVID STAVINSKY de jure occupandi res hostiles, Regio-
monti 1707. 4. Conf. II. V. 6. II. IX. 8. IV. II. 2.
- GOTTFRIED KUPFENDER in dissertatione cui Titulus,
Temperamentum vastationis bellicæ, Vitebergæ 1677. 4.
- FRANCISCUS ERNESTUS VOGT de lytro incendiario,
Brand-Scharzung, recusa Lipsiæ 1719. 4.
- ERNESTUS VOGEL de lytro incendiario, Kilonii 1703. 4.
- MICHAEL GRASSUS de eo, quod justum est circa recupe-
rationem bellicam, Tubingæ 1688.
- JOANNES ARNDIUS licitam esse medii loci occupationem, ^{1. III. 16.}
Rostochii 1712. 4.
- MICHAEL GRAFF de eo quod justum est circa pabulatorias
excursiones militum, vulgo Fouragiren, Tubingæ 1698.
& 1715. 4.
- JOANNES GEORGIUS KULPISIUS de privatis in hostem
excursionibus, Argentorati 1686. 4.
- CONRADI DIETERICI, Superintendentis Ulmenfis, Discours
von Krieger-Raub und Beuten, 1632. 1634. 12. & 1665. 4.
- JACOBUS STYPMANNUS de præda bellica, Stralsundæ
1640.
- JOANNES PAULUS FELWINGER de præda militari, Al-
torffii.
- CHRISTIANUS WILDVOGEL de præda militari, Jenæ
1713. 4.

§. 21.

De Captivorum deditioe, Capitulatione, & Redem-
tione, eamque secuto postliminii jure, varia præstant scripta. De Ca-
Ac primo de CAPTIVITATE & Juri-
REINOLDUS LUBENAU de Captivitate, Basileæ 1645. 4. fluenti-
bus.

Nr 2

JOAN-

- IV. l. 15. JOANNES STRAUCHIUS de Captivis, Francofurti 1664. 4.
 PAULUS FRANCISCUS ROMANUS de Captivitate, Lipsiæ
 1672. 4.
 I. III. 3. JOANNES HENRICUS BŒCLERUS de Milite captivo, Ar-
 gentorati 1660. 4. annexa quoque reperitur hæc differ-
 tatio Commentario Bœcleri in Grotium, de quo supra
 VLRICI OBRECHTI hostis deditus, Argentorati 1677. 4.
 JOANNES ADAMUS THANNERUS de Captivis in bello,
 Argentorati 1685. 4. & recusa 1714.
 JOANNES CHRISTIANUS MEIS de Civitatis deditioe,
 Lipsiæ 1689. 4.

De quæstione utrum civem innocentem hosti tradere, aut
 deserere liceat? differuit CHRISTOPHORUS LUDOVICUS
 CRELLIUS, Lipsiæ 4. Addatur SCHULTZ de nocentis & in-
 nocentis deditioe.

PACTA BELLICA & CAPITULATIONUM jura illustant
 JACOBUS FRIDERICUS LUDOVICI de Capitulationibus
 bellicis, Halæ 1707. 4.

CHRISTIANUS SILEMANN EISENHARD de pactis inter
 Reges, Victores & Captivos, Helmstädi 1710. 4.

DAVIDIS SCHEINEMANNI hostis supplex, seu de deditioe
 sub clausula clementiæ & discretionis, *auf Gnade und Un-
 gnade*, Altorffii 1721. 4.

JOANNES JOACHIMUS ZENTGRAVIUS de cæde hostium
 captivorum, Argentorati 1693. 4.

JOANNES FRIDEMANN SCHNEIDER de pacto permutatio-
 nis captivorum, Halæ 1713. 4.

PETRUS MULLER de eo, quod justum est circa captivo-
 rum redemptionem, Jenæ 1690. 4.

BARTHOLOMÆUS TILESIIUS de redemptione militum ca-
 ptivorum, Regiomonti 1706. 4.

I. V. 15. JOANNES NICOLAUS HERTIUS de lytro, Gießæ 1686. 4.
 ANDREAS ADAMUS HÖCHSTETTERUS de pretio redem-
 tionis, Tubingæ 1704. 4.

De JURE POSTLIMINII speciatim habentur

HENRICUS CÖCCEJUS de jure postliminii, Heidelbergæ
 1673. 4.

Ejus-

Ejusdem dissertatio de postliminio in pace, Francofurti ad Viadrum 1691. 4.

PETRI CUNÆ, Responsum de jure postliminii, extat cum Orationibus ejus, Lugduni-Batavorum 1640. 8.

JOANNES DURANUS de TORRES ad Tit. ff. de captivis & postliminio, Romæ 1655. 8.

§. 22.

De Fide

Haftenus de bello ejusque juribus. Sequitur Pax ejusque fundamentum FIDES BELLICA, de qua ex instituto scripserunt

bellica.

JULIUS FERRETUS de fide hosti servanda.

RANGO de fide bellica, Rostochi 1698. 4.

JOANNES GEORGIUS HEPPIUS, num hosti fides servanda? Vitebergæ 1702. 4.

CHRISTIANUS WILDOGEL de fide hosti a privato data non servanda, Jenæ 1705. 4.

ZASIVS in Apologia contra ECKIUM de fide hosti non servanda.

JOANNES GEORGIUS SIMON de fide minorum potestatum in bello, Jenæ 1675. 4.

§. 23.

De PACE in genere agunt

BESOLDUS (Christophorus), de jure pacis, Argentorati 1624. 4. De Pace. III, V. 14.

BRÜNNEMANNUS (Joannes) X. dissertationibus de pace.

BUCKIUS (Joannes Christianus) de pace externa, Vitebergæ.

CONRINGIUS (Hermannus) de pace civili.

FRENZEL (Simon Frid.) de pace, Vitebergæ 1661. 4.

GROTIUS (Hugo) de jure pacis, de quo fufè satis I. II. 1. sqq.

HENCKE (Joannes) de pace, Jenæ 1698. 4.

MULLER (Joannes) de pacis compositione, Vitebergæ 1679. 4. I. 1. 5.

NEUMAYER (Joannes Wilhelmus), *von Ramsla*, in Tractat III, II, 7. *von*

von Friedens - Handlungen , und Verträgen in Krieger - Zeiten ,
Jenæ 1624. 4

SCHOOCKIUS (Martinus) in Tractatu de pace , Amstelodami 1650. 12.

SIOEBERG (Gabriel) de pace , Dorpati 1697. 4.

VOLTZIUS (Henricus) de pacis indole , Gryphiswaldiæ 1635. 4.

Pacis Jura specialiora.

§. 24.

Specialiores circa pacis jura materias tractant:

Conf. §. 27. PHILIPPUS MULLERUS de prætextibus pacis , Jenæ 1677. 4.

CHRISTIANUS HENELIUS de præliminaribus pacis. Denotis ejus ad Zouchæum vide III. III. II.

JOANNES HENRICUS SCHOEL de præliminaribus pacis , Argentorati 1708. 4.

JOACHIMUS VOLSCHOVIUS, an Imperatores belli possint pacem facere? Gryphiswaldiæ 1637. 4.

CHRISTIANUS HENNEUS de Pacificatoris seu Plenipotentiaris ad Tractatus pacis requisitis & officio.

GEORGIUS NICOLAUS APPOLD de signo pacis, Burg - Frieden, Gießæ 1694. 4.

Rechtmässige Beantwortung folgender Frage: Wenn in einem Bündnis der Vereinigungs - Notul diese Clausul inferiret worden, daß ohne des Mitverbundenen Consens und Einvilligung mit dem Feinde kein Friede zu machen sey, und derselbe Confoederatus wolle die fürgeschlagene pacis media, vvelche der andere Mitvereinigte vor nützlich und annehmlich achtet, nicht eingehen, sondern vielmehr mit dem Krieg continüiren, ob dessen ohne gnugsamen Ursachen geschehenen Diffens ohngeachtet, nichts desto weniger non obstante pacto der Friede zu ergreifen, und darauß zu schliessen sey? 1635. & 1678. 4. ubi affirmative quæstio deciditur,

§. 25.

De Amnestia.

Tabulis pacis inferi plerumque solet clausula AMNESTIÆ, feu de anteaclarum rerum ac injuriarum oblivione. Videantur de ea BOE-

- BOECLER** (Joannis Henrici) Thrasylbulus pacificator, seu de Amnestia, Argentorati 1642. 8. & in dissertationibus Academicis conjunctim editis, Argentorati 1658. 8.
- BOXHORNII** (Marcus Zuerius) de Amnestia, Lugduni-Patavorum 1673. 4.
- COCCEJUS** (Henricus) de jure postliminii in pace & de Amnestia, Francofurti ad Viadrum 1691. & 1712. 4.
- EHINGER** (Eliæ) Oratio de Amnestia, Noribergæ 1641. 4.
- MEVIUS** de Amnestia.
- WIGANDUS** (Joannes) de Amnestia, seu oblivione injuriarum, facta pacis causa, Vitebergæ 1680. 4.
- WOLFFIUS** (Joannes) de Amnestia. Vitebergæ.

§. 26.

Ad pacem promovendam faciunt etiam Ratificatio, Induciarum, Obsides, Arbitri, Mediatores, & Sponsores.

De RATIFICATIONE scripsit JOANNES CHRISTIANUS HEROLD, Lipsiæ 1687. 4.

Jura circa INDUCIAS exponunt

JULIUS FERRETUS de feriis & induciis militaribus, treuga & pace.

BERNHARDUS SCHULTZE de induciis belli, Kilonii 1683. 4.

JOANNES STRAUCHIUS dissertationibus 5. de induciis bellicis, quæ cum aliis ejus dissertationibus extant Brunsvici 1662. 4. & seorsim Vitebergæ 1668. 4.

le BLEU (Jacobi) dissertatio de induciis, extat num. 2. inter dissertationes ipsius politicas, Giessæ 1660. 4.

SCHURTZFLEISCHII (Conradi Samuelis) dissertatio de induciis, Lipsiæ 1668. 4. & in Operibus Historico-Politicis, num. 73. p. 963.

OBSIDUM jura tradunt

le BLEU (Jacobi) dissertatio de obsidibus ac in eos jure, Giessæ 1663. 4.

JOANNES BRIESMANNUS de jure Obsidum, Vitebergæ 1670. 4.

JOANNES SCHILTERUS de jure & statu Obsidum, Rudolstadtii 1664. 8. & Jenæ 1673. 4.

JOAN-

De Rati-
ficatione,
Induciis,
Obsidi-
bus.

II. II. 5.

JOANNES ULRICUS PREGITZERUS in Obside belli & pacis, Tubingæ 1690. 4.

HENRICUS LIEDERT de Obsidibus publice datis, Lipsiæ 1696. 4.

§. 27.

- De Arbitris, Mediatoribus & Sponsoribus. De ARBITRIS, MEDIATORIBUS ac SPONSORIBUS pacis extant
- DEHLMANN de officio & potestate Arbitrorum.
- SAMUEL FRIDERICUS WILLENBERG de Arbitris belligerantium, Gedani 1706. 4.
- JOANNES HENRICUS FELTZ, qui dedit excerpta controuersiarum illustrium de Arbitris, Argentorati 1707. 4.
- BALTHASAR WILLENBERG de Arbitris & Mediatoribus.
- GOTTLÖB FRIDERICI SEELIGMANNI, t. t. Adjuncti Lipsiensis, postea Theol. D. & P. P. & Concionatoris Aulici Dresdensis, dissertatio de iis, qui in pacificationem se interponunt, Lipsiæ 1678. 4.
- JOANNES PAULUS FELWINGER de Mediatoris officio & requisitis, Altorffii 1676. 4. Conf. II. II. 2. II. V. 2. III. III. 8. III. IV. 8. 20.
- HENRICUS COCCEJUS de officio & jure Mediatorum pacis, Francofurti 1720. 4.
- PHILIPPI MULLERI Mediator, Jenæ 1688. 4.
- ULRICUS OBRECHT de ratione belli, & sponsoribus pacis, Argentorati 1697. 4.
- HENRICUS COCCEJUS de Guarantia pacis, Francofurti ad Viadrum 1701. & 1703. 4.

§. 28.

- De Neutralitate & Affectatione. NEUTRALITATIS, sive eorum, qui in bello neutrarum sunt partium, iura illustant
- JOANNIS HENRICI BOECLERI dissertatio de quiete in turbis,

bis, seu Neutralitate, quæ habetur ad calcem Commentarii ipsius ad Grotium, de quo supra. I. III. 3.

CHRISTOPHORUS BESOLDUS de Neutralitate agit in dissertatione de jure foederum, de qua III. II. 7.

JOHANN WILHELM NEUMEYER *von* Neutralität und Assistenz, *Franckfurt* 1620. 4.

JACOBUS AUGUSTUS FRANCKENSTEIN de Neutralitate dissertationem habuit Lipsiæ.

ARNOLDII dissertationem, de medii loci occupatione, laudavimus §. 20.

ZENTGRAVII vero de commerciis tertii ad belligerantes supr. III. II. 3.

De ASSECURATIONE, qua, sicut ab aliis, ita in primis bellicis periculis bona nostra præstantur secura, videantur

BRANDMULLER de Affecuratione.

COCCEJI (Henrici) dissertatio de Affecuratione, *Francofurti ad Viadrum* 1690. 1693. 4.

CRONII (Joannis Adolphi) *Tractatus de jure Affecurationum, von Affecurations-Recht*, *Rostochii* 1725. 8.

GROLMANN (Melchior) de jure Affecurationis, *Gießæ* 1708. 4.

KURICKE (Reinholdi) *Diatrise de Affecurationibus*, *Hamburgi* 1667. 4. III. I. 12.

SCHWENDENDORFFER de Affecuratione, *Lipsiæ*.

RULANDI (Rutgeri) *Erlidigung einer schweren Frage in Affecurations-Sachen*, *Hamburg* 1630.

WERLHOFFII (Joannis) dissertatio de Affecuratione, *Helmstadii* 4.

Pos. V.

Tandem etiam ad Jus Gentium æque ac Publicum Universale, referunt nulli Jura Præcedentiæ, & Ceremoniarum, De Jure Præcedentiæ & Ceremoniarum.

O O

rum, de quibus quædam commentati sunt Crusius, Zvvanzig, Stieve & Luni-
gius, ac plura commentari animus erat Bessero & Brielmeyero.

De Cere-
monia-
rum Ori-
gine &
Jure.

Ceremoniarum jura, quæque de iis valide afferri pos-
sunt, fundamentum suum habent in pactorum juribus, nec
peculiare juris caput constituere nobis videntur. Natura-
liter enim liberæ Gentes & Principes, cum superiorem non
agnoscant, inter se prorsus sunt æquales, nec quisquam eo-
rum alteri loco cedere tenetur. Cum vero postmodum pu-
blica privataque securitas & commoditas imponeret necessi-
tatem, negotia gerendi, pactaque ineundi, neque in tali
actu omnes eodem loco esse possent, a Gentibus quibusdam
pactis fuit determinatum, quo ordine, quibus Ceremoniis,
& solennitatibus in posterum uti vellent, quæ cum longo
temporis tractu & consuetudine corroboratæ sint, plane tan-
dem in juris speciem transferunt. Nec prorsus immerito.
Quis enim pactis suis pacifcentes obligari, negabit? An ve-
ro pacta hæc per longam perpetuamque quasi-consuetudinem
tantum acquisiverint robor, ut prorsus facta fuerint univer-
salia, adeoque & tertium, aliasque Gentes, quarum nullæ
in pactis hæc ineundis partes fuerunt, obligent? quæstio
est, quam plerique affirmare videntur, dum Ceremoniarum
jura universalialia esse contendunt. At male. Rem enim inter
alios actam tertio non officere, ipsa dicitur ratio. Omnes
vero omnino Gentes pacta talia expresse iniisse, nunquam
probari poterit. Tacita autem pacta & præscriptio hoc in
passu, tanquam in re mære facultatis, quæque ad conse-
quentiam trahi non debet, urgeri vix poterunt. Sed omnia
potius erunt referenda ad humanitatem politicam, quæ jus
nullum inducit, & absque Juris Gentium violatione inter-
mitti, ac denegari potest. Hæc cum ita sint, parum absuit,
quin, tanquam ab instituto alieno, plane omittantur de Ce-
remo-

remontiarum iuribus Scriptores. Ne tamen ex eorum opinione, qui pro juris specie illas venditant, nostro labori quicquam deesse videatur, coronidis loco eosdem subungere fatius duximus.

§. 2.

Ac primo quidem monemus, quod, sicuti ipsum Cere-de Grafmontiarum jus non satis firmo talo constat, ita quoque haud satis, aliisuppentant Scriptores, qui solide illud peculiaribus Commentariorumque tariis deduxerint. Sed mutila, manca, jejuna, imo quando errores, que plane absurda sunt, quæ his de rebus a quibusdam proferuntur.

Jam anno 1504. cum de Sessionis prerogativa in Concilio Bononiensi lites orirentur, Julii II. Pontificis jussu, ipsius Ceremoniarum Magister, PARIS DE GRASSIS, Ceremoniale quoddam conscripsit. Quantis tamen illud foateat nævis, vel solæ Regum plerorumque desuper factæ protestationes docent.

Postea prodit THEODORI GOTHOFREDI, Consilii Gothofredi. & Historiographi Gallici, Ceremoniale Gallicum, sive Ceremoniel Francois, 2. Voluminibus, Parisiis 1649. fol. cum quo confundendus non est JACOBUS GOTHOFREDUS, cujus diatribe de jure præcedentiæ prodit Genevæ 1664. 4.

§. 4.

Ex omnibus vero, qui de hac materia quicquam prodiderunt memoriæ, vix saniora quisquam attulit JACOBO ANDREA CRUSIO. Fuit ille Christophori Crusii, JCI, filius, & Republicæ Mindensis quondam Syndicus, scripsit inter alia Tractatum Politico-Juridico-Historicum de præ- eminentia, sessione, præcedentiâ, & universo jure præ- drias Magnatum in Eurôpa, 4. libris absolutum, Bremæ 1666. 4. Dicitur hunc librum Friderico Wilhelmo Brandenbur-

gico Electori, simulque peculiare promisit scriptum de domus Brandenburgicæ præminencia & juribus in ditiones subjectas, nec non aliud de Vicariis S. R. Imperii. Reliqua ejus opuscula Juridico - Historica prodierunt Mindæ 1668, 4. ubi præter ejus Tractatum de dominio præminenti, Commentarium ad L. Rhodiam de jactu, Tractatum de jure detractionis & emigrationis, supra jam memoratos, habentur Notæ ejus ad Auream Bullam, discursus de *κνωροποιια*, & Notæ ad Diploma Caroli M. ad Trutmannum, Westphaliæ Comitem. Beughem in Bibliographia historica ex errore eum vocat JOANNEM Andream Crusium, ejusque librum singularem de Vita & rebus gestis Witekindi, Francofurti 1679. fol. cum figuris produisse, asserit.

II. XI. 9.
III. I. 10.
II. XI. 7.

§. 5.

Leti. GREGORIUS LETI, celeberrimus ille multorum scriptorum Historico - Politicorum Autor, qui privatus Amstelodami obiit, Italice scripsit II Ceremoniale Historico & Politico, Amstelodami 1685. 12. 6. Voluminibus.

Reliqua ejus scripta, qualia sunt: L'Italia Regnante, Historia di Saffonia & Brandeburgo, Vita de Catolice Re Filippo II. La Monarchia Universale del Re Luigi XIV. hujus loci non sunt.

§. 6.

Winterfeld. Præter relationes Solennitatum aliquot, & exempla allocutionum quarundam, parum boni habet *Tentische und Ceremonial - Politica*, deren erster Theil eine vollständige Politicam, der andre aber eine Ceremonial - Politicam, durch Anführung der neuesten Exempel sowohl bey Freuden - Trauer - und andern Fällen, Reichs - Wahl - und Deputations - Tagen und Conventen, Crönungen, Absetz und Abdanckungen hoher Personen, Lehns - Empfängnissen, Kriegs - und Friedens - Handlungen, Gesandtschafften, Ertheilungen der Audienzen, Visiten, Einholungen, Sessionen, Processionen, und so weiter, deutlich vorgestellt, entworfen von FRIEDRICH WILHELM

WILHELM von **WINTERFELD**. *Franchfurt und Leipzig*. 1700. 8.

Accessit postea der *Teutschen- und Ceremonial - Politica Dritter Theil, in sich haltend die Ceremonien und Gebräuche, so bey Politischen und andern Sachen vorzugeben pflegen, Franchfurt und Leipzig* 1702: 8.

§. 7.

Melioris notæ est Dominus **ZWANZIG**, Consiliarius **Zwan-**
Aulicus Berolinensis, qui obiit 1710. & edidit, sub ficto **EHRN-zig**, **Stie-**
HARD ZWEYBRÜCKII nomine, *Theatrum præcedentiæve*, &
1706. fol. recusum postea, appposito vero Autoris nomine **Lunig**.
1709. fol.

Huic jungo **GOTTFRIED STIEVENS** *Europäisches Hoff-Cere-*
moniel, worinn Nachricht gegeben wird, was vor eine Beschaffenheit
es habe mit der Prærogativ, und dem daraus fließenden Ceremoniel,
welches zwischen Kaiser - und Königl. Majestäten, Churfürsten, Car-
dinälen, und freyen Republicken, dero Gesandten, und Abgesandten
beobachtet, nebst Unterrichts, was ein Legatus a latere, Nuntius
Apostolicus, Ambassadeur &c. sowohl seiner Würde, als Amte nach
sey, und wie es mit derselben Character, Creditiv, Instruction
&c. beschaffen, Leipzig 1714. 8.

Sed hos omnes præstantia facile superat **JOANNES CHRIV. IV. 7.**
STIANUS LUNIGIUS, in *Theatro Ceremoniali Historico-*
Politico, sive Historisch - Politischen Schanplatz des Europäischen
Hoff- und Cantzeley - Ceremoniels, 2, Theile, Leipzig 1716. fol.

§. 8.

Wagen-
seil &

Directorium Aulicum, quod vulgo JOANNI CHRISTO-MARCEL-
PHORO WAGENSEILIO, 1705. Altorffii defuncto, tribui-
tur, curiositate noscendi magis, quam ipsa juris Ceremonialis Conf. §. 15.
notitia lectorem imbuat.

CHRISTOPHORI MARCELLI, Archi-Episcopi Corcy-
rensis, Ceremoniale nobis hætenus haud innotuit. Citatur
illud a **JACOBO BRUNNEMANNO** in *Juris Publici prudentia*

C. 114. 18. p. 14. qui etiam in Examine Juris Publici libro 6. peculiari capite de Jure Publico Ceremoniali agit.

§. 9.

CEREMONIALE PALATINUM & BRANDEBURGICUM
 Ceremoniale Palatinum & Brandenburgicum auctoritate publica non sunt composita, sed privatos agnoscunt Autores, parvamque satis meruere laudem. Fallitur & Brandenburgicus Augustinus Lyserus, nunc Jctus Helmstadiensis, qui in prælectionibus ad examen Juris Publici Brunnemannianum, cum Vitebergæ habitis, ad L. cap. 6. I. Qu. 25. Ceremonialis hujus Brandenburgici, quod Træmonia 1699. 8. prodiit, Autorem asserit Dominum a BESSER, illustrem Seculi nostri poetam, supremumque Ceremoniarum in Aula Berolinensi Magistrum, addens, libellum, quod varia contineret, quæ aula Borussica voluerat secreta, ulterius vendi prohibitum fuisse. Rectius hic labor, tanquam Bessero indignus, alii cuidam tribuitur a Domino Ludewig, in dissertatione de jure ablegandi &c. ubi monet, displicuisse hunc libellum Bessero, qui potius ipse, ut vendi prohiberetur, curaverit.

§. 10.

Besserus. Idem tamen illustris Dominus a BESSER, moliebatur quondam magnum vastumque de Ceremoniarum jure opus, eaque de causa egregiis, rarissimisque undique libris conquisitis, tantum sibi in hoc eruditionis genere thesaurum collegit, ut præ ceteris tanto operi par videretur. Sed cum frustra a defuncto Friderico I. Borussorum Rege amanuenses, quibus in hoc opere juvaretur, peteret, imo a præsentis Borussorum Rege officio suo, quod Rex in aula putabat superfluum, exueretur, decollavit spes hæc, & vix est, ut hoc ipsius opus amplius expectemus.

§. 11.

de Brielmeyer & Glafey. In prima quoque herba suffocati sunt conatus Baronis a BRIELMEYER, Status Ministri, nescio utrum Hannoverani,

ni, an Bavarici, & ad Tractatus pacis Rysvicensis Legatis
qui de sacro Ceremoniarum jure uberius commentari voluif-
se fertur.

Nuper demum GLÄFINUS, Jctus Lipsiensis, promisit
opus de jure præcedentiæ, ejusque specimina dedit in *seinem*
Vernunft- und Vöcker-Rechte. p. 371. sqq.

§. 12.

Hactenus cum Systemate quodam Ceremoniali careamus, De Di-
gna, quæ hac de re scitu digna sunt, haurienda erunt ex variis gnitati-
Scriptoribus, in genere de dignitatis gradibus & speciebus in
agentibus, quales sunt in genere

TIRAQUELLUS de Nobilitate. Conf. IV. II. 7. Script.

CHASSANET Catalogus gloriæ mundi, de utroque vide su-
pra. II. X. 3.

SELDENUS de Titulis honorum.

GERHARDUS FELTMANNUS, Jctus Groeningensis, de Ti-
tulis honorum libris 2. Bremæ 1691. 8. qui ob recen-
tiora, quæ affert exempla, commendatur. Conf. I. VII. I.

Not. 2. I. V. 6. Not. II. XI. 13. II. IV. 3. IV. I. 8.

JOANNIS CHRISTOPHORI BECMANNI Notitia Dignitatum
Illustrium, Jenæ 1677. 4. quæ ex 16. dissertationibus Aca-
demicis pereruditis conflata.

Ejusdem Syntagma dignitatum. Francofurti 1696. 4.

Addi poterunt FRANCISCI MARSHAMI quinque deca-
des epistolarum honorariarum, Londini 1625. fol. & Consul-
tationes de principatu inter Provincias Europæ, quas elabo-

ravit THOMAS LANSIUS, ac recitarunt publice varii Prin-
cipes, Nobilesque juvenes. Conjunctim editæ extant Tubin-
gæ 1620. 4. Amstelodami 1636. 8. Tubingæ 1655. 8. Mantissa

earum prodit Tubingæ 1656, & 1678. 8.

II. IX. 7.

II. X. 9.

De præ-

In specie de præcedentiis & prælationibus Ecclesiasticis
scripsit MICHAEL FERRO MANRIQUE, Lugduni 1637. 4. Ecclesia-
De seculari vero Procerum Sessione commentatum esse AL-

PHON-Seculari.

PHONSUM de CARTHAGINE, testis est Crusius in præfatione de præcedentia, ubi & laudat SPERONIS SPERONII discursum della precedenza dei Principi.

§. 14.

- De Præcedentiæ micis de jure præcedentiæ succurrunt
 Jure Dif. CONRADI BRUNNI de Ceremoniis libri 6. Conf. III. III. 3.
 fertat. BERNHARDI ZIERITZII, Brandenburgensis, de Principum
 &c. inter ipsos dignitatis prærogativa Commentatiuncula,
 Jenæ 1612. & 1677. 8.
 DOMINICUS ARUMÆUS de Sessionis prærogativa, Gießæ
 1621. 4. Conf. III. IV. 18.
 CHRISTOPHORUS BESOLDUS de Sessionis præcedentia, ex-
 tat una cum ejus Spicilegiis de Legatis & jure pacis, &
 arcanis Rerum publicarum, Argentorati 1624. 4. Conf.
 III. III. 3.
 CHRISTIANUS GASTELIUS de statu, dignitate, & præce-
 dentia Imperatorum, Pontificum, Gubernæ 1669. 4.
 THOMAS BALTHASAR JESSEN, cujus dissertatio de jure
 præcedentiæ, extat Argentorati 1671. 4.
 JOANNIS FRIDERICI RHEVI dissertatio de prærogativa inter
 familias illustres & prætensionibus, Francofurti ad Viad.
 1686. 4. Conf. II. VII. 19. II. III. 2. 7. III. I. 10. IV. II. 8.
 CHRISTIANI GODOFREDI HÖFFMANNI dissertatio de fun-
 damento decidendi controversias de præcedentia inter
 liberas Gentes, Lipsiæ 1721. 4. Conf. I. VI. 6. I. VIII. 1.
 IV. II. 4.
 CHRISTIANI THOMASII dissertatio de jure circa Titulos
 honorum, Halæ 1697. 4.
 CASPARIS HENRICI HORNII dissertationes, de jure præ-
 drias in unum Tractatum collectæ, Vitebergæ 1705. 4.
 Aliam adhuc ex argumento juris prædrias dissertationem
 habuit Hornius, Vitebergæ 1709. 4. Conf. II. V. 10.
 II. VII. 11. 12. II. XI. 11.
 ADAMUS BALTHASAR WERNERUS de jure S. R. I. Prin-
 cipum, proprios Titulos augendi, Altorffii 1702. 4.

De

- De illo Principum sublimi Titulo : Nos Dei gratia *Wir von Gottes Gnaden*, dissertationem scripsit FRIDERICUS GEISLER, Lipsiæ 1677. 4. recusatam ibidem 1722. 4.
 De Titulo Excellentia vid. §. 19.
 De Titulo Domini atque Baronis II. X. §.
 De Titulo Nobilis dissertatio V DALRICI EYBENII, extat in Operibus ejus, cum præfatione JOANNIS NICOLAI HERTII editis, Argentorat 1708. fol.

§. 15.

De Cere-
 moniis,
 Philoso-
 phica.

Addantur dissertationes sequentes, quæ propius ad Philosophiam moralem accedere videntur. Sic
 ALETHOPHILUS, ni fallor Hispanus, de moribus & ceremoniis scripsit, ex eoque multa desumpsit *Winterfeld in seiner Ceremonial-Politic.*

ANONYMI Philosophiam Eleg. & Ceremoniarum Aulicarum citat MULLERUS in dissertatione de Legatis p. 17. §. 4. Nescio utrum ab ea differt

ANONYMI historia Moris Civilis & Aulici 1687. 12. edita, cujus Autorem volunt esse WAGENSEILIUM,

JOANNES FRANCISCUS BUDDIUS disseruit de eo, quod decet circa solennia Principum, Halæ 1701. 4. quæ dissertatio cum aliis recusa est Halæ 1711. 8.

JOANNIS HENRICI BOECLERI extat dissertatio de elegantia moris Civilis & Aulici.

CHRISTIANI WEISII de Moralitate Complimentorum.

JOANNIS JOACHIMI SCHOEFFERI de Verbis honoris, *von Complimentiren*, Rostochii 1700. 4.

CHRISTIANI WILDVOGELII de jure manus dextræ, Jenæ 1700. & 1714. 4.

§. 16.

De Præ-
 rogativa
 Hispano-
 rum.

Paucis adhuc attingamus eos, qui particularium quorundam Regnorum & Provinciarum præ aliis prærogativam peculiaribus scriptis deduxerunt : Sic pro HISPANIS laborant

GABRIEL SIOBERG de prerogativa honoris , Dorpat 1698. 4.

JACOBUS VALDESIUS de dignitate Regum , Regnorum-
que Hispaniæ , Granatæ 1602. fol.

RAISONS & causes de prefaceance entre la France & l'Espagne,
proposées pour la France par NICOLAS VIGNIER , de
Bar-sur Seine , a Paris 1608. 8.

§. 17.

De Præ-
rogativa
Gallo-
rum.

Præter VIGNIERIUM , & quos Naudæus in Bibliogra-
phia politica laudat VIVALDUM , & ANDREAM a QUER-
CU , sive du CHESNE , pro GALLIS faciunt

JOANNES FERARDUS seu Ferault , Cenomantus , de juribus
& privilegiis Regni Francorum , Parisiis 1542. & in Tra-
ctatu Tractatum.

Cardinalis VITELLII discursus de præcedentia agitata Ro-
mæ inter Legatos Gallorum & Hispanorum , de quo
Crusus in præfatione Operis de præcedentia.

FRANCISCUS PITHOEUS de la grandeur , droit & preemi-
nences des Roys & du Royaume de France , 1598. 8.

HIERONYMUS BIGNON de l'excellence des Rois & du
Royaume de France , traittant de leur prefaceance , & pre-
rogative par dessus les autres , Paris 1610. 8.

ANTONIUS AUBERY , Advocatus Parlamenti Parisiensis , &
Consiliarius Galliarum Regis , inprimis prærogativam
Galliarum Regis præ Imperatore Romano asserit , parte
tertia de ses justes pretensions du Roi sur l'Empire ,
quas jam 1649. cum Regis privilegio scripsit , sed edidit
denum Parisiis 1667. 4. Germanice eas vertit & refu-
tationem subjecit D. JOANNES LEONHARDUS SAU-
TER , Lipsiæ 1679. 12. Compendium hujus scripti Au-
beriani exhibent Axiomata Politica Gallicana , ex Do-
mini Aubery Tractatu , quem de justis prætensionibus
Regis super Imperatorem inscripsit , excerpta , 1667.
Latine & Germanice edita. Quibus opposuit M. HEN-
RICUS KIPPINGIUS , natu Rostochiensis , & ex milite
Con-Rector Bremensis , Notas & Animadversiones in

Axio-

Axiomata politica Gallicana, Bremæ 1668. 12. Habetur etiam NICOLAI MARTINI, Politices Professoris Kiloniensis, Libertas aquilæ triumphantis, seu de jure, quod Regi Galliarum in Imperium competit nullum, Schediasma, Auberii impugnationibus oppositum, Francofurti 1668. 12. nec non Anonymi Avocat condamné, ou la France & l'Allemagne defendue, 1669. 12.

§. 18.

De Prærogativa

ANGLORUM partibus favet JAMES HOWELL of pre-
cedency of Kings, London 1664. fol. & Latine ibidem 1665. 8. rum &c.
De jure præcedentiæ inter Rempublicam VENETAM & SA- ill. III, 4.
BAUDIÆ Ducem scripsit THEODORUS GRASWIN-
CKEL, Lugduni-Bataavorum 1644. 8.

De S. R. J. Electorum & S. R. Ecclesiæ Cardinalium præcedentia diatribæ §. JOANNIS FREINSHEMII prodierunt Argentorati 1663. 4.

Nota.

Plura de Freinshemio vide in laudatione ejus posthuma a fratre filio ABRAHAMO FREINSHEMIO 1661. habita. Natus erat Joannes noster Ulmæ 1608. Berneggerum præceptorem, & socerum habuit. In Gallia inter Regis Secretarios Interpretem egit, postea Upsaliæ Politices Professore, & Bibliothecarium, ac Historiographum Christianæ Sueciæ Reginæ, tandem Consiliarium Palatinum, & Professore honorarium Heidelbergæ, ubi 1660. obiit.

§. 19.

De Prærogativis aliorum.

De dignitate & præcedentiæ jure APANAGIATORUM, Opusculum promissit JOANNES PETRUS LUDEWIG, Professor Halensis.

De jure Ceremoniali LEGATORUM laudavimus supra dissertationem JACOBI BRUNNEMANNI

III, III, 12.

De jure præcedentiæ FOEMINARUM dissertationem inauguralem habuit ADAMUS FRIDERICUS GLAFEY, Halæ, 1718. cujus etiam habemus, *Neu-Fabrs-Gedancken vom Titul Excellenz, wvorinn der ehemahlige und hentige Brauch dieses Titels gezeigt, Leipzig 1720. 4.*

BIBLIOTHECAE JURIS IMPERANTIUM.

CAPUT IV.

de

Scriptoribus Juris Principum privati.

Pos. I.

De Prin-
cipum
Jure pri-
vato.

Privatum Principum jus, quod de negotiis eorum privatis agit, omnium maxime huc dum jacuit incultum, & paucos saltem, singularum eo pertinentium materiarum, numerat Commentatores. Sic ex juribus personarum Illustrium illud de matrimoniis & tutelis earum potissimum fuit excussum.

Conne-
xio, &
Idea Ju-
ris Prin-
cipum
privati.

Fuse satis haec recensimus Scriptores jurium, quae summis Imperantibus competunt, quatenus imperant, publicaue gerunt negotia. Superfunt at alia, quae tanquam privati gerunt, & in quibus regulariter privatorum jure utuntur. Nonnunquam tamen & ibi peculiariter jura obti-

obtinent, quæ privata Principum nuncupantur. Confundunt ea cum Jure Publico haud pauci. Sic ubi de Jure Publico Germaniæ agunt LIMNÆUS, VITRIARIUS, COCCEJUS, SCHULZIUS aliique, multa ad privatam Principum Jus spectantia Publico admiscunt, quæ tamen rectius forsitan seorsim traderentur. Quare & nos peculiari capite de hujus juris Scriptoribus commentari constituimus.

§. 2.

Rem aggredimur valde difficilem. Tam pauci enim hujus argumenti Scriptores extant, vel saltem ad nostram pervenerunt notitiam, ut parum absit, quin de ordine quodam systematico, quo eosdem exhibere possemus, saltem non plane desperemus. Faciamus interim periculum, & quæ nobis superunt Juris Principum privati scripta, methodo quidem Institutionum Justinianearum, tanquam maxime naturali, atque ex Scholis cognita, recenscamus. Nec tamen singulis Justiniani Titulis adeo scrupulose inhærebimus, quin potius, ubi memoriæ melius consuli posse videbitur, aliam sequi methodum, religioni nobis haud duxerimus. Ubi quoque generaliores, atque huc inprimis facientes Scriptores nos deserent, eos vocabimus in subsidium, qui speciatim jura Principum Germaniæ privata tradiderunt: sicuti illud in superioribus capitibus aliquoties factum recordamur, eo quidem consilio, ut, quæ ibi speciatim de Statuum Germaniæ juribus disceptata reperiuntur, si par subest ratio, in genere ad quorumvis Principum jura applicentur.

Instituti ratio.

§. 3.

Tota itaque nostra tractatio breviter, ac velut in Tabula representata, ita se habebit, ut indicentur Scriptores

Tabula privatorum Jurium Illustrium.

I. JURIS PERSONARUM ILLUSTRIMUM, quæ considerantur vel ratione SEXUS, ubi agitur de jure feminarum illustrium,

P p 3

vel

vel ratione STATUS & SOCIETATIS, in qua vivunt
HERILI, seu DOMINICA, ubi de Ministris Principum,

CONJUGALI, ubi de Matrimoniis Principum,

PATERNA ubi de

LIBERIS NATURALIBUS,

ADOPTIONE,

UNIONE PROLIUM,

MODIS SOLVENDI PATRIAM POTESTATEM U. C.

EMANCIPATIONE,

MORTE PARENTIS, & tunc loco patriæ potestatis est

TUTELA, quæ iterum solvitur VENIA ETATIS impetrata.

2. JURIS IN RE, quale est

DOMINIUM, quod & acquiritur præscriptione, & donatione,

HEREDITAS, quæ acquiritur

ab INTESTATO, ubi de Successione, Obligatione Successoris Illustris, Senioratu & Majoratu, Jure Primogenituræ, & Apanagio,

ex TESTAMENTO,

per PACTA SUCCESSORIA, Confraternitatis, Gernerbinatus, Dotalia & Feudalia.

3. JURIS PRINCIPUM AD REM, quod est OBLIGATIO, quæ oritur

vel ex PACTO, & CONTRACTU PRINCIPUM, quales sunt Stipulatio, Emtio, Locatio, Mandatum,

vel ex DELICTO U. C. Duello

4. De ACTIONIBUS & JUDICIIS Personarum Illustrium, ubi de earum FORO, MODO in eo procedendi, & præceptionibus illustribus.

Systema
Juris
Principum
privati

5. 4

Generatim autem qui de jure Principum privato commentatus sit, nemo hæcenus nobis innotuit, nisi quod relationem accepimus, primas ejus lineas dissertatione quadam

ad

ad mentem Titii conscripta, & Lipsiæ habita, ductas esse a Nobili quodam de PONIKAU.

§. 5.

Ad JURA PERSONARUM Illustrium facit dissertatio De Jure Illustrium
JOANNIS ANDRÆ BERNHARDI de jure personarum in Illustrium per-
statu naturali, Trajecti ad Rhenum 1705. 4. Speciatim de sonali.
JURE FOEMINARUM Illustrium eleganter commentatus est
GEORGIUS MELCHIOR LUDOLPH, Jenæ 1711. 4. ubi
etiam inseruit HENRICI GUNTHERI THULEMARIJ Respon- H. XI, 17.
sum, jam 1691. editum, sub Titulo: *Wenige, doch wichtige*
Rationes, dass eine der Evangelischen Religion zugehane Aebtißin,
wenn sie sich vermählet, nicht nöthig habe, zu resigniren.

§. 6.

Ratione STATUS PERSONARUM considerari possunt De Jure
Principes atque Personæ Illustræ, quatenus vivunt vel in Ministro-
Societate herili, vel conjugali, vel paterna. Ad Societatem rum Prin-
herilem referri poterit materia de MINISTRIS Principum, cipum.
seu ut ad eorum magis palatum, quibus Philosophia Justi-
niana aridet, loquamur, Status Personarum est vel natu-
ralis, vel adventitius. In statu adventitio homines ratione
libertatis aut liberi sunt, aut servi, vel ratione familiæ nunc
sui, nunc alieni juris. Personæ alieni juris, sunt vel in po-
testate dominica, vel patria. Patria acquiritur procreatione
ex justis nuptiis, legitimatione & adoptione. Ad domini-
cam referatur materia servorum, in cujus locum in jure
Principum privato substitui poterit illa de Ministris Prin-
cipum. Res eodem recidit, & ubi de sola methodo est quæ-
stio, erimus facillimi, dummodo evitetur confusio, nec
Principum Ministri per omnia servis Romanorum exæquen-
tur. De Principum Ministris, eorumque juribus, egregia
sunt scripta

AHASVERI FRITSCHII Minister peccans, Jenæ 1674. 8.
AUGUSTINI LYSERI dissertationes duæ, de delictis Mini-
strorum Principis, Helmstadii 1719. & 1721. 4.

JOAN-

- JOANNES JOACHIMUS SCHOEPPERUS de culpa lata Mini-
stri Status, 1719. recusa Lipsiæ 1721. 4.
- CHRISTIANUS WILDVOGEL de negligentia Ministri,
Principem non obligante, Jenæ 1711. 4.
- SAMUEL STRYCK de Obligatione Principis ex facto Mi-
nistri.
- JUSTI HENNINGI BOEHMERI dissertatio de jure Principis
circa Ministrorum dimissionem, respondente PHILIPPO
ADOLPHO DE MUNCHHAUSEN, Halæ 1716. 4. recusa
1723. 4.
- II. X. 3. SEVERINI CHRISTIANI OLPPI dissertatio de Ministrissi-
mo; respondente WILHELMO SCHROETERO, Jenæ
habita, & recusa Magdeburgi 1673. 8.
- JACOBI THOMASII dissertatio de Ministrissimo, Lipsiæ
1668. 4.
- NICOLAI MYLERI ab EHRENFACH Hyparchologia seu de
Officialibus &c. liber singularis, Stutgardiæ 1678. 4.
- De MARESCHALLIS Regni & Aulæ stipendiæ lectionis tra-
ctatum scripsit AUGUSTUS ADOLPHUS ab HAUG-
WITZ, Budissæ 1690. 4. ubi & in Præfatione promittit
notitiam dignitatum Officialium.
- Plura qui desiderat scripta politica de Consiliariis & Mi-
nistris Principum, adeat Struvii Bibliothecam Philosophicam
cap. 7. §. 24. p. 169.
- De Remerationibus Ministrorum vide IV. II. 2.
- In specie de CANCELLARIO Principis differuit GEORGIUS
ADAMUS STRUVIUS, Jenæ 1675. 4.
- III. IV. 28. De COMMISSARIIS videatur RUTGERUS RULANDUS de
Commissariis, & Commissionibus Cameræ Imperialis,
Francofurti 1597. 1604. 1617. 4. & ibidem 1724. fol.
Taxatur Rulandus potissimum propterea, quod Com-
missarios perpetuo turpiterque confundit cum iudicibus
delegatis Juris Canonici, & mandatariis Jurisdictionis
Justiniani. Adde
- IV. IV. 15. JOANNIS BALTHASARIS WERNHERI dissertationem de
Commissariorum a Principe datorum potestate subdele-
gandi, Vitebergæ 1724. 4. quosque excitabimus infra
de Commissariis Imperialibus

WILD-

WILDFANGIATUS jura recte quidem ad servorum doctrinam referuntur, sed cum hæc materia Juri Publico Germaniæ sit propria, eodem eam ablegatam volumus.

§. 7.

- Properamus itaque ad Societatem Principum **CONJUGALEM**, ubi lætiorum Scriptorum fegetem deprehendemus. De Principum Conjugiis.
- Primo loco memoranda venit **NICOLAI MYLERI** ab **ENRENBACH** Gamologia personarum illustrium, Stutgardia 1661. 1664. 4. cui addantur
- PETRI MULLERI** præsidia domus illustris, Jenæ 1677. 4.
- CHRISTIANI ROEHRENSEI** dissertatio de Connubiis Illustrum, Vitebergæ 1682. 4.
- GODOFREDI VICTORIS MOEHRINGI** dissertationes binæ, de Connubiis Principum, Vitebergæ 1702. 4.
- JUSTUS HENNING BOEHMER** de secundis nuptiis, præcipue illustrium personarum, Halæ 1723. 4.
- FRIDERICH LUDWIGS**, *Edlen Herrn VON BERGER*, Reflexiones über ein Helmsstädtisches Responsum juris, de validitate pacti domus illustris, libertatem circa matrimonia contrahentis, 1723. 4.
- Speciatim de Marito foeminae Imperantis differuit **JOANNES DAVID SCHWERTNER**, Lipsiæ 1686. 4.
- De Marito Reginae, binæ dissertationes **JOANNIS PHILIPPI PALTHENII**, recusæ extant Gryphisvaldiæ 1707. 4.
- Pro matrimonio Principis cum defunctæ uxoris sorore, anno 1651. nomine Facultatis Juridicæ Rintelensis Responsum dedit **CHRISTOPHORUS JOACHIMUS BUCHOLTZ**, Jctus & Consiliarius Hassiacus, typis excusum Rintelii 1652. 4. Refutavit illud peculiari scripto **MICHAEL HAVEMANNUS**, Superintendens Bremensis. At argumenta ipsius assertionem suam removere voluit Bucholtzius. Reposuit Havemannus assertionem contrariam. Sed & hanc iterum Bucholtzius vocavit sub examen, quod refellere annisus est Havemannus in defensione Responsi Mosaici. Contra quam tandem lucem aspexerunt Bucholtzii Vindiciæ secundum dispensationem matrimonii cum defun-

defunctæ uxoris Sorore, ab infelici defensione Mosaica Domini Michaelis Havemanni liberatam, cum appendice ad speculum propinquitatis, Domini M. ΜΑΤΤΗΙΑ ΒΥΓÆΙ, Helmstadii 1669. 4.

De matrimonio Principum per procuratores disseruit JOANNES PETRUS de LUDWIG, Halæ 1724. 4.

§. 8.

De Matrimoniis ad Morganaticam.

In primis conjugia Principum ex status ratione inita, quæque ad MORGANATICAM vocari solent, Eruditorum multorum curas in se converterunt. Huc enim faciunt

BOEHMERUS (Justus Christophorus) de Conjugiis Principum ex status ratione initis, Helmstadii 1704. 4.

COCCEJUS (Henricus) de Lege Morganatica, Francofurti 1695. 4.

Ejusdem dissertatio de Conjugio inæquali personarum illustrium, Heidelbergæ 1687. 4. recusa 1714. 4.

FELTMANNUS (Gerhardus) de impari matrimonio, Bremæ 1691. 4.

HERTIUS (Joannes Nicolaus) de matrimonio instaurato, & Conscientiæ, (Mariage de Conscience) Giessæ 1703. & 1719. 4. in Opusculis Vol. I.

KOEHLERUS (Joannes Christophorus) de matrimonio illustri ex ratione status, Lipsiæ 1676. 4.

LINCKIUS (Henricus) de matrimonio Lege Salica contracto, *von der Vermählung zur lincken Hand*, Altorffii 1676. 4.

NÆVII (Joannis Caroli) dissertatio, an Matrimonium ad Morganaticam a Principibus & personis illustribus tantum, an vero etiam a Nobilibus rite contrahi possit? Vitebergæ 1684. 4. & inter dissertationes ejus Vitebergæ 1702. 4. editas n. 7.

PRIOR (Joannes Philippus) de matrimonio ad Morganaticam contracto, Argentorati 1671. 4.

RICCIUS (Petrus Marcellus) de Matrimonio, ad Morganaticam donationem contracto, *von der Vermählung zur lincken Hand*, Argentorati 1703. 4. recusa, *ibid.* 1714. 4. quæ disser-

fertatio integra fere ex Myleri Gamologia est exscripta.

SALMUTH (Henrici) Responsum Juris pro matrimonio Principis cum Virgine nobili, Jenæ 1660. 4.

SCHWEDERUS (Gabriel) de Matrimonio ad Morganaticam, Tubingæ 1684. 4. recusa Altorfii.

STRYCKIUS (Elias Augustus) de matrimonio ex ratione status, von Staats-Heyrathen, Kilonii 1700. 4.

WILLENBERGIUS (Samuel Fridericus) de Matrimonio Conscientiæ, Gallis, Mariage de Conscience, Gedani 1719. 4.

ZENTKIUS (Jacobus) de Matrimonio ad Morganaticam, Regiononti 1692. 4.

§. 9.

Hic etiam locum sibi vindicant, qui jura **DOTIUM** perfe- De Dote
quuntur, v. c. &c. Illu-
strium.

MENCKENIUS de quantitate dotalitii.

GEORGIUS ROTHSHÜTZ von der Mitgift, Leibgedinge, Morgengabe, Gerade &c.

STRYCKIUS in dissertatione de dotalitio.

JOANNES GEORGIUS WERNERUS de pactis dotalibus, sub formula *Husb bey Schleyer, und Schleyer bey Husb*, Marpurgi 1714. 4.

PETRUS MULLERUS de onere dotandi filias illustres patrum apanagiatorum, recusa Jenæ 1714. 4.

AHASVERI FRITSCHII Diatribe juridica de dotatione filiarum Principis, & in specie de collectis maritagii, vulgo *Frenlein-Steuer*, Geræ 1671. 4.

HENRICUS NEUENHAHN de privilegiis viduitatis, prodiit Jenæ 1658. 4.

THEODORUS SCHOEFFER de statu viduitatis mutato, Francofurti & Lipsiæ 1699. 4.

§. 10.

De Foro
causarum
Ma-

De FORO personarum illustrium in causis matrimonialibus extant

Qq 2

HEN-

trimo-
nial. in-
ter Illu-
stres.

HENRICI LINCKII dissertatio de immediatorum Statuum Imperii Protestantium foro in causis matrimonialibus, Altorffii 1680. 4.

JACOB FRIDERICI LUDOVICI de iudice in causis matrimonialibus Principum Protestantium, Halæ 1702. & 1715. 4. ubi ostendit inter alia, vana ac moraliter impossibilia esse Schwederi, Lynckeri, Borromei, Riocrunti, Consilia, de constituendo generali quodam Principum Consistorio, excogitato forsitan ad imitationem universalis cujusdam Gentium Tribunalis, a Perefixio & Grotio quondam propositi.

Confer etiam dicta II. VII. 14.

§. 11.

De Patr. Vidimus Scriptores de Societate Principum herili, & Potestate conjugali. Sequitur paterna. Quantum vero juris PATRIA Princip. POTESTAS personis illustribus tribuat, ex parte docet **KLEINIUS** in dissertatione de foro filii illustris delinquentis. Conf. IV. IV. 1.

§. 12.

De Libe- Potissimum vero Principibus procreatione acquiritur ris Natu- patria potestas, etiam in libros naturales, ita ut accedente ralibus legitimatione, ad hunc saltem effectum, plane opus non sit. Principum. Differuit de libris naturalibus Regum & Principum **JOANNES SAMUEL STRYCK**, Halæ 1711. 4. Addatur **GABRIEL SCHWEDER** de jure liberorum, incio vel non consentiente patre legitimatorum, Tubingæ 1703. 4.

§. 13.

De Ado-
ptioni-
bus Illu-
strium.

Porro patria potestas acquiritur **ADOPTIONE**, quo faciunt **KULPISII** dissertatio de Emancipatione & Adoptione Principum, Tubingæ 1686. 4. & **CAROLUS GODOFREDUS KNORR** de differentiis Juris Romani & Germanici in Nobilitate adoptiva, Halæ 1721. 4.

§. 14.

§. 14.

Adoptioni hodie æquiparatur VNIO PROLIUM, *die Einkindschaft*, cujus jura perfequuntur
 JACOBUS RICKIUS ab ARWEILER in Tractatu de Vnioneprolium, Coloniae 1598. 8. DeUnioneprolium Illustrium.

OTTO PHILIPPUS ZEPPEL de eadem.

BARTHOLOMÆUS MUSCULUS de unione seu pariationeprolium diversi matrimonii ad successione, qui extat in opere ejus de successione conventionali & anomala memor. 3. per tot. ^{IV. II. 10. 11}

MICHAEL RHODIUS in dissertatione de unione prolium sine Pratore.

JOANNES EICHELIUS in dissertatione de unione prolium, Helmstadii 1655. 4. vid. II. IX. 2. sub Paurmeister.

GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS in dissertatione de Vnioneprolium, Jenæ 1679. 4.

CASPAR ACHATIUS BECK de unione prolium patriæ potestatis causa, Jenæ 1720. 4.

JOANNES WILHELMUS HAST de unione prolium, vulgo *Einkindschaft*, Giessæ 1722. 4.

§. 15.

De EMANCIPATIONE, tanquam modo finiendi patriam potestatem, excitavimus dissertationem KULPISII §. 13. Sin morte patris patria potestas tollitur, liberi tamen per atatem se ipsos tueri haud valent, tum in locum patriæ potestatis succedit TUTELA, seu, ut ex Justiniano iterum petamus connexionem, homines sunt vel sui, vel alieni juris. Sui juris iterum sunt vel impuberes, vel minores, vel majorenes. Impuberes sub vi & potestate Tutorum constituuntur. De illustrium vero personarum Tutela succurunt ^{De Emancipatione & Tutela Illustrium.}

HENRICI COCCEJI dissertatio de Tutelis Illustrium, recusa Francofurti 1717. 4.

JOANNIS NICOLAI HERTII de Tutela Regia, in Opusculis ejus.

Q 9 3

JOAN-

JOANNIS PHILIPPI RINGLERI de Tutelis Illustrium, Francofurti 1694. 4.
PAULI FRANCISCI ROMANI de Tutela personarum illustrium.
STRYCKII de Tutela Materna Principum Imperii.

§. 16.

De Tutela Illustrium specialiores. Specialiores magis de Tutela illustri sunt

AHASVERI FRITSCHII Tractatus de diversitate Religionis in Tutela Illustrium consideranda, in Opusculis minoribus.

JOANNIS LAURENTII FLEISCHERI dissertatio, de quaestione, an Princeps ex factis sui Tutoris possit obligari? Halaë 1716. 4.

DIONYSIUS GOTHOFREDUS de Tutelis Electoralibus Testamentariis, legitimis excludentibus, libris 6. Heidelbergæ 1613. 4. &

MARQUARDUS FREHERUS de legitima Tutela, Curaque Electorali Palatina, Heidelbergæ 1614. occasione controversiæ inter Palatinos Electorales & Neoburgicos scripserunt, sed opposuerunt se

JOANNES ZESCHELINUS, Philippi Ludovici Neoburgici Cancellarius, in libro de Tutela Electorali legitima, Lavingæ 1613. 4. &

ZACHARIAS FRIEDENREICH, Consiliarius itidem Neoburgicus, in Synopsi Controversiæ de Tutela Electorali, Coloniaë 1613. 4.

GODOFREDUS vero prodromos duos contra Zeschelinum Heidelbergæ 1613. & 1614. emisit.

FREHERUS autem integram, & liberam, ut vocat, Commentationem de Testamentaria Tutela Curaque Electoralii, Heidelbergæ 1614. publicavit, ceu refert Christianus Gryphius de Historicis seculi XVII. p. 94. sq.

JOANNES LEONHARDUS a **PUHEL** de Tutelis Electorum & Principum, prodit Jenæ 1669. 4.

DIETERICI HERMANNI KEMMERICHII dissertatio de majori Principum ætate, seu quando Tutela Principum finiat? prostat Lipsiæ 1714. 4. Finiri illa v. c. potest impetrata

petrata venia ætatis, de qua videatur NICOLAI MYLE-^{II. IX. 2. 9.}
 RI ab EHRENBACH Etologia Ordinum Imperii, seu de^{IV. 1. 7. & 6.}
 jure concedendi veniam ætatis, Stutgardia 1664. 4. Ad-^{IV. III. 1.}
 datur

ERASMUS VNGEPAUR de Veniæ ætatis petitione, Jenæ
 1638. 4.

Ad materiam de CURA Mulierum illustrium, pertinet dis-
 fertatio DIETERICI HERMANNI KEMMERICHII de Consi-
 liario Principis, Curatore uxoris ejusdem Principis, Vi-
 tebergæ 1725. 4.

Pos. II.

Inter jura Principum in re, hereditas
 & successio eorum curatius explicata de-
 prehendantur.

De Prin-
 cipum
 Heredi-
 tate &
 Succes-
 sione.

§. 1.

Egimus hæctenus de jure personarum Illustrium. Sequi-^{De Prin-}
 tur jus earum in re, ubi primo loco occurrit DOMINIUM.^{cipum}
 De exordio proprietatis sive origine domini eruditam differ-^{Dominio}
 tationem habuit JOANNES HENRICUS BERGERUS, Viteber-
 gæ 1709. 4. Speciatim de jure PRETIOSORUM differuit
 CHRISTIANUS WILDVOGEL, Jenæ 1698. 4. MULLERI
 (PETRI) dissertatio de jocalibus, Jenæ 1680. citatur in JOANNIS
 KLEINII dissertatione de jure circa margaritas p. 16. editionis
 Rostochiensis 1706. 4.

Conf. §. 2.

De jure CIMELIARCHIORUM numariorum differuit
 FRIDERICUS WILHELMUS STRUVE, sub præsidio FRIDE-
 RICI GOTTLÖB STRUVII, Jenæ 1704. 4. De jure RESIDEN-
 TIARUM vide II. XI. 15. de jure ÆRARIi ibidem §. 8.

§. 2.

De Do-
 minio
 Princip.

Ad modos acquirendi Dominium refer PRÆSCRIPTIO-^{ejusque}
 NEM, de qua egimus III. II. 6. Interrumpitur ea interpellatio-^{transla-}
 tione.^{tione.}

ne, de qua conferatur dissertatio MAGNI CRACKAU de silentio Principibus præjudicante, recusa Altorffii 1723. 4. Porro acquiritur dominium DONATIONIBUS. Vide PETRI SCHULTZEN dissertationem de donatione Principis, Francofurti 1685. 4.

ADRIANUM BAIERUM de donationibus Principum Imperii. DIETERICI HERMANNI KEMMERICHII dissertationem de donationibus Conjugum Illustrium, Vicebergæ 1725. 4. ubi & citantur

STAVINSKY dissertatio de donationibus Principum Imperii, & HENRICI a BUNAU dissertatio de donationibus Principum, habita sub præsidio JOANNIS HENRICI BERGERI.

JACOBI CARMONII, Juris & Eloquentiæ Professoris Rostochensis, discursus Juridicus de Remunerationibus Principum erga Ministros, præprimis ob benemerita, prodiit Rostochii 1712. 4.

§. 3.

De Successione ab intestato.

Alia species juris in re est HEREDITAS, quæ acquiritur primo ab INTESTATO. Confer quos de Successione laudavimus II. V. 3. sq. Hic saltem addantur

DIETERICUS GOTTHARD ECKARD, an & in quantum Jure Naturæ parentes obligentur ad hereditatem liberis post obitum relinquendam? Altorffii 1720. 4.

Untersuchung nach dem Rechte der Natur, wie weit ein Fürst Macht habe, seinen erstgebohrnen Prinzzen von der Nachfolge in der Regierung auszuschließen? 1718.

JOANNIS SCHILTERI dissertatio de successionis linealis usu & origine in Germania, quæ extat in Commentario ipsius ad Jus Alemannicum. Conf. I. III. 3. I. VI. 8. II. VII. 9. II. XI. 13. III. IV. 26. IV. II. 8. Jungatur

SAMUEL STRYCKIUS de successionem ab intestato, Francofurti ad Viadrum 1669. 1687. 4. & Halæ 1719. 4.

§. 4.

De Successionibus Illustrium.

Specialiora circa successionis materiam tractant

HEN-

HENRICUS COCCEJUS de Ordine succedendi fœminarum illustrium in territoriis , Francofurti 1711. 4.

IUSTUS HENNING BOEHMERUS de jure succedendi Clericorum.

JOANNES PETRUS LUDEWIG in dissertatione: Clericus exul successiõnis in feuda & Principatus S. R. J. Halæ 1721. 4.

CHRISTIANUS GODOFREDUS HOFFMANN de Clericorum in feuda inprimis S. R. J. majora successione , Lipsiæ 1722. 4.

JOANNES FRIDEMAN SCHNEIDER de successione legitimatorum in feudis , Halæ 1706. 4.

§. 5.

OBLIGATIONEM SUCCESSORIS Illustris curatius expendant

TABOR de Obligatione Successoris.

JOANNES ULRICUS PREGITZER de Obligatione Successoris Illustris , Tubingæ.

GEORGIUS BEYERUS de Obligatione Successoris Illustris , Vitebergæ 1714. 4. & in Opusculis Lipsiæ 1723. 4. num. 15.

JOANNES PETRUS LUDEWIG de Obligatione Successoris in Principatus & Clientelas , Halæ 1714. 4.

SAMUEL STRYCK de jure Successoris in revocandis bonis familiæ , Halæ 1708. 4.

GOTTHARDI NUNNROOD disceptatio forensis: an Successor in primogenio teneatur de exsolvendis Antecessorum debitis ? Francofurti & Wezlaræ 1710. 4.

RESOLUTIO quæstionis, an Successor in Electoratu , Ducatu , Principatu, aut Comitatu, teneatur solvere æs alienum, & Consiliariorum , aliorumque Officialium Salarium , a Prædecessore suo contractum & debitum ? extat in Resolutionum juridicarum decade, Lipsiæ 1720. 4. edita num. 7.

De Obligatione Successoris Illustris.

§. 6.

- De Jure Seniora- & MAJORATUS, cujus jura expendunt
 tus & HENRICUS BOGERUS de jure & commodo Senioris & Va-
 Majora- falli, Tubingæ 1615. 8.
 tus. MELCHIOR GOLDASTUS libris 3. de Majoratu, Franco-
 furti 1615. 4.
 MELCHIOR PALAEZ a MERIS in Quæstionibus feudali-
 bus de Majoratibus, Lugduni 1678. fol. & in Tractatu
 Tractatum.
 DIDACUM SPINO a CERES Majoratum explanatorem lau-
 dat Beyerus in Jure Germanico.

§. 7.

- De Jure Primogenitu-
 ræ. Frequentissima vero Successionis ab intestato species est,
 quæ fit jure PRIMOGENITURÆ, de quo agunt
 BOXHORNIUS (Marcus Zuerius) de jure primogenituræ,
 Lugduni-Batavorum 1649. 4.
 BUDEUS (Joannes Franciscus) in dissertatione de succes-
 sionibus primogenitorum, Halæ 1695. 4. & in Selectis
 Juris Nat. & Gent. Halæ 1704. 8.
 le CIRIER (Joannes) de primogenitura, in Tractatu Tra-
 ctatum.
 FUCHS (Christianus) de prærogativa primogenitorum, Vi-
 tebergæ 1692. 4.
 GARRATUS (Martinus) Laudensis, de primogenitura in
 Tractatu Tractatum.
 GOLDASTUS (Melchior) de jure repræsentationis in pri-
 mogenitura. Vide mox dicenda sub SAA.
 HORNIUS (Joannes Fridericus) de Successione primoge-
 niti, Vitebergæ 1661. 4.
 IV. I. 5. LUDOLPHUS (Georgius Melchior) in Introductione in jus
 primogenituræ, Jenæ 1703. 4.
 MEHLBAUM (Joannes) in dissertatione de jure primogeni-
 turæ, Helmstadii 1611. 4.

MOLI-

MOLINÆUS (Ludovicus) in Tractatu de primogenitura. Vi-
de sub Saa.

a **SAA** (Jacobi) Equitis Lusitani, & **LUDOVICI MOLINÆI**, e
Soc. Jes. Theologi, & primarii in Eborenſi Lusitaniæ Aca-
demia Professoris, Tractatus de jure primogenituræ, con-
junctim editi & sibi invicem oppositi. Accessit illustris
Academix Electoralis (scilicet Palatinæ) interpretatio
in §. primogenitus, cap. 24. A. B. Præfixus est Consiliarii
cujusdam Ducalis (i. e. **GOLDASTI**, qui Vinarix Con-
siliarium egit) dicursus exotericus, de jure repræsentatio-
nis in primogenitura Imperii Germanici, cum ejusdem
Notis & Apostillis in Tractatum Jacobi a Saa, Hanovix
1602. 8. Francofurti 1615. 4.

SLEVOGT (Joannes Philippus) de jure primogenituræ & Ma-
joratus, Jenæ 1694. 4.

STIEGLIZII (C. L.) de immutabili jure primogenituræ dif-
fertatio, Coccejo dicata, 1699. 4. vid. II. II. 3.

L. B. a **SALTZBURG** (Friderici Caroli Voit) de emolu-
menti territoriorum inprimis Germanicorum, ex jure
primogenituræ descendentibus, Lipsiæ 1718. 4.

TIRAQUELLI (Andræ) Tractatus de Nobilitate, & jure
primogenitorum, Lugduni 1572. fol. & in Operibus, quæ
3. Voll. Francofurti 1574. fol. prostant.

Addantur citati supra §. 3.

Ad Tit. 7. Aureæ Bullæ de successione in Electoratibus ex
jure primogenituræ, commentati sunt **ARNOLDUS ENGBL-
BRECHT**, Halæ 1614. 4. & **ACADEMIA HEIDELBERGENSIS**,
de qua modo sub Saa diximus.

§. 8.

Quanta quanta vero emolumenta ex hoc jure capiant pri-
mogeniti, fraudi tamen illud esse non debet postgenitis quoad
alimenta necessaria, ipsisque debitum **APANAGIUM**, quod
tamen cum legitima Juris Civilis per omnia comparare non
ausim. De eodem ex instituto commentati sunt
GEORGIUS HENRICUS SPRINGSFELD, J.Cus, de Apana-
gio ejusque jure, Tractatu, secunda vice edito, Halæ

R r 2

1663.

De Jure
Apana-
gii.

1662. 4. Memorabile est, quod de hac editione avert Pfessinger ad Vitriar. L. 3. Tit. 20. §. 40. Scilicet cum secunda vice 1663. Springsfeldii liber imprimeretur, Editorem (qui fuit JACOBUS RITTERUS) textum castrasse, & pro lubitu quædam inseruisse, eaque re ipsum Vitrium fuisse deceptum, dum Springsfeldium circa divisionem terrarum a Joanne Georgio I. Saxonæ Electore factam allegat, qui tamen diu ante Joannem Georgium obierit.

Porro de Apanagio nota est

JOANNIS SCHILTERI dissertatio de Paragio & Apanagio, Argentorati 1701. 4. quam refutavit

JOANNES NICOLAUS HERTIUS in dissertatione de commentitia distinctione Apanagii & Paragii, in Romani Imperii Principatibus, & Comitibus, Giesæ 1709. 4. cui iterum opposuit

CHRISTIANUS THOMASIVS Vindicias distinctionis inter Paragia & Apanagia, Halæ 1709. 4. Sed & has Vindicias refutasse sibi visus est impudens quidam, insulsus, hebetisque ingenii Apologeta, Eleuteropoli 1711.

Succurrunt adhuc circa hanc materiam

JOANNES FRIDERICUS RHETIUS de portione alimentorum, filiis Principum ultragenitis debita.

II. XI. 1. WILHELMI LYSERI dissertatio de Apanagio, quæ extat Tom. 3. dissert. Fritschianar.

THEODORI MARTINI WERNERT, Professoris Vitebergen-
sis, dissertatio de Apanagio, Vitebergæ 1684. 4.

JOANNIS HENRICI LOMBARDI Trutina 3. quæstionum

1. An Principes Paragiati sint Status Imperii?

2. An commentum sit distinctio inter Paragium & Apanagium?

3. An Comitatus inferior Catimelibocensis Principibus Hasso-Rheinfeldenibus in Paragium vel Apanagium datus sit? Francof. & Lipsiæ 1710. 4.

JOANNES WILHELMUS ENGELBRECHT Apanagium in familiis illustribus ultragenitis filiis constitutum, maxime si primogenitura jus in domo regnatrice fuerit introductum, deficientibus masculis, expirare, deduxit

in Cafuum aliquot juris felectiorum Refolutionibus, Helmftadii 1715. 4. num. 1.

De onere dotandi Apanagiatorum patrum filias illuftres, differtationem fcripfit PETRUS MULLERUS, recufam Jenæ 1714. 4.

De fignificatu Paragii pro dote vel legitima familiarum illu-
ftrium, peculiari differtatione egiffe LOTH SIGISMUN-
DUM a MINCKWITZ 1697. afferit Beyerus in Jure Ger-
manico.

§. 9.

De Jure

Vifis hereditatibus, quæ personis illuftribus ab intesta-
to obveniunt, tranfeamus ad eas, quas ex TESTAMENTO ca-
piunt. Faciunt eo

Testa-

NICOLAUS HIERONYMUS GUNDLINGIUS, de Principem-
herede ex Testamento Civium, Halæ 1721. 4.

JOANNES FRANCISCUS BUDDEUS de Testamentis Sum-
morum Imperantium, fpeciatiim Caroli II. Hispan. Re-
gis, Halæ 1701. 4. & in Selectis J. N. & G. Halæ
1704. 8.

GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS de Testamentis Princi-
pum Imperii, Jenæ 1688. 4.

HULDERICI EYBENII differtatio de Testamento Principis,
vel Comitum Romani Imperii, quæ extat Vol. 2. diff-
ertationum Fritfchianarum.

SAMUEL STRYCK de Cautelis Testamentorum, Illuftrium
quoque personarum Testamenta attingit.

§. 10.

Supereft hereditas, in quam personæ illuftrif vi PACTO-
rum SUCCESSORIORUM fuccedunt. Attigimus jam tum
quædam huc facientia II. V. 3. fq. quibus hos nunc addimus
Autores: De Illu-
ftrium
Pactis
fuccello-
riis.

TEXTOREM in differtatione de pactis gentilitiis Procerum,
quæ inter Academicas, Francofurti 1698. editas, est
fecunda.

- BARTHOLOMÆUM MUSCULUM** de Successione conventio-
nali & anomala, Jenæ 1607. 4.
- GÜTTICHIUM** de pactis successoriis illustrium familiarum,
Gießæ 1622. 4.
- JOANNEM PHILIPPUM RINGLERUM** de pactis illustrium
successoriis, Francofurti & Lipsiæ 1693. 4.
- PHILIPPUM KNIPSCHILD** de Fideicommissis, familiæ con-
servandæ causa relictis, Argentorati 1626. 4. Ulmæ 1654.
4. Coloniae 1693 fol.
- GEORGIUM CHRISTOPHORUM STIRN** de Fideicommissis,
a Nobilibus familiæ conservandæ causa factis, Stutgardiæ
1664. 4.
- CHRISTIANUM WILDVOGEL** de Fideicommissis familia-
rum Nobilium conventionalibus, Jenæ 1710. 4.
- JOANNEM HENRICUM MUNCH** de pacto hereditatis, inter
illustres sœminas acquisitivo, Gießæ 1715. 4.

§. II.

- De Pa-** Maxime illustria inter pacta successoria sunt Confraterni-
ctis Con- tatis, Ganerbinatus, dotalia & feudalia. De pactis **CONFRAT-**
fraterni- **TERNITATIS** prostant
tatis & **DOMINICI ARUMÆI** dissertatio de Confraternitatibus &c.
Ganer- Principum, & illustrium familiarum, extat in discursibus
binatus. ipsius Academicis de Jure Publico, Jenæ 1621. 4. discursu
22. p. 191.
- BARTHOLOMÆI MUSCULI**, Osnabrugensis Westphali, dis-
sertatio de Confraternitate, sive pacto successorio illu-
strium personarum, in Conradi Biermanni Jure Publico,
Tom. 3. num. X. Francofurti 1618. 4.
- BECHMANNI JOH. VOLKMAR** discursus de Confraternitate
illustrium personarum.
- JOANNIS PHILIPPI STREIT** dissertatio de pacto Confra-
ternitatis, inter Nobiles aliosque privatos moribus usita-
to, Erfurti 1718. 4. Addatur
- CARPZOVIIUS BENED.** de pactis Confraternitatis Saxo-Haf-
siacis, &

JOAN-

JOANNES HENRICUS BODINUS de pacto Confraternitatis Saxonico-Brandenburgico-Hassiacæ, Halæ 1708. 4.

De pactis GANERBINATUS videatur JOANNES WERNERUS KILLINGER de Ganerbiis castrorum, Tubingæ 1620. 4.

De pactis DOTALIBUS supra II. V. 4. & IV. I. 9. citati Auctores sufficere poterunt.

FEUDALIA, de iisque Scriptores, si hic loci exhibere vellemus, integra nobis tradenda foret Bibliotheca feudalis, quod sicut ab instituto esset alienum, ita Lectorem ad Struvii Bibliothecam Juris, ejusque caput XII., ubi fufe satis Juris Feudalis Scriptores enumerantur, ablegamus.

Pos. III.

Jus Principum ad rem, sive Pacta, ^{De Pactis & Delictis Principum.} sive Delicta personarum Illustrium spectes, plane nondum pro meritis est tractatum.

§. I.

Jus ad rem pro correlato habet Obligationem quæ vel ^{De Principum pactis.} ex pacto, vel ex delicto oritur. De PACTIS & CONTRACTIBUS Principum vide dicta III. II. 4. Hic vero adhuc notentur

NICOLAUS BETSIUS de familiarum illustrium & Nobilium, Statutis, pactis & consuetudinibus, Francofurti 1611. 8. & cum præfatione & notis JOANNIS SCHILTERI, Argentorati 1699. 4.

NICOLAI MYLERI ab EHRENBACH Nomologia, 1663. 4. ubi de obligatione servandi pacta, a se & Antecessoribus inita, agit.

GEORGIUS SCHUBARTH de confirmatione pactorum 1696.

De pactis dotalibus vide IV. I. 9.

De Successoriis IV. II. 10. seq.

§. 2.

§. 2.

De Principum Alienat. & Stipulationibus. Speciem pactorum & contractuum Illustrium constituunt ALIENATIONES illustres. Differuit autem de jure alienandi illustri GEORGIUS ADAMUS STRUVIUS, Jenæ 1675. 4. Jungantur allati supra II. XI. 4. 9. & STEINIUS, de quo §. sq. Aliam pactorum Illustrium speciem sistunt STIPULATIONES Principum, quorsum vide II. VI. 3. ubi de fide & juramento Principis actum.

Ad Stipulationes referri potest DONATIO Principis de qua IV. II. 2. item RENUNTIATIO de qua II. V. 4. nec non stipulatio & promissio usurarum, quo facit GOTHOFREDI LUDOVICI MENCKENII, Jcti Vitebergensis, dissertatio de Principe Imperii, in promissis usurarum, privato factis, ad quantitatem, lege determinatam, servandam non obstricto, Vitebergæ 1725. 4. ubi JOANNIS BALTHASARIS WERNHERI, Ordinarii Vitebergensis, Programma, hæc de materia eodem anno evulgatum, a scrupulis, quos nonnemo injecerat, liberatur & vindicatur.

§. 3.

De Principum Contractibus.

Ad Contractus Principum, & eos quidem, quos consensuales vocamus, referantur

1. EMTIO VENDITIO, quo facit dissertatio MATTHIÆ STEIN de alienatione immediati feudi Imperii, Rostochii 1709. 4.
2. LOCATIO CONDUCTIO, quo referri posset materia de Ministris Principum, quam tamen jam anticipavimus IV. I. 6. De locatione conductione rei Dominicæ, seu von Pacht und Verpachtungen Herrschaffelicher Güter, und Intraden, tractationem edidit JOANNES FRIDERICUS AMELUNG, J. V. D. & Civitatis Hameliæ Syndicus, Brunsvigæ 1685. 4.
3. MANDATUM. Videatur CAROLUS EMANUEL VIZZANUS de Mandatis Principum, seu de officio eorum, qui

in

in Provincias cum Imperio mittuntur, Amstelodami
1651. 4.

De COMMISSARIIS confer' pos. sq. §. I.

Adde dicta superius III. II. 4.

§. 4.

Atque hæc quoque de Obligationibus ex Contractibus Principum ortis dicta sufficiant, neque est, quod amplius dicamus de iis, quæ ex delictis Principum oriuntur. Scriptores enim eo facientes jam excitavimus II. VI. 6. Duella si in specie eo trahere velis, sufficere poterunt generatim de iis dicta III. IV. 4. sq.

Pos. IV.

Actiones & Judicia personarum illustrium cum ipso jure bellico coincidunt, quare nihil de iis addendum, nisi forsitan huc trahere velis prætensiones illustres, de quibus magna Opera affectarunt Knesbeck & Ludevig, aliquid vero, utut imperfectum, præstitit Schyvederus.

De Judiciis Illustrium.

§. I.

Vix adjiciendum quicquam de actionibus, judiciis, & foro summorum Imperantium videtur, cum liberi Principes alio judicio non exponantur, nec aliud forum sortiantur, quam commune illud Gentium, quod est bellicum, de quo fufe satis III. IV. 1. sqq. egimus. Adde dicta II. VI. 6. & III. II. 4.

De Judiciis & Foris Illustrium.

De foro illustri FILII delinquentis habemus dissertationem KLEINII.

S s

De

De foro illustrium personarum in causis matrimonialibus vide IV. I. 9.

Judicia Austregarum, Aulicum & Camerale, cum Scati-
bus Germaniæ sint propria, nec falcem aliæ messis immit-
tere cupiamus, Juri Publico Germaniæ reservamus, quo
etiam proprie pertinent SAMUEL STRYCK de foris Ger-
maniæ singularibus, & NICOLAUS CHRISTOPHORUS
LYNCKER de Commissario Imperiali ad negotia Status, Jenæ
1678. 4. in qua dissertatione Respondentem egit JOANNES
CHRISTOPHORUS PURCKHEL, qui etiam habuit differ-
tationem inauguralem de Commissario Imperiali in causis
Justitiæ, Jenæ 1685. 4.

§. 2.

Ad modum procedendi in causis illustribus faciunt
Demo- JACOBUS THEOPHILUS LINCK de probatione per insi-
do præ- gnitæ & arma gentilitia, Altorffii 1716. 4. & HENRICUS
cedendi gnitæ & arma gentilitia, Altorffii 1716. 4. & HENRICUS
inter. HILDEBRAND de probatione per Stemmata Genealogica,
Illustres. Altorffii 1719. 4.

§. 3.

Ad PRÆTENSIONES illustres quod attinet, illæ qui-
dem ita comparatæ sunt, ut quædam earum ad Jus Publicum
petiunt, alia ad Jus Gentium, plurimæ vero ad privatum
Prætensionibus
cujus
Juris
pars? Principum, utpote quod maxime tangunt, referendæ vide-
antur. Quare & nos hic de iis agere constituimus, parum
ceteroquin curantes, utrum totam hanc materiam ad Jus
Publicum, an ad Jus Gentium referre malint alii. Suffi-
ciet nobis, non præsertim eam omisisse, & Autores eo per-
tinentes hoc loco indicasse.

§. 4.

Magnorum autem de hoc argumento Operum spem fe-
Prætensionibus
Knesbeckii de cerunt varii. Sic KNESZBECKIUM Prodrorum dedisse
sionibus Juris Publici Universalis, Rodopoli 1700. 4. postea sub Ti-
titutū. tulo

tulo discursus de studio Juris Publici Universalis, & præten-
sionibus illustribus recusum ibidem 1705. monuimus supra. II. I. 1.
Promittit in eo magnum Opus de prætenfionibus, tum gener-
ratim, tum in specie Imperii Germanici contra Gallos,
quas quidem ex Limnæi & Conringii schedis eruere, ac
contra Puteanum, Blondellum, Mezeræum, aliosque Gallos
vindicare meditabatur. Sed promissum hoc Knesbeckii opus
nobis præmaturus ejus invidit obitus.

§. 5.

THOMASIVM etiam Specimen saltem edidisse Jurispru- Thom-
dentiaæ judicialis in definiendis prætenfionibus illustribus, di-
fius &
ctum fuit I. VI. 2. Ludewig
de Præ-

Tandem etiam JOANNES PETRUS LUDEWIG in Ger- tentioni-
mania sua Principe promisit amplum quoddam Systema præ- bus.
tensionum illustrium, pariter tamen adhuc ineditum.

§. 6.

Optimum itaque quod in hoc genere hætenus habe- Schwe-
mus, utut non omnibus numeris absolutum, est Theatrum der de
Historicum Prætenfionum & Controversiarum Illustrium in Præten-
Europa, oder Historischer Schanplatz der Ansprüche und Streitig-
keiten hoher Potentaten, und anderer regierenden Herrschaffien in
Europa, darinn vorgestellte wird der Ursprung, die Gründe, Ge-
gen- Antworten, und der jetzige Zustand der meisten und wichtig-
sten Prætenfionen, wvclche die in Europa regierende Potenzen und
Herrschaffien gegeneinander, theils annoch haben, theils aber nach
geschlossenen Westphälischen Frieden untereinander abgehan und bey-
gelegt, aus Historicis, Actis publicis, Deductionibus, In-
formationibus und andern Scribenten zusammengetragen, und hin
und wieder mit Genealogischen Tabellen erläutert, von CHRISTOPH
HERMANN SCHWEDER, Königl. Preussisch-Hinter-Pommer-
schen Hoff-Gerichts Referendario, Leipzig 1712. fol.

§. 7.

Dedu-
ctiones
Lunigii,
Spreng-
eri.

III. IV. 11.
III. V. 7.

Vtilem quoque in prætensionum doctrina operam na-
varunt, qui DEDUCTIONUM dedere Catalogos. Citat
Struvius in Bibliotheca juris p. 888. illos LYNCKERI in
Instructorio forensi, & DECKHERI in Tractatu de scriptis
adespotis. Sed multum præstantior est ille, quem postea
laudat JOANNIS CHRISTIANI LUNIGII, Archivarii Ci-
vitatatis Lipsiensis. Edidit eum Lunigius sub Titulo Biblio-
thecæ curiosæ Deductionum, Lipsiæ 1717. 8. quarum solos
ibi exhibet Titulos, quasdam vero earum integras exhibuit
idem Lunigius in libro, cui Titulus, *Grandveste Europäischer
Potenzen Gereschafte, worinn durch auserlesene Deductiones,
Informationes &c. dargethan wird, wie es mit des Kayfers,
und derer Reichs-Stände, auch anderer Republiken und Fürsten-
thümer Juribus, Ansprüchen und Præcedenz-Sreitigkeiten eigent-
lich beschaffen*, Lipsiæ 1716. fol.

Denique monendum, JOANNEM THEODORUM SPREN-
GERUM prætensiones multas collegisse, & bono suo Princi-
pi subjecisse.

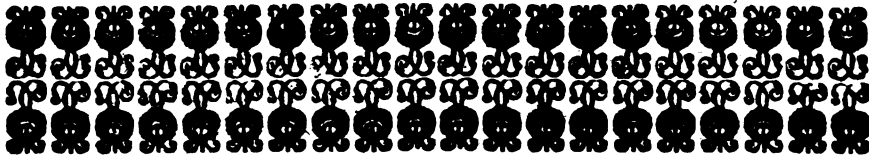
De præscriptione prætensionum illustrium peculiari opera
commentatus est Dominus BIRGHDEN.

§. 8.

Accipe igitur, Lector Benevole, bonique consule
pauca hæc, quæ saltem Speciminis loco de Scriptoribus Juris
Principum privati hic commentati sumus. Plura enim, ad
hoc argumentum spectantia, in præsentia nobis non suppe-
runt, sin forsan ad nostram in posterum pervenerint
notitiam, lubenter quoque eadem com-
municabimus.

INDEX

INDEX AUTORUM.

Prior numerus Caput, alter Positionem, tertius Paragraphum indicat.

Ubi una vice sæpius idem occurrit Autoris cujusdam nomen, plerumque unicus saltem notatur locus, quem tamen si evolveris, & reliqua ibidem loca margini adscripta vel Autori adjuncta reperies.

A.

Abbot Robert Cap. II.
 Pos. IV. §. 21.
 Abicht Jo. Georg II. V. 5.
 Ackold Emeran II. XI. 14.
 Ackworth Georg II. VIII. 1.
 Affelmann Anton II. II. 3.
 de Afflictis Matthæus II. XI. 8.
 Agrippa Henr. Corn. I. V. 12.
 Alanus Guilielmus II. IV. 8.
 Albergatus Fabius II. I. 11.
 Albericus Joannes I. VII. 2.
 Alberti Valentinus I. V. 9.
 Alciatus Andreas III. IV. 4.
 Aldegonde II. IV. 4.
 Alexander Hieron. II. VIII. 17.
 Alefeld Joan. Ludov. II. IX. 3.
 Alethæus Theophil. I. V. 6. not.
 Alethophilus III. V. 15.

Alexandri Cap. III. Pos. III. §. 14.
 Aligherius Dantes II. VIII. 12.
 Allen Guil. II. IV. 8.
 Allenfon Joan II. VIII. 4.
 de Alliaco Petr. II. IX. 1.
 Almain Jacob II. VIII. 13.
 Alteserra Antonius Dadinus
 II. XI. 7.
 Althusius Joannes II. IV. 1.
 Alvarez III. IV. 2.
 Amelot v. Houffaie.
 Amelung Joann. Fridericus IV.
 III. 3.
 Ammerbach Henr. I. VIII. 2.
 Amsel Andr. II. II. 1.
 Amyraldus Moyfes II. VII. 6.
 de Anania Joan. II. VII. 12.
 Ancillonius II. I. 14.
 Andreæ Samuel. II. IV. 22.

INDEX AUTORUM.

- Andreas Lancellot.** Cap. II. Balduinus Francisc. Cap. II.
Pof. VIII. §. 7. Pof. VI. §. 5.
Anteguerra II. II. 2. de Balinghem Anton. III. IV. 6.
Anti-Cottonus II. IV. 19. Ball Wilhelm. II. I. 9.
Anti-Machiavellus II. III. 6. Ballerius Franciscus II. V. 6.
Antoninus Marc. Paul. I. VI. Balthasar Jacob III. III. 8.
9. n. 13, - - Jo. Francisc. II. XI. 7.
Apolloaius Guil. II. VII. 4. Baltzer Bartholom. II. XI. 12.
Appold Georg. Nicol. III. IV. 24. Baluzius Stephan II. VII. 1.
Aquaviva II. IV. 20. Barbatia Andr. III. III. 13.
Aquinas Thom. II. VIII. 1. Barbeyrac Joan. I. V. 3.
Arelatanus Jo. Nic. II. VII. 12. Barclajus Guil. II. VIII. 5.
Aristoteles II. X. 2. - - Joan. II. VIII. 5.
Arnauld Anton. II. IV. 18. Barlaamus Guil. II. VIII. 17.
Arnd Carol. II. III. 6. & 9. Barlaeus Casp. II. VII. 3. II. III. 7.
- - Joannes III. IV. 20. Barlandus Adrian II. III. 7.
Arnifæus Henning II. I. 8. Barnekau Christian III. IV. 9.
Arnold Simon Joan. I. VII. 1. Barrot Guil. II. VIII. 13.
not. 2. Barrow Isaac II. VIII. 13.
Arumæus Dominicus III. V. 14. Barth Godofred. II. IX. 2.
II. I. 12. - - Jo. Henr. II. VI. 4.
ab Arweiler v. Rickius. de Bartholomæo v. Barbatia.
ab Afchaffenburg Max. Fauft. Bartolus III. IV. 18.
II. XI. 8. Bastineller Gebhard Chrif.
Aubery Anton III. V. 17. II. XI. 10.
- - Joannes I. VII. 2. Bateus Georg. II. IV. 26.
- - Louis I. II. 1. Bathurft Radulphus I. VII. 2.
Aubigny II. IV. 10. Battierius Jo. Jacob. II. IX. 7.
d' Audiguier III. IV. 5. Baumann Henr. III. IV. 3.
ab Auerswalda Joh. Ernst. III. II. 9. Becanus Martin II. VIII. 7.
Aur Johann Wolfgang II. XI. 12. Bechtius Joh. Georg. III. II. 1.
Ayala Balthaf. III. IV. 2. Beck Casp. Achat. IV. I. 14.
Azpileueta Martin II. X. 1. Bechmann Jo. Volckm. II. V. 4.
- - Petr. Anton. III. IV.
12.
- B.**
- Baco** I. VII. 1. not. 2. Beehstedt Joan. II. IV. 8.
Baierus Joh. Guil. II. VII. 18. Becmann Jo. Christoph. I. III. 10.
- - Nicol. I. V. 5.
Bedæus

INDEX AUTORUM.

- Bedæus Joan. Cap. II. Pof. VIII. §. 14.
 Behotte Adrian II. IV. 19.
 Beier Adrian III. IV. 13.
 Bekinfau Joan. II. I. 9.
 a Belafv. Khuen.
 Bellarmin Robert II. VIII. 2. feqq.
 de Bellis Gabriel II. VI. 5.
 a Belmont Phil. Franc. II. VI. 6.
 Benckendorf Ludolph Petr. III. IV. 11.
 Benincasius Cornel. II. IX. 6.
 Bensenius Naaman II. IV. 1.
 Benz Sigfried I. VI. 9. num. 3.
 Berends Jodoc. III. IV. 15.
 de Berger Christoph. Henr. II. XI. 7.
 - - Frid. Lud. IV. I. 7.
 - - Jo. Aug. III. I. 6.
 - - Jo. Henr. II. XI. 8.
 Beriga v. Pacius
 Beringus Vitus II. IV. 26.
 Bernatius Nicolaus III. I. 5.
 Bernegger Matthæus II. IX. I. III. I. 10.
 Bernhard Jo. Andr. IV. I. 5.
 Berns Michael I. VIII. 1.
 Bertachinus Joan. II. XI. 6.
 Befoldus Christoph II. X. 3. II. II. 5.
 - - Jo. Georg II. X. 3.
 a Besser III. V. 9. 10.
 Betfius Nicolaus II. V. 4. IV. III. 1.
 Beyer Andreas I. VII. I. Not. 2.
 Georg. I. VIII. 1.
 v. Baier & Beier.
 Beza Theodor. II. VII. 18.
- Bibliotheca maxima Pontificia
 Cap. II. Pof. VIII. §. 1.
 a Bibran Sigismund II. X. 5.
 Bignon Hieron. III. V. 17.
 Bilderbeck Christoph. Laurent. II. XI. 7.
 Binder Christoph. III. IV. 3.
 - - Frider. III. IV. 14.
 Binnius Henr. II. VII. 10.
 Biragus Franciscus III. IV. 4.
 Birghden IV. IV. 7.
 Bittigius Anselmus I. V. 16.
 Biunius Henr. II. II. 1.
 Blacvodæus Adam II. IV. 15.
 le Bleu Jacob II. II. 1.
 Blondell David II. VII. 3.
 Blum Jacob II. XI. 7.
 Boccalinus Trojan. I. VI. 9. n. 2. & not.
 Bocerus Henr. II. II. 5. III. IV. 3.
 Bochius III. IV. 7.
 Bodinus Henr. I. VIII. I. & II. I. 13.
 - - Joannes II. I. 10.
 Bœckell Mart. III. II. 9.
 Bœcler Jo. Henr. I. III. 3.
 Boehmer Juft. Christoph. I. III. 16.
 - - Juft. Henning. II. I. 3.
 Boerius Nicolaus III. III. 13.
 Bogermannus Joan. II. VII. 3.
 Boich Henr. II. VII. 12.
 Bolhorn Paul III. IV. 17.
 Bombinus Paul II. IV. 11.
 de Bona cafa Mirabilis II. XI. 5. Not.
 Bonacoffa Hippolyt. II. II. 2.
 Bonarfcius Clarus II. IV. 10. Bon-

INDEX AUTORUM.

- Bongarsius Jacob** Cap. II. Pof. X. §. 3.
Bonifacius Balthaf. II. XI. 16.
Bonius Benedict. II. XI. 6.
Boradowsky Hierotheus II. VII. 18.
Borcholt II. II. 5.
Borghesius I. VI. 9. Not.
Bornitius Jacobus II. I. 9. & 13.
Borromeus IV. I. 10.
Bortius II. II. 1.
Boucherius, Joan. II. IV. 5.
Boverius Zachar. II. VIII. 12.
Bourough Joan. III. I. 4.
Boutraie II. VIII. 1.
Bowens III. I. 8.
Boxhorn Marc. Zuer. II. II. 1.
Bozius Thomas II. III. 7.
Bragaccia Casp. III. III. 3.
Bramhall Joan. II. IV. 25.
de Brancacini's Domin. Mar. II. X. 10.
Brandmuller III. IV. 28.
Bréithaupt Joach. Just. I. VI. 9. n. 13.
Brem August. I. VI. 9. n. 9.
Brenneyfen Enno Frid. I. VI. 9. n. 10.
Bridges John II. I. 9.
Brielmeyer III. V. 11.
Briesmann Joan. III. IV. 26.
van der Brinck Andr. I. VIII. 2.
Brokesby II. VII. 7.
Bruckner Georg Heinrich. II. XI. 9.
- Guil. Hieron. I. VIII. 1.
Brummeriana I. VI. 1. Not.
- Brunellus Joan.** Cap. III. Pof. III. §. 13.
Brunleger Jo. Adam III. IV. 20.
Brunnemann Jacob III. III. 12.
- - - Joan. III. IV. 23.
Brunnus Conrad III. III. 3.
Brutus Stephan. Jun. II. IV. 4.
Buchananus Georg. II. IV. 2.
Bucher Frid. Christ. II. VII. 15.
Bücher Jo. Adolph. III. III. 10.
Bucholtz IV. I. 7.
Buckeridge Joan II. VIII. 5.
Buckley Jo. Christ. III. IV. 23.
Buddeus Jo. Francisc. I. VII. 1. & Not. 1, II. VII. 12.
Budelius Renerus II. XI. 12.
Bugæus M. Matthias IV. I. 17.
Bullæus Anton II. X. 3.
Bullenius Jo. Valentin I. VIII. 2.
a Bunau Henr. IV. II. 2.
Burchard II. X. 8.
Von der Burg Engelbr. III. II. 1.
Burggraf J. G. II. II. 3.
Burgus Petr. Baptist. III. I. 7.
Burhill Robert II. VIII. 7.
de Butrio, Anton II. VII. 12.
van Bynchershoeck Corn. III. I. 4.
Bzovius Francisc. Abrah. II. VIII. 1.
- C.
- Cacherani Octavianus** III. II. 8.
Cajetanus I. VI. 9. Not.
Caimus Jacob III. IV. 2.
de Callieres Franciscus III. III. 6.
Calovius Joan. II. XI. 7. II. IV. 1.
Caloi-

INDEX AUTORUM

- Calvinus Joan. Cap. II, Pos. VII, §. 18.
- Calvør Henning II. VII. 1.
- Camdenus Guilielmus II, IV. 21.
- Camerarius I. VI. 9. num. 17.
- Campianus Edmundus II, IV. 11.
- Camutius Andr. II, X. 3.
- Candorin, III, III, 6.
- a Canibus, Jo, Jacob, III, IV. 18.
- Canonherius Pstr. Ant. III, III, 3.
- Cantoëlarus III, III, 2.
- Capellus Marc; Ant, II, VIII, 10.
- Carafa Georg, III, IV, 4.
- Carerius Alexand, II, VIII, 1.
- - Ludov, II, VII, 18.
- Carmon Jacob IV, II, 2.
- Carnato III, V, 16.
- Carocci II, XI, 3.
- Carpzov Benediçt, II, II, 5, IV, II, 11, II, VII, 16.
- - Conrad II, II, 5.
- - Jo, Benediçt, I, VI, 8.
- Cartesius I, VII, 8.
- de Carthagine Alphonf, III, V, 13.
- de las Casas Barth, II, XI, 4.
- Casaubonus Isaac III, IV, 17.
- Caselius Martin III, IV, 3.
- Cassius Stephan, III, III, 11.
- Castelli Sententia II, IV, 18.
- Castellio Sebast. II, VII, 18.
- a Castro Alphonf, II, IX, 1.
- Castruccijs Castrucanus II, III, 5.
- Causfinus Nicol. II, IV, 19.
- Cechinellus Casp, III, IV, 4.
- Cellarius Justus II, V, 6.
- Celsus Minus II, VII, 18.
- Ceremoniale Palatinum & Brandenburgicum Cap. III, Pos. V, §. 9.
- Cervinus Marcellus II, VIII, 2.
- Chamber Joan. II, VIII, 17.
- Chamier Daniel II, VIII, 4.
- Charpendier Jacques I, VI, 3.
- Chassanaeus Bartholom. III, V, 12.
- de Cherbury Eduard Herb. I, VIII, 1.
- Chemnitius Christ. Godofr, III, IV, 7.
- du Chesne Andr, III, V, 17.
- Chioldinus J. Bapt, II, X, 3.
- a Chokier Joan, III, III, 3.
- Chopius Francisc. Jul. I, VII, 6.
- Choppinus Renuatus II, XI, 9.
- le Cirier Joan. IV, II, 7.
- de Citaldinis Paul II, VII, 12.
- de Claperiis Francisc. II, IX, 2.
- Clapmarius Arnold II, XI, 5.
- - Johann, II, XI, 5.
- Clarendon Eduard. I, VII, 4.
- Clafen Daniel II, IX, 8.
- Clemens Claudius II, III, 7.
- - Laurent. II, X, 3.
- Clementius Anton. II, IV, 23.
- Clement Justin. II, IX, 3.
- Clercke Bart. II, VIII, 1.
- Clichtoveus Jodoc, II, X, 3.
- Clodius Joan. III, IV, 9.
- Clutenius Joachim. II, XI, 6.
- Coccejus Henr. I, VIII, 1.
- - Samuel I, VII, 6.
- Coch Dietericus II, I, 11.
- Cocke Joan. II, IV, 26.
- Cocquius Adrian. I, VII, 5.

T t

Coc-

INDEX AUTORUM:

- Cocquius Gisbert Cap. II. Pof. V. §. 6.
 Cocquus Eduard. II. IV. 21.
 Coeffeteau Nicol. II. VIII. 12.
 du Coignet Petr. II. IV. 19.
 de Colazon III. III. 4.
 Colberg Ehregott Daniel III. I. 10.
 Colerus Christoph Martin II. IV. 11.
 a Collibus Hyppolit. II. X. 3.
 Collin II. VIII. 7.
 Colombiere v. Vulson.
 Commolet II. IV. 10.
 Condit Reinhard III. III. 3.
 Conring Hermann II. II. I. II. 4. 13.
 Constantinus Franc. Verones. II. IV. 5.
 Contius Anton. II. VI. 5.
 Coonhert Theod. Volchard. II. VII. 18.
 Coquæus Leonhard II. VIII. 10.
 Cordubensis Anton. II. X. 1.
 Cortrejus Adamus II. XI. 13.
 - Ernest. Ludov. II. XI. 13.
 Corverus Joan. II. X. 2.
 Corvinus Jo. Arnold. II. VII. 3.
 Cothmenus Ernest. II. IX. V.
 Cotton Petr. II. II. 18. & 19. & II. VIII. 1.
 Covarruvias II. XI. 12.
 Courtin Anton I. II. 6.
 Crackau Magnus IV. II. 2.
 Cramer Frid. Herm. I. VIII. 1.
 Cratopolius Merfæus II. X. 8.
 Crates III. III. 2.
 Crellius Christoph Ludov. Cap. II. Pof. II. §. 3.
 Cronius Jo. Adolph. III. IV. 28.
 Crusius Jacob Andr. III. IV. 4.
 - II. V. 10.
 Cumberland Richard. I. VII. 4.
 Cunæus Petrus III. IV. 21.
 Cuno Matthæus II. II. 5.
 Cunerus II. IV. 15.
 de Curte f. Curtius Roehus II. VII. 12.
 Curtius Franciscus II. XI. 8.
 Cyllenius Raphael III. III. 13.
 Cyprianus Ernesti Sal. II. XI. 5.
 - II. VII. 13.
 Dacres Edward. II. III. 4.
 Dalner Andr. II. VII. 12.
 Danæus Lambert. II. IV. 1.
 de Danckelmann Ludolf Carl II. II. 4.
 Dandinus Anselmus II. VII. 18.
 Danreuther Jo. Frid. II. V. 6.
 Dath Jo. Philip. III. IV. 7.
 Deckherus Jo. IV. IV. 7.
 - Wilhelm III. IV. 13.
 Dehlmann III. IV. 27.
 Deinlin Georg Frid. III. IV. 11.
 Demetrius Phalereus III. III. 2.
 Deucer Joan. II. XI. 11.
 Deutschmann Abrah. Heindr. II. II. 1.
 - Johann. II. VII. 8.
 Dexippus Atheniensis III. III. 2.
 Dieckmann Joan. II. I. 14.
 a Dieffeldorf Jo. Georg. II. VII. 14.
 Diete-

INDEX AUTORUM.

- Dietericus Conrad Cap. III. Pos. IV. §. 20.
 Dieterus Richard. II. II. 1.
 Dietmar Just. Christoph. III. II. 8.
 Dilherr Jo. Michael I. VIII. 1.
 Dinner Andr. II. XI. 12.
 Diogenes Babylonicus II. X. 2.
 Dodwell Henr. II. VII. 12.
 Doletus Stephanus III. III. 3.
 Domannus Joan. III. I. 12.
 de Dominis Marc. Ant. II. VIII. 12.
 Dondorff Christoph. II. IX. 4.
 Dorn Jo. Christoph. I. III. 18.
 Doschius v. Neveletus.
 Draco Jo. Jacob II. X. 5.
 Duditius Andr. II. VII. 18.
 Dunæus Petr. I. V. 5.
 Durr Jo. Conrad. I. VIII. 2.

E.

- Eadmerus I. VII. 1. Not. 2.
 Earles Joan. II. IV. 26.
 Eckard Diet. Gotthard. IV. II. 3.
 Eckhold Amadeus III. IV. 15.
 Eduart. I. VII. 4.
 Ehinger Elias II. X. 10.
 ab Ehrenbach v. Myler.
 ab Ehrenberg Wahrmond II. XI. 5.
 Ehrenhold Aetius Diet. I. VI. 9. n. 18.
 Eichel Joan. IV. I. 14.
 Eichmann Robert III. III. 8.
 ab Einsiedel Conrad II. II. 5.

- Eisenhard Christ. Sileman Cap. III. Pos. IV. §. 21.
 - - - Joan. I. VIII. 1.
 Encratita Petr. I. VI. 9. n. 10.
 Eneckel Georg. Acac. III. IV. 12.
 Engelbrecht Arnold IV. II. 7.
 - - - Georg. II. IX. 7.
 - - - Jo. Wilh. III. II. 2.
 Erhard. Jo. Euchar. II. XI. 7.
 - - - Jo. Nicol. II. XI. 3.
 Erich Samuel III. I. 3. Not.
 Ernesti Jo. Henr. III. IV. 11.
 Ertel Anton. Wilh. II. IX. 2.
 d' Estrades III. III. 7.
 Ettenhusius J. B. I. V. 16.
 Eudæmon Joannes Andr. II. VIII. 12.
 Everhard Nicol. II. II. 5.
 Evers Arnold Gottfr. III. II. 7.
 Eunapius Sardianus III. III. 2.
 Euty chius I. VII. 1.
 Eyben Vdalric. II. X. 3.

F.

- Faber Anton. II. VII. 8.
 Fabricius Jo. Albert. I. VI. 9. n. 2.
 Falck Nathanael II. V. 7.
 Falckner Jo. Christoph. II. IX. 8.
 de Falconibus Aeneas III. III. 13.
 Felden Joan. I. III. 11.
 Feltmann Gerard III. V. 12.
 Feltz Jo. Henr. III. II. 7.

INDEX AUTORUM.

- Felwinger Jo. Paul. Cap. III. Pof. IV. §. 27. II. V. 2.
 Feraldus Joan. III. V. 17.
 Ferber Jo. Jacob I. VIII. 1.
 Ferretus Julius III. I. 11.
 Fefchius Sebaf. III. II. 7. II. XI. 13.
 Fetherftone Chrif. II. VIII. 15.
 Feufeking. Jo. Henr. II. III. 7.
 Figlovius Joan. II. IV. 1.
 Filmer Robert. I. VII. 4.
 Finckelthaus Sigism. II. VII. 12.
 Finger Jo. Wolffg. III. IV. 3. & 7.
 Fifchbeck II. VII. 18.
 Fifcher III. II. 7.
 - - Joan. II. VIII. 5.
 Fitzherbert Thom. II. III. 7.
 Fleifcher Jo. Laurent. I. VIII. 1.
 Floydus Joan. II. VIII. 12.
 Fontanini Iuftus II. XI. 17.
 Forftnerus I. I. 8.
 Fortefcue J. I. VII. 1. Not. 2.
 Fragofo Baptifta II. VII. 1.
 Francus Francifc. II. IV. 23.
 Francke Jo. Nicol. II. II. 3.
 Franckenftein Jac. Aug. III. IV. 17.
 Frangipane Cornelio III. I. 6.
 Frantzkius Georg. II. II. 1.
 Frauendorf Jo. Chriftoph. II. V. 2.
 Freher Marquard II. X. 1.
 Freinshem Abrah. III. V. 18. & Not. - - Joan. III. V. 18. & Not.
 de Freitas Seraphinus III. I. 15.
 Frenzel Simon Fridr. II. V. 5.
 de Freudenftein Frid. Lud. III. II. 4.
 Fridenreich Zachar. Cap. IV. Pof. I. §. 16.
 Friderici Valentin III. II. 7.
 Fridlieb II. IX. 9.
 Friefe Chriftoph II. XI. 9.
 - - Jo. Bernard II. XI. 4.
 Frimel Ernest. II. II. 1.
 Frifchmuth Joan. II. V. 8.
 Fritfch Ahasv. II. VII. 8.
 Fritzius Petr. II. X. 3.
 Frobenius Hieron. II. V. 5.
 Frome Jo. Gotthard III. II. 5.
 Fromman Jo. Andr. III. IV. 12.
 Frommhold Attila Frid. I. VI. 9. num. 18.
 Frontius Sextus Julius III. IV. 7.
 Frugius II. V. 6.
 Fuchs Christian IV. II. 7.
 Fulgentius Fr. III. I. 6.
 Fuligatus Jacob. II. VIII. 2.
 Funccius Georg II. IX. 1.
 Furfstenerius Caefarin. III. III. 14.

G.

 Galardius III. III. 5.
 Galeotta Fabius II. XI. 8.
 Galefius Dominic. II. VII. 14.
 Gallutius Tarquinius II. VIII. 2.
 Gambarus Petr. Andr. III. III. 13.
 Garneti Henr. Accufatio & Apologia II. IV. 21. & 11.
 Garnier Frid. III. IV. 3.
 Garratus Martin III. III. 3.
 Gaffer Sim. Petr. II. II. 5.
 Gafel Christian III. V. 14.
Gauer

INDEX AUTORUM.

<p>Gauer Bonavent. Cap. III.
 Gebhard Henr. II. VII. 8.
 Geilkircher Jo. III. IV. 12.
 Geisler Frid. III. V. 14.
 Gentilletus Innocent. II. III. 6.
 Gentifis Alberic. III. III. 4.
 - - Scipio II. II. 5. II. III. 6.
 Gentzken Frid. I. VIII. 1.
 Gerdesius Frid. II. XI. 7.
 - - Henr. Christoph. II.
 - - - - - V. 2.
 Gerhardt Ephraim I. VIII. 1.
 Gering Jacob III. II. 5.
 Germomius Anastasius III. III. 3.
 - - Barthol. II. XI. 17.
 Gesenius Frider. I. V. 6.
 Getſche Andr. II. VII. 14.
 Ghirlandus Paul. II. VII. 18.
 Gibellinus Theodor. II. VIII. 19.
 Giessenſes II. VII. 19.
 Giffordus Guil. II. IV. 7.
 Gigas Hieron. II. XI. 15.
 Gilbert Christian. II. XI. 12.
 - - Claud. II. VII. 4.
 Gillotus Joan. II. IX. 2.
 Gifenius Joan. II. X. 9.
 Glasfey Adam Fridr. I. VIII. 1.
 - - Johann Adam I. III. 18.
 Glaffer Enoch I. VIII. 2.
 Gockelius Ernest. III. III. 6.
 Goclenius Eduard Franc. II. V. 5.
 Godreven Simon II. VII. 8.
 Goebel Jo. Guil. III. II. 9.
 a Göllniz Georg. Christoph.
 - - - - - II. XI. 7.
 Goertzii Arrestum III. III. 11.
 Goetzius Georg I. IV. 8.</p> | <p>Goldast Melchior Cap. II.
 - - - - - Poſ. XI. 5. 12.
 Goritius Christoph. Conr.
 - - - - - II. VII. 18.
 Gormandiere v. Bedæus.
 Gothofredus Dionyf. IV. I. 16.
 - - - - - Haloinus III. I. 9.
 - - - - - Jacobus III. V. 3.
 - - - - - Theodor. III. V. 3.
 Gracian Balthaf. I. VI. 8.
 Graff Michael III. IV. 20.
 Gramlich Jo. Andr. I. VI. 9. n. 13.
 de Graſſis Paris III. V. 2.
 Graſſus Michael III. IV. 20.
 - - Sigismund III. IV. 3.
 Graswinckel Theodor. I. III. 2.
 Grenius Georg. II. II. 1.
 Greiner Francisc. Auguſtin.
 - - - - - II. V. 3.
 Gretſer Jacob. II. VIII. 7.
 Grevius Joan. II. IX. 4.
 Gribner Mich. Henr. II. I. 4.
 Griesmeyer Ad. Frid. I. VIII. 2.
 Grietsfetter Wolffg. II. XI. 4.
 Grillandus Paulus II. VII. 18.
 - - - - - II. IX. 4.
 Groddeck III. IV. 19.
 Groening Joan. I. I. 10. I. II. 7.
 Grolman Melch. III. IV. 28.
 Gronovius Jo. Frid. I. III. 12.
 Groſſer Samuel II. V. 8.
 Grotius Guilielm. I. IV. 8.
 - - - - - Hugo I. II. tot.
 - - - - - Petrus I. II. 1.
 Gruneberg Jo. Petr. III. IV. 3.
 Gryphiander Jo. III. I. 12.
 Guazzinus Schaft. II. XI. 8.
 Gudman Christoph II. IV. 1.</p> |
|--|---|

INDEX AUTORUM.

- Gueret Cap. II. Pol. IV. §. 10.
 Guignardus Joan. II. IV. 9.
 Gundling Nic. Hieron. I. VII. 7.
 Guntier II. IV. 10.
 Gunzel Albert. III. III. 8.
 Gustmeyer Fabian III. IV. 2.
 Gurtich IV. II. 10.
 Gyllenbergii Arrestum III. III. 11.

H.

 von Haagen Gottlieb II. X. 10.
 Haas Conr. Ferdin. II. XI. 7.
 Hackmann Jodoc. III. I. 10.
 Haberkorn Henr. Petr. II. X. 6.
 Hackevill Georg II. IV. 21.
 Hagemeyer Joach. III. I. 12.
 Hahn Henr. III. IV. 10.
 Hamberg Jo. Frid. I. I. 5.
 Hamberger Laur. Andr. II. XI. 4.
 Hanfmann Anton. II. XI. 12.
 Hannekenius II. IX. 8.
 Hanovius Mich. Christoph. I. I. 5.
 Hardy II. IV. 10.
 Hartung I. V. 13.
 Harprecht Ferd. Christ. II. XI. 7.
 Steph. Christoph. I. VIII. 13.
 Hartz Conrad II. IX. 2.
 Hasen Martin III. III. 10. III. II. 8.
 Hast Jo. Wilh. IV. I. 14.
 Havemann Michael II. VII. 8.
 ab Haugwiz Auguft. Adolph. IV. I. 6. III. IV. 6.
 Hedinger Jo. Reinhard I. IV. 7.
 Heidelbergenses IV. II. 7.
 Hein Georg III. III. 13.
 Heineccius Jo. Mich. Cap. II. Pol. XI. §. 17.
 Heinzelmänn Jo. III. III. 8.
 Helwig Christ. II. V. 6.
 Helzer Jo. Christoph. II. VII. 18.
 Hencke Joan. III. IV. 23.
 Henellus Christ. III. IV. 24.
 Henrichius II. II. 1.
 Hénneus Christian. III. IV. 24.
 de Hénrigues Henr. I. III. 5.
 Henrici Jo. Dan. II. IX. 8.
 Hensler Joan. II. VII. 8.
 Heppius Jo. Georg III. IV. 23.
 Herdesianus Cyr. II. X. 3.
 Heresbachius Conrad II. XI. 10.
 Hering Jo. Ernst. II. XI. 10.
 Jo. Sam. II. VII. 15.
 Hermelin Oliy. III. IV. 3.
 Heroldt Jo. Christoph. III. IV. 26.
 Herpfer II. IX. 2.
 Herpin Renat. II. I. 10.
 Hertius Jo. Nicol. II. I. 1. & 2.
 Heuterus Pontus III. I. 3.
 Hieronymus a S. Fide I. VI. 9.
 n. 15.
 Hildebrand Henr. II. V. 5.
 Hoadley II. I. 9.
 Hobbes Thom. I. VII. 2. sqq.
 Hochsterter Andr. Ad. III. IV. 21.
 Hoeg Stycho II. X. 3.
 Hoenonius Phil. II. IV. 1.
 Höepingk Theod. II. XI. 17.
 ab Hoernigk Ludov. II. XI. 14.
 Hoefcheliuſ David III. III. 2.
 ab Hoevelen Conrad. III. III. 6.
 Hoffmann Christian. II. III. 2.
 Christ. II. X. 10.
 Hoff-

INDEX AUCTORUM

- Hoffmann. Christ. Godofr. Cap. III. Pof. V. §. 14.
 - Jeremias III. II. 8.
 - Leonhard Willibald VI. XII. 12.
 Hognovius III. 1. 10.
 Hoheifel Dan. Frid. III. II. 6.
 Hohmann Jo. Frid. III. II. 6.
 Hollander Joan. II. X. 3.
 Homberg Jo. Frid. III. VII. 4.
 Hooker II. VII. 7.
 Hop III. I. 8.
 Hopfer Bernhard II. V. 7.
 de Hopfgarten Frid. Abr. II. XI. 7.
 Horn, Casp. Henr. III. V. 14.
 - Ja. Frid. VIII. 10.
 Hotman Jean de Villiers III. 4.
 Hotoman Francisc. II. VIII. 15.
 de la Houfflaie II. III. 4.
 - III. III. 7.
 Houtuyn Adrian. I. VII. 5.
 Howell Jacob III. III. 4.
 Hoynovius Dan. II. VI. 4.
 Huberus Vric. II. I. 5. 7. & 8.
 - I. VI. 8. I. VII. 5.
 - Zachar. II. I. 7. Not.
 Hugo Ludolph III. III. 14.
 ab Huldensberg Georg Lud. III. IV. 8.
 Humfrid Laur. II. X. 3.
 Hunnius Helfr. Vlr. II. IX. 2.
 Husanus Joh. Frid. II. II. 2.
 Hyde Thom. I. II. 2.
 Hyperetæ Basll. I. V. 17.
 I.
 Jacobus I. Angl. Rex. Cap. II. Pof. VIII. §. 6.
 Jäger Jo. Wolffg. I. III. 16.
 de la Jaille Hardouin III. IV. 5.
 Janas Jo. Guil. III. IV. 7.
 Jeannin Petr. III. III. 7.
 a Jena Gothof. II. VII. 8. I. VI. 7.
 Jenichius Petr. III. IV. 8.
 Jessen Thom. Balthaf. III. V. 14.
 de Ingenuis Francisc. III. I. 6.
 Jobin II. IX. 2.
 Johannes v. Evdamon.
 du Jon v. Junius.
 Irvinus Alexand. II. I. 9.
 Iselburg Henr. II. VIII. 19.
 l'Isle Adam. III. IV. 5.
 Itnegluf III. I. 6. v. Fulgentius.
 Itter Jo. Christ. II. X. 10.
 Ittig Godofr. Nicol. II. IX. 4.
 Jungkher Melchior III. III. 6.
 Junius Francisc. II. VII. 6. & 17.
 Ivo I. VIII. 1.
 Justus Wolffg. II. X. 8.
 K.
 Kaulund Samuel III. IV. 18.
 Kellenbenz Barthol. II. V. 4.
 Kemmerich Diet. Herm. I. VIII.
 Kestner Henr. Ernest. I. VIII. 10.
 Kétwig I. VII. 7.
 Keuchen Robet III. IV. 17.
 Khuen a Belasi II. II. 5.
 Kiel-

INDEX AUTORUM:

- Kielken Henr. Christ. Cap. III. Pof. IV. §. 7.
 Killinger Jo. Werner, IV. II. 11.
 Kipping Henr. III. V. 17.
 Kirchmeier Georg Casp. III. IV. 3.
 - - - Theod. III. I. 12.
 Kirchner Herman, III. III. 30.
 Klausing Henr. II. IX. 3.
 Klein IV. I. 16. IV. II. 10.
 Klenckius Janus I. IV. 3.
 Klengel Christian. II. I. 11.
 Klingerus I. V. 14.
 Klockius Casp. II. XI. 6.
 Klocken Henr. II. XI. 6.
 Knefebeck Christian Matth. IV. IV. 4.
 Knipschild Philipp. II. X. 3.
 Knoblauch Jo. Georg II. I. 4.
 Knorr Carol. Gottl. IV. I. 13.
 Kober Jo. Frid. III. III. 11.
 Koderiz Christ. I. VIII. 1.
 Koehler Jacob III. IV. 8.
 - - Jo. Christoph. IV. I. 8.
 Koehne Bernhard III. III. 14.
 Koenig Reinhard II. II. 7.
 Konhard Jo. Benjamin II. X. 1.
 - - Jo. Frid. I. VIII. 2.
 Koning Reinhard II. V. 2.
 Koser Jo. Georg. I. VIII. 1.
 Kranichfeld v. Pifetzky.
 Krayfer Dan. II. XI. 10.
 Krebs Jo. Frid. II. XI. 4.
 Kres Jo. Paul. III. VII. 1.
 Kromayer Aug. Gottfr. II. VII. 18.
 Kuhlewein Georg Guil. III. II. 2.
 Kuhnhold Frid. Alex. Cap. II. Pof. V. §. 6.
 Kulpis Jo. Georg. III. III. 15.
 Kupfender Godofr. III. IV. 20.
 Kupner Frider. III. IV. 15.
 Kuricke Reinhold III. I. 12.
 - - - L.
 de Laboribus Jucund. I. VI. 9.
 - - - n. 15.
 Lælius Theod. II. VIII. 10.
 Lambertinus Cæsar II. VII. 12.
 Lancelot Jo. Paul. I. VI. 8.
 Lancelot III. III. 4.
 Landsberg III. IV. 18.
 Langius Andr. III. I. 12.
 - - Jo. Mich. I. VIII. 1.
 - - Martin. II. IX. 3.
 - - Samuel III. IV. 7.
 Langenhert Casp. II. III. 4.
 Languetus Hubert. II. IV. 4.
 Lanfius Thom. III. V. 12.
 Larenus Jodoc. II. VII. 4.
 Latomus Theod. III. IV. 3.
 Launois Joan. II. VII. 14.
 de Launoy Francisc. II. XI. 10.
 Laurenberg Joan. I. V. 17.
 Lauterbach II. XI. 8.
 Lawson Georg. I. VII. 4.
 Lazzarinus Dominic. II. XI. 17.
 Lederer Mich. Frid. III. IV. 7.
 Lehman Jo. David III. IV. 3.
 - - Jo. Jacob. I. V. 15.
 Leibnitz Godofr. III. III. 14.
 Leickhert III. I. 10.
 Leipold II. IX. 2.
 Lem-

INDEX AUTORUM.

<p>Lemnius Auguft. Cap. II.
 - - - - - Pof. V. §. 2.
 - - - - - Christoph. II. V. 2.
 Lentulus Cyriac. I. III. 14.
 Leonhardi Christian. II. XI. 13.
 Lerche Conrad III. I. 3.
 Leti Gregor. III. V. 5.
 Leuber Benjamin II. XI. 12.
 Leucht Chrif. Leonh. II. IX. 2.
 Leyfer v. Lyfer. - - - - -
 Liebenthal Chrif. II. VII. 8.
 Liedert Henr. III. IV. 26.
 Limmer I. VI. 9. n. 7.
 Linck Henr. II. VII. 8. II. IX. 2.
 - - - - - Jacob. Theophil. IV.
 - - - - - IV. 2.
 Lindemann Thom. II. X. 10.
 Lindenspur II. IX. 2.
 Lindner David III. IV. 9.
 Lipsius Iuftus II. VII. 18.
 alLith Jo. Guil. III. IV. 3.
 Loecenius Joan. III. I. 11.
 Löhneysen Georg II. XI. 11.
 Loifelerius Ludov. Villerius
 - - - - - II. IV. 4.
 Lombardus Cajetan II. XI. 17.
 - - - - - Jo. Henr. IV. II. 8.
 Longianus Faufus II. I. 13.
 Longovallius Joan. II. IX. 2.
 a Lopez Joan. III. II. 7.
 Lowd II. VII. 7.
 Lubeck Melchior II. XI. 3.
 Lubenau Reinold III. IV. 20.
 Lubertus Sibrand II. VIII. 4.
 Lucanus Francisc. II. XI. 8.
 Lucas Frid. II. X. 8.
 Lucchefinius Jo. Laur. II. III. 7.
 Lucius Horat. II. X. 10.</p> | <p>Ludecker Fr. Aug. Cap. II.
 - - - - - Pof. VII. §. 8.
 Ludewig Jo. Petr. II. X. 5.
 Ludolph Georg. Melch. IV. II.
 - - - - - 7.
 Ludovici Christian. III. IV. 13.
 - - - - - Jac. Frid. III. IV. 3.
 - - - - - Joh. Georg. II. V. 2.
 - - - - - Joh. Petr. v. Ludewig.
 Luid Joan. II. VIII. 17.
 Lundenius Adolph Georg III.
 - - - - - IV. 8.
 Lunig Jo. Chrif. IV. IV. 7.
 Luffow II. II. 5.
 Lyncker Nic. Chriftoph. II. II.
 - - - - - 3.
 Lyfer Auguftin III. IV. 14.
 - - - - - Christian II. II. 1.
 - - - - - Joan. I. V. 6. Not.
 - - - - - Polycarp. III. II. 8.
 - - - - - Wilhelm IV. II. 8.
 - - - - - II. VI. 5.</p> <p style="text-align: center;">M.</p> <p>Mabillon Joan. II. XI. 17.
 Mabiuf Frid. Tob. II. V. 9.
 Machiavellus Lucas II. III. 1.
 - - - - - Nicolaus II. III.
 - - - - - 1. & feqq.
 Mackenzie Georg. II. IV. 26.
 Maderus Jo. Joach. III. IV. 7.
 Magerus Martin III. II. 9.
 Magius Octavius III. III. 3.
 Maimburg Ludov. II. VIII. 18.
 Malefroit II. XI. 12. II. I. 13.
 Malmesburiensis Guil. LVII. 2.
 Mameranus II. XI. 12.
 - - - - - Manri-</p> |
|---|---|

U u

INDEX AUTORUM.

- Manrique Mich, Ferro** Cap. III. Pof. V. §. 13.
Mantzel Ernest Jo. Fr. I, VIII. 1.
Manutius Aldus II, III. 5.
Maranta Scipio II, XI. 17.
de Marca Petr. II, VII. 1.
Marcellus Christoph. III, V. 8.
de la Marche Olivier III, IV. 5.
Marconnetus Abrah. III, III. 7.
Mardefeld Conr. Ant. III, III. 11.
Mariana Joan. II, IV. 10. & 17.
Marnix Phil. II, VIII. 4.
de Marselaer Frid. III, III. 4.
Marshall Guil. II, VIII. 12.
Marshamus Francisc. III, V. 12.
Marsmann Georg II, IX. 2.
de Marta Jacob Anton II, IX. 2.
Martini Nicol. II, V. 2.
Mafecovius Christian II, V. 2.
Mafius. Hector Gottfr. I, VI. 9. n. 18.
Maffa Anton. III, IV. 4.
a Maffilia Alex. II, IV. 23.
de Maftricht Cornel. I, VI. 8.
Matranga Hieron. II, X. 9.
Matthæus Anton II, X. 3.
Mattheacijs Angelus III, I. 6.
Matthias Diet. Wilh. II, II. 1.
Maulius Thom. II, V. 5.
Mauritius Ericus III, IV. 7.
 - - Philip. II, IX. 3.
Maybusch Gerhard II, XI. 13.
Mayer Jo. Adam I, VI. 9. n. 7.
 - - Jo. Ehrenfried II, IX. 1.
 - - Jo. Frid. I, VI. 9. n. 8.
 - - Justin. I, VI. 9. n. 11.
Medices Sebastian Cap. II. Pof. XI. §. 10.
Mehlbaum Joan. IV, II. 7.
Meier III, IV. 18.
Meinig Jo. Christoph. I, I. 3.
Meis Jo. Christ. III, IV. 21.
Meisner Balthaf. II, VIII. 19.
 - - Joan. II, IV. 16. II. V. 9.
 - - Jo. Georg III, IV. 8.
Meliffander Jo. Henr. II, II. 3.
Mencke Luder I, VIII. 1.
 - - Gottfr. Lud. II, VII. 14.
 - - Otto III, II. 8.
Mendo Andr. II, X. 10.
Menochius Jacob II, IX. 2.
Mentzer Balthaf. I, V. 6. Not.
Mercerius Emund. I, II. 2.
Merckelbach Thom. II, XI. 6.
a Meris v. Palacz.
Merula Paul. III, I. 3.
Meffalinus Walo II, IV. 23.
Methrodorus II, X. 2.
Mevius David I, I. 9.
Meurer Noa III, I. 12. II, XI. 10.
Meurfius I, V. 17.
Meyer Gebhard Theod. II, VII. 16.
 - - v. Mayer.
Michaelis Thom. II, IX. 2.
Middendorp Jacob II, X. 8.
Milles Thomas II, X. 3.
a Miltiz Heinr. Gerhard. II, II. 2.
Miltonius Joan. II, IV. 13. & 24. fqq.
a Mincke-

INDEX AUTORUM.

a Minckewiz Loth. Sigism. Cap. IV. Poſ. II. §. 8. Mingius II. IX. 2. Mirandulanus Anton Bernhard III. IV. 4. Moberg Olaus II. V. 2. Modius Francisc. II. VII. 18. Mochring Gottfr. Vi&. IV. I. 7. Mohr Georg II. XI. 10. Molinæus Carol. II. XI. 12. - - Ludov. II. VII. 6. - - Petr. II. VIII. 9. - - v. etiam Moulin. Mollenbeck Bernh. Lud. II. II. 3. Moller Jac. Frid. II. X. 7. - - Joan. I. II. 1. Molloy III. I. 11. Montacutius Jacobus II. VIII. 6. de Montagne Francisc. II. IV. 19. Not. Montanus Francisc. II. IV. 18. - - Horat. II. II. 5. Montuus Petr. III. IV. 4. Menzambano I. VI. 8. Morifotus Claud. Barthol. III. I. 9. Mornæus du Pleſſis Phil. II. IV. 4. Morus Alex. II. IV. 25. Mofanus Hubert. II. IV. 22. Motinus Laurent. III. I. 6. de la Motte v. Vayer du Moulin II. I. 9. van der Muelen Gerard I. III. 13. Muldener II. V. 8. Mulich. II. IX. 2. Muller II. X. I. II. VII. 13.	Muller Auguſt. Cap. II. Poſ. IX. §. 7. - - Caſp. Matth. III. III. 11. - - Gottfr. Polyc. II. VII. 15. - - Joan. III. IV. 23. - - Jo. Jacob. I. VIII. 1. - - Jo. Joach. II. VII. 14. - - Jo. Phil. I. IV. 1. - - Petr. II. XI. 8. & 10. - - Philip. III. IV. 24. Multz. Jo. Bernard. II. XI. 16. Mumfen Henr. II. II. 1. Munch Jo. Henr. IV. II. 10. Munchauſen Phil. Adolph. IV. I. 6. de Murro v. Lazzarinus Mufæus Joan. I. V. 6. Not. - - Simon Henr. III. II. 4. Mufcornus Hieron. II. IX. 2. Muſculus Barthol. IV. I. 14. Muſick Joan. II. II. 4. Mutius Hieron. III. IV. 4. Myler Nicol. IV. I. 16. N. Nævius Jo. Carol. IV. I. 8. Nantonius Robert. III. III. 7. Neander Jo. Chriſtoph. II. IV. 26. Negelein Joach. II. II. 1. Nehemius II. X. 2. Nemy III. I. 8. Nerget. II. VI. 5. Neveletus Petr. II. III. 6. Neuenhahn IV. I. 9. Neumayer Jo. Wilh. III. II. 7. Nicolai Joan. III. IV. 7. Nigrinus Wilhelm. III. IV. 3. Uu 2 Nilus

INDEX AUTORUM.

Nilus Petr.	Cap. II, Pos. VIII.	P.
	§. 17.	
Ninmer Jacob	II, II, 5.	Pacius Julius Cap. III, Pos. I, §. 6.
Nitsch Frid.	III, IV, 18.	Palacius Joan. III, I, 6.
Nodt vel Noodt Gerhard	II, VII.	Palaeottus Gabriel II, X, 1.
	§. I, V, 3, II, IX, 2, II, X, 4.	Palacz Melchior IV, II, 6.
Nolden Josias	II, X, 3.	Palmius Benedict. II, IV, 11.
Nonton v. Nanton		Palthenius Jo. Phil. III, IV, 18.
Nunrood Gotthard	IV, II, 5.	Papebrochius Daniel II, XI, 17.
	O.	Pareus David, II, VIII, 9.
Obrecht Geor.	III, IV, 7.	Parker Robert II, VII, 7.
- - Ulrich	I, III, 12.	- - Samuel II, VII, 7.
Occam Guil.	II, VIII, 13.	Paschalius Carol. III, III, 4.
Ockel Andr.	II, XI, 14.	di Pascolo Duri II, XI, 5, Not.
ten Oever	II, II, 3.	Patavinus Marfilius II, VIII, 12.
Olearius Adam	III, III, 5.	Patricca Fr. Aug. II, X, 3.
- - Gottfr.	II, V, 8.	Patricius Petr. III, III, 2.
Olevano Jo. Bapt.	III, IV, 4.	Paulsen Joan. III, IV, 3.
Olibanius Anton	II, XI, 8.	Paurmeister Tob. II, IX, 2.
Olivekrantz Jo. Paul	I, IV, 1.	Peller Christoph III, IV, 7.
Olorinus Jo. Varisc.	II, IV, 4.	Peranda Joh. Franc. I, VI, 9.
Olpius Sever. Christ.	IV, I, 6.	num. 2. Not.
	II, X, 3.	Perefixius IV, I, 10.
Omphalius Jacob	II, II, 4.	Peregrinus Marc. Ant. II, XI, 8.
Oppianus	II, I, 13.	Perizon Jacob II, I, 7, Not.
Oresmius Nicol.	II, XI, 12.	Perronius III, III, 7.
Osiander Jo. Adam	I, III, 6.	Petavius Dionys. II, VIII, 1.
Osius Hieron.	II, X, 3.	Petrarcha Francisc. II, VIII, 12.
Ostrand Jo. Melch.	II, II, 5.	Petra Sancta Sylvester II, VIII, 2.
Offatus Arnaldus	III, III, 7.	Pfaff Jo. Christoph III, IV, 3.
Offen	I, VI, 8.	Pfaffenreuter Christ. Erdm. II, V, 6.
Otto	II, X, 1.	Pfanner Tobias I, V, 9.
- - Daniel	II, II, 1.	Pfenningk Jo. Guil. II, XI, 12.
- - Everhard	II, VII, 9.	Philippi Frid. II, XI, 7.
- - Jacob	II, XI, 10.	- - - Joan. II, IV, 25.
		Philipps Fabian II, IV, 26.
		Philo Judæus II, X, 2.

Pic-

INDEX AUTORUM.

Piccart Michael	Cap. III. Pof. IV. 5. 19.	Prideaux Joan.	Cap. II. Pof. XI. 5. 7.
Pirckheimer	II. XI. 12.	Prior Jo. Phil.	IV. I. 8.
Pike Guil.	I. VII. 4.	Pritius Jo. Georg.	II. IV. 13. Not. II. VII. 18.
a Pinu Joseph	II. X. 8.	Proeleus Immanuel	I. VIII. 1.
Pifetzky Adam	III. IV. 9.	Pruckmann Frid.	II. II. 5.
Pithœus Francisc.	III. V. 17.	Pruinus Alex.	II. VII. 8.
- - - Petrus	III. VII. 9.	Prynne William	II. VII. 7.
Placcius Vincent.	I. VIII. 1.	Puffendorf Efaias	I. V. 2.
Plancius	II. VII. 17.	- - - Samuel	I. V. 1. feqq. I. VI. 8. I. VII. 6.
du Plessis Phil. v. Mornæus.		Pugh Robert	II. IV. 26.
- - - Scipio	III. IV. 5.	a Puhel Jo. Leon.	IV. I. 16.
Plutarchus	II. X. 2.	Purckhel Jo. Christoph	IV. IV. 1.
Pocockius Eduard.	I. VII. 1. I. II. 6.	Puteanus Petr.	III. II. 6.
Pomarius Samuel	II. VII. 18.	de Puteo Paris	III. IV. 4.
Pönnemann Daniel Frid.	I. VI. 1.	du Puy v. Puteanus	
Poiret Petr.	I. VI. 8.		
Polyænus	III. IV. 17.	Q.	
Polybius	III. III. 2.	a Quercu Andr.	III. V. 17.
Pompejus Nic. Andr.	I. I. 5.	Querin Hermann.	III. III. 8.
de Ponikau	IV. I. 4.		
Pontanus Jo. Isaac	III. I. 3.	R.	
Poffevinus Anton	II. I. 11.	Rachelius Samuel	I. I. 8.
- - - Joh. Bapt.	III. IV. 4.	Rangerer Achat. Christ.	II. X. 5.
Postellus	II. I. 14.	Rango	III. IV. 22.
Potgieferus Joachim	II. II. 2.	Rath Hieron. Andr.	II. XI. 10.
Praëllæus Rudolph	II. VIII. 19.	Raynold William	II. IV. 7.
Pragemann Nicol.	I. VIII. 1.	Rebhan Joan.	II. V. 3.
Praichius Jo. Lud.	I. VI. 9. n. 6. & 16.	Rebuff Petr.	II. X. 10.
Praun Sigism. Ferdin.	II. VII. 18. II. V. 10.	Rechenberg Adam	I. VIII. 1.
Pregitzer Jo. Ulr.	II. V. 8.	- - - Carl Otto	I. VIII. 1.
Presbeuta Justin.	III. III. 15.	Redecker	II. II. 2.
Prideaux Humphr.	I. VII. 1. Not. 2.	Redel Carol. Andr.	III. IV. 7.
		Redinus Joan.	II. II. 1.
		Uu 3	Regi-

INDEX AUT ORUM.

- Reginaldus Guil. Cap. II. Ritter Jacob. Cap. IV. Pof. II.
 Pof. IV. 6. 7. 8.
- Regius Alphonf. Ifaac. II. XI. Rittmeyer Christ. II, VII. 19.
 10. de Rivo Guil. Vrfin. II, IV. 26.
- Reichel II. VII. 8. Rober Jo. Frid. III. IV. 17.
- Reiffenberg Justus II. III. 4. Rocaberti Joh. Thom. II, VIII. 1.
- Reimmann Jo. Frid. I. I. 3. Rocca Bernhardinus III. IV. 2.
- Reinbeck Jo. Gustav. I. VI. 9. Röhrenfee Christian. II, II. 3.
- n. 13. Rcefer Jacob. III, IV. 17.
- Reineccius Reinerus II. X. 4. - - Jo. Georg. III. IV. 16.
- Reinhard Jo. Georg. II, VII. 9. Roesler Jo. Eberh. II, II. 3.
- Reinhold Bernhard Henr. II. XI. III. III. 8.
7. Roetenbeck Georg. Paul. II. V.
- Rennemann Henning. II. XI. 12. 6.
- Rentfch Jo. Wolfgang. II. XI. 7. Rolletus I. V. 14. & 7.
- IV. 21. Romanus Paul. Francisc. III.
- Rethel Cafp. Conr. III. III. 9. Rondinus Julius I. V. 14. 9. 10.
 & 11.
- Revius Jacob. II. VII. 4. Rosner II. XI. 9.
- Reusner Elias III. IV. 17. Roffäus Guil. II, IV. 7.
- - Nicol. II. X. 9. Rosweidus Heriberd. II, VII. 17.
- Reyher Samuel. I. VII. 4. Rotger Janus II, VII. 18.
- a Rheden Cafp. I. VIII. 1. sub Roth Alb. Chrif. I. VI. 9. n. 4.
- Homberg. - - Eberh. Rud. III, IV. 7.
- de Rheinbaben III. III. 15. - - Jo. Chrif. III, IV. 8.
- Rhetius Jo. Frid. III. V. 14. Rother Jo. Henr. I. V. 15.
- Rhodium Michael. IV. I. 14. Rothfchütz Georg. IV. I. 9.
- Ribadeneira Petr. II. III. 7. Rotyerus Andr. I. I. 5.
- Richeome Ludov. II. IV. 19. Rowland Joan. II, IV. 25.
- Richter Christoph. Phil. II. XI. 3. de Roye Francisc. II, VII. 12.
- Riccus Petr. Marcell. IV. I. 8. de Roy Hugo I. VIII. 1.
- Rickius Jacob. IV. I. 14. Rudiger Andr. I. VIII. 1.
- Riemenfchneider Valent. III. II. 7. Ruland Rutger. IV. I. 6.
- Ringler Jo. Phil. II. XI. 9. Rumor Cajus III. IV. 7.
- Ringmacher Daniel. I. VII. 4. Ruft. C. R. I. VI. 9. n. 11.
- Riocruntus IV. I. 10. a Ryffel J. J. I. VIII. 1.

a Saa

INDEX AUTORUM.

- Schowarth Ant. Wilh. Cap. III. Scioppius Gasp. Cap. II, Pof. III.
 Pof. II, §. 4. §. 8.
- Schrader Christoph. I, VIII, 2. Scribanius Carol. II, IV, 10.
- Schragius Fridr. III, IV, 11. de Seckendorff Veit Lud. I, V.
 9. II, VIII, 18.
- Schreiber Michael. II, V, 7. Seebach Henr. Ernest. I, VIII, 2.
- Schroeder Elias III, IV, 3. Seeligmann Gottlob. (Sen.) III,
 IV, 27.
- Schroëter Ernest. Frid. II, II, 1. - - - (Jun.) II,
 VII, 15.
- - - Wilhelm. IV, I, 6. de Segusia Henr. II, VIII, 1.
- a Schroetern Wilh. II, XI, 5. Seitze Jo. Christian. II, VII, 8.
- Schubarth Georg. Adolph. III, II, 7. Seldenus Joan. I, VII, 1, &
 Not. 2.
- - - Georg. III, II, 8. Seldius Sigismund, II, VIII, 19.
- Schuckmann Conr. III, II, 7. Senensis v. Socinus.
- Schulkenius Adolph. II, VIII, 8. Senstius Joan. I, VIII, 1.
- Schultes Jacob. II, VII, 17. Setfer Jerem. III, III, 3.
- Schultz III, IV, 21. Seuberlich Erdman. III, III, 11.
- - - Bernhard. II, II, 3. Seydel II, XI, 9.
- - - Joan. III, II, 4. Sibrand Joan. III, I, 10.
- - - Petr. IV, II, 2. Sichtermann Gerard. III, IV,
 I, 10. 12.
- Schurzfleisch Conr. Sam. III, Sidney Algernon II, I, 9.
- Schütz Simold. I, II, 5. Sigfried Thomaf. II, VII, 8.
- Schwalbe Joan. II, II, 2. de Silaa Figuerra Garcias III,
 III, 5.
- Schwartz Georg. II, VI, 5. Simon Jo. Georg. I, III, 8.
- - - Josua. I, V, 4, & 12. Simonius Simon. II, X, 3.
- Schwarze Christ. Gottl. III, IV, Sioeberg Gabriel. II, II, 1,
 19. III, V, 16.
- Schweder Christoph. Herm. - Sirmondus Jacob. II, VIII, 17.
- - - Gabriel. II, XI, 9. Sixtinus Regner. II, II, 5.
- Schwendendorffer Barthol. Le- Skinner Thom. II, IV, 26.
- onhard. II, II, 5. Slevoigt Jo. Phil. II, V, 2.
- Schwendi Lazar. III, IV, 2. - - - Samuel. II, II, 4.
- Schwertner Jo. Dav. IV, I, 7. Sluter Joan. II, IV, 26.
- Schwimmer Jo. Mich. II, II, 1.

Soci-

INDEX AUTORUM.

Socinus Laelius	Cap. II. Pos. VII. §. 18.	von Stöcken Gerhard	Cap. III. Pos. III. §. 8.
a Solms Reinhard	II. X. 4.	Stoltze Jo, Gottlob	I. VI. 9.
Sommerling Wilh.	Hier III. IV. 14.		n. 10. 13.
Sonneno v. Patricca		Stöffer	II. XI. 3.
Spanheim Ezechiel	III. III. 14.	Strauch Augustin	III. II. 2.
Spavan	I. V. 15.	- - Joan.	III. I. 10.
Spener Phil. Jacob	II. VII. 12.	Strauß Gottfr.	II. II. 2.
Speronius Spero	III. V. 13.	- - Jo. Mich.	II. IV. 26.
Spielmann Jo. Ernest.	II. XI. 8.	Strecker Conr. Wilh.	II. IX. 2.
Spinæus Gothfr.	I. III. 11.	Streit Jo. Phil.	II. V. 6.
Spino Didacus	IV. II. 6.	Strimesius Samuel	I. V. 11.
Sprengr Ijo. Theod.	IV. IV. 7.	Struv. Burch. Gotth.	I. I. 3.
			II. V. 3.
Springsfeld Georg Henr.	IV. II. 8.	- - Frid. Gottlob	IV. II. 1.
		- - - Guil.	IV. II. 1.
Springsguth Christ. Gottfr.	II. XI. 12.	- - Georg Adam	II. V. 6.
		Stryck Elias Aug.	IV. I. 8.
Stavinsky David	III. IV. 20.	- - Jo. Sam.	II. XI. 15.
Stegmann	II. VII. 8.	- - Samuel	II. VII. 9.
Stein Matthias	IV. III. 3.		III. I. 10.
Steinacker Christ.	II. IX. 2.	Stubelius Andr.	I. VI. 9. n. 4.
Steineken Joan.	III. IV. 14.	Stuckius Joan.	II. II. 1.
Stempel Christ. Carol.	III. IV. 17.	Stypmann Francisc.	III. I. 12.
			II. VII. 11.
Stephanus Joach.	II. I. 6. Not.	- - - Jacob	III. IV. 20.
- - Joseph	II. VIII. 1.	Suarez Francisc.	II. VIII. 10. & 17.
- - Matthias	II. IX. 2.		
Stewechius	III. IV. 17.	Svevus Joan.	III. IV. 3.
Stierius Matth.	III. II. 7.	Suicerus Jo. Henr.	I. IV. 4.
Stiegliz Christ. Lud.	IV. II. 7.	Sufius Jo. Bapt.	III. IV. 4.
Stieve Gottfr.	III. V. 7.	Sutcliff Matth.	II. VIII. 4.
Stilet Simon	II. II. 1.	Sutholt Bernhard.	II. IX. 2.
Stirn Georg Christoph.	III. IV. 18.	Swannemann	H. XI. 7. II. V. 10.
		Swertius Robert	II. VII. 17.
de Stockhausen Gothfr.	II. XI. 4.	Szöllius Herman	III. IV. 13.

INDEX AUTORUM.

- T.**
- Tabor Otto Cap. II. Pof. VII. §. 8.
- de la Taille Jean III. IV. 5.
- Tarnovius Joan. III. II. 8.
- Togli v. Telius
- Telius Sylvester II. III. 4.
- Templer Joan. I. VII. 4.
- Tengnagel Joan. II. VIII. 11.
- Tennison Thom. I. VII. 4.
- Tentzel Wilh. Ernest I. VI. 9. n. 8.
- Tesmarus Joan. I. III. 12.
- Teutophilus Christ. II. XI. 7.
- Textor Jo. Wolffg. I. VIII. 1.
- Thanner Jo. Ad. III. IV. 21.
- Thegen Georg II. II. 1.
- Theodoricus Petr. II. V. 3.
- Theffaurus Casp. Ant. II. XI. 12.
- Thilo Jo. Lud. III. IV. 12.
- Thomanus Jac. Ernest. II. XI. 13.
- Thomas Dux Glocestr. III. IV. 6.
- - Ægidius vid. Thomatus.
- Thomafius Christian. I. VI. tot. I. II. 6. I. III. 18. I. VII. 7. II. I. 7. III. III. 12.
- - - Jacob I. VI. 1. I. IV. 1. I. VI. 8.
- Thomatus Ægid. II. XI. 6. & 7.
- Thorndicius Herbert II. VII. 16.
- Thucelius III. III. 15.
- Thucydides I. VII. 2.
- ThulemarHenr. Gunther Cap. IV. Pof. I. §. 5.
- Tielke II. II. 1.
- Tilemann III. IV. 11.
- Tilenus Daniel II. VIII. 4.
- Tilefius Barthol. III. IV. 21.
- Tillet III. IV. 5.
- Tiraquellus Andr. II. X. 3. IV. II. 7.
- Fitius Gottl. Gerh. I. VIII. 1.
- Tittel August II. VIII. 13.
- Tolant John. II. IV. 13.
- Tooker Guil. II. VIII. 7.
- della Torre Jo. Thom. III. III. 13.
- de Torres Jo. Duran. III. IV. 21.
- Tortus Matth. II. VIII. 7.
- Tractatus Tractatum III. III. 13.
- Treuer Gottl. Sam. I. V. 15.
- Tribbechovius Adam. III. II. 1.
- Tribunal noir d' Angleterre II. IV. 26.
- Trigland Jacob II. VII. 4.
- Trinckhufius III. IV. 16.
- Tropaneger Jo. Frid. II. X. 5.
- Tubingenses II. VII. 19.
- Tulleken Arnold Anton I. VIII. 1.
- Turaminus Alex. II. XI. 8.
- Turlerus Hieron. II. III. 5.
- Turnebus Adrian. II. I. 13.
- de Turrecremata Joan. II. VIII. 1.
- Turrianus Cafareus II. XI. 14.
- Turturetus Vincent. II. X. 3. V. du Val

DEXIN AUTORUM.

	de Villiers Jean. Cap. III.
V.	Pos. IV. 9. 5.
du Val Andr. Cap. II. Pos. VIII.	- - Jean Hotman. III.
9. 4.	III. 4.
de Valderos Francisc. Arias	- - Jean Savaron. III.
III. IV. 2.	IV. 5.
Valdesius Jacob. III. V. 16.	Vincentius Athanas. I. V. 6.
Valenzola Jo. Bapt. III. I. 6.	Not.
Valesius Henr. III. III. 2.	de Vincis Petr. II. VIII. 9. Not.
Varadius II. IV. 10.	Vinnius Arnold. II. IX. 2.
Variscus v. Olorinus.	Vischer August. III. IV. 7.
le Vayer Francisc. III. III. 3.	Vitellius III. V. 17.
de Vbaldis Petr. II. XI. 6.	Vitriarius Jo. Jacob I. II. 7.
Vbaldus Sinibald. II. X. 3.	- - - Phil. Reinh. I. IV. 6.
Vckermann Jo. Wilh. III. III.	Vtringa Campegius II. I. 7.
11.	Vivaldus III. V. 17.
Vechner Georg II. X. 3.	Vizzanus Carol. Emanuel IV.
Vedelius Nicol. II. VII. 4.	III. 3.
Velthemius Valentin. I. III.	ab Vlm III. III. 6.
7.	Ulmann David II. II. 1.
Velthuysen Lambert. I. VII.	Ungepauer Erasim. II. VII. 13.
7.	Vnrath Casp. II. VII. 12.
Velwoodus Guil. III. I. 4.	Voetius Gisbert I. VII. 5. II.
Veremontanus Fidelis Annosus	XI. 5.
II. VIII. 12.	- - Paul III. IV. 6.
Veridicus Constant. I. V. 5.	Vogel Ernest. III. IV. 20.
- - Theod. II. IV. 26.	- - Jo. Godofr. I. VIII. 1.
Verinus Simplicius II. IV. 23.	Vogt Franc. Ernest. III. IV. 20.
de Verone v. Constantin.	Vollack Jo. Gottlob. II. X. 3.
Uffelmann Henr. II. II. 3.	Volrath Vlr. II. XI. 12.
de Vienna Realis I. VI. 9.	Volschovius Joach. III. IV.
n. 16.	24.
Vigil Christian I. V. 6. & 8.	Voltzius Henr. III. IV. 23.
Vignier Nicol. III. V. 16.	Vorstius Adolph II. IV. 23.
de Villadiego Gundifalvus III.	- - - Joan. II. V. 2.
III. 13.	Vossius Jo. Gerard. II. VII. 5.
	Vpmarck Jo. III. III. 12.
	X * 2 Vrfi.

INTEX AUTORUM.

<p>Vrsinus Fulvius Cap. III.
 Posf. III. §. 2.
 - - - Joachim II, VIII. 9.
 de Vulfon Marc. II. VIII. 16.
 Uytenbogaert Joan. II. VII. 5.</p> <p style="text-align: center; margin: 10px 0;">W.</p> <p>Wachter Jo. Georg. I. VIII. 1.
 Waechtler Christfried I. III. 9.
 - - - Jacob II. VI. 3.
 - - - Jo. Georg I. VIII. 2.
 Wagenfeil Gabriel III. III. 13;
 - - - Jo. Christoph. II. XI.
 16.
 Wagner Bernhard III. II. 5.
 - - - Jo. Georg. I. VIII. 1.
 - - - Marc. II. X. 4.
 Wahl Matth. Jac. I. VIII. 1.
 Wahrenberg Sincer. I. V. 6.
 a Waldkirch J. Rud. I. V. 15.
 Waldner, v. de Freudenstein.
 Wallisius Joan, I. VII. 8. &
 Not.
 Walsingham Francisc. III. III. 7.
 - - - Thomas III. III. 7.
 Walther Daniel II. VI. 4.
 - - - Georg Christoph. III.
 IV. 14.
 Wankif III. I. 11.
 Wardus Sethus I. VII. 4.
 Warfevicius Christoph. III.
 III. 3.
 Weber Christ. II. VII. 13.
 - - Immanuel III, III. 11.
 Weigelius Erhard I. V. 2.
 a Weihe Eberhard II, XI. 5.</p> | <p>Weimrich Jo. Mich. Cap. III.
 Posf. IV. §. 12.
 Weise Christ, III. V. 15.
 Welwood v. Velwood.
 Wencker Jacob II. XI. 16.
 Wende er Michael II. V. 9. III.
 IV. 26. II. XI. 5.
 a Werdenhagen Jo. Angel. III.
 I. 12.
 Werlhof Joan. I. III. 17.
 Werner Ad. Balthaf. III. V. 14.
 - - - Jo. Georg IV. I. 9.
 - - - Theod. Mart. IV. II. 8.
 Wernher Henr. Lud. II. V. 6.
 - - - Jo. Balthaf. I. VIII.
 I.
 Wernsdorff Gottlieb II. VII. 1.
 Wefener Henr. II. VII. 8.
 Wesselingius Herman II. VIII.
 19.
 Westerveen III. I. 8.
 Westphal Andr. III. II. 3.
 de Werdeck Gottfr. II. II. 4.
 Weyhe v. Weihe.
 Whitakerus Guil. II. VIII. 4.
 de Wicquefort Abrah. III. III.
 5.
 Widdrington Roger II. VIII. 8.
 Wigand Jo. III. IV. 25.
 Wildermann Gebhard II. VII.
 11.
 Wildschyffius Severin I. V. 12.
 Wildvogel Christ. III. III. 12.
 Willenberg Balthaf. III. IV. 27.
 - - - Sam. Frid. I. VIII. 1.
 Winand Henr. II. X. 4.
 Winckler Bened. I. VIII. 1.
 - - - Carl Godofr. II. V. 6.
 Wind-</p> |
|---|--|

INDEX AUTORUM.

Windheim Cap. III. Pof. IV.

§. 18.

Winstrup I. V. 13.

von Winterfeld Frid. Wilh. III V.

6. 15.

Wintersheim Ant. Otto II. IX.

1.

Winzetus Ninian. II. IV. 15.

Winzinger Jo. Jacob. III. III.

11.

Winzler Christ. II. XI. 7.

Wölcker Carol. III. III. 15.

Woldenberg III. III. 13.

Wolff Dan. Sigism. III. IV.

3.

- - Jac. Gabriel. I. VIII. 1.

- - Joan. II. II. 2. II. V. 5.

Wolffhard Jo. Frid. II. V. 6.

- - Sim. Frid. III. IV.

18.

Wolgemuth I. VI. 9. n. 8.

a Wood Anton. I. VII. 2.

& 9.

Wunderer Jo. Dav. II. VII.

18.

Y.

Yvo I. VIII. 1.

Z.

Zanger Joan. Cap. II. Pof. IX. §. 4.

Zapffe Gottfr. III. II. 7.

Zafius III. IV. 22.

Zeidler Jo. Gottfr. I. VI. 4. &

9. num. 10.

Zentgrav Jo. Joach. I. V. 10.

I. I. 5.

Zentkuis Jacob. IV. I. 8.

Zepper, Otto Phil. II. IX. 8.

Zefchelinus Joan. IV. I. 16.

Zetzner Lazar. II. XI. 5. Not.

Zicata Mutius III. III. 4.

Ziegler Casp. II. I. 6.

Ziegra Christ. Sam. III. IV. 8.

Ziehn Jo. Georg. II. V. 8.

Zieritzius Bernhard III. V. 14.

Zillettus Francisc. III. III. 13.

Zimmermann II. XI. 14.

Zoll Hermann. II. VI. 3.

Zoannettus Francisc. I. XI. 10.

Zouchæus Richard. I. VIII. 1.

de Zuniga Balthaf. III. III. 4.

Zwanzig III. V. 7.

Zweybruck Ehrenhard. III. V. 7.

Zwinglius Huldr. II. IV. 1.

Zypæus Francisc. II. IX. 2.

INDEX RERUM ET MATRIARUM,

De quibus

Scriptores in hoc Opusculo indicantur.

Prior Numerus Caput, alter Positionem, tertius Paragraphum indicat.

A.

	Albergariæ jus Cap. III. Pos. IV. §. 14.
	Alchymistæ an tolerandi? II. VII. 18.
	Alienatio Domaniorum II. XI. 9.
	- - Illustris IV. III. 2.
	- - Subditorum II. XI. 4.
	Alimenta postgenitorum IV. II. 8.
	Allianz III. II. 7.
	Altarium jus II. VII. 10.
	Ambasciatores III. III. 9.
	Amissio Majestatis II. V. 8.
	Amnestia III. IV. 25.
	Ampliatio Imperii an justa belli causa? III. IV. 8.
	Angariæ II. XI. 13.
	Anglo-
	A. bdicatio Cap. II. Pos. V. §. 8.
	Academiae II. X. 7. seqq.
	Accisa II. XI. 7.
	Acquisitio fisci II. XI. 8.
	Adoptio IV. I. 13.
	Adriatici Maris dominium III. I. 6.
	Advocatia armata III. II. 9.
	Ædes Legatorum III. III. 12.
	Æqualitatis studium an justa belli causa? III. IV. 8.
	Ærarium II. XI. 8.
	- - Militare III. IV. 10.
	Aggerum jus III. I. 10.
	Aggratiandi jus II. IX. 8.

ET MATERIARUM.

Anglorum præcedentia Cap. III.	Bellica pacta Cap. III. Pof. II.
	§. 4.
Annatæ II. VII. 11.	Bibliotheca Juris Nat. I. 1. 3.
Apanagium IV. II. 8.	Bona domanialia II. XI. 9.
Apanagiatorum præcedentia	- - ereptitia II. XI. 8.
III. V. 19.	- - familiæ IV. II. 5.
Aperturæ jus III. IV. 13.	- - fecularifata II. VII. 19.
Apparatus belli III. IV. 10.	- - fubditorum II. XI. 4.
Aqua an hoſti venenanda? III.	<i>Brandſchazung</i> III. IV. 20.
IV. 16.	Britannorum in mare dominium,
Arbitri III. IV. 27.	III. I. 4.
Archiva II. XI. 16.	Buccinatores III. IV. 12.
Arma prohibita III. IV. 16.	Burgorum pax III. IV. 7.
Aſſecuratio III. IV. 28.	
Aſyla II. IX. 9.	C.
- - in ædibus Legatorum	
III. III. 12.	Gædes captivorum III. IV.
Atheiſmus II. VII. 18.	21.
Auditeurs III. IV. 12.	Calendarii jus & cura II. VII.
Augmentatio Monetæ II. XL	15.
12.	Calviniani an Monarchomachi?
Avocatio fubditorum II. V.	II. IV. 12.
10.	Camera Principis II. XI. 8.
Aurum Coronarium II. XI. 7.	Cancellaria II. XI. 16.
Auſpicium Regium II. X. 5.	Cancellarii IV. I. 6.
Auctoritas Principum II. II.	<i>Caperey</i> III. I. 10.
3.	Capitulatio III. IV. 21.
	Captivitas III. IV. 21.
B.	Captivus an detineri poſſit Le-
Barones II. X. 5.	gatus? III. III. 11.
Belgarum in mare dominium	Cardinalium præcedentia III.
III. I. 8.	V. 18.
Bellum III. IV. 2. & 3.	Catalogus Academiarum II.
Bellicæ Collectæ II. XI. 7.	X. 8.
Belli Cauſæ juſtæ III. IV. 8.	Cauſæ belli III. IV. 8.
- - Commercia III. II. 3.	- - Matrimoniales II. VII.
	14.
	Caute-

INDEX RERUM

<p>Cautelæ Testamentorum Illu- strium Cap. IV. Pos. II. §. 9.</p> <p>Census II. XI. 6.</p> <p>Ceremoniæ III. V. 1.</p> <p>- - Legatorum III. III. 12.</p> <p>Ceremoniel François III. V. 3.</p> <p>Cimeliarchiorum Numariorum jus IV. II. 1.</p> <p>Civitatis jus II. X. 6.</p> <p>Clarigatio III. IV. 9.</p> <p>Clericorum Successio IV. II. 4.</p> <p>Clientela III. II. 9.</p> <p>Coactio ad subeundam legatio- nem III. III. 12.</p> <p>Cœmeteriorum jus II. VII. 10.</p> <p>Collatio bellica III. IV. 10.</p> <p>Collectæ II. XI. 6.</p> <p>- - Bellicæ II. XI. 7.</p> <p>- - Ecclesiasticæ II. VII. 11.</p> <p>Commeatus denegatus an justa belli causa? III. IV. 8.</p> <p>Commeatu falso an uti liceat? III. IV. 17.</p> <p>Commentatores Grotii I. III. 1. seqq.</p> <p>Commercia III. II. 1.</p> <p>- - navalia III. II. 2.</p> <p>Commissarii IV. I. 6.</p> <p>- - Imperiales IV. IV. 1.</p> <p>- - Militares III. IV. 12.</p> <p>Compendia Grotii I. IV. 1. seqq.</p> <p>- - Puffendorfi I. V. 15.</p>	<p>Complimenta Cap. III. Pos. V. §. 15.</p> <p>Conciliorum convocatio II. VII. 16.</p> <p>Concordia Imperii & Religionis II. VII. 1.</p> <p>Conditiones Juris Gentium III. II. 4.</p> <p>Confessionarius numus II. VII. 11.</p> <p>Confirmatio pactorum IV. III. 1.</p> <p>Confiscatio II. XI. 8.</p> <p>Confœderatio III. II. 7.</p> <p>Confraternitatis pacta IV. II. 11.</p> <p>Conjugia Principum IV. I. 7.</p> <p>Conscientiæ matrimonia IV. I. 8.</p> <p>Conscriptio Militum III. IV. 11.</p> <p>Consensus Gentium III. II. 5.</p> <p>Consilarii IV. I. 6.</p> <p>Consistoria II. VII. 13.</p> <p>Constitutio Episcoporum II. VII. 12.</p> <p>- - Magistratus II. IX. 2.</p> <p>- - Majestatis II. V. 1.</p> <p>Contractus Principum IV. III. 1.</p> <p>Contributiones II. XI. 6.</p> <p>Controversiæ Gentium III. II. 4.</p> <p>- - Theologicæ II. VII. 16.</p> <p>Convocatio Conciliorum II. VII. 16.</p> <p style="text-align: right;">Crimen</p>
--	--

ET MATERIARUM.

<p>Crimen læsæ Majestatis Cap. II. - - - Simoniaë II, VII, 15. <i>Cron - Steuer</i> II, XI, 7. Culpa Ministri IV, I, 6. Cura Calendarii II, VII, 15. - - - Mulierum illustrium IV, I, 16. - - - Religionis II, VII, 1, sqq.</p> <p style="text-align: center;">D.</p> <p>Debita an a Successore solvenda? IV, II, 5. Decimaë II, XI, 7. Deditio Civitatis III, IV, 21. Deductiones IV, IV, 7. Defensio contra Principem II, VI, 4. - - - Fortalitorum III, IV, 15. Dei Gratia Titulus III, V, 14. Delectus Militum III, IV, 11. Delicti impunitas II, IX, 7. Delicta Legatorum III, III, 10. - - - Maritima III, I, 12. - - - Ministrorum IV, I, 6. - - - Principum IV, III, 4. - - - Subditorum II, IX, 3. Denegatio Sepulturæ II, VII, 10. Depositio II, V, 8. Deprædationes III, IV, 7. Derelictio Gentium III, II, 5. Desertores Milites III, IV, 12. Detherorata Juris Nat. I, I, 7. Dethronisatio v. Depositio. Detractio II, XI, 7.</p>	<p>Dextræ manus jus Cap. III. Pos. V, §. 15. Diffidationes III, IV, 7. Dignitatis gradus & species III, V, 12. Diminutio Monetæ II, XI, 12. Dimissio Ministrorum IV, I, 6. Diplomata II, XI, 17. Dispensatio II, IX, 7. - - - Juris Nat. & Div. II, V, 6. Dissertationes de Bello III, IV, 3. - - - ad Grotium I, III, 18. - - - Juris Nat. I, VIII, 2. - - - de Legatis III, III, 8. - - - de Majestate II, II, 1. - - - de Subditis II, II, 2. Divinationes II, VII, 15. Divortia II, VII, 14. Doctorum jura II, X, 10. Dolus an in hostem liceat? III, IV, 17. Domania II, XI, 9. Dominium eminens II, XI, 1, seqq. - - - illustre privatum IV, II, 1. - - - in maria III, I, 2, sqq. Donatio Principum IV, II, 2. Dos IV, I, 9. Dotalitium IV, I, 9. Duellum III, IV, 4, usque 7. <i>Durchmarsch</i> III, IV, 13.</p>
---	--

Y y

Eccle-

INDEX RERUM

- E.**
- Ecclesiarum jus & Sanctitas**
 Cap. II. Pos. VII. §. 10.
- Ecclesiasticæ Leges, Jurisdictio, Judicia** II. VII. 13.
- Ecclesiasticæ præcedentiæ** III. V. 13.
- Einkindschaft* IV. I. 14.
- Einquartirung* II. IV. 14.
- Electio an Successioni præferenda?** II. V. 2.
- Electorum præcedentia** - III. V. 18.
- Tutela IV. I. 16.
- Elemosynæ** II. VII. 11.
- Emancipatio Illustris** IV. I. 15.
- Emigratio** II. V. 10.
- Eminens Dominium** II. XI. 1. seqq.
- Emtio principis** IV. III. 3.
- Epicureismus an hypocrisis tolerabilior?** II. VII. 1.
- Episcopi** II. VII. 12.
- eorum residentiæ II. XI. 15.
- Epitaphia** II. VII. 10.
- Epitomatores Grotii** I. IV. 1.
- Puffendorffii I. V. 15.
- Ereptitia bona** II. XI. 8.
- Exactoratio v. Depositio.**
- Excellentiæ Titulus** III. V. 14.
- Excubiæ** III. IV. 12.
- Excursiones maritimæ** III. I. 10.
- pabulatoriæ III. IV. 20.
- Existentia Juris Gentium**
 Cap. III. Pos. I. §. 1.
- Naturæ I. I. 5.
- Existimatio** II. X. 1.
- Explorator** III. IV. 17.
- Princeps II. VI. 4.
- Expugnatio** III. IV. 15.
- Extructio Munimentorum** III. IV. 15.
- F.**
- Fama** II. X. 1.
- Familiæ bona** IV. II. 5.
- Feriæ militares** III. IV. 26.
- Festales Scriptorum** IV. II. 11.
- Fideicommissa** IV. II. 10.
- Fides Bellica** III. IV. 22.
- Diplomatum II. XI. 17.
- an hæreticis servanda? II. VII. 17.
- Principis II. VI. 3.
- publica Gentium III. II. 1.
- Fidei Socii** III. II. 9.
- Filiæ Apanagiatorum** IV. II. 8.
- Filii Illustris forum** IV. IV. 1.
- Fiscus** II. XI. 8.
- Fluviatile jus** III. I. 12.
- Fœdera** III. II. 7.
- cum infidelibus III. II. 8.
- Fœminæ illustres** IV. I. 5.
- earum pacta hereditatis acquisitiva IV. II. 10.
- earum præcedentia III. V. 19.
- successio IV. II. 4.
- Forestale jus** II. XI. 10.
- Fortalicia** III. IV. 15.
- Forum**

ET MATERIARUM.

Forum illustre	Cap. IV. Pos. IV.	Honores	Cap. II. Pos. X. §. 1.
	§. 1.	Hypocrisis an Epicureismo tolerabilior?	II, VII. 1.
- - Legati	III, III. 11.		
- - Ministrorum	IV. 1. 6.		
Fouragires	III, IV. 20.		
Franchitia Quarteriorum	III.		
	III, 12.	Jesuitæ an Monarchomachi?	
Furum suspensio	II. IX. 3.		II. IV. 10. & 11.
		- - - tolerandi?	II, VII. 18.
G.			
Gallorum præcedentia	III, V. 17.	Illustres v. Personæ Illustres.	
Ganerbinatus	IV, II. 11.	Immunitas metatoria	III, IV. 14.
Gentium jus & dominium	III, I. 1.	Imperantes v. Principes.	
Genuensium in mare Dominium		- - eorum Jus v. Jus.	
	III, I. 7.	- - officia & jura	II, II. 4.
Germaniæ fora	IV, IV. 1.	- - Sanctitas & autoritas	II. II. 3.
- - Jus nauticum	III.		
	I. 12.	Imperator belli an pacem facere possit?	III, IV. 24.
Gradus Academici	II, X. 10.	Imperium Maris	III, I. 2.
Guarantia	III, IV. 27.	Impunitas delicti	II, IX. 7.
		Inauguratio	II, V. 5.
H.		Incestus	II, VII. 14.
Hæretici	II, VII. 17. seqq.	Indictio belli	III, IV. 9.
Hanseaticum jus maritimum		Induciæ	III, IV. 26.
	III, I. 12.	Infamia	II, X. 1.
Hebræorum jus Regium	II.	Interpellatio præscriptionis	
	XI. 5.		IV, II. 2.
Hereditas Illustris an liberis relinquenda?	IV, II. 3.	Interpretatio privilegiorum	
Hispanorum præcedentia	III.		II, IX. 6.
	V. 16.	Invasor Regni	II, V. 5.
Historia Juris Nat.	I, I. 3.	Inviolabilitas Legatorum	III.
Homagium	II, V. 5.		III, 11.
Homicidii poena capitalis	II.	Judex Legatorum competens	
	IX. 8.		III, III. 11.
Homines proprii	II, II. 2.	Judicia Ecclesiastica	II, VII. 13.
		Juramentum Principis	II, VI. 3.
			Juris-

INDEX RERUM.

Jurisdictio Cap. II. Pos. IX. §. 2. - - Ecclesiastica II. VII. 13. - - Legati III. III. 12. - - Pontificis I. VIII. 1. seqq. Jus Academiarum II. X. 10. - aggratiandi II. IX. 8. - avocandi Subditos II. V. 10. - Belli & Pacis III. IV. 1. seqq. - Civitatis & Nundinarum II. X. 6. - Coemeteriorum & Sepulturae II. VII. 10. - Consistoriorum II. VII. 13. - Fisci II. XI. 8. - Gentium III. I. 1. - Imperantium II. II. 4. - Majestatis II. I. 5. seq. - - ejus species II. VI. 2. - Naturæ ejusque existentia I. I. 5. - - - certitudo I. I. 6. - - - confusio cum Ethica & Politica I. I. 7. - - - desiderata I. I. 7. - - - dispensatio II. V. 6. - - - historia I. I. 3. - - - Principium I. I. 6. - - - Systema I. I. 8.	Jus Nauticum seu maritimum Cap. III. Pos. I. 11. & 12. - Nobilitatis II. X. 2. - Patronatus II. VII. 12. - Pontificis in Principes II. VIII. 1. seqq. - Precum publicarum II. VII. 15. - Principum in Matrimonialibus II. VII. 14. - - personale II. VII. 3. - - privatum IV. I. 1. seqq. - - in Subditorum bona II. XI. 4. - - - Vitas II. IX. 3. - - - circa tempus II. VII. 15. - - - reformandi & secularisandi II. VII. 19. - - - circa sacra II. VII. tot. - Publicum universale II. I. 1. - Regium II. XI. 5. - Templorum & Altarium II. VII. 10. - Stapulæ III. II. 2. K. <i>Klinge - Bentel</i> II. VII. 11. L. Læsæ Majestatis crimen II. VI. 5. Latrocinia III. IV. 7. Legati III. III. 1. tot. - - eorum Jura varia privilegiata III. III. 10. 11. Legati

ET MATERIARUM.

Legati eorum jus Ceremoniale	Majestatis amissio	Cap. II. Pos.
Cap. III. Pos. V. §. 19.		V. §. 8.
- Pontificis s. a Laterane	- Constitutio & origo	II. V. 1.
III. III. 13.		II. V. 1.
- Statuum Imperii	- Jura	II. II. 5. & II. II. 1.
III. III. 14.	- læsæ crimen	II. VI.
Leges		5.
- Ecclesiasticæ	- Subjectum duplex	II.
- Fundamentales		IV. 1.
- Nauticæ	Majoratus	IV. II. 6.
Legislatoria potestas	Majorennitas Principum	IV. 1.
Legitima Tutela		16.
Legitimatio liberorum Natura-	Mandatum Principis	IV. III. 3.
lium	Manifestum	III. IV. 9.
Legitimatorum Successio	Manus dextræ jus	III. V. 15.
	Maris dominium	III. 1. 2.
Leviathan Hobbesii	Maritima commercia	III. II. 2.
Liberi Naturales	Maritimæ excursiones	III. 1.
Libido regnandi an justa belli		10.
causa?	Maritima jura	III. 1. 11. & 12.
Ligustici maris dominium	Maritus Regnæ	IV. 1. 7.
	Materna Principum Tutela	IV.
Linealis Successio		1. 15.
Literæ Reversales	Matrimonium Principum	IV.
Literatorum jura		1. 7.
Locatio Principis	Matrimoniales causæ	II. VII.
Lupanaria		14.
Lusitanorum in mare imperium	Mediatores	III. IV. 27.
	Memoriæ Legationum	III. III.
Lustratio Militum		7.
Lytrum	Mensurarum jus	II. IX. 2.
- incendiarium	Metallifodinæ	II. XI. 11.
	Metata	III. IV. 14.
	Milites	III. IV. 11. & 12.
	Militia lecta, auxiliaris, mer-	
	cenaria, socia	III. IV.
		11.
M.	Mineræ	II. XI. 11.
Machiavellistæ		Mini-
Magistratus constitutio		
	Y y 3	

INDEX RERUM

- Ministri Principum** Cap. IV. **Numismata** Cap. II. Pos. XI.
 Pos. I. §. 6. §. 12.
comin salarium IV. II. **Numus confessionarius** II. VII.
II.
 §. II.
Ecclesiæ III. VII. 12. **Nundinæ** II. X. 6.
Ministrissimus IV. I. 6. **Nuntius Pontificis** III. III. 13.
Mitigatio poenarum II. IX. 8.
Moderamen Victoris III. IV.
19.
Modi constituendi & amittendi **Obligatio ex facto Tutoris**
Majestatem II. V. 1. IV. I. 16.
& 8.
Mulctandi II. IX. 5. **Subditorum** II. II.
2.
Monarchomachi II. IV. 1. fgg. **SUCCESSORIS Illustris**
Monetæ jus II. XI. 12. IV. II. 5.
Mores civiles & aulici III. V.
15.
Gentium III. II. 5. **Obses** III. IV. 26.
ad Morganaticam matrimonium **Obsidio** III. IV. 15.
IV. I. 8. **Occupare an imminentem ho-**
IV. I. 8. **stem liceat?** III. IV. 8.
Mulctandi modi II. IX. 5. **Occupatio bellica** III. IV.
26.
Munimenta III. IV. 15. **Officia Imperantium** II. II. 4.
Mutatio Monetæ II. XI. 12. **Subditorum** II. II. 2.
N. **Onera publica** II. XI. 6.
Naturæ jus v. Jus Naturæ. **Operæ Subditorum** II. XI. 7.
Naturales liberi IV. I. 12. **Oppignoratio Subditorum** II.
XI. 4.
Navigantium jus III. I. 10. **Origo Academiarum** II. X. 9.
Nauticum jus III. I. 11. & 12. **Domini** IV. II. 1.
Negligentia Ministri IV. I. 6. **Majestatis** II. V. 1.
Neutralitas III. IV. 28. **Nobilitatis** II. X. 4.
Nobilis Titulus III. V. 14. P.
Nobilitas II. X. 2. **Pacta Antecessoris an a Succes-**
Nomen Principis II. VI. 4. **fore servanda?** IV.
Nos Dei gratia Titulus III. V. III. 1.
14. **Pacta**

ET MATERIARUM.

Pacta cum Subditis	Cap. II.	Pontium jus	Cap. III. Pos. I.
- - -	Pos. V. §. 7.	- - -	§. 10.
- - - dotalitia	IV. l. 9.	Portuum jus	III. l. 10.
- - - Gentium	III. II. 4.	Potestas Episcoporum	II. VII.
- - - Principum	IV. III. 1.	- - -	12.
- - - successoria	IV. II. 10.	- - - Legislatoria	II. IX. 1.
Palatia	II. XI. 15.	- - - Principis in Jus Nat.	
Papa & Pontifex Rom.		- - - & Div.	II. V. 6
Paragium	IV. II. 8.	- - - optinendi	II. IX. 3.
Parangariæ	II. XI. 13.	Postæ	II. XI. 13.
Passport <i>ob falsche zu führen?</i>		Postliminii jus	III. IV. 27.
- - -	III. IV. 17.	Potentia alterius crescens an justa belli causa?	III. IV. 8.
Patria potestas	IV. I. 11.	Præbendæ venditio an Simonia- ca?	II. VII. 15.
Patricii	II. X. 5.	Præcedentiæ jus	III. V. 1.
Patronatus jus	II. VII. 12.	Præda	III. IV. 20.
Pax	III. IV. 23. & 24.	Præliminaria pacis	III. IV. 24.
- - - publica	III. IV. 7.	Prærogativa	III. V. 2.
Pensiones Ecclesiasticæ	II. VII.	- - - honoris	III. V. 16.
- - -	11.	- - - primogenitorum	IV. II. 7.
Permutatio Captivorum	III.	Præscriptio a tributis	II. XI. 7.
- - -	IV. 21.	- - - decimarum	II. XI.
Persecutio hæreticorum	II. VII.	- - - domaniorum	II. XI.
- - -	18.	- - - Filii	II. XI. 9.
Persona Illustris	IV. I. 5.	- - - inter Gentes	III. II.
- - - Principis	II. VI. 3.	- - - prætensionum illu- strium	IV. IV. 7.
Piscatio	II. XI. 10.	Præsentia Principis	II. VI. 4.
Plenipotentiarum ad pacem	III.	Prætensiones	IV. IV. 3.
- - -	IV. 24.	Prætextus pacis	III. IV. 24.
Poenæ	II. IX. 3.	Preces publicæ	II. VII. 15.
- - - Militares	III. IV. 12.	Prætio-	
- - - Mitigatio & remissio	II.		
- - -	IX. 8.		
Polygamia	II. VII. 14.		
Ponderum jus	II. IX. 2.		
Pontificis R. in Principes jus			
- - -	II. VIII. 1. sqq.		
- - - Legatus	III. III. 13.		

INDEX RERUM

- Pretiosa Cap. IV. Pos. II. §. 4.
 Primogenitura IV. II. 7.
 Princeps inter suos explorator II. VI. 4.
 Principium Juris Nat. I. I. 6.
 Principes v. Imperantes.
 Pontifici an subsint? II. VIII. 1. sqq.
 Principum autoritas II. II. 3.
 delicta II. VI. 6.
 fides, juramentum, promissio, testimonium II. VI. 3.
 jus privatum IV. 1.
 in matrimonialibus II. VII. 14.
 nomen II. VI. 4.
 pacta & mandata III. II. 4.
 persona II. VI. 3. & 4.
 potestas in Jus Nat. & Divin. II. V. 6.
 praesentia II. VI. 4.
 Privatum Principum jus IV. 1.
 Privilegia II. IX. 6.
 Academiarum II. X. 10.
 Fisci II. XI. 8.
 Militum III. IV. 12.
 Probatio per insignia & sterna & mata IV. IV. 2.
 Processus illustris IV. IV. 2.
 Proditio III. IV. 12.
 Procliorum exitus Cap. III. Pos. IV. §. 19.
 Professores Academiarum II. X. 10.
 Promissio Principis II. VI. 3.
 Protectio III. II. 9.
 Provisio militaris III. IV. 10.
 Punitivum bellum III. IV. 3.
- Q**
- Quartier - Freyheit III. III. 12.
- R**
- Raïson de Guerre III. IV. 3.
 Ratificatio III. IV. 26.
 Recuperatio bellica III. IV. 20.
 Redemptio Captivorum III. IV. 21.
 Reditus Ecclesiastici II. VII. 11.
 Reductio monetæ II. XI. 12.
 Reformandi jus II. VII. 19.
 Regalia II. II. 5.
 eorum divisio II. VI. 2.
 Fisci II. XI. 8.
 Nundinarum II. X. 6.
 Postarum II. XI. 13.
 Regicidium Anglorum II. IV. 26.
 Regium auspicium II. X. 5.
 Regium Hebræorum jus II. XI. 5.
 Relationes legationum III. III. 7.
 Reli-

ET MATERIARUM.

<p>Religio an cogenda? Cap. II. - - an in Tutela consideranda? IV. I. 16. - - ejus cura II. VII. 1. sqq. Religiosus Legatus III. III. 12. Reluctio Oppignorationum II. XI. 4. Remissio poenarum II. IX. 8. Renunciatio Principum IV. III. 2. Repraesentationis jus IV. II. 7. Repressalia III. IV. 18. Residentes III. III. 9. Residentiae II. XI. 15. Resignatio v. Abdicatio. Restitutio famae II. X. 1. Reversales literae II. V. 4. Revocatio bonorum familiae IV. II. 5. - - privilegiorum II. IX. 6. - - subditorum II. II. 2. Rex temporarius II. V. 2. Riparum jus III. I. 10.</p> <p style="text-align: center;">S:</p> <p>Sabandiae Ducis praecedentia III. V. 18. Sabbathum II. VII. 15. Sacculus sonans II. VII. 11. Sacra Legatorum III. III. 12. Sacrorum jura II. VII. 1. sqq. Salarium Ministrorum an a Successore solvendum? IV. II. 5.</p>	<p>Salgatum Cap. III. Pos. IV. §. 12. Salinae II. XI. 11. Salvus Conductus III. II. 1. Salva-Guardia III. II. 1. Sanctitas Ecclesiarum II. VII. 10. - - Legatorum III. III. 11. - - Residentiarum II. XI. 15. - - Summi Imperii II. II. 3. Scandala II. VII. 15. Scenici II. X. 1. Scriptores Juris Nat. promiscui I. VIII. 1. Seculares praecedentiae III. V. 13. Secularisatio II. VII. 19. Securitatis jus III. II. 1. Seditio III. IV. 12. Seminaria II. X. 7. Senioratus IV. II. 6. Sepulchra hostium an violanda? III. IV. 19. Sepulturae jus II. VII. 10. Servi Principum IV. I. 6. Services <i>der Soldaten</i> III. IV. 12. Sessionis praerogativa III. V. 2. Sigillorum jura II. XI. 17. Signum pacis III. IV. 24. - - Victostrarum III. IV. 19. Silentium Principibus praedicans IV. II. 2. Simonia II. VII. 15. Socii</p>
---	--

INDEX RERUM

<p>Socii fidei Cap. III. Pof. II. §. 9. Sors suffragatoria II. VII. 12. Sponfores III. IV. 27. Stapulæ jus III. II. 2. <i>Staats-Heyrathen</i> IV. I. 8. Status Minister IV. I. 6. Status Provinciales. II. V. 7. Statuum Imperii Germanici Legati III. III. 14. Stipendia Militum III. IV. 12. Stipulationes Principum IV. III. 2. Strategemata III. IV. 17. Studioforum jura II. X. 10. Subditi II. II. 2. - - - eorum avocatio II. V. 10. - - - oppignoratio II. XI. 4. Subjectio II. II. 2. Subjectum Majestatis duplex II. IV. 1. Subsellia Ecclesiæ II. VII. 12. Successio II. V. 3. & IV. II. 3. & 4. - - - an Electioni præferenda? II. V. 2. - - - Fisci II. XI. 8. - - - linealis IV. II. 3. Successoria pacta IV. II. 10. Successor an pacta Antecessoris servare teneatur? IV. III. 1. Suffragatoria sors II. VII. 12. Superioritas territorialis II. II. 6.2</p>	<p>Suspensio furum Cap. II. Pof. IX. §. 3. Symbolici libri Civium II. VII. 18. Systema juris Gentium III. I. 1. - - - Naturæ I. I. 8. - - - Præensionum Illustrium IV. IV. 5. <p style="text-align: center;">T.</p> Tabellarii II. XI. 13. Tabulæ Grotianæ I. IV. 1. Talionis jus III. IV. 18. Templorum jus II. VII. 10. Testamentum Legati III. III. 12. - - - Militum III. IV. 12. - - - Principum IV. II. 9. Testamentaria Tutela IV. I. 16. Testimonium Principis II. VI. 3. Theologicæ Controversiæ II. VII. 16. Tituli III. V. 14. Tortura II. IX. 4. Transfugæ III. IV. 11. Transitus III. IV. 13. - - - denegatus, an belli causa? III. IV. 8. Translocatio Ministrorum Ecclesiæ II. VII. 12. Tributa II. XI. 6. Tutela Illustris IV. I. 15. Tyrannus II. V. 9.</p>
--	---

Vale-

ET MATERIARUM.

<p style="text-align: center;">V.</p> <p>Valetudinarium militum Cap. III. Pos. IV. §. 12.</p> <p>Vasallagium ll. II. 2.</p> <p>Vastatio bellica III. IV. 20.</p> <p>Vectigalia ll. XI. 6.</p> <p>Venatio ll. XI. 10.</p> <p>Venditio Præbendæ an Simonia- ca? ll. VII. 15.</p> <p>- - Principis IV. III. 3.</p> <p>Veneno venenatisque armis an uti liceat? III. IV. 16.</p> <p>Venetorum dominium in mare III. I. 6.</p> <p>- - præcedentia III. V. 18.</p> <p>Venia ætatis IV. I. 16.</p>	<p>Vexilla & Vexilliferi Cap. III. Pos. IV. §. 12.</p> <p>Vix publicæ ll. XI. 13.</p> <p>Victoriæ jus III. IV. 19.</p> <p>Viduitatis jura IV. I. 9.</p> <p>Violatio Legati III. III. 11.</p> <p>Vitæ defensio contra Principem ll. VI. 4.</p> <p>- - Subditorum an Principis potestati subsint? II. IX. 3.</p> <p>Vnio prolium IV. I. 14.</p> <p>Vocationis renovatio II. VII. 12.</p> <p>Vtile Principis II. V. 7.</p> <p>Vxores Militum III. IV. 12.</p> <p style="text-align: center;">W.</p> <p>Wildfangiatus IV. I. 6.</p>
---	--

S. D. G.

1910

1500-
Dec. 84

Rev 5 5 3

